Fredrik Ström

Svenska ordstäv eller vad prästen sa om nattvardsgästerna, klockarn om orgelverket, torparn om hovmarskalken, gubben om döden och flickan om kärleken etc

Tidens förlag. Stockholm 1929

– Läs mer om verket här

Det avbildade exemplaret tillhör Kungl. biblioteket.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Kungl. biblioteket och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:
https://lb.se/författare/StrömF/titlar/SvenskaOrdstäv/faksimil?om-boken

Permanent länk (URN):
https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1191999-faksimil

books2ebooks.eu

STRÖM, FREDRIK, ELGSTRÖM, OSSIAN

Svenska ordstäv eller vad prästen sa om nattvardsgästerna, klockarn om orgelverket, torparn om hovmarskalken, gubben om döden och flickan om kärleken etc : Fredrik Ström ; ill. Ossian Elgström.

Tiden
1929

books2ebooks.eu
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!
Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

■ Få samma utseende och känsla som med originalet!
■ Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
■ *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
■ *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
*Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.
■ Villkor för användning: https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: https://search.books2ebooks.eu
Mer information finns tillgängliga via https://books2ebooks.eu boken.

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM
Folkliv
Ordspr.

FREDRIK STRÖM

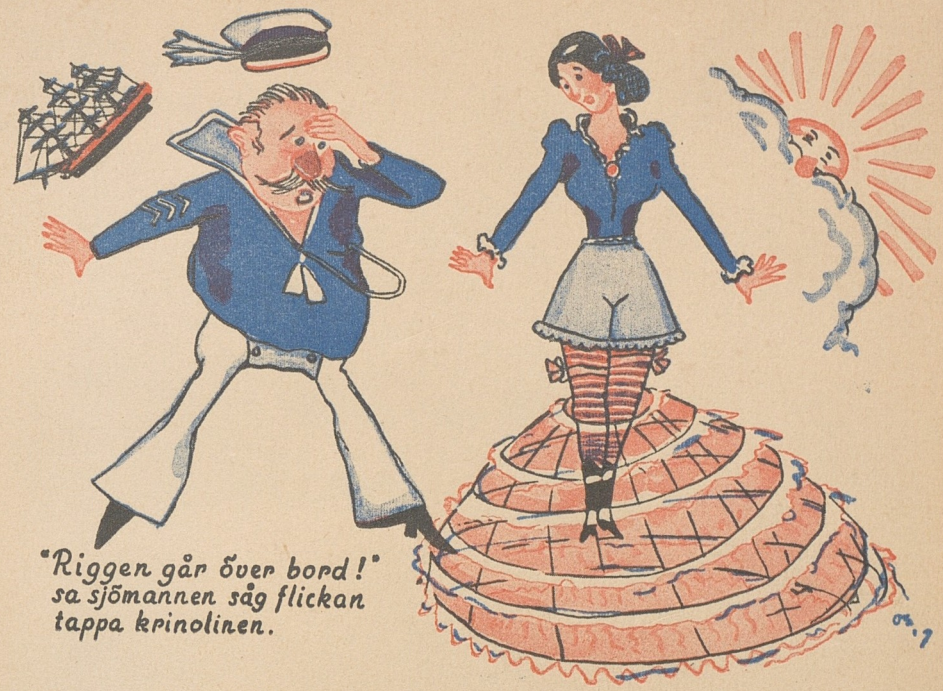

"Riggen går över bord!" sa sjömannen såg flickan tappa krinolinen.

SVENSKA ORDSTÄV

Vad prästen sa om nattvardsgästerna, klockarn om orgelverket, torparn om hovmarskalken gubben om döden och flickan om kärleken etc.

MED 150 ILLUSTRATIONER
AV
Ossian Elgström

TIDENS FÖRLAG
STOCKHOLM

FREDRIK STRÖM

SVENSKA ORDSTÄV

FREDRIK STRÖM

SVENSKA ORDSTÄV

ELLER

VAD PRÄSTEN SA OM NATTVARDSGÄSTERNA, KLOCKARN OM ORGELVERKET, TORPARN OM HOVMARSKALKEN, GUBBEN OM DÖDEN OCH FLICKAN OM KÄRLEKEN ETC.

ILLUSTRATÖR

OSSIAN ELGSTRÖM

TIDENS FÖRLAG
STOCKHOLM

KUNGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

STOCKHOLM
TRYCKERIAKTIEBOLAGET TIDEN
1929

Om svenska ordspråk.

Anteckningar och synpunkter.

I mitt år 1926 utgivna arbete om ordspråken ("Svenskarne i sina ordspråk jämte sju tusen svenska ordspråk", Bonniers förlag. Ill. av Ossian Elgström) har jag sökt belysa ordspråkens uppkomst, natur och egenarter. Endast i förbigående berördes ordstäven, till vilka jag ämnade senare återkomma i sammanhang med utgivandet av mina under loppet av trettio år samlade svenska ordstäv, vilka belöpa sig till närmare fem tusen. Med föreliggande arbete publiceras dessa ordstäv.

Vi skilja mellan ordspråk och ordstäv. Till ordspråkens familj höra sådana kärnord eller folkliga talesätt med treklang (vishet, udd, rytm eller vishet, skönhet, rim etc.), som blivit allmän egendom hos ett folk. Somliga av dessa ordspråk äro flera tusen år gamla och ha invandrat utifrån. Många ha kommit från Orienten (judarnas, persernas, egypternas ordspråk) och äro rester av gamla religiösa folkurkunder, andra från Hellas och Rom, kvarlevor av åldriga lagar och sederegler, ännu andra äro lämningar från tidiga germanska och keltiska sagor och hjältedikter. Från finska och ryska folk ha vi genom östervikingar och köpmän fått ordspråk av kraft och skönhet. Från tyskarna, särskilt från plattyska och flamländska munarter, torde vi ha erhållit våra flesta icke inhemska ordspråk; de utmärkas genom sin träffsäkerhet, sin mustighet, sitt praktiska innehåll. De tyska ordspråken torde icke sällan ha invandrat över Danmark; överhuvud förete de danska och svenska ordspråken stora likheter. Intressant är t. ex. att finna, huru många jylländska — märk Vendsyssel — ordspråk så gott som ordagrant återfinnas i Halland. Det nordiska

ordspråksförrådet är ganska enhetligt, dock förekomma i regel variationer. Därtill kommer att det västnorska ordspråksområdet är ganska egenartat, måhända påverkat från England; liksom det nordsvenska, som har ganska starka beröringspunkter med finska och nordryska ordspråk.

Emellertid äga vi även otvivelaktigt ett stort förråd av rent inhemska ordspråk. De inhemska ordspråken liksom sådana utifrån, vilka fått en ny prägel i Norden, äro icke sällan mera konstnärliga till formen, i varje fall mera konstmässigt utmejslade och till innehållet ofta djupare och rikare än de utan vidare importerade. Dock äro några av våra allra skönaste ordspråk komna utifrån. Framför allt äro emellertid de svenska ordspråken synnerligen humoristiska. Där de franska ordspråken äro kvicka, de spanska ilsket sprakande, de italienska högtravande eller satiriska, de engelska tungt slagkraftiga, de tyska grovkornigt munviga, de slaviska bistert salta eller milt melankoliska äro de nordiska och särskilt de svenska fyllda av en sann mänsklig humor. För all del, vi ha gott om ordspråk även vi, där både grovkornighet, ilska och bister kyla förefinnes — och som vi skola se påträffas dessa karaktärsdrag mycket rikligt inom ordstävens familj — men så många och vackra ordspråk med en djup och rik mänsklig humor som de nordiska folken äga, har jag för min del icke funnit hos några andra folk. Andra folk må ha ordspråk med starkare etiskt syfte, med rikare bildspråk, men näppeligen lär detta kunna uppväga den gudomliga åder av ljus, förlåtande och förlösande humor, som är särmärket hos de nordiska ordspråken.

Såsom illustration till vad sålunda här i allmänhet sagts och till underlättande av den riktiga förståelsen av de svenska ordstäven, till vilka vi nu strax skola komma, må anföras några svenska ordspråk med den kostbara humor, som lyfter dem över det förgängliga:

Det kostar att vara Gud och göra alla till lags.
Var och en har sin djävul, men somliga har två.
Den som spelar kort med fan får alltid hackorna.
Himmelen har dragspel för alla.

När Moses har snuva, går man till Aron.
Många behövde en ny människa och köper en ny rock.
Den som lever i hoppet dör fastande.
Döden har arvingarne med sig i bakkärran.
Dålig kost att äta egna ord.
Näsvisers kniv är alltid först i smöret.
För fyllbulten går själva likvagnen ur vägen.

I regel äro de mest omedelbart humoristiska ordspråken i Norden, enkannerligen de från Jylland, mellersta Sverge och södra Norge, allmängiltiga till sin natur. De syfta till något för människan, för alla människor eller inom alla samhällsklasser giltigt eller påträffbart. Men vid sidan om dessa av en så att säga ursprunglig humor fyllda ordspråk — vilka äro socialt tendenslösa även där de ha en mot ett mindre tilltalande karaktärsdrag riktad udd — finna vi en mängd ordspråk, som utom eller rättare sagt bakom sin humor har en mer eller mindre träffsäker samhällssatir. Då vi skola finna, att denna folkliga form för samhällskritik har en ganska stor utbredning inom ordstävsgruppen, där kritiken ibland dock förgrovats, må här till jämförelse citeras ett par prov på ordspråken såsom samhällssatir:

Den som arbetar har ett ägg, den som inte arbetar har tjoget fullt.
När klockorna ringa till krig, gör satan helvetet bredare.

Humorns förmälning med samhällskritiken och med satiren över institutioner och förhållanden inom kyrka och stat, stånd och familj uppmärksammas icke minst när det gäller sådana institutioner som äktenskapet, en kär skott-tavla för många ordspråkens pilar. Känslorna könen emellan få också sin anpart av den än glada än bistra humor, som lever i ordspråken. Vi erinra oss t. ex. sådana ordspråk som dessa:

Kärleken drar som tio par oxar.
När pengar stå brud, har fan lagt ett ägg i skafferiet.

Älskog är en mans vilja,
den faller på en lök så väl som på en lilja.
Kvinnor äro lätta men bli städse tyngre.
Äktenskapet är som döden: få komma väl förberedda.
Flickor säga nej och göra det dock.
Det är lättare att valla ett tjog loppor än ett älskande par.

När vi komma till ordstäven skola vi finna dels att humorn på detta område blir mera folkligt uppsluppen, ordvalet ej sällan mera drastiskt, satiren dock ibland något mildare. Samma iakttagelse kan man göra rörande ordspråk och ordstäv, som avhandla våra dygder och laster i allmänhet. Vi minnas ordspråk som följande:

Ärlighet varar längst, ty den slites minst.
Med tålamod kan man äta träpäron.
Vore lögn latin vore de lärda många.
Girigbuken och den feta suggan bli nyttiga först efter döden.
Den fege har sitt ansikte i ändan.

När vi komma till ordstäven skola vi inom denna motivkrets liksom inom flertalet andra finna en mindre klar prägel, en sämre utmejslad bild på dessa folkspråksmynt, men med ymnigare förekomst av dem och en robustare, en djärvare karaktär på dem.

Av dessa antydningar framgår i någon mån att ordspråket och ordstävet icke äro ensartade begrepp. De ha icke heller alldeles samma författare. Det är icke så gott att veta, vilka som författat ordspråken. Deras fäder äro att söka både bland lekt och lärd. Till ordspråksdiktarnas krets höra både profeter, evangelister och apostlar, barder och sagoförtäljare, präster och munkar, knektar och skrivare, köpmän och hantverkare, sockensnillen och byvise, krogars och landsvägars gäster och färdenärer. Folkliga tänkare och kvickhuvuden ha väl i regel präglat våra ordspråk, men långt ifrån alla. Om ordstäven veta vi i varje fall med visshet, att de äro smidda av det arbetande folket självt. Här finns intet tvivel om ursprunget och författarrätten.

Vad är det nu som skiljer ordspråket från ordstävet? Till det yttre dess egendomliga bihang: sa hon, sa han, sa gubben, sa snickarn, sa Masman etc. Ett ordspråk kan vara högtidligt, allvarligt, sedelärande, naturmålande, filosofiskt o. s. v. Ett ordstäv kan icke — därest det icke tillhör de en bestämd person karakteriserande ordstävens grupp — vara annat än skämtsamt, satiriskt, tvetydigt, självironiskt, med ett ord humoristiskt. Det är icke svansen allena som gör att stävet blir humoristiskt, men utan svansen skulle pricken över i:et fattas. I ordstävens värld är det verkligen så, att svansen styr. Själva poängen går i regel förlorad, om man stryker sa-satsen.

Ordstäven äro att likna vid de folkliga talesättens vagabonder. De ha i hög grad zigenarens och tattarens okuvliga lust att fara hit och dit, att finna på streck; de ha en påtaglig dragning till trasor och billig grannlåt; de äro grova i mun, ilskna, temperamentsfulla; de hålla icke alls på någon värdighet. Men de äga samtidigt de kringfarande människornas ystra glädje och uppsluppenhet, deras kärlek till tamburin, dans, älskog och sång; de ströva vilt omkring och ha en förunderlig nativitet.

Det är i regel hantverkaren, gesällen, bonden, drängen, den fattiga gubben eller gumman, stackaren, tiggaren etc. som är sagesmannen. Ordspråken äro ofta även till sin form som präglade av de vise tre konungar. Ordstäven äro uteslutande plebejiska. Ordspråkens treklang av vishet, skönhet och rytm saknas. Den konstnärliga bearbetningen är borta. Av ordspråkens inre värde kvarstår som regel blott udden, saltet. Men härav finnes i så mycket större överflöd. Ibland har denna udd en kulas genomträngande slagkraft. Ibland har sältan havets yrande och skummande friskhet.

Det är uppenbart, att ordstäven icke sällan måste ha varit gammaldags sociala och politiska slagord. I ordstäven nedlade de fattiga klasserna ofta sin harm över förtryck och uppskörtning. De arbetande massorna saknade förr i tiden organ för sitt missnöje och sina krav. De hade icke föreningar, partier, press, egna talesmän inom offentliga institutioner. De hade blott den muntliga form för kritik som ett expressivt ord gav;

de måste vara försiktiga även med detta ord, om de ej ville riskera både stegel och hjul, i varje fall vatten och bröd. De klädde därför sin kritik i ordstävets allmänt hållna form, läto sina känslor och synpunkter tala i dens och dens namn. Kungar, fogdar, präster och andra ämbetsmän fingo i ordstäven smaka den allmänna folkliga opinionens ris. I dessa stäv togo de förorättade lägre klasserna hämnd för sina lidna oförrätter och sin utståndna smälek. Dessa stäv blevo till de spöpålar, stockar och galgar, där de rika och mäktiga fingo sona sina synder. I regel mildrades dock den bistra kritiken av en omisskännelig humor. Den blodiga satiren övergår ofta i det ystra skämtets klädnad. Den rikt flödande humorn även i de socialt och politiskt betonade ordstäven är särskilt utmärkande för Norden. Huruvida detta betyder, att klasskampen här haft en mera idyllisk karaktär än t. ex. i de länder där även lagenligt livegenskapen rådde eller det sammanhänger med det nordiska folklynnets ljusare ton, må här lämnas osagt. Visst är att i slaviska och romanska ordstäv den bittert bistra satiren, det hämndlystet giftiga hatet äro mycket starkare accentuerade än i de nordiska.

Till belysande av hur de nordiska ordstäven med en social eller politisk bakgrund och innebärande en kritik eller en satir te sig, må här anföras några exempel. Man lägge märke till den omisskänneliga humor, ja galghumor, som utmärker den beska snärten!

Kungen tar mitt huvud, sa rymde knekten, han har väl inget själv.
Far min var greve, sa luffarn och sträckte på sig.
Sjunde budet gäller inte för storkaxar, sa smen till brukspatron.
Du är som min tupp, du yvs över stjärten, sa torparn till hovmarskalken, som kom i uniform.
Alla äro vi grevar och baroner på yttersta dagen, sa drängen.
Det duggar jämt, sa länsmannen om mutorna.
Det blir därefter, sa prästen, döpte barnet för en tolvskilling.
Det är ägg som ägg, sa prästen tog det största.

Det var fel Luther, sa prosten, fick upp kortleken i stället för postillan.

Du kan väl släppa in en kollega, sa bispen till Petrus.

Ursäkta, det är Jesusbarnet som förvillar, sa klockarn, sjöng "Nu är det jul igen" i stället för julpsalmen.

Även om de socialt eller politiskt färgade ordstäven äro ganska många, så äro de långt ifrån i majoritet. De drabba med sin kritik företrädesvis kyrkans män, lagens handhavare och de rika. I viss mån träffa de även köpenskapens utövare, bonden-husbonden samt läkare och militärer.

Det stora flertalet av ordstäv äro dock icke att direkt hänföra till den folkligt politiska slagordskategorien. Även där de hava en viss social bakgrund äro de dock icke uttryck för kampen eller oviljan mellan rika och fattiga. De kunna däremot i flera fall vara en återspegling av den inbördes avundsjukan mellan olika skrån och yrken. De kunna ofta ge en ypperlig bild av vissa sociala förhållanden under gångna tider. Vi skola när vi komma till de speciella yrkesstäven se många exempel härpå.

Såsom redan sagts ha ordstäven ofta en drastisk form och en bjärt färg. De skräda icke orden och rygga icke tillbaka för ens de mest mustiga och vågade uttryck. Ordstäven omfattas med synnerlig välvilja av folk i gemen. Detta var i synnerhet fallet förr i tiden, då ordstäv lekte på var mans mun. Det fanns i varje by, i vart arbetslag, inom varje sällskap eller orden specialister på ordstäv. Sådana kvickhuvuden voro eftersökta som sällskapsbröder och fruktade av ovännerna på grund av den slagfärdighet de besutto. Ibland kunde dessa kvickhuvuden, som jämt hade ordstäv till hands att drämma till med och som kanske ibland även ur egen fatabur levererade spydigheter och tvetydiga anspelningar i ordstävets gouterade form, råka ut för en hel bygds förenade ansträngningar att ge betalt för gammal ost. Sålunda berättas från en hallandssocken, att en gång samtliga kvinnor i en by, vilka varit utsatta för en ordpräglares gyckel, helt resolut togo och pryglade honom, varefter de skymfligen jagade honom från trakten. Ej så sällan ingick i lekarna vid helger och fester,

särskilt vid förlovnings-, lysnings- och bröllopsgillen, att man "brydde varandra" med ordstäv. Vid bröllop kunde det till och med hända, att man med de tvetydigaste erotiska stäv brydde bruden och brudgummen.

Ordstäven — särskilt lekar med ordstäv — äro numera icke så populära som förr. På sina håll ha de dock alltjämt bevarat sin rangställning. Detta gäller icke minst vissa socialt slagkraftiga ordstäv, yrkesstäv samt stäv som tillskrivas den onde. Särskilt dessa senare äro livligt i bruk, tydande på att de dels äro väl präglade, kvicka och lätta att bevara i minnet dels äga en synnerligen populär upphovsman, i varje fall en upphovsman som i allmogens fantasiliv bevarat en framskjuten och märklig plats.

Yrkesstäven användas allt fortfarande med stor skicklighet som humoristiska inslag, kastvapen och pilar i ordbytena. Det finnes ännu bruk, verkstäder och arbetssalar, där ordstäven ibland susa omkring ehuru den forcerade arbetstakten alltmer håller på att utrota ordbytena. Härtill bidraga även de sociala och politiska meningsbrytningarna, som gett ordbytena en ny karaktär och den nya värld av idrott, film och dans som håller på att genomföra en revolution inom arbetarungdomens föreställningsvärld och som influerar samtalen bland dessa unga i allra högsta grad och som tilllika håller på att skapa ett helt nytt språk. Jag undrar för övrigt om våra språkmän ännu ha fullt klart för sig, att ett nytt svenskt talspråk är på väg att födas, ett språk som icke har mer likhet med den gamla svenskan än en valfisk med en dieselmotor?

Ordstäven i gammal bemärkelse hålla på att ersättas med slangstäv och moderna slagord samt schlager-refränger, som emellertid ännu icke vunnit den burskap och stadga, den slutgiltiga klang och patina, som gör ett bon mot till ett ordstäv i detta ords fulla bemärkelse. Om än icke med samma blodfulla liv som tidigare leva dock alltjämt de egentliga ordstäven hos vårt folk ett mer eller mindre blomstrande liv. Inom industribefolkningen, särskilt i städerna, ett mindre kraftigt liv, bland hantverkets utövare, särskilt i landsorten, ett mera kraftigt. Starkast lever ordstävet hos bondebefolkningen samt hos lantarbetarna.

De gamla ordbytena med inslag av ordstäv äro där de förekomma nu för tiden merendels förlagda till näringsställena, föreningslivet och kamratkretsen. Där en längre tid arbetsfolk samlas — t. ex. på lägerplatser, vid skogshyggen och flottningar, vid väg- och järnvägsbyggen, vid folkfester etc. — komma ordstäven alltjämt lätt i svang och det ena stävet ger ofta det andra. Jag har själv vid sådana tillfällen kunnat uppteckna ända till trettio à fyrtio ordstäv, fällda inom loppet av några timmar.

Folkliga berättare och särskilt sådana som skriva eller förtälja sina humoresker på landsmål använda dem ofta och med god effekt i sina muntliga framställningar. Dessvärre ha även de s. k. bondkomikerna tagit sig för att vid sina uppträdanden på marknader och lantliga förlustelseplatser använda ordstäv i karikerad form, ofta förgrovade och försimplade genom åtbörder och gester, som icke ha med stävets syfte att skaffa.

Vid ordbyten på lantliga kalas, på marknader och värdshus äro ordstäven alltjämt särdeles omtyckta. Jag bevittnade en gång ett munenvig på en gästgivargård mellan en skomakare och en sotare, vilket envig snart nog utvidgades att omfatta även åtskilliga andra gäster på värdshuset, flertalet hantverkare, kuskar och bönder. Det var rent av förbluffande, med vilken skicklighet man turnerade sina ordstävsargument och vilken rikedom på ordstäv, som fanns till hands eller ock i hast med stor fyndighet fabricerades. Särskilt minnes jag en kvicktänkt rallare, som med den största precision slungade det ena lustiga eller träffsäkra stävordet efter det andra i skallen på sina motståndare, i all synnerhet den något bålstore skomakaren, och faktiskt avgjorde trätans utgång till den lille sotarns fördel.

*

Det finnes åtskilliga beskrivningar på hur ordstäv uppstå. En av vårt lands främsta och flitigaste folklivsforskare, den halländske — Halland är för övrigt mycket rikt på bygdeberättare, forntids- och folklivsforskare — hembygdsvännen Joh. Kalén, har i en uppsats om västsvenska ordstäv

lämnat följande beskrivning, som säkerligen gäller för även andra trakter av vårt land.

"Det finns ordstäv för snart sagt alla upptänkliga situationer, i vilka en person kan bli försatt. Sällan torde väl också en händelse vara så egenartad, att icke tidigare en annan råkat ut för något liknande. Har då denne under trycket av situationens tragik eller komik mäktat hitta på något kortfattat och expressivt uttryck som i sig samlat det löjliga momentet i den timade händelsen, så har detta uttryck uppbevarats i minnet hos dem som bevittnade händelsen. Och man kan vara tämligen säker på, att var och när en liknande situation åter inträder, kommer också det kvicka yttrandet att reproduceras, antingen av den som då är dramats hjälte eller av åskådarna, i senare fallet hjälten till ursäkt, tröst, medömkan eller begabbelse. Det senare är nog det vanligaste — den mänskliga naturen är tyvärr så funtad. Men i vad fall som helst är det nödvändigt att vid sådana återupprepanden av ett kvickt och dräpande uttryck tillfoga någon upplysning om den, från vilken det ursprungligen stammar. Annars kunde man själv komma att få stå som upphovsman, och det är man kanske för ärlig till. Kanske är man också smärtsamt medveten om att ens egna kvalifikationer tyvärr äro sådana, att ingen skulle tro en om att hava kunnat åstadkomma något kvickt. Och dessutom vinner uttrycket i pondus genom att visa sig vara så pass värdefullt, att det blivit allmän egendom, och liksom godtagits av en större menighet. Många av ordstäven äro stundens barn. De äro inte nog aktuella, deras kvickhetsinnehåll är inte tillräckligt markerat för att slå an på en bredare publik, och så leva de blott ett dagsländeliv för att sedan glömmas och dö. Men det finns också en stor mängd, som kunna uppvisa en synnerligen respektabel ålder och som ha orkat sprida sig över stora områden. Många äro kända över hela vårt land, ja åtskilliga ha förmått vandra in från främmande land och tvärtom."

Till denna briljanta karakteristik från Kaléns penna vill jag blott foga ett par korta kompletterande tillägg. Utom hjälten i en händelse till ursäkt, tröst, medömkan och begabbelse torde ordstävet anföras även till

fostran, uppmuntran, bryderi, varnagel, straff och förklenande. De erotiska stäven torde i allmänhet användas för att bry någon. Icke sällan användes ett ordstäv för att lätta en stämning, för att sprida en skämtsam atmosfär kring en penibel situation. Ibland kan genom en oförsiktighet härvidlag nås en helt annan effekt än den åsyftade. Över huvud taget kan ett ovarsamt handskande med ordstäv leda till tråkiga följder. Ordstävet liksom det kvicka uttrycket över huvud är likt dynamiten. Det finns som bekant ett slags kvickhuvuden och skarpa tungor, som äro fruktade som pesten. Folk flyr för dem som man flyr galna hundar. Det är sådana som ha tagit till sin uppgift här i livet att ställa till största möjliga förargelse. De ha getingens lust att sticka. De sakna all humor.

Rörande frågan om den förste upphovsmannen till ett visst ordstäv, är det icke så lätt att, ens där namngivning förekommer i själva stävet, absolut säkert avgöra, om detta härrör från honom, som utpekas som sagesmannen. Det finnes nämligen ordstäv som i skilda landskap ha samma lydelse men olika ursprungsbeteckning. Sannolikt ha dessa olika ursprungsuppgifter tillkommit på så sätt, att någon hört ett stäv och kommit ihåg själva försatsen, men glömt bort namnet i sa-(efter-)satsen. När han då vid tillfälle citerat den i hans minne levande försatsen, ha hans åhörare ansett honom som den som präglat det kvicka eller humoristiska uttrycket och detta har på den nya platsen fortlevat under hans namn. På samma sätt ha flera yrkesstäv med lika lydelser i övrigt olika uppgifter om författaren. I ett landskap är det skräddaren, i ett annat skomakaren etc. som har äran att stå för ordet. Samma stäv ha också ibland gubben, ibland käringen, ibland pojken eller flickan som sagesman.

Vad det är som avgör om ett ordstäv endast lever en dagsländas liv eller går till eftervärlden som ett populärt och ofta upprepat talesätt, är mycket svårt att avgöra. Som regel torde det väl vara stävets stil. Med stil menar jag då dess samlade inre och yttre egenskaper, som gör det till ett kärnord. Det måste vara kort, kvickt och klangrikt. Men det hjälper icke alltid. Vi ha många förträffliga ordstäv, som äro föga spridda. För att ett ordstäv skall få vingar fordras i regel utom stilen, att det har av-

seende å en situation eller händelse, som ofta återkommer i levande, alldagliga livet eller berör en karaktärsegenskap, ett känsloläge, en viljeakt som man ofta påträffar hos sin nästa. Svårare är att förklara, hur ett stäv kunnat tappa bort sin kvicka hälvt och leva kvar samt därtill leva ett mycket pulserande liv i sin stympade, ganska obegripliga form. Tag t. ex. det över hela landet mycket använda ordstävet:

Finemang, sa Mobergskan.

Något särdeles märkligt uppvisa icke de tre vitt kända orden. Emellertid är stävet i denna form blott en ruin. I sin ursprunglighet torde det haft en kvick men mycket grotesk lydelse, nämligen denna:

Finemang, sa Mobergskan, kände musen på loppan.

Denna lydelse har funnits i Stockholmstrakten. I Värmland m. fl. landskap lydde stävet:

Finemang, sa Mobergskan, tog lusen på musen.

Den burleska tvetydigheten i dessa formuleringar har måhända bidragit till att denna ursprungliga lydelse icke kommit att bli allmännare godtagen. Man finner senare följande lydelser:

Finemang, sa Mobergskan, tog loppan med tång.
Finemang, sa Mobergskan, tog loppan på musen med hovtång.
Finemang, sa Mobergskan, tog loppan med stortån.

I dessa lydelser innebär stävet ett skämt med en alltför finkänslig, småpetig eller korthuvad person. Sedan övergår stävet att bli en speglosa mot lortaktigheten eller att genom sin antites blott verka lustigt:

Fin(n)emang, sa Mobergskan, smutsa ner kjolen.
Finnemang, sa Mobergskan, gjorde i kalsongerna.
Finnemang, sa Mobergskan, snöt sig i näven.

Ordet finemang börjar efter hand stavas med två n och får betydelsen av ett glatt utrop, hälsande ett lyckat knep eller ett fullbordat verk:

Finnemang, sa Mobergskan, smet genom källargluggen.
Finnemang, sa Mobergskan, fick tre supar för två skilling

Slutligen faller senare delen av stävet alldeles bort och kvar står med osedvanlig livskraft allenast utropet

Finnemang, sa Mobergskan!

använt över hela landet för att beteckna en lycklig händelse, en god utgång, en trevlig stund; i all synnerhet torde stävet numera användas för att uttrycka belåtenhet med något som provats med gommen och befunnits smaka förträffligt.

Men ser man på stävets utvecklingsgång måste man säga, att lustigheten, satiren, poängen ligger i den ursprungliga lydelsen. Stävet företer en förändring mot mindre humoristisk form. Här har således kvickheten icke räddat stävet. Stävet har i förkrympt form räddats genom att förvandlas till ett utrop, ett uttryck för en lustkänsla.

Det valda exemplet är icke det enda som företer liknande utvecklingskurvor. Det är tvärtom ofta vanligt, att ett ordstäv förlorar sin svans och samtidigt sin poäng, men likväl lever med oförminskad livskraft, varvid i regel ordstävets innebörd och betydelse omvandlas. Förvandlingen till en interjektion, till ett lystringsord, till en hälsning eller ett utropstecken är den vanligaste. Till att underlätta en dylik förvandling har säkerligen i många fall bidragit en inneboende strävan hos ordstävet att pressas hop, krympa samman, antaga en kort, expressiv form.

Ytterst få av våra ordstäv ha invandrat utifrån. Vi ha en del danska, norska och finska stäv, som lyda lika med eller påminna om vissa svenska. Ett ordstäv som detta

Mitt, sa finn om Stockholm.
(Mitt, sa ryssen om Stockholm.)

finnas i samma lydelse över hela Svensk-Finland och även på finska språket. Ordstävet torde sannolikt ha invandrat från Finland. Ett ordstäv som

Per, jag åker, sa gåsen till räven.
(Per, jag åker, sa gåsen, då räven tog'en.)

har kommit från Danmark, där Per även heter Nille.

Åtskilliga svenska ordstäv cirkulera i grannländerna särskilt i de svensktalande delarna av Finland.

*

Ordstävets enklaste form är den, där försatsen är kortfattad och eftersatsen endast lyder sa mor, sa far, sa gubben, sa käringen, sa fan etc. Käringen, gubben, pojken, flickan, fan och hans mor (mormor) äro de författare, som oftast förekomma i såväl det enkla som det sammansatta stävet. Vidare yrkesstäven, som stå närmast i antal; där äro sagesmännen i första hand bonden, drängen och pigan, vidare skräddaren, skomakaren, smeden, bagaren, mjölnaren, slaktaren, gardisten etc. Främst av angivna författare inom de högre stånden kommer prästen, sedan klockaren, vidare handlanden under olika titlar, militärerna, länsmannen, borgmästaren, domaren, doktorn, skolmästaren o. s. v. De äro dock ej så ofta förekommande i enkla stäv. Tiggaren, luffarn, sjåarn, busen, stackarn stå som sagesmän för en lång rad dels enkla, dels mera utförliga stäv. Det enkla stävet är emellertid oftast förekommande i samband med ett utsatt personnamn, t. ex.

Pang, sa Gravander.

Utom synonymer, med beteckning för ålder, kön o. dyl. yrkesstäv, personliga stäv och liknande ha vi stäv, där personbeteckningen är ett djurnamn, främst räven och hunden, vidare sådana där den utgöres av trädet eller ett särskilt träd (björken, furan, lönnen m. fl.), samt slutligen stäv, där solen, månen, stenen, bäcken, huset etc. ha ordet. Dessa stäv äro i regel enkla, t. ex.

Jag står brud, sa häggen.
Jag prisar Gud, sa bäcken.
Jag bränns, sa solen.

De sammansatta ordstäven ha försats, sa-sats och eftersats, ibland till och med flera eftersatser. Sagesmännen, personbeteckningarna, utgöras i allmänhet av samma figurer som i fråga om de enkla stäven. Den onde är en flitig ordpräglare, likaså bonden, prästen, skräddaren, gumman, gubben, pojken, flickan o. s. v.

Hos de enkla ordstäven, som vi till en början hålla oss till, ligger poängen ofta i blotta smällen ("Pang, sa Gravander", "Hut, sa Grandin"), i utropsklangen ("Skål, sa Gustava"). Ibland ligger den dock i ett öppet eller dolt motsatsförhållande, som får en komisk upplösning ("Det syns nock, sa Blinde-Johan") genom att en egenskap hos sagesmannen — blindheten t. ex. — upphäver påståendet i det fällda omdömet — det *syns* — och därigenom förtar all verkan av det sagda. Ej sällan ligger poängen i stävets orimlighet, genast uppenbar och utlösande munterhet. En och annan gång kommer stävets verkan genom lögnaktigheten i dess innehåll; det ställer sanningen på huvudet med en viss paradoxal effekt. Det enkla stävet gör sig ibland företrädesvis som prov på munvighet. Bäst är det onekligen då det liksom ger nyckeln till en gåta, klaven till en situation. I ett slag kan det sprida ljus över en oklar belägenhet och ger samtidigt uttryck åt en känsla av gott humör, av resignation, av förargelse eller åt en humoristisk uppfattning av ett missöde. Som regel är stävet ägnat att verka utlösande, befriande, mildrande, uppmuntrande; att kunna skratta även åt sin egen otur eller olycka lär oss ordstävet.

Det enkla ordstävet kan även vara utbyggt. Detta sker därigenom att den angivna sagesmannen talar antingen *om* någon eller något eller också *till* någon eller något. Oftast förhöjer denna utbyggnad i hög grad effekten.

Här skall nu följa några prov på det enkla ordstävet i sin utbyggda form.

Alltid träffar jag dig, sa fan till biskopen.

Poängen ligger dels i den trevliga sammanställningen fan — biskopen, dels i det lilla ordet alltid, som antyder att den onde är säker om att få den gudsmannen till gäst i *sitt* hus, dels i den ton av förargelse, som talar ur fans utrop, antydande att mörkrets potentat antingen gått miste om den fina steken åtminstone för ögonblicket eller ock blivit spelad något fult spratt från bispens sida.

Jag är också av gräveätt, sa bonden (drängen) till greven.

Poängen ligger här i ordleken gräveätt (av gräva i jorden) och greve. Flera ordstäv ha sin poäng i en ordlek. Man erinre sig t. ex. de lustiga stäven hos Shakspeare, som nästan alla bygga på ordlekar.

Jag har intet annat öl än nattvardsvinet, sa prästen till gästerna.

Det humoristiska i detta stäv är skämtet med prästen, som dels kallar Jesu blod för öl dels profanerar den heliga drycken genom att bjuda den till sina middagsgäster, dels till och med ursäktar sig, att han inte har bättre vara att bjuda på. Stävet hör till de satiriska ordstävens grupp. Udden avser icke att gyckla med sakramentet utan att träffa prästen, som profanerar sin tro och sitt ämbete. Ordstävet är en folklig kritik av ett hycklande prästerskap.

En jungfru födde ett barn om dag, sjöng klockarn julmorgonen.

Poängen ligger i att ordet *en dag* hos den jultrötte klockarn blev *om* dag (= per dag). Stävet är satiriskt och avser att kritisera klockarfars julfestande.

Marschera ni på, pojkar, jag kommer efter, sa generalen.

Poängen ligger i motsatsen marschera på — komma efter. Man tänke sig ordet *försiktigt* instucket mellan kommer — efter.

Jag tiger, sa talmannen.

Det lustiga med detta enkla, icke utbyggda stäv ligger dels i dubbelbetydelsen av ordet tiger (tiger, rovdjuret; tiger, verbet) dels i motsättningen mellan tiga och tala och det egendomliga i att just *tal*mannen säger att han tiger. Man erinre sig att talman i svenska riksdagen aldrig deltar i debatterna utan blott leder dessa.

Han är lika dryg som fan är vig, sa knallen om skåningen.

Detta ävenledes enkla men utbyggda ordstäv tillhör de jämförande stäven. Dessa stäv avse oftast en karakteristik av någon yrkesman, någon landsman eller någon viss person. Den som skall karakteriseras jämföres med fan, bödeln, räven, vargen etc. varigenom en drastisk effekt uppnås. Vanligen får man sikte på något lyte eller karaktärsfel. I det nyss citerade stävet, som användes om personer med dryga later, är det skåningen som får schavottera.

Det enkla ordstävet är oftast icke tillräckligt lustigt för att göra sig gällande och det är därför som det utbygges, dels som nyss påvisats genom tillägg om eller till någon dels genom att stävet får en sammansatt form. Man försöker bättra på kvickheten eller kvickheterna, skärper satiren, gör humorn mera kryddad och grotesk. Min förut citerade landsman Kalén formulerar det så, att ordstävsbyggaren "för att få fram poängen" blir nödsakad "att ställa utsagan i motsatsförhållande till något annat", "oftast är det då den händelse, vid vilken yttrandet först fälldes, som får tjäna såsom relief, men det kan också vara den person eller sak till eller om vilken orden utsades. Det blir i så fall nödvändigt att i största korthet antyda denna händelse eller detta objekt. Därför gör man ursprungsbeteckningen längre, så att den omfattar ej blott en benämning på upphovsmannen utan också en relation av händelsen eller objektet." För egen del anser jag att ordstäv, som blott ha prepositionsbeteckning *(om* eller

till) böra räknas till de enkla men utbyggda ordstävens grupp, ej till de sammansatta ordstävens kategori.

Härtill torde kunna läggas att det sammansatta ordstävet ofta även har en underförstådd mening, ibland även har dubbla tids-, rums- eller objektrelationer. De tve- eller dubbeltydiga stäven utgöra ej sällan en mellanform mellan ordstäv och folkgåta. Ibland äro de både ordstäv och gåta, ibland övervägande det ena eller det andra. Inom de sammansatta ordstävens grupp spelar ordleken en icke oväsentlig roll. De kvickaste stäven ha ofta sin poäng baserad just på en ordlek. Det visar sig att detta ganska ofta är fallet med de stäv som förekomma i sin ursprungliga landsmålsform. Ett landsmålsord kan ofta ha en dubbelbetydelse som är för den med bygdespråket obekante främmande, varigenom poängen för honom går förlorad. Att till riksmål överflytta ett dylikt ordleksstäv är i regel synnerligen svårt. Flera av de bygdestäv, som bygga på ordlekar, höra till de s. k. bry- eller bryderistäven, ordstäv med tvetydiga erotiska anspelningar.

Inom de sammansatta ordstävens kategori ha vi först de tidsbestämda d. v. s. sådana stäv där händelsen, situationen markeras genom ett tidsbegrepp. Antingen är tidsbegreppet direkt utsatt eller underförstått.

> *Nu börjar jag begripa schäsen, sa studenten, då han åkte på välten.*
> *Det gick på knep, sa skräddarn, när hönan sprang omkull honom mitt på torget.*

I regel utelämnas dock själva tidskonjunktionen, som då är underförstådd.

> *Ändan kröner verket, sa urmakarn, satte sig på klockan*

(= när han satte sig på klockan).

Understundom kan i stället för tidsordet *när* ett samordnande *och* eller *samt* tänkas vara utelämnat. I en variant lyder också ordstävet: Ändan kröner verket, sa urmakarn och satte sig på klockan. Även ordet *som* kan vara förbindelseled, nämligen då händelsen ställes i relativförhål-

lande till sagesmannen. Detta sker i ordstäven på "sa han" och "sa hon", "sa den" samt i enstaka andra.

Här kommer jag, sa han, som föll genom taket.
Nu är det gjort, sa han, som försvor sig.
Det blir mörkt, sa den, som hängdes vid ljus.
Tiden lider mot jul, sa käringen, som bakade fastlagsbröd.

Betydelsen blir icke nämnvärt olika vare sig det är ordet "när", "och" eller "som", vilket sammanknyter satserna.

*

Av alla stånd och yrken, som figurera i ordstäven, intar bonden platsen nummer ett. Dels är han den, som präglat eller i varje fall gett upphov till de flesta yrkesstäv, dels är han den, som först av alla figurerar som ordstävsförfattare. Som ordstävspräglare är bonden i regel kärv, barsk, ej sällan grov. Hans ordstävsmynt ha ingen glans eller konstnärlighet. Ibland är bilden ganska suddig. Någon gång lyckas han emellertid utmärkt. Bondestäven ha ofta en skarp udd. Kritiska och satiriska ordstäv förekomma i stor utsträckning. Satiren riktar sig emot myndigheter, herremän, ämbetsmän, stadsbor, tiggare m. fl. Man kan i ordstäven få många belägg på den fiendskap, som härskat mellan bonden och adelsmannen, bonden och fogden, den besuttne och löskekarlen, stad och landsbygd. Gångna tiders klassmotsättningar speglas ej sällan i bondestäven. Ganska ofta möter man en god portion självironi i bondens ordstäv. Många av bondestäven äro dråpligt humoristiska. Humorn är än kärv än uppsluppen.

Ordstäven ge ofta en god karakteristik av den svenske bonden. Lugn, säkerhet, kraft, seghet som ofta blir till envishet, sparsamhet, som ej sällan övergår till snålhet, rättframhet, som mer än en gång blir framfusighet och grovhet, onykterhet, brist på renlighet, en viss andlig trögh-het, bristande respekt för andras rätt och i all synnerhet för kvinnans, särskilt hustruns ställning i samhälle och familj, se där några av de

karaktärsdrag som möta i ordstäven. Bonden värderade uppenbarligen fordom — det är något som lätt observeras — sin ko och sitt ök mer än sin hustru. Påfallande många äro de stäv, där bonden agar sin äkta hälft; ibland drar bonden en lättnadens suck, när hans gumma är död. Men av ordstäven ur "gummans" och "käringens" mun finna vi att den äkta hälften även kan traktera karbasen och icke heller sörjer så värst, när gubben är borta.

Nu bör emellertid ihågkommas att många av de stäv, som tillskrivas bonden och där han skildras som en tarvlig individ, kunna vara tillkomna genom vållande av hans fiender. Mer än en stadsbo, herreman, tiggare etc. kan av hämndlusta ha präglat ett stäv, som framställer bonden i en ogynnsam dager. Så torde icke sällan vara fallet med de stäv, där bonden framställes i en löjlig situation, som en dummerjöns. Det är för övrigt påfallande, hur ofta bonden skildras som en tafatt, okunnig, ohyfsad och till och med smått velig människa. Att de verkliga författarna till dylika bondestäv äro att söka inom de högre klasserna, som med kritisk eller fientlig blick betraktat torvans något klumpige och oborstade son, är tydligt.

Icke så sällan har stävpräglaren med flit gått till överdrifter för att nå så mycket starkare effekt. Vi må icke glömma, att ordstävet är nära släkt med karikatyren. Man skulle kanske till och med kunna säga, att ordstävet är den första, den ursprungliga litterära karikatyrteckningen.

Med dessa ord må nu presenteras några prov på de olika slagen av bondestäv.

Det är bra som det är, sa bonden, hade eld i håret.

Skildrar bondens orubbliga lugn. Bland stäv, som vill ge en bild av bondens girighet, må ihågkommas t. ex. detta:

Att låta bli att dricka lärde jag henne och hade hon levat längre, skulle jag ha lärt henne av med att äta också, sa bonden om märren.

I båda dessa ordspråk möta vi karikatyren. Den möta vi också i följande stäv, som vill håna den påstådda lantliga osnyggheten:

Måste ysta om lördagarna för att bli ren om händerna till söndagarna, sa bondmor.

Bland stäv, som i humoristisk form skildra osämjan mellan man och hustru, må anföras följande:

Stall efter kreatur, sa bonden, stack in bålgetingen i käringbaken.
Allt tar sig bra ut i det gröna, sa bonden, kastade käringen sin i nässelhögen.

Bondens tystlåtenhet, en egenskap som eljest icke ofta påträffas i ordstävens värld, skildras i följande torroliga stäv:

Man skall någonting säga (språka), sa bonden, då han åkte sju mil och inte sa någonting.

Bondestäv utan satirisk udd, där den komiska effekten uppnås genom en grotesk bild, en drastisk liknelse, en putslustig situation, ett orimligt tilltag ha vi många.

Här finns stil på kräk, sa bonden, satte lusen på bordet.
Vad kostar en flik av djävulen i år, sa bond om psalmboken.
Snyggt ska det vara, sa bonden, skar rumpan av oxen.
Tyckte la ja dä va klarinett, sa bonden, fick höra göken.

En hel del bondestäv handla, som redan är påpekat, om bondens förhållande till hustrun. Andra handla om förhållandet till grannen, prästen, fogden, drängen; ännu andra beröra hästen, grisen, kon, oxen, hunden, katten, lusen etc. Ölet, supen, snuset, brödet, osten, vagnen etc. äro likaledes föremål för antingen hans skämtlynne eller hans längtan, avund, förargelse.

Den komiska verkan ett stäv har beror ofta på att en ordlek föreligger. T. ex.:

Det drar, sa bonden, då kapprocken snodde sig om hjulet.
Nu är det slut på 30-åriga kriget, sa bonden, miste hustrun.

*

Gå vi sedan över till de egentliga yrkena och deras utövare, så kunna vi i denna lilla inledande essay icke stanna vid alla dem folkmunnen träffsäkert skildrat i de tusen och en stäven. Några exempel blott.

Främst bland dem, som fångat folkfantasin eller stannat på folkets läppar för någon förseelse, något missöde, någon bedrift, någon skämtsam situation, någon självanklagande felsägning eller dylikt står otvivelaktigt *skräddaren.* Han hör till folkhumorns dyrbaraste figurer. Satiren kan ibland vara besk nog. Skämtet med skräddaren är i var mans mun. Man möter en frisk och levande humor. Begabbelsen är relativt oskyldig, även om den ej sällan är ganska småaktig. Man hånar skräddarens klena styrka, anmärker på hans senfärdighet, gör sig lustig över hans svaghet för supen, tadlar hans påstådda ovana att lägga sig till med en del av tyget etc. Men han får också beröm för en viss slagfärdighet. Skräddaren är i ordstävet ingen dum karl. Nu några exempel.

Här har styrkan fastnat, sa skräddarn, när han bröt av nålen.
Gott att få sätta sig, sa skräddarn, när han skurit till en ficka.
Bara gamla vanan, sa skräddarn, stal tyg av eget kläde.
Här blir en strid på liv och död, sa skräddarn, ramla omkull i myrstacken.
Ska jag spela med dig, ska jag ha trumfess, sa skräddarn till döden (fan), som bjöd på svängknack.
Sparkar du? sa skräddarn till lusen.

Skräddarn är i regel — ej alltid — skildrad som toffelhjälte. Varpå detta kan bero är icke gott att veta. Vanligen var det väl de till hälsan svaga sönerna i bonde- och arbetarhemmen, som valde det icke alltför

tunga skräddaryrket. Eftersom de i lekar och slagsmål hade svårt att klara sig mot starkare kamrater, ansågos de väl också vara kus i hemmet. Det heter:

Det är jag som är herre i det här huset, sa skräddarn, när hustrun stuvade honom under bordet.

Skomakarn är i motsats till skräddarn ingen toffelhjälte. Snarare är han en hustyrann.

Klang i dukaten, sa skomakarn, slog käringen i väggen.

Skomakarn får i ordstävet namn om sig att icke höra till de renligaste.

Det är skönt få lite rent på sig, sa skomakarn, vände skjortan avig julafton.

Skomakarn är artig mot damerna. Men artigheten kan ibland vara något tvetydig och ovälkommen. Såsom då det heter:

Damerna först, sa skomakarn och pekade på käringen sin, när döden trädde in i stugan.

Han är ganska självmedveten och icke så litet nosig. Ty det heter:

Utan mig skulle ingen skillnad vara mellan hjonet och kungen, sa skomakarn.

Han är ibland vitsig.

Jag arbetar på allas undergång, sa skomakarn.

Bagarn är stor i mun, skrytsam och självmedveten. Man märker sannerligen, att han har hand om livets viktigaste nödtorft. Så här låter det, då han har ordet:

Den i mig, sa bagarn om galten.
Djävlar i den, sa bagarn, drogs med döden.
Lite ljuga gör alla och prästen med, så det är ingen skam, sa bagarn, svor på att han var halvbror med bispen.

För någon överdriven renlighet är han inte känd.

Det är bara russin, sa bagarn om bobborna.
Här ska bli anåra bullar, sa bagarn, satte sig i tråget.

Med *sotarn* har man mest skämtat för hans svarta lekamen; värre fel tycks han inte ha. Han framstår som en glad, fyndig, munvig herre, som kan ge svar på tal.

Här ska bli svart på vitt, sa sotarn, satte sig i snön.
Vad vill du här din usling, sa sotarn till döden, då han låg på sitt yttersta och yrade, vet du inte att Kristus band dig?
"Naj" är skånebondens bön, sa sotarn.
Släkten är värst, sa sotarn, blev utsparkad av prästen.

Till yrkesmännen hörde tidigare även *gardisten.* Ordstäven om honom höra till de mera lustiga. Han är tecknad som en munter ture, rapp i käften, kavat och fördomsfri.

Det var mig en rolig djävul, sa gardisten om psalmboken.
En trirolig tjänstgöring det här, sa gardisten, var kommenderad till kyrkan.
Vem fan har gett dig permission, sa gardisten, fick se lusen på västen.
Bräckt skinka, sa gardisten, fick prygel.
Nu skäms både hästen och jag, sa gardisten, då prosten hälsade på'n.

Barberaren låter inte så mycket tala om sig. I diverse situationer heter det:

Det var jämt skägg, sa barberaren, raka katten.

Dödgrävaren har fått en del makabra ord lagda i sin mun. En drastisk cynism präglar hans talesätt; han saknar icke en viss kvickhet. Man kommer mer än en gång att tänka på dödgrävarna i Hamlet. Ibland

bottnar den filosofiska cynismen i ganska krassa näringsomsorger. Till exempel:

Det har varit dött länge, men nu börjar det bli liv och rörelse,
Gud ske lov, sa dödgrävarn, då koleran kom.

Slaktarn gör icke synnerligt väsen av sig i ordstävens värld. Från honom härstammar dock ett par stäv, som efter att ha förlorat sin svans blivit ordspråk. I sin ursprungliga stävform med bibehållen ursprungsbeteckning ha de en lustig poäng, som gått förlorad i ordspråksversionen.

Blodet är tjockare än vattnet, sa slaktarn och spädde ut det.
Stora ord och fett fläsk fastna inte i halsen, sa slaktarn till prästen.

När man kommer till *snickarn* ha vi några utmärkta prov på den självironiska humorn. Tag t. ex. dessa:

Gott att ha, sa snickarn om fingrarna, när han skurit tummen av sig.
Hon är inte vacker men stark, sa snickarn om likkistan (eller: *sa snickarn, när han gjort egna likkistan).*

Hos *sjömannen* träffa vi på den glada, sorglösa, ibland något ystra och uppsluppna humorn.

Riggen går över bord, sa sjömannen, såg flickan tappa krinolinen.
Låt mej sköta bägarn, sa sjömannen, gick till nattvarden.
Botten upp, sa skepparn, när skutan sjönk.
Nu kan jag nog själv, sa skepparn, som bett till Vår Herre, så länge stormen stod i.
Stopp, kapten, sjön är slut, sa styrman, när han satte fartyget på land.

Icke så sällan innehålla yrkesstäven, såsom förut påpekats, dolda ordlekar eller anspelningar, i en allvarlig situation, på den dagliga gärningen, varigenom en komisk effekt uppstår. T. ex. detta om *tobaksbindaren:*

Vänd om blad, sa tobaksbindaren, satt i kyrkan och sov.

Något liknande kommer till synes i följande stäv om *trädgårdsmästaren:*

Så många huvuden så många sinnen, sa trädgårdsmästaren, när han körde omkull med kållasset.

Åkarn dyrkar i yrkesstäven Bacchus.

Den som had'en på en tåt och fick dra den opp och ned i halsen, sa åkarn om supen.
Rullan går för 50 öre, sa åkarn, då polisen tog honom.

Målarn är ungefär i samma belägenhet som åkarn. Dessutom skämtar man med hans färger och pytsar.

Färgen är god, sa målarn, spelte kort.
Var skall sleven vara om ej i grytan, sa målarn, drack limfärgen.

Hos *murarn* möta vi prov på yrkesstäv med en verkligt dråplig situationshumor.

Här ska rappas på slutet, sa murarn, gav pojken stut.
Är någon död, han stige fram, sa murarn, då ställningen brast
Det kan ju inte stå i evighet, sa murarn, då kyrktornet ramlade.
Lyft på hatten, jag byggde Babels torn, sa murarn.

Som ses saknar muraren icke självmedvetenhet. Han tillhör i varje fall icke de blyga och försagda.

Till de morska och hetlevrade hör *smeden.* Han är i stäven starkt i släkt med den eld han handskas med och de gnistor, som yra kring honom. Han är dessutom en klipsk karl, inte lätt att lura.

Du får ta vad själen väger, men inte mer, sa smen till fan.
Man blir aldrig för gammal att bli skorvig, sa smen.
Här ska du få se på gnistor, sa smeden, slog ut ögat på skräddaren.

Inte heller smedkäringen går av för hackor.

Inte är det stor skillnad på mig och gubben min, men Gud ske pris allt för den skillnaden, sa smedkäringen.

Man kommer nästan att tänka på vad salig Rääf sa i riksdagen.

När vi komma till *tornväktaren* ha vi ett flertal exempel på, huru ordstäv inom yrkesområdet uppstått genom en alludering på det rum, där yrkesmanen har sitt arbete förlagt.

Ditåt lutar det, madam lilla, sa tornväktarn.

Eller:

Bättre opp, sa tornväktarn till gatsoparn.

Hos *urmakarn* är det icke arbetsplatsen utan arbetsresultatet i form av den färdiga varan eller en del av denna som ordstävet ansluter sig till. T. ex.:

Det går en oro genom tiden, sa urmakarn, blev bysatt.

Man skall minnas att oron är namnet på balanshjulet i uret.

Tyst barn, sa urmakarn, när klockan stannade.

Detta ordspråk är intressant även ur en annan synpunkt. Det är en erfarenhet, att ett öra som vant sig vid ett visst buller fördrager detta lättare än tystnaden, som fastmer stör, där bullret icke störde.

Om *bödeln*, som fordom var en yrkesman, har yrkesstäven en hel del makabra lustigheter att berätta.

Akta huvet, sa mästerman.
Trogen in i döden, sa mästerman.
Skål och välkommen igen! sa bödeln till tjuven.

Detta stäv syftar på den dödsdömdes rätt att vid passerandet av en krog på vägen till galgbacken få en sup.

En verkligt fyndig och målande humor möter i ett ordspråk som detta om *kronofogden:*

Lycklig den, som inte har någon balans, sa kronofogden om den fulle.

Humorn är icke mindre dråplig i följande stäv om *kyrkväktarn:*

Lär dig läsa först, sa väktarn åt suggan, när hon kom i kyrkdörrn.

Återgå vi till exempel på stäv, som ansluta sig till arbetsplats, arbetsredskap, arbetsvara eller delar resp. ingredienser, så ha vi *bryggaren,* om vilken det bl. a. heter:

Här ska bli en annan malt, sa bryggaren, rostade potatisen.

Eller det heter om *glasmästaren:*

Ruter ut, sa glasmästarn.

Humorn blir emellertid bredare i ett stäv som detta om *matrosen:*

Och detta kallas fastland, sa matrosen, när han gick full.

Eller följande om *advokaten:*

Vad tjänar mened till, om den inte brukas, sa advokaten.

En hel del förargliga ordstäv äro lagda i munnen på mindre väl sedda yrkesmän. T. ex. *polisen.* Ordningens upprätthållare voro väl i forna tider mindre nogräknade om medlen och uppträdde kanske inte alltid klanderfritt. Folkhumorn lät dem vedergälla sina bedrifter.

Aj, det var bror min, sa polisen, stöp på näsan över grisen.
Spring, din tusan, sa polisen åt lyktstolpen.

Krögarn får också sina fiskar varma.

Vid glasens klang, sa krögarn, trilla under bordet.
Kostar tolv skilling, det är jämna pengar, sa krögarn, behöll riksdalern.

Det folkliga missnöjet med ämbetsmännens senfärdighet och lättja tar sig följande drastiska uttryck i ett ordstäv om *rådmannen:*

Kom igen om en timme, sa rådman, satt på klosetten.

Liknande kritiska stäv finnas om de flesta ämbetsmän från kungen till korpralen. Men därmed äro vi åter vid den kategori av ordspråk, som har en social eller politisk bakgrund och som blivit berörd i början av denna essay.

Ordstäven ge oss icke blott en bild av den folkliga humorn. De ge oss även en föreställning om tidsförhållanden, samhällsskick, sociala motsatser etc. under olika epoker. De äga sålunda ett betydande kulturhistoriskt värde. De höra därigenom till våra intressantaste folkminnen.

*

Till de både ur humoristisk och kulturhistorisk synpunkt intressantaste kapitlen i en ordstävssamling hör onekligen stäven om den onde, d. v. s. ord som lagts i den lede potentatens mun. Den onde, som i ordspråken har legio av namn, har i ordstäven allenast ett: fan. Och vad fan säger är alltid lustigt, kvickt. Han slår åt höger och vänster. Han är en säker skytt. Träffar alltid prick. Han känner människornas svaga sidor. Han är full av upptåg och skämt. Ofta är han en pajas. Men lika ofta är han en gisslare, en sanningssägare, en profet. Hans språk är målande, saftigt. Hans mod är fräjdigt. Icke så sällan företräder han moralen genom att göra dåliga människor till sina släktingar och vänner. Han har en stor lust att klämma åt mäktiga herrar, stora kaxar samt folk som inte sköter sig och sitt. Han gör aldrig skillnad till person. I fans mun har allmogen icke så sällan lagt sina egna funderingar om rätt och orätt. Även om fan icke alltid respekterar den goda tonen, gör han sig sällan skyldig till svårare brott mot anständighetens fordringar.

Några exempel skola bättre än alla förklaringar visa, vilken uppgift den lede satan har som ordstävspräglare, vilken roll han spelar och vilka karaktärsdrag som utmärka honom. Tag ett stäv som detta:

Kaka söker maka, sa fan till kulstöparen.

Fan, symbolen för det onda, ger här till känna, att han sympatiserar med kulstöparen, krigets målsman. Två onda makter som finna var-

andra! Stävet ger oss upplysning om, att allmogen även i forna krigiska glansdagar vände sig bort från den blodiga leken på krigsärans fält.

Mycket smått och gott, sa fan, när han skåda i bibeln.

Detta stäv visar, att allmogen, som dock i regel med vördnad betraktade den heliga skrift, icke var alldeles blind för, att bibeln har en hel del ganska ömtåliga punkter och här och var ger uttryck för en semitisk moral, som icke stämde överens med den svenska allmogens rättsuppfattning.

Så stor släkt trodde jag aldrig jag hade, sa fan om länsmännen.

Här låter allmogen den onde vara närmaste anhörig till lagens väktare och upprätthållare. D. v. s. att allmogen i dessa överhetens redskap ser icke representanter för den goda lagen utan för den vrånga. Ordstävet understryker denna mening ytterligare genom att tala i pluralis: alla äro lika goda.

Samma stäv har i en variant, tillämpad på en annan kategori av inflytelserika samhällsmedlemmar, fått följande särskilt i Norrland förekommande lydelse:

Tjocka släkten, sa fan om bolagsherrarna.

Ännu en variant, också från Norrland, lyder:

Bror min, sa fan om lantmätaren.

Som känt är beskyllas ofta lantmätarna av allmogen för att orättmätigt gynna storpatronerna vid ägostyckningar, gränsregleringar o. dyl.

Ordstävet

Syster min, sa fan till horan.

hör till samma kategori. Skökan var en föraktad människa och angavs därför såsom syster till helvetets furste. Bödeln var i allmogens uppfattning ungefär jämställd med skökan (och rackaren). Ingen kunde for-

dom ta befattning med en skarprättare, umgås med honom eller tala med honom. Han ansågs bokstavligen vara satans dräng. Denna kulturhistoriskt intressanta företeelse kommer även till uttryck i ordstäven, t. ex. i följande:

Käre vän, sa fan om mästerman.

Liknande känslor och synpunkter, ehuru liggande på ett annat plan, gå igen i t. ex. dessa stäv:

Du tillhör familjen, sa fan om skåningen.
Trogen tjänare, sa fan om soldaten.
Han har lärt konsten av mig, sa fan om riksdagsgubben.
Du föder mina lamm, sa fan till biskopen.
Goda vänner och trogna grannar, sa fan om Wallenbergarna.

Det finns en hel mängd sådana i humoristisk form framställda polemiska ordstäv.

*

Är den folklige Fan en munter, frispråkig och odygdig sälle, så är den folklige Eros en ännu muntrare, frispråkigare och odygdigare ture. Eros i ordstäven generar sig sällan. Någon större portion blygsel besitter han icke. Han är en ganska fräck gynnare. Men i all sin ogenerade framfart är han dock en friskus. Han har ingenting osunt eller instängt över sig. Han är en råbarkad krabat ofta nog, men han har sälta i blodet. Han är ful i mun, men också kvick. Han kan trampa i klaveret men även spela lustiga visor och sjunga oförargligt tvetydiga slagdängor. Han berättar ganska vågade historier ibland men inte värre än vad som berättas ännu i dag i mycket fina kretsar t. o. m. i den högre societeten. Så någon anledning att fariseiskt slå oss för våra bröst och tacka Gud att vi icke äro som den syndaren och publikanen Amor Populi ha vi icke.

Ur folkloristisk och kulturhistorisk synpunkt äro de mer eller mindre erotiska stäven nog så intressanta. Många av dessa stäv ha en briljant

språklig dräkt, ha stil. Även om grovkornigheten kan vara mycket från i många av stäven, ha vi också exempel på stäv med lekfullt behag. Ehuru humorn ej så sällan är mer än lovligt uppsluppen och ordvalet drastiskt, förekomma också stäv med både fin ironi, dråplig udd och sprudlande situationskomik.

Både kärlek och äktenskap få tämligen ofta sitta rätt hårt emellan. Man kan just icke säga, att kärleken i ordstäven har något eteriskt drag. Den är ganska jordbunden, köttslig och lättsinnig. Men ingen kan vara tveksam om, vilken dominerande roll den intog och intar i folkets fantasiliv och föreställningsvärld. I själva verket ha de erotiska ordstäven varit så många, att den som samlat dessa svenska ordstäv och nu publicerar ett urval av dem, måst nöja sig med att medtaga blott en del av dem. Jag har med flit utelämnat dels otaliga varianter dels stäv med ett allt för groteskt och drastiskt språk.

Äktenskapet framstår i ordstäven merendels som ett helsike. Slagsmål mellan man och hustru, den ena partens tyranni över den andra, svartsjuka och otrohet, är ofta den bild ordstävet ger av äktenskapet. Var då äktenskapet och är det i allmänhet sådant som ordstäven skildra det? Kanske dock icke, ty ordstävet har en inneboende tendens att generalisera.

Eros i ordstäven talar framför allt genom pojken och flickan, ibland även genom drängen och pigan. Särskilt ha de flesta ordstäv på "sa flickan" en erotisk innebörd. De äktenskapliga scenerna påträffas mest hos gubben och gumman, som tyckas vara ungefär jämspelta i fråga om att kunna puckla på varandra.

Nu några exempel på den folklige Eros' extraturer i de svenska ordstäven.

Ljuvt, sa pigan och suckade i karlsängen.

Skäms han inte, dä ä ju dager, sa herrgårdspigan till inspektoren.

Kan jag inte få förskott på det goda, sa pojken till flickan dan före bröllopet.

Mitt på munnen och bra länge, sa flickan, fick en kyss av fästmannen.

Skynda på, så vi slipper det här krånglet och kommer till huvudsaken, sa flickan då hon vigdes.
Jag får tacka alla som hjälpt till, sa flickan vid barndopet.
Stor eller liten, god är han, sa tösen om pojken.
Jag tror minsann Gud har gett dig en gadd, sa flickan till pojken.
Vad du är ful där jag är grann, sa flickan, fick se pojken naken.

*

Vem var Gravander, vars namn gått till eftervärlden med ordstävet: "Pang, sa Gravander"? Vem var Uddman i ordstävet: "Gott, sa Uddman"? Vem var Fyll-Olle i stävet: "Öppna, mor, sa Fyll-Olle, knacka på svinhusdörren"? O. s. v. O. s. v.

När vi komma till ordstäven med namngivna författare — och dessa ordstäv äro säkerligen många tusen — öppnar sig ett ofantligt fält för den, som är intresserad av personhistoriska forskningar. Tyvärr har tiden icke medgivit utgivaren av föreliggande ordstävssamling att närmare forska i dessa ting. Efterforskningarna äro mycket besvärliga och ge för övrigt sällan säkra resultat. Vissa kännare av gamla stockholmsfigurer veta vem både Masman, Spångberg, Uddman och Mobergskan voro. För att nu nämna några ordstävsnamn. Gamla borgaroriginal, ordensbröder, krogkunder, munkbromadammer etc. voro de. Men kommer man till Värmland kan man få höra, att Masman var en värmländsk bruksman, i Småland är Spångberg en småländsk handlande o. s. v. Många av de namn, som oftast förekomma i de personliga ordstäven, tycks ha hemortsrätt i alla våra landskap. Det har uppstått legendbildningar omkring ordstävsnamnen. Namnlikheter ha ofta gjort, att många likalydande stäv få många pappor eller mammor. Nästan över allt har man haft en Blinda Sara, en Kol-Olle, en Mobergska och genast har ett flygande stäv fastnat vid den lokala storhetens namn, även om vederbörande är alldeles oskyldig till det sålunda vingade ordet. Emellertid torde man kunna spåra vissa härdar, därifrån i varje fall många av de bevingade stäven utgått. Så är för visso fallet med Stockholm, därifrån särskilt

under perioden 1840—70 ett stort antal mer eller mindre lustiga uttryck härstammar. Stäv som vid denna tid dyka upp ha författarnamn, vilka torde kunna härledas till vissa på den tiden levande rolighetsministrar, kapitelmedlemmar, skådespelare, publicister m. fl. Det var på de många ordenssällskapens tid. Ett annat centrum, därifrån ordstäv flyga ut som bin ur en kupa, är Bergslagen, de många brukens och hamrarnas land. Bergslagen har alltid varit en härd för originella figurer: bruksherrar, mästersmeder, finngubbar, som ofta voro utmärkta ordstävspräglare. Från Värmland och Småland stråla ordstäv ut i stor myckenhet. Halland och Närke äro också bördiga landskap för denna slags ordakonst.

*

När mitt arbete om de sju tusen svenska ordspråken för några år sedan utgavs, hemställdes från några universitetsmäns sida, att, därest ett utgivande av även ordstäven kunde ske, utgivaren också måtte uppge det landskap, där resp. ordstäv ännu voro i bruk. Så långt det varit möjligt har utgivaren sökt tillmötesgå denna hemställan och antecknat varest han först hört, upptecknat, genom andra förnummit eller ur tryckta källor hämtat resp. ordstäv. I många fall har det dock varit helt ogörligt att med säkerhet uppge någon bestämd hemvist för stävet. Där har ingen lokalisation ägt rum. I andra fall har han varit tveksam; även därvidlag har ingen hemvist utsatts. I fråga om flera av de stäv, där hemvist angivits, måste utgivaren likväl anmäla tveksamhet, beroende av att källorna varit dunkla. Där den större sannolikheten dock talat för, att lokalisationen varit riktig, har den utsatts.

Med allt eftertryck framhålles, att insamlandet av ordstäven skett utan någon rent vetenskaplig avsikt, metod eller förutsättning, och ägt rum uteslutande av folkloristiskt och skönlitterärt intresse. Det är sålunda ett synnerligen anspråkslöst företag och säkerligen bemängd med stora brister.

Jag står i största tacksamhetsskuld till många personer, vilka av intresse för saken varit mig behjälpliga att insamla och lokalisera det föreliggande materialet. Jag tackar ävenledes av fullaste hjärta docenten W.

von Sydow i Lund, doc. H. Celander i Göteborg, fil. dr Pelle Holm i Malmö m. fl. för uppmuntran och råd efter utgivandet av ordspråkssamlingen.

Till min vän konstnären Ossian Elgström, som genom sitt ritstift på ett så konstnärligt fulländat sätt levandegjorde ett stort antal av de upptecknade ordspråken och nu på samma geniala sätt blåser liv i ordstäven, framför jag ett särskilt tack.

Fredrik Ström.

SVENSKA ORDSTÄV

VÅR HERRE.

Synd och skam, sa Vår Herre om krögarn.

Vik hädan, satan, sa Vår Herre, mötte sotarn.

Jag nästan ynkas vid dig, sa Herren, när han skapat maskkräket (Vstml.).

Öppna för mina gäster, sa Vår Herre till Sankte Per.

Kom nu till mig, sa Vår Herre till gamla Anna.

FAN SJÄLV.

Alltid träffar jag dig, sa fan till biskopen (Hall.).

Anfäkta det snuset, sa fan, när de sköt honom i näsan (Blek.).

Det tar väl nån gång slut, så fan om böndagarna (Sörml.).

Var.: Det ska la ta slut på detta, sa skråen (näcken) om söndagarna (Vstgl.).

Var.: Det tar väl slut det där ock, sa fan om lördagarna.

Det var mums, sa fan, tugga spiknubb (Östgl.).

Var.: Det var mums, sa fan, tuggade nubb (Hall.).

Var.: Det var mums, sa fan, tugga sågspån.

Duger hon inte till annat, så duger hon väl till ljusstake, sa fan, vände upp och ner på trollpackan (Sk.).

Det var numro ett, sa fan, kasta länsman över gärdesgården (Hall.).
Var.: stenmuren, diket.

Dygden får alltid sitta emellan, sa fan, satt mellan två präster (Sthlm).

Var.: Dygden i mitten, sa fan och satte sig mellan två poliser (Sthlm).

Välkommen i det gröna, sa fan, när han satte mor sin i nässelhögen (V. Sver.).

Kaka söker maka, sa fan till kulstöparen (Norrl.).

Ombyte förnöjer, sa fan, tog glasbyxor på (Uppl.).

Var.: Ombyte förnöjer, sa fan, när han dansade i glasbyxor (Sk.).

Hemma är bäst, sa fan om helvetet (Sthlm).

Det är litet som granner, sa fan, fick grankotten i ögat (Östgl.).

Mycket smått och gott, sa fan, när han skåda i bibeln (Hall.).

Skillnad på folk och fä, sa fan, skapade länsman (Gbg).

Lika barn leka bäst, sa fan, när han dansade med prästen (Sthlm).

Var.: Lika söker lika, sa fan, dansa med sotarn (Sörml.).

Dygden får sitta emellan, sa fan, satt mellan två präster.

Geschwint Meister, sa fan, dansa med skräddarn.

Var.: Du förstår väl gyckel, sa fan, dansa med skomakaren.

Var.: Stopp mästare, sa fan, när han dansade med skomakarn (Smål.).

Var.: Don som dans, sa fan, dansa med sotarn (Sörml.).

Jag känner dig väl, men jag köper dig inte, sa fan åt Lång-Lisa.

Se så, sa fan, när han red på galten.

Munter ungdom, sa fan om smågrisarna (Norrl.).

Var.: Vackra barn, sa fan om kattungarna.

Var.: Ljusa barn, sa Hin håle om kattungarna.

Hygglig ungdom, sa fan om kattungarna (Boh.).

Snyggt men inte präligt, sa fan, målade svansen gräsgrön (Blek.).

Se så, sa fan, när han red på galten.

God natt, sa fan, stöp i vattsån (Värml.).

Vi är snart framme, sa fan, till knallen, som sporde var helvetet låg (Hall.).

Gruvligt, gruvligt, sa fan om bönen (Hall.).

Det var styggt men starkt, sa fan, när han band mor sin med vidjelänkar (Värml.).

Morgens medikamenter, sa fan, mötte apotekarn i kyrkdörren (Hlsl.).

Nu förstår jag schäsen, sa fan, åkte på välten (Värml.).

Var.: Jag begriper inte schäsen, sa fan åkte på välten, för den ena stund är jag under och den andra uppå (Smål.).

Var.: Nu känner jag schäsen, sa fan, åkte i slaggskopan (Gstl.).

Var.: Jag begriper inte schäsen, sa fan, åkte på välten.

Var.: Förstår du schäsen, sa fan, åkte i skottkärran.

Hårt emot hårt, sa fan, bet i sten (Blek.).

Går du upp där, sa fan till sotarn (Vstml.).

Ny sorts djävul, sa fan, fick se sotarn.

Du är en riktig pojk, sa fan åt hamnbusen (Sthlm).

Alla svin ä svarta i mörkret, sa fan, mötte prästen.

Nästan svalt, sa fan, stack sin näsa i iskällaren.

Du där va bäst, sa fan, satt och hörde på läsarprästen.

Skål bror, sa fan, söp med länsman (Vstgl.).

Jag känner kryddan, sa fan om brännässlan (Dalsl.).

Ändå något, sa fan, fick se Åmål (Dalsl.).

Det var trångt, sa fan, kröp genom nyckelhålet.

Syster min, sa fan om horan.

Godag bror, sa fan, då han träffa prästen.

Två skälmar göra ett par, sa fan, tog nattvarden.

Nobelt, sa fan, dansa i glasbyxor (Sthlm).

Bon jour, min bror, sa fan, när han skulle tala franska.

Så stor släkt trodde jag aldrig jag hade, sa fan om länsmännen (Norrl.).

Moder, sa fan om krögerskan (Smål.).

Vi råkas nog, sa fan, mötte kungen (Sthlm).

Tjocka släkten, sa fan om bolagsherrarna (Norrl.).

Bror min, sa fan om lantmätaren (Norrl.).

Syster min, sa fan om horan (Sthlm).

Käre vän, sa fan till mästerman (Sthlm).

Du tillhör familjen, sa fan om skåningen (Sthlm).

Hos mig skall du inte frysa, sa fan till snöskottaren.

Fullt hus, sa fan, skulle hämta prästerna (Norrl.).

Jag vattnar mina får, sa hin, fyllde L. U. F.-prästerna (Vstgl.).

Det var en vacker visa, sa fan om psalmen (Smål.).

Jag kände väl jag, att det var något som snavde och snavde, sa fan, fått igelkotten i näsan.

Far till barnet, sa fan om smedpojken (Dal.).

Trogen tjänare, sa fan om soldaten (Smål.).

Han har lärt konsten av mig, sa fan om riksdagsgubben (Sthlm).

Hos mig skall du inte frysa, sa fan till snöskottaren (Sthlm).

Du föder mina lamm, sa fan till biskopen (Norrl.).

Illa är det, men du är tös att jämra dig också, sa fan till suggan, som satt fast (Mpd).

Goda vänner och trogna grannar, sa fan om Wallenbergarna (Norrl.).

Var.: Oförskyllt kom jag hit, sa hin håle i himmelriket (Smål.).

Gud hjälp dig hit, sen tar jag nog hand om dig, sa fan, då prästen nös (Norrl.).

Bäckman hjälp, sa fan, råka ut för Boström (Sörml.).

Jag vet inte var jag är, sa fan, kom i himmelriket (Hall.).

Dugtia tag, sa tusan, fick två dörsterade supar.

Släkten är värst, sa fan om biskop Bullman.

Det var en svart best, sa fan till sotarn (Gstl.).

Vi rider lika, sa rackarn, då han red kapp med prästen (Gstl.).

Hus efter fä, sa fan, körde getingarna i rumpan på mor sin.

Du är min gris, sa fan, tog polismästarn (Gbg).

Parera hugg, din djävul, men sticks inte, sa fan, när hans slogs med getingen.

Bröder, började fan, höll tal på ett prästmöte (Gbg).

Styggt men rättvist, sa fan, hängde länsman vid tjuvpålen (Dal.).

Man lär så länge man lever, sa fan, läste bibeln (Norrl.).

Lämna käringen hemma, sa fan, tog gardisten (Sthlm).

Allting klär en skönhet, sa fan, satte mustascher på mor sin (Boh.).

Det var för mycket rök på en gång, sa fan, när dom sköt honom i mun (Sthlm).

Ära den som äras bör, sa fan, valde länsman i stället för prästen (Sörml.).

Här blir en strid på liv och död, sa fan, föll omkull i myrstacken.

Jag känner dig, men jag köper dig inte, sa fan om käringen.

Dä va ett gott skjutande, sa fan, sköt mor sin i sjön (Norrl.).

Du är rolig du bror, sa fan om tuppen (Smål.).

Det är ej alla åsnor som ha långa öron, sa fan, gick ner från rådstugan.

Jag känner dig sen gammalt, sa fan till Beckman.

Tredje gången är det gilt, sa fan, kasta länsman över gärdsgården.

Ynklig färd, sa fan om Blåkullakäringarna.

Blankt omöjligt, sa fan, skulle lugga en flintskallig präst.

En läckerbit, sa fan, fick prästen på gaffeln.

En läckerbit, sa fan, fick prästen på gaffeln.

Nu ska vi riktigt roa oss, sa fan, dansade med mor sin (Östgl.).

Hugg in på konfekten, sa fan, for in i svinahjorden.

Här ska du få se på gnistor, sa fan, slog bonden på ögat.

N:r ett, sa fan, kastade länsman över gärsgårn, n:r två, sa länsman, drog fan med sig (Dal.).

För din skull, sa Hin onde.

Tack för ordet, sa fan, när hönan gol (Boh.).

Det var djävulen till mat, sa fan om ölsupan (Gstl.).

Spill inte på dig, sa fan till målarn.

Det var rafflande, sa fan, strök sig om näsan med nässelkvasten (Blek.).

Det var fan, sa Filén, titta i kikarn och bleknade. Det var Filén, sa fan, titta i andra ändan (Sthlm).

Styggt men starkt, sa fan, satte järnbindslen i öronen på mor sin.

Du sticks, sa fan, åkte i spiktunnan (Smål.).

En härlig syn, sa hin, när han såg prästen vid spelbordet (Östgl.).

Jag känner till ullen, sa skam, när han klippte soa (V. Sver.).

Fina papper, sa skam om psalmboken (V. Sver.).

Såna fiskar höra till sånt vatten, sa fan, fick se munken i rävlyan (Norrl.).

HANS MAJESTÄT MED RIDDERSKAP OCH ADEL.

Jag är alla kungars överman, sa kejsarn.

Jag är Herrens smorde, sa kungen, fick beck på byxorna.

Men, men, sa Kung Karl, å då vre han på näsa (Värml.).

Jag är också av gräveätt, sa bykungen (bonden) till greven.

Jag tror du talar engelska, sa kungen till dalmasen.

Du är karsk du, sa kungen till dalkarlen.

Du för dej, sa kungen till dalmasen (Vstml.).

Tacka du fan för det, sa kungen till Beckman (Sthlm).

Jag är född med förstånd, sa greven (Smål.).

Anorna göret, sa greven (Hall.).

Född baron, sa friherren.

Ur vägen, här är jag herre, sa adelsmannen, låg i diket.

Allt detta är mitt, sa junkern, snöt sig.

Jag och konungen, sa adelsmarskalken.

Han är bra att ha, sa grevinnan om informatorn.

Vi äro utridna allihop, sa hovfröknarna, kommo ridande på käpp för Gustaf III (Rosl.).

HÖGVÖRDIGA PRÄSTERSKAPET.

Jag tar nycklarna till himmelriket och du till helvetet, så ha vi delat kristligt, sa bispen till pastorn.

Det har de fått för sina synders skull, sa biskop Beckman om hungersnöden i Norrland (Jmtl.).

Där ha vi ägget på glassen, sa prästen, såg hönsen hoppa ur schäsen (Smål.).

Tiden lider och jag är glad, sa prästen. — Ja, jag är så med, sa drängen, som skulle flytta den tjugufjärde (Hall.).

Bjud mig en gång till, sa prästen, sträckte ut hand (Gstl.).

Däri ligger det, sa prästen, tappa barnet i dopfunten (Hall.).

Det blir därefter, sa prästen, döpte barnet för tre skilling (Smål.).

Var.: Skall ske därefter, sa prästen, döpte barnet för sex skilling (Östgl.).

Det var gott, sa prosten Ström, drack löpe.

De va läckert, sa prästen, åt upp krämen för bönderna.

Var.: Det var läskande, sa prästen, åt upp krämet för bönderna (Vstgl.).

Det här tycks bära rent åt helvete, sa prästen, då hästarna skenade mot kyrkväggen.

Oskyldigt nöje, sa prästen, satte sig till knackbordet.

Var.: Ett oskyldigt nöje, sa prästen om kortspelet, när han vann.

Guds barn ha ingen tur i spel, sa prästen, blev dubbelbet.

Var.: Guds barn ha ingen tur i kortspel, sa prästen, när han tappa (Smål.).

Gack i frid och synda icke mer, sa prästen, förförde nattvardsbarnet (Norrl.).

Svor jag, sa bispen, nämnde djävulen.

Himmelen är svår att förtjäna, sa abboten till nunnan, när han ramlade ur sängen och bröt armen av henne (Blek.).

Där ha vi mäster, sa prästen, då fyllhunden kom in i kyrkan (Gbg).

Det var en sjuhelvetes mängd, sa prästen om nattvardsgästerna (Sk.).

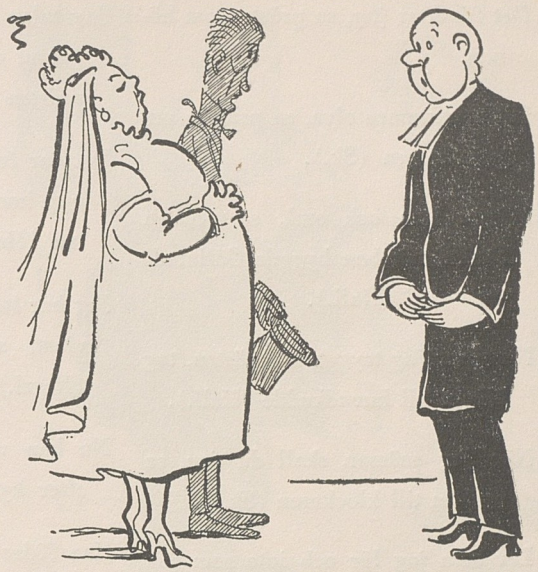

Det var i grevens tid, sa prästen till brudparet.

Det var lika kärt som oförmodat, sa prästen, kom in i himmelriket (Sk.).

En mjölnarunge kan aldrig få för mycket vatten, sa prästen, döpte barnet två gånger (Sk.).

Ett underverk, sa prästen, fatta brännvinsglaset (Gbg).

Gott gör han, sa läsarprästen om supen (Smål.).

Det var i grevens tid, sa prästen till brudparet (Norrl.).

Det som hjälper andra hjälper icke mig, sa prästen, läste välsignelsen.

En liten tid I sen mig, en liten tid och I sen mig icke, sa prästen, kröp ned i predikstolen och nös (var.: snöt sig, fes, tog en sup).

Framför allt bör man tänka på sin kropp, allt annat är förgängligt, sa prästen (Hall.).

Det var dit jag ville komma, sa prästen, predikade om helvetet (V. Sver.).

Det föraktar jag, sa prästen om hönan.

Hit med numro elva, sa prästen om prästkragen (Sk.).

Många rum och små, sa prosten Ström, när han byggde Gällareds prästgård (Hall.).

Nu sover jag tryggt, sa prästen, tog bibeln till huvudkudde (Hall.).

När jag mässar, skall du tiga, sa prästen till klockaren (Sk.).

Lev som jag lär och inte som jag lever, sa prästen till klockaren (Sk.).

Sätt på mig mässhaken, för byxorna sprack, sa prästen till klockaren (Blek.).

Det är ägg som ägg, sa prästen, tog det största (V. Sver.).

Bra smakar han och gott gör han, sa prästen om supen (Sk.).

Näst efter bröllop är begravning det roligaste jag vet, sa prästen (Hall.).

För åkern är gödsel bättre än Guds ord, sa prästen till bonden (Sk.).

Jag talar Guds ord, men jag släpper ut onda andar i alla fall, sa prästen (Hall.).

Det var fel Luther, sa prästen, fick upp kortleken i stället för postillan (Hall.).

Jag har intet annat öl än nattvardsvinet, sa prästen till gästerna (Norrl.).

Nu kan vi börja igen, sa prästen efter kyrktagningen (Boh.).

Han föder sig med mun, sa prästen om hund (Sk.).

Det var en farlig karl, sa prästen, när han döpte gästgiverskans tolvte unge (Hall.).

Du skall väl släppa in en kollega, sa prästen till Petrus (Sk.).

Misstag äro möjliga, sa prästen, då han mässade Gubben Noak (Norrl.).

Hit med skiten, sa prästen om barnet, jag ska döpa det, så fan ska ta det (Sk.).

Var.: Hit med skiten, sa prästen om barnet (Nke).

Var.: Jag skall kristnat, så fan skall tat, sa prästen om barnet (Uppl.).

Synden tar jag på mig, om du tar mig på dig, sa prästen till pigan (Smål.).

Amen, sa prästen trillade ner från predikstolen (Smål.).

Dagen är ej glad, sa prästen, då representationsreformen gick igenom. (Var.: rösträtten gick igenom.)

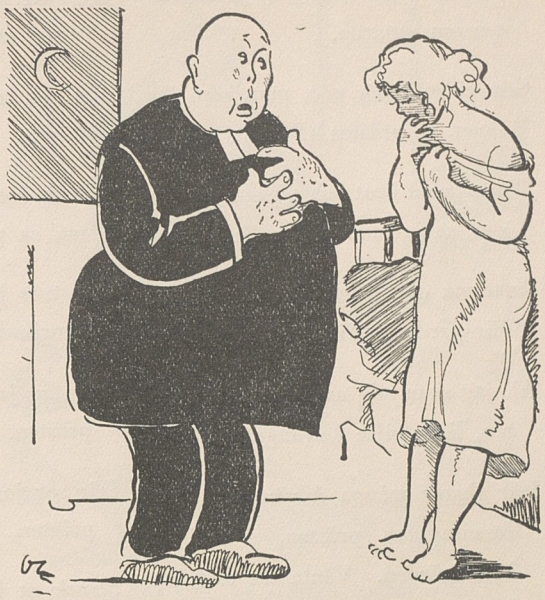

Synden tar jag på mig, om du tar mig på dig, sa prästen till pigan.

Ont krut förgås inte så lätt, sa prästen, gick över oset. (Var.: isen.)

Du är hemlärd, sa prästen åt katten sin, när den stal (Norrl.).

Amen på texten, sa Brattforsprästen, slog käringen i röven med lästen (Värml.).

Adjö, fader klockare, mej tog han, sa prästen, red på suggan.

Vill du med, så häng på, sa prästen, åt ärter med avigsidan av skeden.

Giva är saligare än taga, sa prästen, votera för prygelstraffets bibehållande (Nke).

Törn, sa prästen, slog magen mot altaret (Sthlm).

Känner ni igen klangen, flickor, sa prästen, slog veken i predikstolen (Gbg.).

Långsamhet gör ledsamhet, det är bäst att sluta, sa prästen (Smål.).

Dra in i helvete, sa pastor Nyman.

Man skall taga 1, 2, 3, 4, 5, sa prästen om suparna.

Gör ej som jag gör, utan som jag säger, sa prästen (Sörml.).

Tömmen på örat och piskan på ryggen, sa prästen på husförhöret.

Anamma dej, drick lite, sa prästen, när gardisten fick nattvarden.

Aj, jag skar mig av boken, sa prästen, läste vilse i evangelium.

Här ligger många å vänta på förlossning, sa prästen, gick över kyrkogården. Vänta får dom, sa klockarn.

Duger ej, ta hit ett annat, sa prästen, släppte barnet så det dog.

Var.: Gör om pojken, sa prästen, tappa kristningsbarnet i golvet.

Var.: Duger inte, sa prästen, döpte barnet och släppte't i golvet.

Var.: Tag hit ett annat, det här duger inte, sa prästen, döpte barnet och släppte det i golvet (Boh.).

Jag ska lära dig ljuga, sa prästen, slog pojken i huvudet med bibeln (Dal.).

Det var finurligt, sa prästen, åkte utför stentrapporna (Sk.).

Det ska ta, sa prästen, fyllde klockarn.

Har du sett något svart lysa i mörkret, sa prästen (Sörml.).

Den tror jag vi tar, sa prästen om femriksdalern (Sörml.).

Inte tar jag det på mej, sa Finlaprästen, stal rep (Hlsl.).

Där ser jag en som inte är här, sa prästen, räknade barnen (Hlsl.).

Sträck ut både armar och ben, sa prästen till flickan, så att den helige ande slipper in (Östgl.).

Sov i helvete, sa prästen, ville spela kort på natten (Norrl.).

De va fan till fall, sa prästen, ramla utför predikstolen (Sk.).

Den mödosamma världen, sa prästen, åt frukost på sängen (Sk.).

Ditt tungomål röjer dig, sa prästen till bocken.

Nyfikenheten gifter flickan; vanan gifter änkan; fan gifter käringen, sa prästen på bröllopet (Östgl.).

Med spel och musik kör man in i himmelriket, sa prästen, körde genom Uppsala domkyrka juldagsmorgon (Uppl.).

Ni är ett men inte två, sa prästen till brudparet (Vstbn).

O natur, vad du är skön, sa prästen, peta i dynghögen (Östgl.).

Ske Guds vilja, sa prästen, fick ess, kung och dam i knekt (Östgl.).

Är det här folk, sa prästen, mötte svina i kyrkdörrn.

Fan hjälper de sina, sa prästen, fick pastorat.

Selbstgemacht, sa prästen om grisarna.

Nu tog fan bofinken, sa prästen, slog sig för bröstet (Dal.).

Tyst på läktarn, medan klockarn sover, sa prästen (Gstl.).

En djävla mängd, sa prästen om läsbarnen (Gstl.).

Halva vägen kvar, sa prästen, åkte hem från husförhöret.

Gask på ett, sa prästen (Gstl.).

Små smulor är också bröd, sa prästen, fick tolv öre i kollekten (Västgl.).

Ingen bror i spel, sa prästen, klinga med rackarn.

Det är hett, sa prästen, kom i helvetet.

Så lurar man bönder, sa prästen, släppte duvan i kyrkan (Smål.).

Är det här folk, sa prästen, mötte svina i kyrkdörrn (Mpd).

Ju högre upp ju närmre Gud, sa läsarprästen, satt på kyrktornet och predika.

Det är ej bra att lägga hyendet under lasten, sa prästen, lade sig i rännsten.

Horisonten klarnar, sa prästen, for till Olympen.

Nu är det slut med det roliga, sa prästen, dansa i kyrkan.

De skola födas, men inte gödas, sa prästen om fattighjonen (Östgl.).

Det var mig en rolig fan, sa prästen, såg sitt porträtt (Blek.).

Erat satpack, sa prästen, då han skrifta.

Synd att inte ha aptit på så god mat, sa prästen, åt på andra orrhönan (Sk.).

Mycket blir nyttigt efter döden, sa prästen om gödgalten (Östgl.).

Här ä trångt om saligheten, sa prästen, dansa fransäs på begravningen.

Klybax, sa prästen, spelte ut en klöver.

Vilka lidanden utstå vi icke för Jesu Kristi skull, sa prästen, när han brände fingrarna på steken.

Litet av varje, sa prästen, fick loppor i plånboken (Vstgl.).

Tre daler milen, sa prästen, åkte på ändan (Smål.).

Här ska du finna ro för din själ, sa prästen, klådde drängen (Dal.).

Ju högre upp, ju närmre Gud, sa läsarprästen, satt på kyrktornet och predika (Gstl.).

KLOCKARFAR OCH HANS FOLK.

Vi lär ej bli av med honom, förrän vi *bär* bort honom, sa klockarn om prästen.

Detsamma sjunger jag, sa klockarn.

Det faller i god jord, sa klockarn, när prästen föll i graven (Hall.).

Där fick du en fet stek, sa klockarn till döden, när prästen ramlade i graven och bröt nacken av sig (Boh.).

Det kommer tiden att utvisa, sa klockarn, när man bjöd honom välkommen (Hall.).

Inte så illa ment, sa klockarn, vrok prästen från predikstoln (Norrl.).

Nu kommer vi till nya testamentet, sa klockarn till prästen, när han lämnade honom kungörelserna (Norrl.).

Orgeln är hes, sa klockarn, när han spelade på baken (Hall.).

Varde ljus, ditt förbannade mörker, sa klockarn, tände kyrkkronan juldagsmorgonen (Gbg).

Far bara, men ta en sup först, sa klockarn åt prästen.

Stilla, din fähund, medan jag lägger selen på dig, sa klockarn, när han satte mässhaken på prästen (Norrl.).

Växla mig den, sa klockarn, fick en byxknapp i håven (V. Sver.).

Var.: Tarvlig kollekt, sa klockarn, fick en byxknapp i håven (Sthlm).

Härifrån kommer man aldrig med livet, sa klockarn, då kyrkan börja brinna (V. Sver.).

Ljuga hör inte till dödssynderna, sa klockarfar (Hall.).

Kärleken drar, sa klockarn, kysste prästen (Sthlm).

Skåder, skåder här nu alle, sjöng klockarn, då prästen tappade byxorna vid altaret (Sörml.).

Sakta i backarna, sa klockarn, ramla utför predikstolstrappan.

Så ska det låta, sa klockarn, föll i orgelverket.

De va nog, sa klockarn, fick intet i håven (Smål.). Var.: fick spik i håven, fick hästskosöm i håven.

Nu går det vågor, sa klockar Widell, körde i diket.

Här ligger jag, sa galna klockarn, låg i diket (Östgl.).

I dag ha vi spelt bra, sa orgeltramparn till klockaren.

Var.: Nu spelte vi bra, sa orgeltramparn (Boh.).

Stiger i graderna, sa klockarn, blev tornväktare.

Förr än jag ger mig en tum spricker jag en halv aln, sa klockarn, trätte med kyrkrådet (Hall.).

Vi prästerskap, sa klockarn.

Den var antik, sa klockarn om oxsteken (Sörml.).

Tack, dä va mej en god hjälp, sa klockarn, fick åka en fjärdingsväg längre än han skulle (Sörml.).

Skön dur, sa klockarn, när hustrun sjöng till harpan.

En jungfru födde ett barn om dag, sjöng klockarn julmorgon.

Det går jämt ihop som en kyrkräkning, sa klockarn, fick sex band i brädet.

Hosianna, sa klockarn, då sopranstämman spelade falskt (Nke).

I helvete skriver Lukas med alpinnar, sa klockarn (Norrl.).

Det bär åt helvete, pojkar, följen med, sa kantorn, när sången gick sönder.

Han predikar om helvetet som om han vore barnfödd där, sa kyrkvärden om den nye prästen (V. Sver.).

Gud vet, var jag tar mina idéer ifrån, sa organisten. Var.: noter.

Ära vare Gud i höjden, sa tornväktarn, föll ned från Uppsala kyrktorn.

Si för fan, nu är han lös igen, sa tornväktarn, när elden var lös (Vstgl.).

Frid på jorden, sa tornväktarn, fick dödsknäppen.

All höghet är förgänglig, sa tornväktarn, miste tjänsten (Vstbn).

Här i världen lutar det utför, sa tornväktarn, ramla utför torntrapporna.

Här i världen lutar det utför, sa tornväktarn, ramla utför torntrapporna.

Vackra barn hör Gud till, sa tornväktarn, gav båtsman blått öga.

Vad ska vi nu äta, när det inte finns några lik, sa dödgrävarn (Östgl.).

När dödligheten är stor, må vi gott, sa dödgrävarn (Vstgl.).

Svårt att leva, sa dödgrävaren, när ingen dör (Smål.).

Ditåt lutar det, madam lilla, sa tornväktarn.

Det har varit dött länge, men nu börjar det bli liv och rörelse, Gud ske lov, sa dödgrävarn, då koleran kom.

Det går efter gehör, sa tornväktarn, tuta galet.

Bättre opp, sa tornväktaren till gatsoparen.

Det går fort att komma upp sig i världen, sa kyrkstöten, när han blev tornväktare (Dalsl.).

SPELMANNEN. DEN BÅLDE KRIGSMAN.

Spelmannen.

Det var ändå något, sa spelman om örfilen.

Hederligt i skålen, sa spelman, fick en palt (Hall.).

Flytt på er, gossar, ni vet väl att jag är spelman, sa Spelmans-Erik, låg och sov i svinhuset (Värml.).

Den bålde krigsman.

Marschera ni på, pojkar, jag kommer efter, sa generaln.

Framåt, sa generaln och vände (Uppl.).

Framåt ärsch! Få ni syn på fienden, slåss till sista man, därefter tillbaks allihop, sa översten.

Sånt har hänt en gång förr, sa majorn, blev polismästare.

Äran, makten och härligheten tar jag i hand, sa major Westberg om kommandostaven.

Jag kunde varit general nu, sa majorn.

Ställ opp er, snorpojkar, sa kapten Ekeroth, kommendera underlöjtnanter.

Ni går som bredbenta harar, sa kapten Schulzenhjelm åt beväringen.

Det fröjdar min själ, sa kapten Lagercrantz, pryglade smålänningar.

In med magen, ut med bröstet, opp med skallarna, fram med påkarna, å en djävla hållning på varenda karl, sa löjtnant Rudbeck åt beväringen.

In med magen, ut med bröstet, å stå inte som en hora, din sjutusande djävul, sa löjtnant Leijonhuvud åt beväringen.

Ska du titta dej om, å ta dej om näsan en gång till, så gör det innan vi börjar exercisen, sa löjtnant Piper åt beväringen.

Ska du blöda näsblo, så gå åt helvete, sa löjtnant Piper på kyrkparaden åt beväringen.

Nu ha alla knoddar och djävlar kommit tillsammans, sa löjtnant Wrangel åt beväringen.

Ja tål inte ve krutröken, sa löjtnanten, tog till reträtten (Värml.).

Bränt barn skyr elden, sa löjtnanten åt kadetten (Sthlm).

Jag tål inte ve krutröken, sa löjtnanten, tog till reträtten.

Soldaten måste sälja sitt liv dyrt, sa löjtnanten, gifte sig med en gammal änka (Hall.).

Fanan full, sa fanjunkaren, trilla utför trapporna.

Det är följden av kriget, sa ryttarn, gjorde i byxorna.

Giv akt, bassar, sa sergeanten, fick smörj av beväringen.

Inte ante jag, att livet satt så löst, sa korpralen, när han slog ihjäl kaptenen med laddstaken (Smål.).

Svintur, sa korpralen, när han föll i ärtvällingen (Sk.).

Det ska va något djävulstyg, men jag för min del har inte haft något ont av'et, sa korpralen om arvsynden (Smål.).

Gud bevare generalen, men det här slutar aldrig väl, sa knekten, då han skulle hjälpa hem översten från kalaset och båda föllo i diket (Sk.).

Förstod du piken, sa soldaten åt bonden, som satte sig på kasken.

Klang i dukaten, sa knekten, när han satte käringen på disken (V. Sver.).

Här var inte roligt, sa knekten, kom i kyrkan (Vstgl.).

Det skulle inte förvåna mig, om jag fick huvudvärk, sa soldaten, när kulan gick honom genom huvudet (Gstl.).

Jag känner packet, sa trumslagarn om trumpinnarna (Nke).

Jag ber om ursäkt, sa trumslagarn, fick stryk (Jmtl.).

Det var mig en rolig djävul, sa gardisten om psalmboken (Smål.).

En trirolig tjänstgöring, det här, sa gardisten, var kommenderad i kyrkan (Sthlm).

Vem djävulen har gett dig permission, sa gardisten, stoppa lusen innanför rocken (Värml.).

Var.: Vem fan har gett dej permission, sa gardisten, fick se lusen på västen (Sthlm).

Kläd ut dig hur du vill, din fan, sa gardisten, fick stekt sill i papper, nog känner jag igen dig (Hlsl.).

Min värdinna tror hon ingen hyra ska få av mej, och så tror jag med, sa gardisten.

Kosta vad det kosta vill, sa gardisten, rekvirerade svagdricka.

Bräckt skinka, sa gardisten, fick prygel (Sthlm).

Eh, nu är du svinaktig, sa gardisten, när pigan slog honom i synen med disktrasan.

Nu skäms både hästen å jag, sa gardisten, då prosten hälsa på'n (Värml.).

Nu ska lössen undra vart jag tagit vägen, sa gardisten, vände skjortan (Sthlm).

Mat i Guds namn, sa gardisten, bet korven i axeln (Östgl.).

Var.: Mat i Jesu namn, sa gardisten, bet korven i axeln (Dalsl.).

Här skall blod flyta, sa gardisten, bet huvudet av lusen.

Jag vill aldrig ha't nämnt, sa gardisten, fick fem och tjugu (Nke).

Det ryser i mig, sa gardisten, gick genom hasselskogen (Sk.).

Sjungande pris, sa gardisten, stal lakanen.

Var.: Sjungande pris, sa gardisten, den som blott hade.

Klang i dukaten, sa gardisten, slog tre styver i krogdisken (Östgl.).

Sillen rodnar, sa gardisten, fick åtta skilling i tebakspengar. Var.: tobakspengar.

Sjön suger, sa gardisten, gick över Slussen (Sthlm).

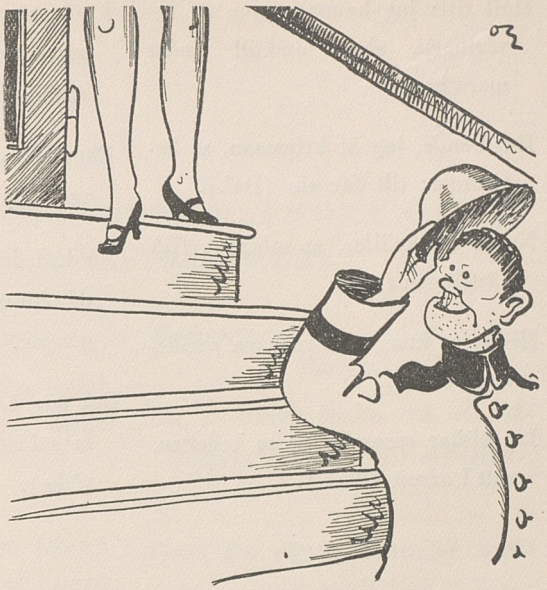

Adjö min fröjd, sa gardisten.

Det var grymt, sa gardisten, när polisen föll i rännsten (Vstml.).

För fäderneslandet, sa gardisten, föll omkull (Gbg).

Jag känner talstiken, sa gardisten, fick prygel.

Jag skall lära dem dricka på bit, sa gardisten, sket i källan.

Var.: Drick på biten, djävlar, sa knekten, när han sket i brunnen (Smål.).

Adjö min fröjd, sa gardisten.

Hit och dit är lika långt, sa gardisten, gick till krogen i stället för i kyrkan (Dalsl.).

Snygga papper, sa gardisten om avskedet (Sthlm).

Vad kostar en slik djävul i år, sa gardisten om psalmboken.

Nu går det löst, sa gardisten, då han ramlade utför trapporna och kalvade.

De tolv sista suparna tog mig, sa gardisten, berättade att han varit full.

Håll tills jag kommer opp, sa beväringen, slogs omkull under marschen.

Hut bonde, jag är krigsman, sa beväringen till far sin (Dal.).

Nu är det kväller, sa soldaten, fick hästflugan i örat.

Herre, sa kungen åt mig, sa gardisten (Sthlm).

Jag älskar ensamheten, sa kadetten, satt i arrest (Blek.).

I tjänsten känner jag ingen, sa livgardisten, red omkull mor sin (Sthlm).

Räddad! sa kadetten, fick sex styver med posten.

Är du ledsen, Lotta, sa nr 41 Kling, då hustrun grät vid nattvardsgången.

Det här barkar ju rakt åt helvete, sa soldaten, kom till prästgården (Nke).

HR RIKSDAGSMANNEN. PATRONEN OCH ANDRA MATADORER.

Hr riksdagsmannen.

Ledamöterna äro upproriska, sa talmannen, gned sig på benen (Sthlm).

Vi rullar oss i stoftet, sa talmannen, kysste majestätet på handen (Sthlm).

Gud bevare konungen, fosterlandet klarar sig nog, sa talmannen.

Jag tiger, sa talmannen (Smål.).

Jag är ingen talare, jag väljer mina ord, sa riksdagsmannen.

Här går livligt till, sa riksdagsmannen, rev sig i huvudet.

Hinc robur et securitas; det är: här nyttjas bara papperslappar, sa riksgäldskommissarien.

Patronen och andra matadorer.

Tag av hatten, hacka, för här står kungen, sa patron till drängen.

Finns där något klimat, så måste det vara obetydligt, sa brukspatron om Italien (Vstml.).

Tig när du talar med mig, sa patronen till åbon.

Här ska du finna trohet, sa brukspatron, piska smen.

Valsat järn, sa brukspatron, slog till smeden (Gstl.).

Tack järn, sa brukspatron, for till Stockholm och gifte bort sin halta dotter.

Bessemer, sa patron, släppte sig.

Blåsväder, sa brukspatron, trädde in i smedjan.

Hårt mot hårt, sa patron, slog bonden i skalln med en knölpåk (Ö. Sver.).

Moralisk rätt, sa patron, tog sista kon från torparen (Dal.).

Bessemer, sa patron, släppte sig.

Det är värst med pottan, sa patron åt gumman, då hon for genom sängbotten (Smål.).

KÖPENSKAPEN.

Det var gentilt, sa grosshandlarn om Trollhättan.

Betyder ingenting för mej, sa baggbölarn om kungavalspråket.

Jag kan ej komma till Stockholm i morgon, sa oxhandlarn, ty de ta inga oxar med på snälltågen.

Ruschen går, sa handelsman, sålde för två styver.

Finns inte, sa handelsman, var för lat att gå in i boden.

Nu är det slut på denna roa, sa knallen om begravningen (V. Sver.).

Jag rymmer undan, sa knodden, rensa lådan (Norrl.).

Kommer strax, sa bodknodden.

Ska de vara en så'n, sa bodbetjänten till flickan, som såg på spetsar.

Det är så gott att det kan ätas två gånger, sa hökarn om smöret (Vstml.).

Illa sitter du fast, men så kan du också tala om'et, sa knallen åt grisen.

Förvåga dig inte, sa knallen till den som höll på att hänga sig (Vstgl.).

Här finns inga barmhärtiga människor, här finns bara hökare, sa hökaren åt tiggaren (Sthlm).

Hyggliga ynglingar, sa hökarn om sillarna (Gbg).

Har fan tagit det ena rockskörtet, så må han taga det andra med, sa hökarn, som mist ett skört i folkträngseln.

Något för något, sa knallen, gav en synål för frukosten (Boh.).

Leve våra vapen, sa knodden om pepparstruten.

Titta in när hon tittar ut, sa hökarn åt pigan.

Vad kostar pälsen, sa hökarn till polisen (Nke).

Smakar fläsk, sa hökarn, åt sillsalat.

Inte har den nån kredit, sa hökarn om Geijer.

Det lax inte, sa hökarn om lyckan.

Mitt liv är en våg, sa hökarn, vägde fläsk.

Det duger till mej, och då går det an åt dej också, sa knallen, när han sålde tyg (Vstgl.).

Det är mängden som gör det, sa knallen, då han sålde två skilling under inköpspriset (Gbg).

Han är lika dryg som fan är vig, sa knallen om skåningen (Vstgl.).

Detta var mig en läcker bit, sa knallen, åt upp snigeln.

Det dammar inte, sa månglerskan, blev kallad för madam.

Han aktar sina löss för snuva, sa kunden, när det brann i hantverksmästarns hår (Smål.).

Nappar det inte här så nappar det på något annat ställe, sa knallen, metade i diket. Var: silltunnan, ansjovisburken.

Var.: Nappar det inte här, så nappar det på något annat ställe, sa knallen, metade hos flickan.

Leve våra vapen, sa knodden om pepparstruten (Gstl.).

Det är våra vänner, vi ska leva av, våra fiender kommer inte till oss, sa krämarn (Gbg).

Tag livet lätt, herre, sa månglerskan, dansa med skräddarn (Dal.).

Hon svänger sig som ett linjeskepp i ett kvarter svagdricka, sa bodbetjänten, kurtisera pigan (Hlsl.).

Lika fåglar skockas, sa månglerskan, fick se bönderna i andra kammaren (Jmtl.).

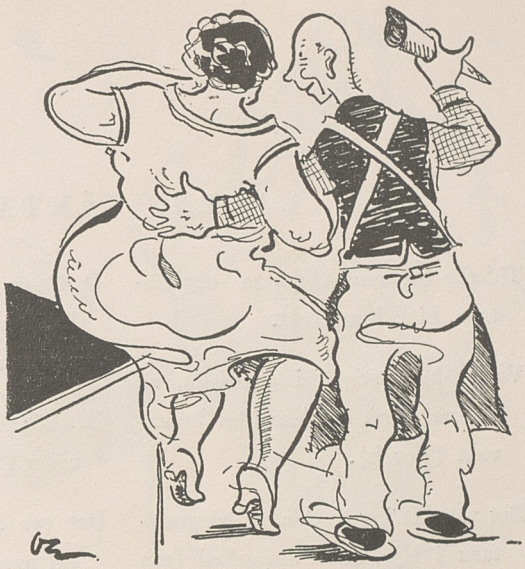

Hon svänger sig som ett linjeskepp i ett kvarter svagdricka, sa bodbetjänten, kurtisera pigan.

Nu finns saffransbrön, sa månglerskan, när hästen sket i brödkorgen.

Slut med klangen, sa bokhållarn, miste kopparslagarn på torsdan (Norrl.).

LAGENS VÄKTARE.

Tiderna äro ombytliga, sa borgmästarn, gick brandvakt.

Var.: Man stiger i graderna, sa borgmästarn, när han blev brandvakt (Norrl.).

Det var det jag trodde, sa borgmästarn i Hjo, blev utsparkad från balen (Vstgl.).

Allt är förgängligt under solen, sa borgmästaren, när sandgropen blev läns (Östgl.).

Kom igen om en timme, sa rådman, satt på klosetten.

Du är lycklig du, som inte har någon balans, sa kronofogden om den fulle (Hall.).

Otroligt men sant, sa magistratssekreteraren, blev bötfälld för fylleri (Sthlm).

Beslut och handling är ett, sa domarn, utskrev utslaget (Smål.).

O, låtom oss svärja ett fostbrödralag, sa hovrättstjänstemannen, schappa med kassan.

Det hör inte hit, sa domarn om rättvisan (Sthlm).

Det var en annan sak, sa domarn om oxen.

Det duggar jämt, sa domarn, tog emot mutor (Norrl.).

Vad tjänar mened till om den inte brukas, sa advokaten (Sthlm).

Kom i min famn, sa polismästarn.

Den ena människan äter upp den andra, sa polismästarn, åt fläsk.

Bjud de andra herrarna, sa länsman om tevattnet.

Går och gäller, sa länsman om örfilen.

Är bara på landsvägssyn, sa länsman, låg i diket.

För sent, för sent, sa länsman, när han stängde finkan.

Här är rum för arton toddar, sa länsman, klappa sig på magen.

Det får vara jämt, sa länsman Norberg, när han skulle ge tillbaka på böterna.

Det låg en länsman uti en rännsten och han svor. Det kom en rackare och sa: Du stackare, ligg i fred, bror (Hall.).

Här är rum för arton toddar, sa länsman, klappa sig på magen.

Det var min plats det, sa länsman, när svinet låg i rännsten (Sörml.).

Var.: Här är min plats, sa fiskalen, när han körde fyllhunden ur rännstenen (V. Sver.).

Damerna först, sa länsman, när han kasta ut frun sin (Smål.).

Tjänsten framför allt, sa länsman, söp sig full på långfredan (Norrl.).

Jag åker i full kaviar, sa länsman, när han åkte i karriär (Sthlm).

Det är ingen botten i prästasäcken, sa länsman till prästen. Det for en länsman genom den en gång och så gick det så, svarte prästen (Hall.).

Länsman Natt och Dag kom en gång till kyrkan, då bad prästen: Alla äro vi stora syndare, men låtom oss nu be för den störste syndarn natt och dag, natt och dag (Hall.).

Maka åt dej, Maja, sa fjärdingsman, lade sig bredvid suggan.

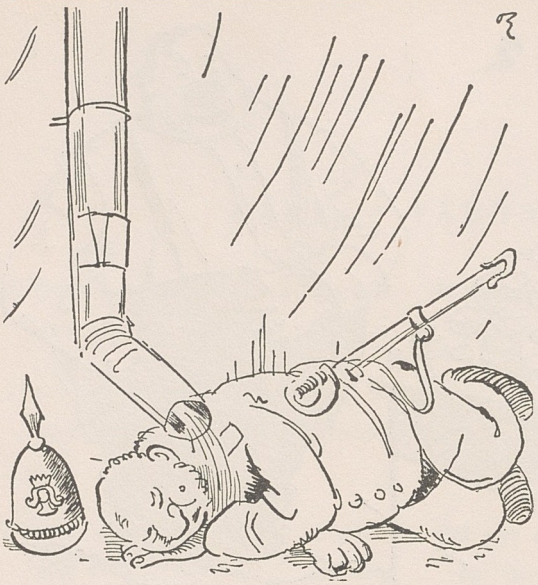

Det är ändå gott att ha tak över huvudet, sa polisen, låg i rännsten.

Alla barn i början, sa länsman, lurade bonden på femtio öre (Uppl.)

Du går väl inte från mej, bror lilla, sa fjärdingsman till tjuven, sprang åt skogen (Hlsl.).

Jag vill blott vet hur tjocka dina handleder äro, sade gevaldigern, lade handklovar på tjuven.

Det vill jag aldrig ha nämnt, sa nämndeman, som stulit ett par vantar.

Batongen gör slag i saken, sa poliskonstapeln.

Det är ändå gott att ha tak över huvudet, sa polisen, låg i rännsten (Gstl.).

Vet du vem jag ä, sa länsman, slog ihjäl bond.

Det anade mej, sa polisen, kom på Långholmen (Sthlm).

Det passar riktigt ihop som en knytnäve till ett blått öga, sa nämndeman.

Dä va hin håke till färm expedition, sa fjärdingsmannen, blev utkastad från länsmanskontoret (Hall.).

Bara rivolja, sa assessorn, körde barnungarna läsa psalmboken.

Ligger du där, bror, sa grisen, fick se poliskonstapeln i rännsten. (Sthlm).

Leve djur-i-diken, sa länsman, föll i diket (Gbg).

Enligt min tanke sa nämndemannen (Hall.)

Tiga är ett gott ord, sa nämndeman, skulle vittna (V. Sver.).

Nu fick jag veta vad karl jag va, sa nämndeman, då kungen kallade honom herre.

Det smakar fågel, sa nämndeman, torka sillfjäll ur skägget (Sörml.).

Aj, det var bror min, sa polisen, stöp på näsan över grisen.

Tapperhet är mitt valspråk, sa polisen, slogs med lyktstolpen.

Det svider i ryggraden, sa polisen, gick förbi borstbindarn (Sk.).

För mycket är för mycket, sa nämndeman, titulerades välboren.

Hinc robur et securitas, det är: den som kommer hit, han får på käften, sa stockholmspolisen under marsdagarna (Nke).

Aj, det var bror min, sa polisen, stöp på näsan över grisen.

Spring din tusan, sa poliskonstapeln åt lyktstolpen (Östgl.).

Släkten är värst, sa polisen, när vaktkontoret inreddes till trikinbysa (Nke).

De är väl ej dyrare än smör, sa nämndeman, värderade böcker efter vikt.

SKOLMÄSTER, DOKTORN OCH APOTEKARN.

Skolmäster.

Skriva kan jag inte, men linjera kan jag, sa professorn (Sthlm).

Gud ske lov, att man är utanför leken, sa skolmästarn, när pojkarna slogs.

Vem kan känna till varje vattenpöl, sa skolmästaren, när han blev tillfrågad om Svarta havet (Norrl.).

Evad du gör, tänk på ändan, sa skolmästarn, piskade pojken i baken (Hall.).

Gån parvis, kanaljer, sa skolmästarn till sina pojkar (Sörml.).

Tror du inte jag känner igen dig, fast du är klädd i kapprock, sa informatorn, fick sill i papper (Östgl.).

Nej tack, jag har fått mina två, sa informatorn om sviskonen (Dal.).

Doktorn.

Det här ser illa ut, Ers nåd, sa doktorn, titta frun mellan bena (Norrl.).

Skål emellertid, sa doktorn, skulle hålla tal.

Skyldra nu, sa doktorn vid mönstringen.

Apotekarn.

Kan också duga, sa apotekarn, fick en palt till frukost (Gtl.).

Nu dricker jag gratis, sa apotekarn, tog in bittervatten (Sthlm).

Guds välsignelse, sa apotekarn om rödsoten.

SJUNG OM STUDENTENS LYCKLIGA DAR. VÄRDSHUS FÖRBI.

Sjung om studentens lyckliga dar.

Nu börjar jag begripa schäsen, sa studenten, då han åkte på välten (Smål.).

Det är konstiga brev min far skriver, bara förmaningar, men inga pengar, sa studenten.

Gör detsamma, sa studenten, låg utanför sängen (Uppl.).

Givningen tar mesta tiden, sa studenten till far sin (Östgl.).

Värdshus förbi.

Klang i dukaten, sa krögarn, slog hustrun i golvet.

Var: Det var klang i dukaten, sa krögarn, slog käringen i disken (Östgl.).

Klingom bröder, sa krögarn (Sk.).

Inga hetsigheter, sa krögarn, slog näsan av hustrun (Hall.).

Det går för fullt, sa krögarn, slog i halva supar (Dal.).

Dä va svinaktigt, sa källarmästarn, fick ett glas punsch utslaget under fracken.

Vid glasens klang, sa källarmästarn, trilla under bordet.

Det rör mig inte, sa kyparn om mamsellen (Sthlm).

Som saxen pekar, så klipper jag, sa skräddarn (Vstgl.).

Livet är en dröm, sa kyparn, sköt sig.

Fan så konstigt, men bra att ha, sa kocken om ögonlocken.

Skålaments, sa kocken, pissa katten i syna.

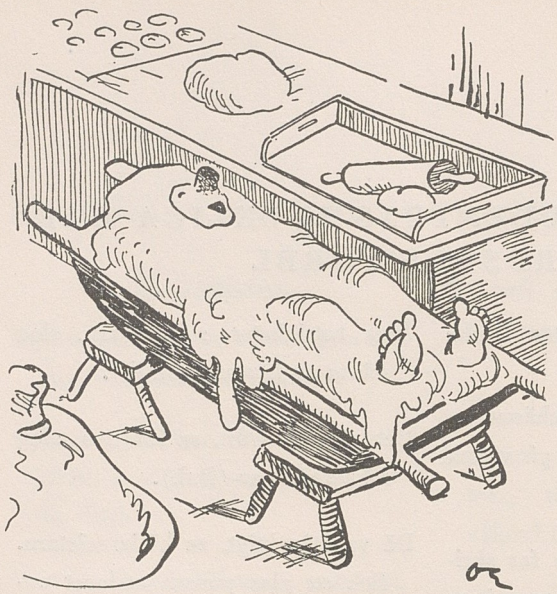

Liten lever än, sa fyllhunden, låg i degtråget.

Hur mycke ska de vara för, sa skänkmamsellen.

Som herrn behagar, sa skänkan.

Kyssen blir på köpet, sa källarflickan.

Kommer surt efter, sa skänkan om det söta vinet.

Här ska bli annan malt, sa bryggarn, rostade potäterna (Sk.).

Liten lever än, sa fyllhunden, låg i degtråget (Gstl.).

Go da, kamrat, sa fyllbulten, trilla ikull i svinstian (Värml.).

Gott, sa kocken, fick en plåt för en tolvskilling.

Medan ni vilar, flickor, kan ni gå efter en så vatten, sa värdinnan (Sthlm).

Jag känner till det där, sa mamsellen om barnsängen (Vstml.).

Jag är ingen piga, jag är född med hatt, sa mamsellen.

HERRAR MÄSTARE. ALLA SLAGARNA.

Herrar mästare.

Nu är tiden inne, sa trädgårdsmästarn, satte plantorna i snön.

Var.: Tiden är inne, sa trädgårdsmästarn, satte fröna i snön (Hlsl.).

I min smak ä kodynga bäst, sa trädgårdsmästarn (Gstl.).

Som folket är till, så får de morötterna till, sa trädgårdsmästarn.

Mitt ä dä, sa trädgårdsmästarn om kålhuvudet.

Så många huvuden, så många sinnen, sa trädgårdsmästaren, när han körde omkull med kållasset.

Ingenting är omöjligt, sa dansmästaren, lärde gåsen gå utåt med tårna.

Var.: All vår början är svår, sa dansmästarn, skulle lära gåsen gå ut med tårna (Sk.).

Hoppa upp, byt om fötter och kom sen ner igen, sa dansmästar Kallenberg (Östgl.).

Det gick ett tu tre, sa vaktmästarn, fick en spark.

Tack för ordet, sa sågmästarn.

Det kittet går, sa glasmästarn, när han knep klockan.

Ruter ut, sa glasmästarn.

Alla slagarna.

Det har aldrig hänt min son förr, sa plåtslagarn, då hans pojke föll ner från taket och slog ihjäl sig (Sthlm).

Nu går det för långt, sa plåtslagarn, ramla utför taket (Dal.).

De kom an på flaskorna, sa kopparslagarn, blev riksdagsman.

Lite men välment, sa hovslagarn, slog näsan av smeden (Sthlm).

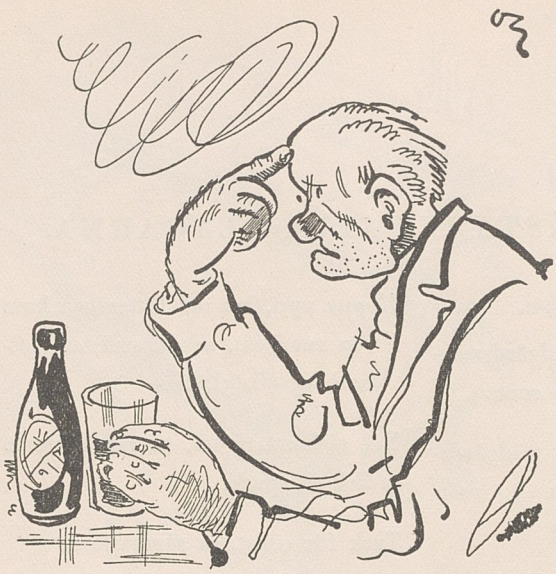

I dag arbetas det här, sa kopparslagarn, peka på huvudet.

I dag arbetas det här, sa kopparslagarn, peka på huvudet. (Sthlm).

Här står jag fast som en ek, sa blecksla-garn, föll ned från taket.

Det är detsamma, bara det går, sa plåtsla-garn, ramla utför ta-ket (Sthlm).

Djäklar i det blecket, sa plåtslagarn.

Flaskorna gör'et, sa kopparslagarn (Smål.).

Tänk på ändan, sa repslagarn, snod-de hampan om livet.

Ändan kröner verket, sa repslagarn. Var.: Det tar sig på ändan, sa rep-slagarn.

Det ger sig i (spörjs på) ändan, sa repslagarn (Smål.).

SKRÄDDAREN, DEN STACKARN.

Det var dumt, sa skräddarn, slapp in men fick stryk (Hall.)

Nu tror jag fan farit i gräset, sa skräddarn, torka sig om munnen med nässlorna (Smål.).

Här skall ni få se, hur blon skall flyta, sa skräddarn, dräpte lusen (Östgl.).

Var.: Här ska det svenska blodet rinna, sa skräddarn, skar huvudet av lusen (Nke).

Det kan kallas för sy, sa skräddarn, trilla under bordet (Östgl.).

Lite men välment, sa skräddarn, fick stryk med nässlor (Nke).

Ombyte förnöjer, sa skräddarn, kysste hustrun.

Jag förlorar på diskanten, sa skräddarn, gav sig in i musiken.

Nu ä dä här, sa skräddarn om spöket, när det knarra i bordet (Blek.)

Nu ska vi se vem som är herre i huset, sa skräddarn, kröp under bordet.

Ja, det är som man hittar på till, sa skräddarn, gjorde västen längre än rocken.

Du är lycklig du, sa skräddarn, när käringen körde ut katten julafton.

Lagerkvist är mitt namn, sa skräddarn, när käringen slog honom (Smål.).

Allt ska ske med mått, sa skräddarn, slog hustrun med aln.

Det är obegripligt, sa skräddarn, höll bibelförklaring (Smål.).

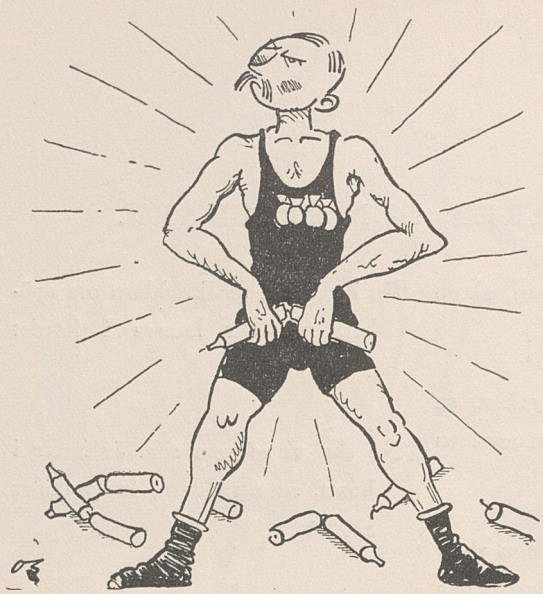

Man rår inte för sin styrka, sa skräddarn, bröt av ljuset.

När det kommer, så kommer det på en gång, sa skräddarn, fick två par byxor att laga (Smål.).

Man rår inte för sin styrka, sa skräddarn, bröt av ljuset (Gstl.).

Var.: Styrka i karl, sa skräddarn, bröt av ljuset.

Nu är det kokt, sa skräddarn, när hustrun blev död (Sörml.).

Näst prästen, sa skräddarn (V. Sver.).

Skräddaren svarar, då man frågar, när han kommer: På måndag och tisdag kommer jag visst, på onsdag och torsdag allra sist. Kommer jag inte på fredag och lördag, kommer jag inte hela denna veckan.

Det gick med knep, sa skräddarn, när hönan sprang omkull honom på torget (Sörml.).

Det var svettigt, sa skräddarn, slogs med ankungarna (Värml.).

Klippt ska de vara, sa skräddarkäringen (Nke).

Så skall en man se ut i sitt hus, sa skräddarn, låg under bordet (Värml.).

Gud styrk mina krafter, sa skräddarn, slogs med lössen (Hall.).

Tack, min vän, sa skräddarn till katten.

Här skall ni få se en krigsmans rinnande blod, sa skräddarn, när han vred fotsvetten ur strumporna.

Hej bröllop, sa skräddarn, fick en ny piga (Dalsl.).

Ro hit med båten, sa skräddarn (Jämtl.).

Här finns mod och krafter inne, sa skräddarn, kastade hatten över bordet.

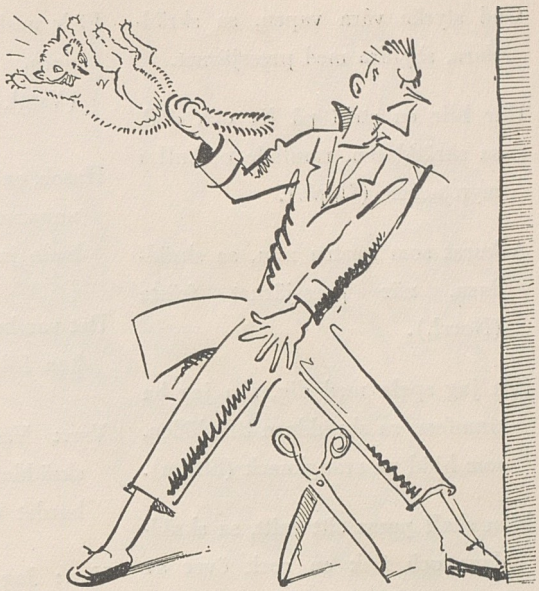

Här finns krafter, sa skräddarn, slog katten i väggen.

Här är styrka i arm, sa skräddarn, lyfte katten ur spiseln.

Var.: Här finns krafter, sa skräddarn, slog katten i väggen (Nke).

Känner du den vägen, sa skräddarn, tog loppan i västfickan.

Var.: Dä va ett fint djur, sa skräddarn, to e lus i armhåle (Östgl.).

Det är jag, som är herre i det här huset, sa skräddarn, när hustrun stuvade honom under bordet.

Hoppzig von Danzig, sa skräddarn, när han hoppa från femte raden.

Renlighet är en god dygd, sa skräddarn, vände skjortan julafton.

Lite kan man roga barn med, sa skräddarn, kastade pressjärnet i vaggan (Blek.).

Lika mot lika, sa skräddarn, stångades mot bocken. Var.: geten (Blek.).

Var.: Hur mår du, bror, sa skräddarn, träffa bocken.

Gud styrke våra vapen, sa skräddarn, skyldra med pressjärnet.

Här blir en strid på liv och död, sa skräddaren, ramlade omkull i myrstacken (Uppl.).

Ackurat som hustru min, sa skräddarn, när pressjärnet fräste (Norrl.).

Ska jag spela med dig, ska jag ha trumfess, sa skräddarn till döden, som bjöd på svängknack (Sthlm).

Man skall passa sitt snitt, sa skräddarn och fick en rock över av prästens väst (Norrl.).

Alltid blir det till en kappa till käringen, sa skräddaren, tog halva tyget (Sörml.).

Sparkar du? sa skräddarn till lusen (Sthlm).

Varde ljus, sa skräddaren, slog upp rullgardinen på morgonen (Boh.).

Ja, livet ä kort, men konsten ä lång, sa skräddarn, när di sa, att han gjort rocken för kort i ryggen (Vstml.).

Det här sinkar sömmen, sa skräddarn, låg i vaken (Bergsl.).

Fäderneslandet är kärt, sa skräddarn, kysste bocken i ändan (Vstgl.).

Husch, sa skräddarn, slogs med ankungarna, hade det vurta en till, hade jag vurta bet.

Det var beklagligt, sa skräddarn, då han föll av bordet (Uppl.).

Var.: Vad var det som föll, sa skräddarn, när han föll under bordet (Norrl.).

Var.: Jag tror det är åska i luften, sa skräddaren, när han föll under bordet (Rosl.).

Skål, syster, sa skräddaren åt geten.

Onyttiga styng tar man, sa skräddarn, när han glömde sätta knut på tråden.

Av att fundera blir en vis, sa skräddarn (Smål.).

Var.: Fundera tar längsta tiden, sa skräddarn, när han sydde byxor (Hall.).

Tacka Gud att jag inte blev skomakare, sa skräddarn (Sk.).

Kostar det något, så smakar det också, sa skräddarn, åt svinfötter.

Här ska du finna trohet, sa skräddarn, kysste skomakarfrun.

Tocke får jag, sa skräddarn, fick stryk av hustru sin (Dal.).

Nu tar jag till pistolerna, sa skräddarn, tog till flykten (Dal.).

Ditt liv hänger på en tråd, sa skräddarn till synålen (Hall.).

Här går det unna för unna, sa skräddarn, satt på huset och åt smörgås.

Liten fågel flyger högt, sa skräddarn, kasta lusen genom fönstret (Gstl.).

Det kan man kalla sy, sa skräddarn, damp av bordet och tog tre stygn innan han kom till golvet (Smål.).

Det är av gammal vana, sa skräddarn, hade syndigt öga till sitt eget kläde.

Här luktar bare prässade byxor, sa skräddarpojken, stod på läktarn julottan (Östgl.).

Gott att få sätta sig, sa skräddarn, när han skurit till en ficka.

Ha vi några pengar där, sa skräddar Eriksson, när han hörde talas om att Årstabanken rasat.

Här finns släng i arm, sa skräddarn, slog ihjäl sju flugor i en smäll (Sk.).

Här går det unna för unna, sa skräddarn, satt på huset och åt smörgås (Hall.).

SKOMAKARN. BAGARN.

Skomakarn.

Det rakar ingen hast, sa skomakarn, åt välling med syl (Sk.).

Var.: Det rakar ingen hast, sa skomakarn, åt ärter med syln.

Det var knuten, sa skomakarn, tog loppan på becktråden (Sk.).

Var.: Där har jag konsten, sa skomakarn, tog loppan på becktråden.

Utan mig skulle ingen skillnad vara mellan hjonet och kungen, sa skomakarn (V. Sver.).

Jag kommer om hälsan är med, sa Skomakar-Pelle (Hlsl.).

Den som söker, han finner, sa skomakarn, hitta träskon.

Om jag inte är större än en lus, så är jag ändå herre i mitt hus, sa skomakarn, klådde käringen (Dal.).

Klang i dukaten, sa skomakarn, slog käringen i väggen.

Det är skönt att få litet rent på sig, sa skomakarn, vände skjortan avig julafton.

Det går som när fan drar bönder på hal is, sa skomakarn till skräddarn.

Leve friheten! sa skomakarn, kröp i kurran.

Det har ingen brådska, sa skomakarn, åt gröt med sylspets.

Var.: Det förslår intet, sa skomakarn, åt vällingen med syln (Jmtl.).

Det är fåfängt att spjärna mot udden, sa skomakarn, stack sig på sylen.

Nu börjas det, sa skomakarn om svälten (Sthlm).

Kallt i kammarn, sa skomakarn, låg i förstun.

Det här är hampa som håller, sa skomakarn om ullgarnet (Sk.).

Hoppzig från Leipzig, sa skomakarn, hoppa från femte raden.

Gjorde gott te sitta, sa skomakarn, flytta sig till bordet.

Vi bli fälle guttar, sa skomakar Bergström (Östgl.).

Nu börjas det, sa skomakarn, slog hustrun brudnatten.

Jag arbetar på allas undergång, sa skomakaren (Sthlm).

Här ska valsas, sa skomakarn, smorde lästerna i bordet.

Det är ändå kött, sa skomakarn, bet i lädret (Sthlm).

Sådant läder skall sådan smörja ha, sa skomakarn, brände upp stövlarna (Dal.).

Nu börjas det, sa skomakarn, slog hustrun brudnatten.

Glasens klang, sa skomakarn, drack ur blötbaljan.

Samloms alla kring bålen, sa skomakarn, slog en jumfru brännvin i blötbaljan.

Bagarn.

Den i mig, sa bagaren om galten (Blek.).

Det lyckas inte, sa bagarn, gjorde bullar i solvärmen (Smål.).

Djävlar i den, sa bagaren, drogs med döden (Hall.).

Var.: Fan i min anda, sa bagarn, drogs med döden (Vstml.).

Försöket gör'et, sa bagarn, sålde snutar för mandelbröd.

Det lyckas inte, sa bagarn, skulle grädda bullarna i solvärmen (Sthlm).

Här ska bli andra bullar, sa bagaren, lade sig själv i baktråget (Sk.).

Var.: Det ska bli andra bullar, sa bagarn, sket i ugnen (Gbg).

Var.: Här ska bli andra bullar, sa bagarn, satte sig på tråget (Smål.).

Var.: Här ska bli andra bullar, sa bagarn, gjorde något i ugnen (Sthlm).

Var.: Det blir andra bullar det, sa bagarn, sköt käringen in i ugnen (Sörml.).

Du kalla Östersjö, sa bagarn, kröp i ugnen (Sörml.).

Lite ljuga gör alla och prästen med, så det är ingen skam, sa bagaren, svor på att han var halvbror med bispen (Hall.).

Tycker inte riktigt om gästen, sa bagarn, fick se Ungberg gå till hustrun.

Här vid lag släpar det med, sa bagar Anders.

Sjön suger, sa bagarn, gick över Slussen (Sthlm).

Jag skiter i mitt liv, sa bagarn, slogs med kalven (Sörml.).

Alltid har jag någon tolvskilling i behåll, sa bagarn, blev utkastad från källaren.

Här ska ni finna kraft i arm, sa bagarn, lyfte katten ur spiseln (Gstl.).

Söt flicka, sa sockerbagarn om mor sin.

Litet av varje, sa konditorn, blandade krita i konfekten.

KRUKMAKARN, POTTMAKARN, KVASTMAKARN OCH ANDRA MAKARE.

Mer ler, sa krukmakarn, fes i pumpen.

Gör efter mej, sa krukmakarn till lärpojken.

Slit den med hälsan, sa sadelmakarn om karbasen (Sthlm).

De ä knåpgöra det där med, sa kvastbindarn till urmakarn. Var.: kvastmakarn.

Ni har ett pill på er verkstad mä, sa kvastmakarn, kom in till urmakarn.

Vi äro yrkesbröder, sa garvarn åt perukmakarn, vi ta båda av håren.

Det går en oro genom tiden, sa urmakaren, blev bysatt.

Tyst barn, sa urmakarn, när klockan stannade (Dal.).

Rengöres, sa urmakarn, när det satt en lus i spindelfjädern (Vstgl.).

Ändan kröner verket, sa urmakarn, satte sig på klockan.

Vi börja med hammar å tång, så auktionen kommer i gång, sa auktionsmakarn (Dalsl.).

De ä som fioler, sa träskomakarn, när han gjort träskorna (Dalsl.).

Du säger lergök, men menar åsna, sa kakelugnsmakarn.

Vänd om blad, sa tobaksbindaren, satt i kyrkan och sov (Sthlm).

Var.: tobaksmakarn.

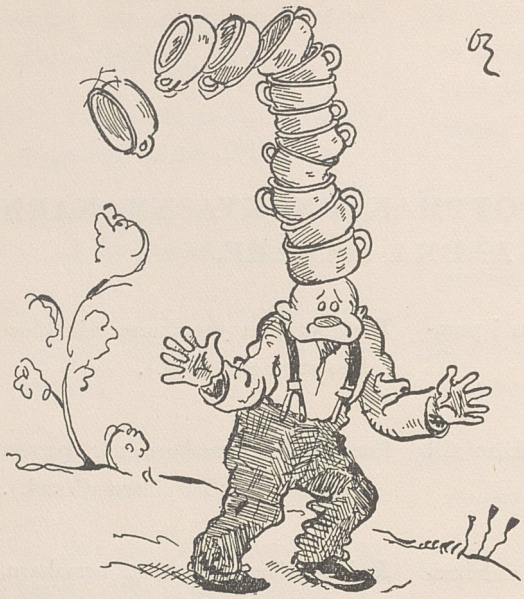

Gud bevare oss alla tretton, sa pottmakaren, bar tolv krukor på huvudet.

Gud bevare oss alla tretton, sa pottmakaren, bar tolv krukor på huvudet (Hall.).

Plocka, pojker, sa hattmakarn, hällde ut svagdricka (Östgl.).

Jag går inte av för hackor, sa pälsmakaren (Hall.).

Den knakar inte mer än en trivs med det, sa stolsmakarn om stolen (Dalsl.).

TUNNBINDARN. SNICKARN. SMEDEN OCH GNISTORNA.

Tunnbindarn.

Firabend, sa tunnbindarn, högg handen av pojken.

Mitt stånd, sa tunnbindarn, peka på byttan.

Utan mig inget öl, sa tunnbindarn.

Tappen i hålet, sa tunnbindarn (Vstgl.).

Var.: Tappen i hålet, sa tunnbindarn till flickan.

Snickarn.

Dom är bra te ha, sa snickarn om händerna (Smål.).

Var.: De ä roliga att ha, sa snickarn om fingrarna (Norrl.).

Var.: Gott att ha, sa snickarn om fingrarna, när han högg tummen av sig (Gstl.).

Var.: Gott att ha, sa snickarn om fingrarna, när han skurit tummen av sig.

Här finns mod och sinne, sa snickarn, kasta katten i bakugnen (Smål.).

Ho ä inte vacker men stark, sa snickarn om likkistan.

Det här går inte i längden, sa snickarn, såga brädet på tvären (Bergsl.).

Den spiken drog, sa timmerman, stoppan i fickan (Sthlm).

Den spiken drog, sa timmerman, slog i en och stoppade sju i fickan (Gstl.).

Det var helvete, sa svarvarn, såg kyrkan invändigt (Östgl.).

Hårt emot hårt, sa smen, slog huvudet i städet.

Smeden och gnistorna.

Blås pojke, sa smen.

Hårt emot hårt, sa smen, slog huvudet i städet (Värml.).

De va en knepig djävul, sa smen om psalmboken.

Du behöver ej vara rädd för ovett, mor är inte hemma, sa smen till bagarn.

Det är jag som gör beslager, sa smen åt tullvaktmästarn (Värml.).

Här skall du få se på gnistor, sa smeden, slog ut ögat på skräddarn (Hall.).

Inte är det stor skillnad på mig och gubben min, men Gud ske pris allt för den skillnaden, sa smedkäringen (Dal.).

Du får ta vad själen väger, men inte mer, sa smeden till fan.

Man blir aldrig för gammal att bli skorvig, sa smen (Sörml.).

Lika barn leka bäst, sa smeden, dansade med sotarn (Värml.).

Det var en vacker vals, sa guldsmen om marschen (Sörml.).

SLAKTARN. MJÖLNARN. ITALIA.

Slaktarn.

Jag skall be få gå ut, sa slaktar Pettersson, när han stod på torget.

Här är galoscherna, sa slaktarn, gav polisen ett par svinklövar (Nke).

Klart som korvspad, sa slaktarn, när det regnade (Smål.).

Var är kniven, sa slaktarn, när han sökte efter den och hade den i mun.

Blodet är tjockare än vattnet, sa slaktarn och spädde ut det (Sthlm).

Stora ord å fett fläsk fastnar inte i halsen, sa slaktarn till prästen (Gbg).

Allting har en ända, men korven har två, sa slaktarn.

Evigt gul, sa slaktarn om korven.

Leva själv och låta andra dö, det är min taktik, sa slaktarn (Värml.).

Mjölnarn.

Man ska leka med sina likar, sa mjölnarn, lekte med sin so.

Det är appartogryn, sa mjölnarn om kattlorten.

Alla svin äro svarta i mörkret, sa mjölnarn, törna mot sotarn.

Det var väl vi såg när det hände, sa mjölnarn, när vattenhjulet följde med strömmen (Hall.).

Italia.

Är det någon död, han komme fram, sa basen, då murarställningen brast (Hall.).

Här ska rappas på slutet, sa murarn, gav pojken stut (Sthlm).

Mer ler, sa murarmästaren, satt i kyrkan och sov och grannen stötte på honom, så att han vaknade (Värml.).

Det kan ju icke stå i evighet, sa murarn, när tornet ramlade (Sthlm).

Kommer du den vägen, bror, sa murarn, då lusen kom från fickan (Sthlm).

Här skall blod rinna, sa murarn, slog lusen i väggen (Sthlm).

Lyft på hatten, jag byggde Babels torn, sa murarn.

Jo, det gjorde han, sa murarn, då de bådo honom skynda sig (Nke).

Snus i dosan, sten på ställningen, sa murarn (Värml.).

Här kommer man att må, sa murarn, stod på huvet i tjärtunnan (Uppl.).

Eld på fnösket, sa murarn.

MÅLARN. DEN VANDRANDE GESÄLLEN. FISKARN. BARBERARN.

Målarn.

Adjö min hulda bror, sa målarn, stod på huvudet i klisterpytsen (Dal.).

Här ska spacklas, sa målarn, fick se en mager häst (Dal.).

Var.: Här behöver spacklas, sa målarn, vakna bredvid gärdsgården.

Var.: Här behöver spacklas, sa målarn, låg full bakom gärdesgården (Gbg).

Var.: Här skall spacklas, sa målarn, stod vid gärdesgården och spydde.

Färgen är god, men det är skit till tillsats, sa målarn, smutta på hönslorten.

Var.: Färgen är god, sa målarn, spelte kort.

Jag hör din röst, men jag kan inte hjälpa dig, sa målarn, när brännvinet rann ur kuttingen (Ö. Sver.).

Var skall sleven vara om ej i grytan, sa målarn, drack limfärgen (Jmtl.).

Den vandrande gesällen.

Höter du, så slår jag, sa gesällen åt åkerspöket (Norrl.).

Är du rik har du också fått sota för det, sa gesällen åt skorstensfejaren.

Fiskarn.

Är du god kommer du igen, sa fiskarn, spotta på kroken.

Hiss på varan, sa fiskarn, fick käringen sin i noten.

Var.: Hiva på varan, sa fiskarn, fick käringen i noten (Gbg.).

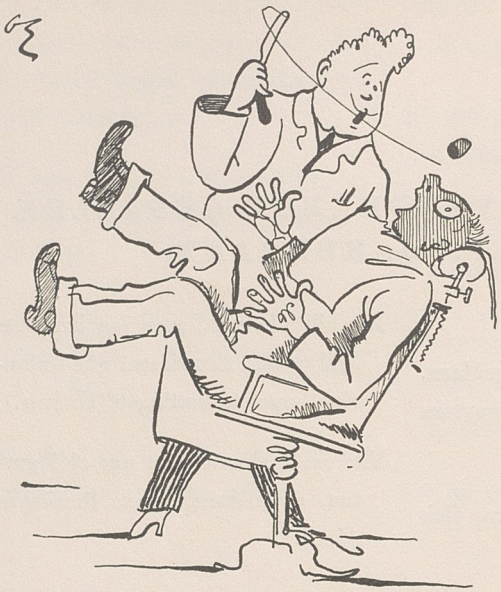

Klara stjärna, sa barberarn, skar näsan av kunden.

Barberarn.

Klara stjärna, sa barberarn, skar näsan av kunden (Sthlm).

Jämt skägg, sa barberarn, rakade katten i arshålet (Värml.).

Var.: Det var jämt skägg, sa barberarn, rakade käringen.

Kniven börjar bli slö, sa barberarn, raka för tjugufem öre (Vstgl.).

Gott att ha förtjänst, sa barberarn, rakade katten.

DEN GLADE SJÖMAN.

Det är gott att ha en planka att flyta på, sa skepparn, när skutan gick (Smål.).

Botten opp, sa skepparn, när skutan sjönk (Blek.).

En man hit, sa skepparn, tänkte på sin giftasvuxna dotter (Blek.).

Nu kan jag nog själv, sa skepparn, som bett till Vår Herre, så länge stormen stod i (Blek.).

Nu segla vi, sa skepparn, stod på grund.

Det gick så nätt undan för undan, sa skepparn, söp upp vedlasten (Rosl.).

Mitt liv är en våg, sa skepparn, låg i sjön (Rosl.).

Stopp, kapten, sjön är slut, sa styrman, när han satte fartyget på land (Ö. Sver.).

Törn, sa skepparn, när skutan sprack (Östgl.).

Jag ser inte land för bara skog, sa skepparn, stod på utkik (Värml.).

Hej, gossar, upp och pumpa, ropa kapten i kyrkan, när prästen predikade: Edra skepp gå i kvav.

Tapperheten skall belönas, sa matrosen, fick tjuguåtta dygns vatten och bröd för slagsmål.

Jag skall lära dig navigation, sa matrosen, kasta hund i Norrström.

Och detta kallas fastland, sa matrosen, när han gick full (Blek.).

Har ann sett på fan, sa båtsman, fick se mor sin (Blek.).

Nu ser det ljust ut, sa båtsman, när stugan brann.

Man lär så länge man lever, sa båtsman, slogs med döden (Blek.).

Det gick med Hosianna på rak arm, sa skepparn, när peruken blåste bort med stormen.

Det var ett grund igen, sa lotsen, då han törna, jag känner dem alla (Sthlm).

Släpp herre, jag sköter bägarn själv, sa sjöman, gick till nattvarden.

Var.: Tag hit och låt mej sköta bägarn, sa sjöman vid nattvardsbordet.

Var.: Låt mej sköta bägarn, sa sjömannen, gick till nattvarden (Nke).

Det kan man kalla tur, sa båtsman, skulle ta en loppa och fick tag i två löss (Blek.).

Slå inte sönder glaset, sa lotsen, drack ur öskaret.

Det gick med Hosianna på rak arm, sa skepparn, när peruken blåste bort med stormen (Blek.).

Det var lögn, sa lotsen, när badstun brann (Värml.).

Var.: Det var lögn, sa lotsen, när han viskade vid mor sin (Värml.).

Allt eller intet, sa sjöman om nattvardskalken (Gbg).

Du lever inte den dan, du får en hederlig begravning, sa den ena sjöman till den andra.

Hu, du kalla Östersjö, sa sjömannen, satt i spiseln (Smål.).

Du blir Guds ängel, men du nyper'n inte, sa sjöman, när han såg på bruden.

Stopp och belägg, sa sjöman, satte krokskank för skräddarn (Norrl.).

Sjön suger, sa sjöman, låg i rännsten.

Usch, va han ä ful, sa sjöman om tombuteljen (Blek.).

Kom lång, sa sjöman, hoppade in i högvakten.

Här kastar man ankar, sa sjöman, stod på huvudet i rännsten.

Det var ingen farlig sjögång, sa sjöman, blev insatt på vatten och bröd.

Riggen går över bord, sa sjömannen, såg flickan tappa krinolinen (Blek.).

Här in, här ut, sa sjömannen, såg flickan vid inloppet (Blek.).

GATANS MÄN. JÄGARN. BETJÄNTEN.

Gatans män.

Gud ske lov att man har sitt hantverk under tak, sa gatläggarn, låg i takdroppet (Sthlm).

Var.: Gott att ha sitt hantverk under tak, sa gatläggarn, låg i portgången och sov.

Var.: Gott att ha sitt hantverk under tak, sa stenläggarn, stensatte portgången.

Vad är på färde, sa gatsoparn, då käringen blåste ner från fönstret.

Det här är mitt dagliga bröd, sa gatsoparn, sopade gatan (Gbg).

Slår du dit du siktar, vill inte jag hålla i borret, sa stenborraren till den vindögde med släggan (Hall.).

Jägarn.

Det går över mitt förstånd, sa överjägaren, när vattnet steg honom över rumpan.

Dör räven, så gäller skinnet, sa jägarn.

Betjänten.

Vilken av herrarna är frun, sa betjänten.

Pass upp fan, ska du få dig en tugga, sa betjänten, hoppa i sjön (Sk.).

SOTARMURRE. ÅKARGUBBEN.

Sotarmurre.

Det hör till saken, sa sotarn om skrika (Vstgl.).

Det var behändigt, sa sotarn, när han rödfärgade rocken (Sörml.).

"Naj" är skånebondens bön, sa sotarn (Hall.).

Släkten är värst, sa sotarn, blev utsparkad av prästen (Sthlm).

Var.: Vi äro svarta båda, sa sotarn åt prästen (Sthlm).

Svårt blir det, sa sotarn, skulle äta med sked (Sthlm).

I mörkrets famn där ingen blir varse min tår, sa sotarn, satt i skorsten och söp.

Jag känner honom par renommé, sa sotarn om Vår herre (Norrl.).

Det var ljuvt, sa sotarn, klev ner sig i rännsten (Mpd).

Damma inte ner mej, sa sotarn till mjölnarn (Blek.).

Din i bleka döden, sa sotarn till fästmön.

Jösses! Djävlar! sa sotarn, ville slåss (Boh.).

Jag rullar mig i stoftet, så askan ryker, sa sotarn, trilla ner ur skorsten.

Här skall bli svart på vitt, sa sotarn, när han satte sig i snön (Smål.).

Tusan vad lyxen stiger, sa sotarn, tvättade sig.

Det rör mig inte i ryggen, sa åkarn, när hästen bet'en i träbenet.

Följer du med, sa åkarn åt hästen.

Det rör mig inte i ryggen, sa åkarn, när hästen bet'en i träbenet.

Så mycket vatten har du inte sett som jag kört, sa åkarn till sjömannen.

Här ser ni bättre folk och pack, sa åkarn, hade en packhuskarl och en sillpackare i släden.

Rullan går för femtio öre, sa åkarn, då polisen tog honom.

Åkargubben.

Tar du den, så tar du den med, sa åkarn, lassa på hästen.

Ta skvätten, sa åkarn, vattna hästen i sjön (Mpd).

Den som hade den på en tåt och fick dra den opp och ned i halsen, sa åkarn om supen (Sthlm).

Det skall gå på fem minuter — och en kvart — sa åkarn, erbjöd sig köra till Blå porten.

BONDEN OCH HANS MISSÖDEN.

Det är starkt, sa bonden om tevattnet (Smål.).

Det var fan så fina streck konglig hovrätten gör, sa bonden om klockströngen i hovrättens sessionsrum (Smål.).

Där ha vi ägget, sa bonden, letade i höet.

Det vill jag aldrig ha nämnt, sa bonden, som stulit vantarna (Vstgl.).

Det är bra som det är, sa bonden, hade eld i håret (Smål.).

Det hade jag inte trott, sa bonden, välte med vagnen.

Det går till en tid, sa bonden, körde i sjön på midsommardagen (Smål.).

De ä händer, sa bonden, sköt kråkan (Rosl.).

Det var starkt, sa bonden, drack skedvatten (Hall.).

Da capo, sa bond om örfilen (Sthlm).

Den går fäll inte av för hackor, sa bonden, tog till spaden (Dal.).

Den klokaste ger efter, sa bonden, gick undan för lokomotivet (Hall.).

Det var hin till spel det här, sa bonden, spelade äran av sig (Smål.).

De ä lugne te ha, sa bond om manschetterna (Smål.).

Det är samma strunt om ni köper smör av mig eller hustru min, sa bonden (Gbg).

Grymta mände grisarna, sa bonden, fick ovett av sina grannar (Hall.).

Dask, sa bonden, slog näven i grötfatet.

Vad gör inte tysken för pengar, så bonden om markattan (Sk.).

Hon har inte så fult ansikte, sa bonden om flundran (Hall.).

Herre Jess, här är folk förut, sa bonden, hörde svinen grymta (Smål.).

Här skall det gå i sken, sa bonden, spände hustrun för harven (Smål.).

Ger Gud mig pojkar, så ger han dem nog byxor, sa bonden, när hustrun fick tvillingar tre år å rad (Smål.).

Dask, sa bonden, slog näven i grötfatet (Smål.).

Gråt inte, gris, du har ingen själ, sa bonden, slaktade svinet (Sk.).

Hon är något härsklysten, sa bonden om skinkan (Boh.).

Herre är jag, sa bonden, när han stampade i golvet (Gbg).

Vad potäterna smakar gott, när dom är lagade på det här viset, sa bonden, satte munnen till brännvinspannan (Sk.).

Här finns rum för flera, sa bonden, ramlade i sjön (Jämtl.).

Hellre än någon tjuv skall taga dig, så kan jag väl ta dig själv, sa bonden, körde genom grinden, där haspen satt lös.

Hälften vore nog, sa bonden, när hustrun fick trillingar (Gbg).

Hur lunkar du nu, Brunte, sa bonden, red baklänges.

Vågar du livet, så vågar jag halsen, sa bonden, svalde flugan, som satt på gröten (Hall.).

Det är mina tag, sa bonden, när han såg oxen skubba sig (V. Sver.).

Ingen säkerhet i stan, sa bonden, när han fick en örfil vid tullen (V. Sver.).

Hur lunkar du nu, Brunte, sa bonden, red baklänges.

Jag har aldrig sett så dum människa, sa bonden till sin häst.

Illa sitter du, men så vet du då att tala om det också, sa bonden till suggan, som satt fast i grinden (V. Sver.).

Måste ysta om lördagarna för att bli ren om händerna till söndagen, sa bondemor.

Det var kanske inte rätt, sa bonden, slog drängen med en krokig stör (Smål.).

Den vägen ska vi alla, sa bonden, slakta grisen (Smål.).

Jag är en betrodd karl, har skuld i varenda butik i stan, sa bonden, blev nekad kredit hos lanthandlanden (Vstgl.).

Mellan man äter och dricker, behöver en sova, för att må riktigt väl, sa skånebonden (Hall.).

Nu är det bäst att vända, för vägen spricker, sa bonden, när han kom till korsvägen (Norrl.).

Ingen rädder här, sa bonden, knöt näven i fickan (Blek.).

Gift dig, så hoppar du så lagom, sa bonden till kalven (Smål.).

Lycka till sjöss, sa bonden, när han dränkte kattungarna (Smål.).

Det var inga vanliga löss, sa bonden, när han fick råttungar i kammen (Norrl.).

Vackra små kräk, sa bonden om grisungarna, men ena tusan djäklar att bli fula, när di blir stora (Smål.).

Hövlighet framför allt, sa bonden, när han hälsa på svinen (Sk.).

Den skjutsen bör den rackarn ha, sa bonden, när vargen bar bort en ko (Norrl.).

Du och den girige blir aldrig mätta, sa bonden åt vargen (Norrb.).

Man skall någonting språka, sa bonden, då han åkte sju mil och inte sa någonting (Norrl.).

Vägen tryter, sa bonden, körde mot gärdesgården (Smål.).

Bröd är bra att ha, men nog lever man det förutan, sa bonden.

Huhu, malaga, sa bonden, drack drank.

Det var fan, sa bonden, då prästen hälsade (Sk.).

Konstiga stycken, sa bonden på husförhöret (Boh.).

Det är för sent att stiga tidigt upp, sa bonden, när han vakna klockan elva (Sk.).

Jämt skägg, sa bonden, skar öronen av sig.

Det är annat slag det, sa bonden, titta i kikarfodralet.

Det är mörkt och mulet överallt, sa bonden, tittade i skåpet.

Där ha vi ägget, sa bonden, sket i höet (Dal.).

Nu är det undangjort, sa bonden, när han gjorde i byxorna (Rosl.).

Stort skall stort ha, sa bonden, trampade i kolorten (Smål.).

Här finns krafter, sa bonden, när han trampade sönder äggskalet.

Det jänkar och slänger, sa bonden, körde av sig benet (Värml.).

Det var fan, sa bonden, mötte biskopen (Smål.).

Amen, sa bonden, släppte sig efter maten (Norrl.).

Jag har älskat dig för mycket att inte ha ett minne, sa bonden, flådde hästen (Smål.).

Glädje är för mer än sorg, sa bonden, spände den vita hästen till höger om den svarta (Norrl.).

Don efter person, sa bonden, satte käringen upp på oxen och for till marknaden.

Aldrig har jag varit rädder, men det här var ett konstigt djur, sa bonden, sprang för pinnason (igelkotten) (Hall.).

Jag fattig, syndig människa, sa bonden, åt det stulna brödet (Sk.).

Sån vacker blomma, sa bonden om det nymålade dasset (Hall.).

Att låta bli att dricka lärde jag henne, och hade hon levat längre, skulle jag ha lärt henne av med att äta också, sa bonden om märren (Norrl.).

Här är glädje och ingen sorg, sa bonden, körde med kälkar till bröllopet om midsommar (V. Sver.).

Don efter person, sa bonden, satte käringen upp på oxen och for till marknaden (Norrl.).

Jag undrar var fäet är, sa bonden, sökte efter oxarna i spiseln (Hall.).

Alla ska vi den vägen fara, sa bonden, när kon dog i kalvsjukan (Blek.).

Det är roligast att gå på begravning i släkten, sa bonden (Smål.).

Var det du, eller var det din bror, som dog i fjol, sa bondgubben.

Stall efter kreatur, sa bonden, stack in bålgetingen i käringbaken (Norrl.).

Var.: Det var hus efter fä, sa bonden, körde getingar i käringbaken (Norrl.).

Nog är mor er död, men så länge jag lever, skall ni inte vara faderlösa, sa bonden till smågrisarna, när suggan dött (Hall.).

Skynda långsamt, sa bonden, när han åt välling med syl (Norrl.).

Lass basen, sa bonden, piskade hustrun.

Man skall söka ordentligt, sa bonden, när han sökte efter hästen i golvspringan (Sthlm).

Allt som begagnas, så slits det, sa bonden, åt upp oxen sin.

Nappar det inte här, så nappar det där, sa bonden, metade på landsvägen (Hall.).

Jag vill ha luspolis, sa bonden, när han köpte kammen.

Nog sköt jag rätt, men fågeln satt snett, sa bonden (Vstgl.).

Gud vare lov, nu har man bröd, alltid får man något skit till sovel, sa bonden (Norrl.).

Allt tar sig bra ut i det gröna, sa bonden, kastade käringen sin i nässelhögen (Hall.).

Är du kittlig, Stava, sa bonden, när han bankade gumman sin med såstången.

Jag kan inte annat än skratta, sa bonden, skar ögonlocken av gumman (Norrl.).

Ibland är jag här, ibland är jag där, och för resten i sängen om nätterna, sa bonden åt domaren.

Saliga äro de barmhärtiga, sa bonden, gav en sup åt tiggaren (Jmtl.).

Skit till fisk, sa bonden, när han fjälla grodan (Rosl.).

När man söker, skall man söka överallt, sa bonden, sökte efter oxarna på skåptaket (Ö. Sver.).

Ombyte förnöjer, sa bonden, när tjuren kalvade (Smål.).

Hälsa till fåglarna, sa bonden, band hunden på taket (Sk.).

Har du nu också blivit frälst? sa bonden, mötte suggan i kyrkdörren (Hall.).

Söta barn, sa bonden om grisarna (Gbg).

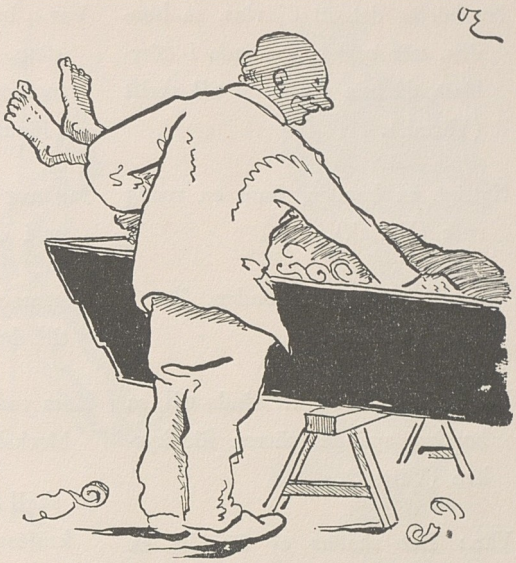

Nu, din attan jäkel, sparks du inte mer, sa bonden till käringen, när han stoppade henne i kistan.

Fähunden är min bästa vän, sa bonden (Ö. Sver.).

Man skall lasta i förändan av vagnen och i bakändan av släden, sa bonden (Ö. Sver.).

Nu, din attan jäkel, sparks du inte mer, sa bonden till käringen, när han stoppade henne i kistan (Norrl.).

Man kan också få för mycket av det goda, sa bonden, fick dynglasset över huvudet (Sk.).

Ordning i allt, sa bonden, slog till gumman med alnstocken (Vstgl.).

Du förstår väl skämt, sa bonden, slog till drängen med storyxan (Norrl.).

Guds ord får man aldrig för mycket av, sa bonden, slog bibeln i skallen på gumman sin (Norrl.).

Alltid duger han till nå't, sa bonden, skurade stallet med katten (Sk.).

Alla behöver kristlig fostran och vård, sa bonden, piskade lopporna med kyrkkäppen (Hall.).

Nu börjar det att djävlas, sa bonden, när rocken fastnade i dörrlåset, då han skulle gå till skrift (Värml.).

Nyttigt, sa bonden, fann en rostig spik (Värml.).

Var det vägen, sa bonden, åkte i diket (Värml.).

Det är ingen skam att bjuda till, sa bonden, spände märren för kyrkan (Värml.).

Var.: Det skadar ej försöka, sa bond, spände hästarna för kyrkan (Sthlm).

Gå åt helvete med tocket tyg, sa bonden, när han mötte ett lik (Värml.).

Synd på mat, sa bond, spydde om julafton (Sthlm).

Det låter gott, sa bond, när barnen skrek (Sthlm). Var.: fes, svor.

Det låter höra sig, sa bonden om vaktparaden (Sthlm).

Ingen vet var haren har sin gång, sa bonden, satte snaran i skorsten (Nke).

Var.: Ingen vet var haren har sin gång, sa bonden, satte snaran mellan benen på käringen sin (Jämtl.).

Jag tror det låter, sa bonden, trampa i klaveret (Nke).

Kommer dä nå't, sa den ena bonden till den andra (Nke).

Kors vad silver, sa bonden, fick se bleckslagarboden (Blek.).

Så skall man ta dem, sa bonden, tog kräftorna med tårna (Blek.).

Nu kom jag in i själva roligheten, sa bond, kom in i julbasaren (Sthlm).

Känner du den, sa bond, gav skräddarn en örfil (Smål.).

Här finns stil på kräk, sa bond, satte lusen på bordet (Vstgl.).

Fan så gentilt, sa bonnason, fick se Trollhättan (Vstgl.).

Usch, gossar, sa bonden, när han slogs med svinen (Sthlm).

Tvi fläsk, sa bond, bet i galoschen (Smål.). Var.: skorna, musen, pälsen.

Var.: Tvi fläsk, sa bond, fick se en full polis (Östgl.).

Det enda den fattige har, så är det pengar och brännvin, sa bonden, skulle över färjan, hade bara ett öre (Jmtl.).

Man får vara nöjd, sa bond, när han förtjänte 90,000 på en natt (Jmtl.).

Tvi fläsk, sa bond, fick se en full polis.

Inte behöver jag vara någon chiffonjé för dej, sa bonden åt sin granne (Jmtl.).

Vad kostar en flik av djävulen i år, sa bond om psalmboken (Jmtl.).

Tyckte la ja dä va klarinett, sa bonden, fick höra göken.

Det går väl över, sa bonden, körde i sjön (Nke).

Det gick an, det var inget dåligt lik, sa bond, miste käringen (Smål.).

Det är ingen mat att förakta, sa bonden, slickade råttan, som dränkt sig i sirupsfatet (Norrb.).

Det talar i stan, sa bonden, fick en örfil vid tullen (Sthlm).

Jag vet om det, sa bonden, när det brann i höet (Dalsl.).

Smakar mera, sa bonden om bröllopsnatten (Hall.).

Sixt du på fan, du, så lik han var vårn sockenpräst, sa bond (Värml.).

Sistan går, sa bonn, då hundkojan brann. Var.: Det sista som går, sa bond, då påsen brann. Det är det sista som går, sa han som sålde skjortan för brännvin (Smål.).

Slut med vissla, sa bond, tappa läppen (Sthlm).

Var.: Slut på vissla, sa bonden, skar läpparna av sig (Sk.).

Ditåt lutar det, sa bond om hölasset.

Sicken en djävul, sa bond, fick se sotarn (Sthlm).

Var.: Nådig herr djävul, sa bonden åt sotarn.

Det var nära ögat, sa bonden, högg sig i tån (Sthlm).

Jag är inte fallen för prål, sa bonden, när man bad honom snyta sig i näsduken (Norrl.).

Mak åt dej, Anna, sa bond, lade sig bredvid suggan (Sk.).

Snyggt skall det vara, sa bonden, skar rumpan av oxen.

Ingen rädder här, sa bond, sprang för haren (Hall.).

Var.: Ingen rädder här och ingen skrämmer jag, sa bonden och sprang för haren.

Dra till helvete, så möter du ej kyrkfolk, sa bond till Skam (Hall.).

Kallt i kammaren, sa bonden, låg på gärdet.

Intet krus med frun, sa bonden, slakta suggan.

Aktning för könet, sa bonden, körde suggan först.

O du store, sa bond om tolvskillingen.

Kommer du den vägen, sa bonden, tog lusen i västfickan.

Det räcker till och blir över, sa bond, plikta för fylla.

Vad är det för väsen i stan, sa bonn, fick stryk utom tullen (Värml.).

Konsten stiger, sa bonden, när han släkte ljuset med ändalykten.

Där kan du se, sa bonden till sin blinda märr.

Gu hjälp, sa bond, då prästen fes.

Hu, vad det blåser, sa bond, värmde ryggen i spiseln (Nke).

Det gick an det inte var hästen, sa bonden, när hustrun dog.

De va nära ögat, sa bonden, fick en spark i katastrofen.

Nu är det åt helvete vänt, sa bonden, betsla i galen ända.

Mycket möjligt, sa bonden, när de kalla honom för tjuv.

Hu vad det blåser, sa bond, värmde ryggen i spiseln.

Vänta på mej, tills jag blir färdig, sa bonden, då tåget gick från Nora.

Dä va lammungamat, sa bonden, kysste hustrun i mörkret, trodde det var pigan.

Gud bevare öija, näsa vill ja allri tänka på, sa bonden, fick en sked senap i munnen.

Ta tag i märra, sa Floda-bonden, satt i kyrkan och drömde att hästen skenade (Dal.).

Finns inte i huset, sa bonden om brödet.

Magneten drar, sa bonden, när tjuren sprang efter pigan (Smål.).

Det var också ett litet helvete, sa bonden, fick se kyrkan.

Det var annat klimat, sa bonden, grävde i åkern.

Det var rätt åt råttorna, sa bonden, när ladan brann (Värml.).

Hjälper inte ändå, sa bonden.

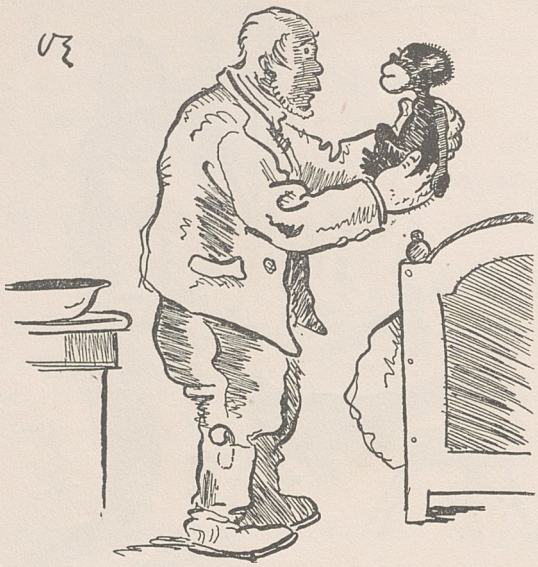

Bäst tvätta sig hädanefter, sa bond, när hustrun fick negerbarn.

Hopp, miklamenten! sa bonden, skjutsa doktorn.

God morgon, medikamenter, sa bonden, kom in på apoteket (Gstl.).

Fint skall det vara, sa bonden, åkte i skottkärran.

Ra i ra, sa bonden, då han inte hade mer än en ko.

Dä va hastigt, sa bonden, fick en örfil.

Det var jämt, sa bonden om örfilarna (Hall.).

Det ger inte bröd, sa bonden, låg på åkern och sov.

Herre min styver, sa bond om riksdalern (Smål.).

I har gott, far, ty I har ingen hut i er, sa bonden till kronofogden.

Väl bevara men illa förfara, sa bon till sotaren (Värml.).

Så vill jag ha det, sa bonden, stjälpte med prästen.

Det var mer än jag hade väntat, sa bonden, när hustrun fick en svart pojke.

Var.: Bäst tvätta sig hädanefter, sa bond, då hustrun fick ett negerbarn.

Nu blir aldrig roligt mer, sa bonn när hushållerskan fick tvillingar (V. Sver.).

Ja ha leta likt å olikt, sa boen, leta efter märra i väggspringan (Smål.).

Det är vanligt, sa bonden, blev bet på kungen (Hall.).

Här ska du väl växa, sa bonden, satte sparris i gödselhögen (Sk.).

Hur många ä ni, sa bonden, slogs med skuggan (Nke).

Tack, nu ä dä bra som dä ä, sa bonden, när han var så full, att han inte kunde ta supen (Sörml.)

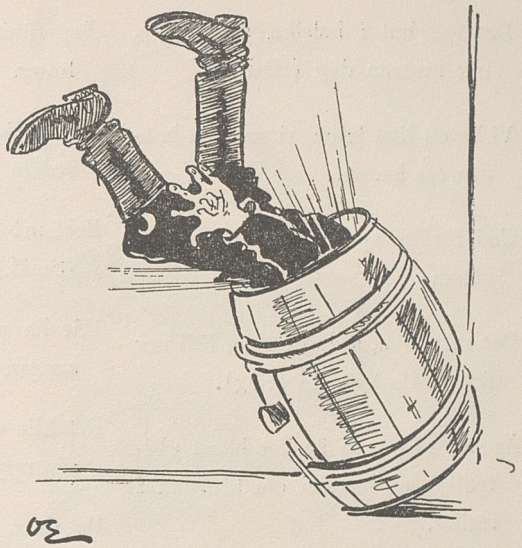

God natt, sa bonden, stöp i vattensån.

Det tar sig, sa bonden om skrikandet (Värml.).

Nu åka vi, sa bonden, då han gick.

Blod skall flyta, sa bonden, kasta lusen utför trapporna (Sörml.).

Vart fan tog vägga vägen, sa bonden, när ridån gick upp.

Smör skadar ingen mat, sa bonden, lade smör i kallskåln (Sörml.).

God natt, sa bonden, stöp i vattensån (Sörml.).

Bättre ingen gris ha än en som inte håret går av, sa bonden (Sörml.).

Väl dä gick som dä gick, sa bonden, bröt bägge armarna av sig (Sörml.).

Du ska väl göra nytta, ditt nöt, sa bonden, snöt sig i nattskjortan (Gbg).

Kyssa tro fan, sa bonden, då de fråga om han ej ville kyssa hustrun (Gbg).

Det kan hjälpas med en spik, sa bonden, ryckte svansen av grisen (Värml.).

Du är stor i käften men kort i ullen, sa bonden, slakta grisen (Värml.).

Det var hut i helsike, sa bonden, när hustrun dog (Hlsl.).

Vi ha ett litet lejon, vi med, sa bonden om katten.

Gud förlåte synna, sa bond, pjelte hönan.

Det var tusan, sade bonden, föll ner från källartrappan (Gbg).

Är det något, så är det högst obetydligt, sa bonden om klimatet i stallet.

Inte dog jag av smällen, sa bonden, blev ihjälslagen.

Det gör gott i skinnet, sa bonden, dängde småpojkarna (Värml.).

Ja, kom du, sa bonden till den arga tjuren (Härjed.).

Sju för de röe, å rö för de vite, sa bonn, när de frågade om priset på äpplena (Smål.).

Var.: Fem för de sex och vite för de röde, sa bonn, när han skulle sälja potatis på torget (Vstgl.).

Då får jag väl lägga min skärv med, sa bonden, lade en knapp i kollekten (Vstgl.).

Äta först, sa bonden, när bastun brann (Smål.).

Hårda tider, sa bonden, tog skattesedeln till sängtäcke (Dalsl.).

Bekänn! sa bonn, piska hönan (Smål.).

Där ha vi ägget, sa bonden, körde suggan ur sängen (Sörml.).

Det blir väl fler stämmor, sa bond, söp upp mantalspengarna (Hall.).

Det drar, sa bond, åkte i pinnskrindan (Smål.).

Det går fäll inte för hackor, sa bond, tog till spaden.

Det går så länge det går, sa bond, laga fickuret (Östgl.).

Det lägger jag mig inte i, sa bond, när kamraten föll i drankkaret (Sthlm).

Det magen har, det har han, sa bond, åt opp åtta dars matsäck (Dal.).

Detta ger inte bröd, sa bond, tröska på kvasten (Boh.).

Det var starkt, sa bond, drack skedvatten (Blek.).

Det som mankerar i ena änden, fallerar i den andra, sa bond om stocken (Hall.).

Det var mig en god lättnad, sa bond, när hustrun åkte in på vatten och bröd (Hall.).

Drick ur tårn, sa bond, vattna hästen i sjön (Värml.).

Dä änder, sa bond, sköt kråkor.

Får jag lov, sa bond, stal en stut.

Jag hör dig, min vän, men kan ej hjälpa dig, sa bond, när brännvinet rann ur kuttingen.

Gott att få någon klo, sa bond, meta upp en tossa.

Gud ske lov för billig sorg, sa bond, miste hustrun (Sörml.).

Var.: Det gick an det var ingen ko, sa bon, miste hustrun (Hall.).

Halt, skralt och kallt, sa bond, tappa peruken i kälkbacken.

Tvi fan, va du va lik folk, sa bond, fick se provisorn på apoteket Markattan.

Det är årsens tid, sa bonden, sådde ärterna i snön.

Det går an, men inte är det bra, sa bond, gjorde i byxorna (Dalsl.).

Jag hör dig, min vän, men kan ej hjälpa dig, sa bond, när brännvinet rann ur kuttingen (Värml.).

Opp men aldrig ner, sa bond, hängde hustru sin (Nke).

Gud välsigna Guds gåvor, sa bonden, hittade palten i diket.

Jag menar fan tog biten, sa bond, fick snäsor.

Jag har aldrig haft ont av drag förr, sa bonden, fått måg i huset.

Visst bär det, fast det bär nedför, sa bonden, gick på svag is (Vstml.).

Nu tror jag fan är lös, sa bonden, miste näsan.

Blanda och ge, sa bonden, satt i kyrkan och sov (Dalsl.).

Det var knepet, sa bonden, bet huvudet av lusen (Värml.).

Hur pissar du nu, Grålle, sa bonden åt märrn.

Gör som det bär sig, sa bonden, instruera drängen.

Nog förstår jag det, ja, sa bonden, när han frågtes hur lång vägen var.

Inte är det jag, som står i det där tittskåpet, sa bonden, titta sig i spegeln.

Jag menar fan sitter i gluggen, sa bonden, sökte förgäves dra ut käringen som fastnat (Östgl.).

Kryddad mat är bäst, sa bonden, strödde snus i vällingen (Vstbn).

Nu ska vi te, sa bond, slogs med ankungarna (Värml.).

Många huven och många sinnen, sa bonden, då kålhuvudena ramlade av lasset.

Nyttigt att ha, sa bonden om ögonbryna.

Den illa gör han illa får, sa bonden, när länsman körde vält.

Det var snus åt råttorna, sa bonden, när ladan brann.

Det var en bättre femma, sa bonden, fick se en sexa (Östgl.).

Det bruks ej, sa bonden om brödet.

Rör mig inte, sa bonden, stal stuten.

Jag köper två, så har jag även för nästa år, sa bonden om almanackorna (Mpd).

Slå er ihop, Söderköpingsbor, och köp kalven, sa bonden (Östgl.).

Samma vad vi gör bara vi tjänar pengar, sa bonden, bar ett vedträ på axeln.

Jag måtte väl vara herre i mitt eget hus, sa bond, satt under bordet (Värml.).

Tramps inte, satkritter, sa bonden åt katten.

Sir du dej inte god me't mor, så låt bli, sa bond, när hustrun skulle få en liten.

Var det inte jag som var här nyss, sa bonden, kom in på samma ställe — men bakvägen.

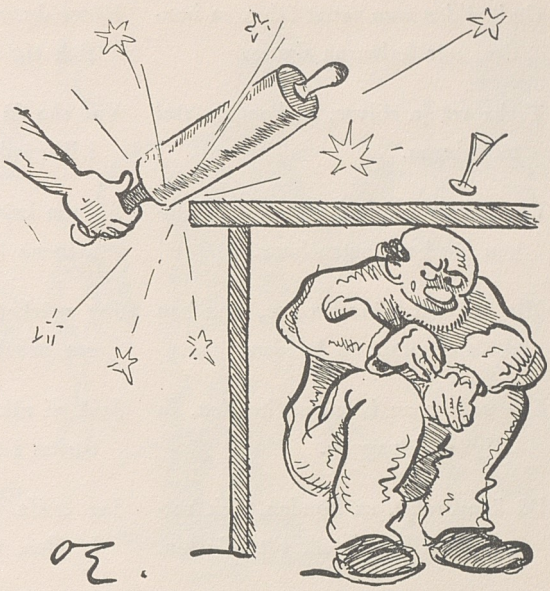

Jag måtte väl vara herre i mitt eget hus, sa bond, satt under bordet.

I skolen få skåda min ända, sa bonden, sköt sig för pannan (Sk.).

Gott att ha, mor lilla, sa bonden, gav hustru sin blåa ögon.

Jag släpar min tid, sa bonden, som hängde i tömmarna.

Den fan hjälper, han också stjälper, sa bonden, välte i diket.

Kommer aldrig i fråga, sa bonden, då prästen bjöd honom nattvarden.

Drick i botten, sa bonden, vattna hästen i sjön (Vstgl.).

Det skall vara hov med allt, sa bonden, sålde hästkött.

Min gärning nådigt skåda, sa bonn, när han stal ve,
hjälp Gud det bästa råda, jag tar ett veträ te.

Det gick galant, sa bonden, stjälpte med länsman på huvudet i snödrivan.

Gud nå'den som vettet felar, sa bonden, när kalvarna dansa.

Tacka vet ja sölver, sa bonden, stal teskedarna.

Det är maran, sa bonden, då drängen låg hos hustru hans.

Min son vill tjäna kronan, men han ska tjäna fan, sa bonden.

Lite som roar barn, sa bonden, la täljyxan i vaggan.

Dä ä orimligt, sa bonden, fick rotmos i stället för sötgröt julafton.

Det går över mitt förstånd, sa bonden, då vattnet steg honom över ändan.

Nu åker Gud åt England, sa bonden, när åskan gick.

Här ska ni få si på gnistor, sa bonden, slog peruken i eldsmörjan.

Det drar, sa bonden, när kapprocken snodde sig om hjulet.

Jag har svin förut, sa bonden, när prästen ville åka med honom.

Nu tog fan lopporna, sa bonden, när hustrun drunkna i vaken (Blek.).

Höter du, så slår jag te, sa bonden, fick sig en spark av hästen.

Vad ska då den fattige säja, sa bond i lillgården.

Sådana kristna ha vi, sa bonden om svinena (Hall.).

Jag märker det dryper, sa bonden om påkslängarna (Östgl.).

Jaså, vi råkas här, sa bonden, mötte tjuven i kyrkan.

Jag trilla på dej, mitt socker, sa bonden, föll på suggan (Nke).

Ut ska du, om du är svart eller röd, din djävul, sa bonden, tappa kräftan i fickan (Gstl.).

Bort, orena ande, sa bonden, skakade byxorna (Gstl.).

Åh jo, hon har ett gott ansikte nog, sa bonden om flundran (Gstl.).

Den tysken gör så mycket för pengar, sa bonden, då han såg apan (Gstl.).

Ännu lever Gud, sa bonden, då han såg kungen (Gstl.).

Kör till bäsen (baggen), Kristoffer, sa bonden åt pojken.

Lev som du lär, sa bonden till prästen.

Än kan kon ta mig, sa bonden, bar huden på ryggen (Gstl.).

Det tjocka kostar mest, sa bonden, åt kaffesump.

Dä va dä jag trodde, sa bond, när yxan sjönk Blek.).

Ärlighet varar längst, sa bonden, stal kon.

Det kan väl lagas, sa bonden, drog rumpan av kon.

Här har du på köpet, sa bonden, gav käringen en örfil sen hon var död (Gstl.).

En tunna sådde jag, en fick jag, hade jag sått mer, så hade jag fått mer, sa bonden (Vstgl.).

Tror du att jag krusar dej fastän du är adlad, sa bonden, mötte grevens hund.

Se glad ut, Kajsa Lisa, min ängel, sa bonden, slog ett ämbar vatten över hustru sin.

Va ä klocka i kväll, sa bonden till grindstolpen.

Jesses vecka goa med'kamenter detta va, sa bonden om brännvinet.

Kör med liket medan det är varmt, sa bonden, när hustrun dog.

Det kan väl lagas, sa bonden, drog rumpan av kon.

Hur ska ni ligga bäst, sa bonden, bjöd gästen sova hos dottern.

Korven är sur, sa bond, åt gurkor.

Det var mig en abborre, sa bonden, fick se gäddan.

Ein mal ist kein mal, sa bonden, slog ihjäl hustrun.

Nu skäms ja och hästen mä, sa bond, körde troll.

Nu är de jag som ä herre, sa bonden, när hustrun dog.

Det luktar så fint, sa bonden, när prostinnan dansa (Hall.).

Kommer aldrig i fråga, sa bonden om ärligheten.

Världen är vid, sa bond, satt på fästning (Boh.).

Tiden ilar, sa bond, åkte på järnväg (Dal.).

Tocken en skenarhäst, sa bonden, fick se lokomotivet (Norrl.).

Var lugn, jag har lånat den, sa bonden, tappa klockan i sjön (Norrl.).

Det ger sig väl med tiden, sa bonden, spände oxarna för berget (Nke).

Det var fan te folk här i stan, sa bonden, fick stryk utanför tulln.

Var.: Ingen säkerhet i stan i dag, sa bonden, fick en örfil vid tullen.

Den som sådant hade, sa bonden om bröd (Smål.).

Vill ni ha bröd, sa bonden, la armbågen på brödkakan (Mpd).

Kan kryp i dig, sa bond, tog skjortan på sig.

Ett rysande väder, sa bonden, pissa i mjöllårn (Norrl.).

Nu är det slut på 30-åriga kriget, sa bonden, miste hustrun (Norrl).

Tror du inte att jag känner igen dig, sa bonden, sparka grisen på Norrbro (Sthlm).

Detta ger inte bröd, sa bonden, tröska sopkvasten.

Träffas vi inte i ängen, så träffas vi i sängen, sa bond åt suggan (Boh.).

Opp igen, sa bonden, slog omkull hölasset (Dal.).

Rår du med den, så rår du med den också, sa bonden, när han lassade stör.

Ursäkta mitt omdöme, sa bond, slog glaset i golvet.

Kupé, sa bonden, åkte i hövagnen.

Det går som lusa i skorven, sa bonnpatron (Mpd.).

Jag gör dem bara för ro skull, sa bond, gjorde årorna.

De va bara dynga, sa bond, fick en palt till frukost.

Ursäkta mitt omdöme, sa bond, slog glaset i golvet.

Nej tack, herr djävul, jag äter inte eld, sa bonden åt sotarn, då sotarn bjöd honom en cigarr.

Var.: Nej tack, fan, jag äter inte eld, sa bonden, när negern bjöd'en på en cigarr.

Jo, jo, sa bond, när patron hälsa på'n. Varför säger du jo, jo? sa patron. Jo, jo, sa bond, när en får mer hövlighet än en är van vid, så är en antingen lurad förut eller ock blir en det efteråt.

Det har jag för jag sparka grisen, sa bond, fick plikta för fylleri.

Det kan man både ha och mista, sa bond om nattvarden.

Dä va en fan att vara musikalisk, sa bond, pep grisen.

Tag märra ur gärdet, bössan sprider, sa bonden, skulle skjuta till måls (Vstgl.).

Vart fan tog tuggan vägen, sa bonden, fick snömos (Uppl.).

Hittar du inte gensta vägen, sa bond, körde skeden i örat.

Stora oxar ha stora bås, sa bonden om slottet (Norrl.).

Vad är det där för fnask, sa bonden, hitta käringen i kålen.

De e gull allihop, sa bonden, kom in i mässingsboden.

Det är ett kärt besvär, sa bonden, piskade hustrun.

Här är det som skon klämmer, sa bonden, fastna i rävsaxen.

Var.: Var fan tog tugga vägen, sa bonden, åt maränger (Dal.).

Maka dig, mor, sa bonden åt grisen (Sk.).

Det är ingen must i säden i år, ty ju mer man super, dess svagare blir man, sa bonden (Sk.).

Det här är falit för ögona, sa bond, när han åt med kniv och gaffel (Gbg).

Hittar du inte gensta vägen, sa bond, körde skeden i örat (Nke).

Sämre har jag känt, sa bonden, kysste markattan (Sk.).

Lyxen stiger, sa bonden, köpte dynglasset för aderton skilling.

Di addera så olika, sa bonden, påstod att 5 och 6 gör 9 (Dal.).

Mat i Jesu namn, sa bonden, bet i femte palten (Gstl.).

Dä bär ändå åt helvete, dä ä våran kyrkoväg, sa bonden, då resanden frågade honom om rätta vägen.

Vi tu äro ett, sa bonden, åt för två.

I den ställningen jag nu står, gödslar jag hundrafemti tunnland, sa bonden, när han höll skåltal.

Där hoppar en djävul, sa bonden om sotarn.

Kongen har röd näsa, sa bonden, fick en kopparslant (Värml.).

Roligt hade vi, men tolvskillingen gick, sa bonden (Smål.).

Vik hädan, satan, sa bonden då han fick se en grindstolpe.

Får jag lov, sa bonden, stal en stut.

Ett rapp till, sa bonden, dansa med länsman (Dal.).

Gud bevare näsa och öga, mun ska vi aldrig tänka på, sa bonden, smakade på senapen (Vstgl.).

Vad detta brännvinet kan sätta mod i en stackare, sa bonden, låg i diket och inte kunde gå upp (Vstgl.).

Inte dör han av ålder, sa bonden om kalven (Gstl.).

Hit ska vi alla om vi få leva och ha hälsan, sa bonden, gick på kyrkogården.

Så här ska vi ta dem, sa bonden, då han skulle ljustra ål och föll på huvudet i sjön (Dal.).

Vik hädan, satan, sa bonden, då han fick se en grindstolpe.

Ta mig tusan går jag inte och stjäl mig ett par i stället, sa bonden, då man stulit hans skinnhandskar.

Pomada, sa bonden, satte tjärpytsen på sin hustrus huvud.

God dag somliga, sa bonden, första gången han kom till staden.

Garvarns hustru och min fru, sa lantbrukarn, höll tal om jämlikheten (Vstbn).

Tack, har redan superat, sa rättarn, blev bjuden på frukost.

Jag tyckte väl att dom stack värre än vanligt, sa bonden, kammade getingar (Sk.).

Hjo, sa bonden, fick se Gränna (Smål.).

TORPARN. STATARN OCH BACKSTUSITTARN.

Torparn.

Han ber för sin sjuka mor, sa torparn (Smål.).

Vi skola väl ha vår rast, sa torparn, när herrgården brann under middagsrasten (Vstgl.).

Det var så gott det, sa torparn, fick en örfil och tre daler i dricks-pengar (Smål.).

Kall vinter, sa torparn, frös fast vid sängbrädet.

Här ska valsas, sa torparen, kasta hustru sin i ån.

Åter en djävul, sa torparn, fick en son.

Ska jag dö, så kan jag lika gärna dö med detsamma, sa torparn och satte eld på stugan, där han låg i sängen (Norrl.).

Icke sant, sa torparn, svor eden (Norrl.).

Ur vägen, bönder, sa torparn (Norrl.).

Statarn och backstusittarn.

Stackare på stackare, sa statarn, när han var i lag med fattiggumman (Ö. Sver.).

Den här veckan kommer att gå fort, i övermorgon är det onsdag, sa dagkarln (Mpd.).

DRÄNGEN OCH PIGAN.

Jag kom i går; jag vet ingenting, sa drängen, som de frågade efter namnet (Värml.).

Det som vill följa, så följ, sa drängen, åt ärter med avig sked (Sk.).

Det var bot för loppor, sa drängen, när dejan drunknade (Smål.).

Don efter person, sa drängen, slog oxen med högaffeln (Hall.).

Frun är inte någon farlig karl, sa drängen åt matmodern, då han fick löfte om stryk (Hall.).

Fint ska det vara, sa drängen, nyttjade urkedja vid en spik i stället för klocka (Sk.).

I dag gick sola upp för tidigt sa drängen, när frukosten vankades en timme senare än vanligt (Vstgl.).

Bäst stiga av, sa drängen, när vagnen välte (Hall.).

Om jag så skall dö på fatabrädden, så ska jag ha tag i henne, sa prästadrängen om ärtan (V. Sver.).

Gud ske lov att jag fått min syn igen, i går såg jag inte smöret på brödet, men i dag kan jag se solen genom osten (Sk.).

Var.: Nu har jag fått min syn igen, sa drängen, såg kyrktornet genom ostskivan (Östgl.).

Var.: Gud ske lov jag fick min syn igen, sa lilldrängen, i fjol såg jag icke en ärta i soppan, men i år ser jag både sol och måne lysa genom ostskivan (Vstgl.).

Alla äro vi grevar och baroner på den yttersta dagen, sa drängen (Hall.).

Tack, Gud, för maten, den var liten, men hos fina bönder börjas det smått och slutas stort, sa den nye drängen, läste bordsbönen högt (Sk.).

Gud, som haver barnen kär, se till den som illa gör, sa drängen, innan han skulle gå och fria (Dalsl.).

Nog var far min fattig, men nog hade han filar som gick lätt, sa drängpojken (Mpd.).

Har han fått sin vilja fram nu? sa pigan, som lät klappa om sig av drängen.

Har du sett på fan, fes han inte på tömmarna, sa drängen om hästen.

Vad skall jag göra sen då, sa drängen, gjorde ingenting (Sk.).

Gud vare lov, att man lever, sa drängen på lördagskvällen (Sk.).

Ack, om man aldrig vore född, sa drängen om måndagsmorgonen (Sk.).

Hocke som håges, kaffe eller kask, sa drängen (Mpd.).

Satan, vi band honom och nu är fan lös igen, han har ingen religion, sa drängen om kalven (Smål.).

Nu kräks jag, sa drängen, när pigan kalla honom herre.

Nu blir det rutsch i Kolsta by, sa drängen, när det kom dit två nya pigor.

Har han fått sin vilja fram nu? sa pigan, som lät klappa om sig av drängen.

Kan du inte konsten, så får väl jag lära ut den, sa pigan till fästmannen.

Det var bot för loppor, sa drängen, när pigan drunknat.

Så vill jag ha't, sa drängen, stjälpte med prästen på dynghögen (Rosl.).

Det lurar och går, sa drängen, när smedtaket brann (Vstbn).

Kan du inte konsten, så får väl jag lära ut den, sa pigan till fästmannen.

Vill kapten följa med, så åker vi, sa drängen.

Litet som grannes öga, sa drängen, stötte in en spik däri.

Konstig tobak det här, sa drängen, luktade på tändstickskardusen.

Ingen ko på isen, sa drängen, hållt i svansen.

Ack, om det vore en mil till botten, sa drängen, fick en sup (Sthlm).

Nu ska bena gå, sa drängen, sprang till krogen (Smål.).

Det var väl det kom till utbrott, sa pigan, slog sönder geléskålen.

Det bästa är gott nog, sa pigan, sög sillhuvudet (Gstl.).

Växla mig den, sa pigan om byxknappen (Norrl.).

Kort men gott, ja, mycket gott, sa pigan, fick dansa blott ett varv.

Jag ger fan vad prosten säg, ty manfolk vill där till, sa pigan.

Däri ligger det, sa pigan, som slagit vällingen i sållet (Mpd).

Det magen har så har han, sa pigan, åt upp frukosten på kvällen (Sk.).

Hade ja icke va't så snäll som ja va, så hade ja tappa tutan mä, sa pigan sen hon tappat lindebarnet (Blek.).

Kyss mej duktigt, sa pigan, det är rätt åt mej, jag hade ej i drängstugan att göra.

God karl, sa pigan, då hon kröp till lilldrängen.

Ske Guds vilja, sa pigan, la sig under prästen.

Oskuret fläsk fryser inte, sa pigan, kasta bort vantarna.

Alldeles som gettran på saltet, sa pigan, kysste drängen (Mpd.).

Adjö med den, sa pigan, kasta mor sin i strömmen.

Är du full eller galen, sa pigan, när drängen friade till henne.

Här finns fler manfolk än du, sa pigan, när drängen slog upp med henne.

Han är amatör på det som går båd' ut och in, sa pigan om musikanten.

God karl, sa pigan, då hon kröp till lilldrängen (Dal.). Var.: Karl nog etc.

Dygd föder dygd, sa jungfrun, blev amma (Sthlm).

Vi skall alla den vägen vandra, sa gammelpigan, när man förde bruden till altaret.

Det tror frun bara, sa pigan, fick förebråelser för karlvisiter (Nke).

Föralldel, sa nerikespigan till bodbetjänten.

Det här tror jag, jag går ifrån, sa pigan om barnsängsvärkarna (Norrl.)

Var.: Jag känner till'et, sa pigan om barnsängsvärkarna.

Rent spel, sa köksan, hacka grönkål i sopvrån (Östgl.).

Kvittar lika, sa pigan till fröken.

Dä gör va det kan, sa pigan, kurtisera sig själv (Sthlm).

Synna å damme, di följer en åt, sa pigan.

För all del, sa Nerikepigan till bodbetjänten (Värml.).

Det kan bli nyttigt att ha, sa pigan, tog vaggan med sig (Sk.).

Det stiger, sa pigan, tog sig för magen (Sörml.).

Jag tål inga pikar, sa pigan åt kosacken (Sthlm).

Det var gentilt, sa pigan om predikan (Sthlm).

En över och en under, aldrig blir det jämlikt, sa pigan till husbonden (Smål.).

Tyst, pigor, sa köksan (Nke).

Jag är ingen vanlig gästgiverska, sa pigan till gästgivaren, när han friade (Hall.).

Skäms han inte, det är ju dager, sa herrgårdspigan till inspektoren (Smål.).

Drummel, sa pigan till husbonden sin.

Herre du min skapare, sa pigan, fick se drängen naken (Jämtl.).

Jag bryr mej inte om'et, sa pigan, när hon inte fick släcka ljuset.

Gud ske lov, vi rår oss själva, sa pigan, satt och sov (Sk.).

Gud välsigna maten, sa pigan om soldaten (Uppl.).

Var.: Goa maten, sa pigan om soldaten (Nke).

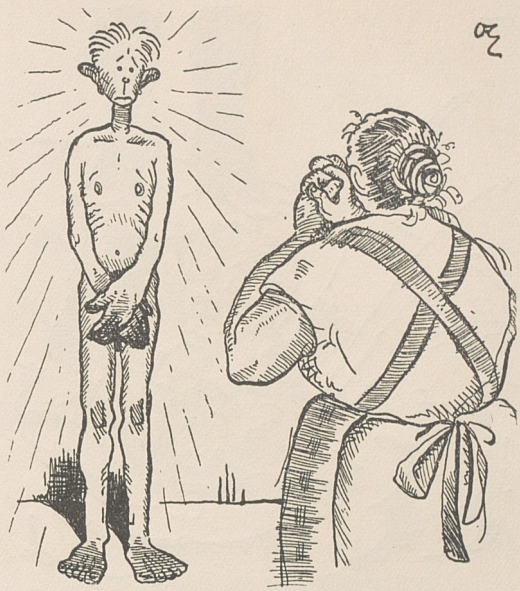

Herre du min skapare, sa pigan, fick se drängen naken.

Jag tycker jag ser mig om söndag, sa pigan, skulle stå brud.

Lögn pigor, sa köksan, att pojkar få barn (Smål.).

Var.: Nej, dä ä lögn i livet, pigor, sa köksan, drängar få inga barn (Gbg).

Pytt fick du vetat, sa pigan till postmästarn.

Nu skäms jag, sa pigan, när Wallén körde in'na i klädskåpet.

Ack, min skapare, sa pigan, fick se tjuren.

Dä ä modernt, sa lagårdspigan, satte stävan på nacken (Blek.).

Ljuvt, sa pigan och suckade i karlsängen (Hlsl.).

Kör ned kistan, sa pigan, skulle i tjänsten (Nke).

Han är inte van vid bättre, sa pigan, fjällade abborren levande (Boh.).

Adjö lilla Lotten, sa pigan, tappa ungen i sjön.

Det är bara pannkakssmet, kära frun, det går strax bort, sa pigan.

Var.: Pannkakssmet, kära frun, det går aldrig i världen bort, sa pigan.

Adjö, lilla Lotten, sa pigan, tappa ungen i sjön.

Seså, krångla inte, säger jag, sa pigan (Värml.).

Det kommer att kläda mitt ansikte, sa pigan om kängerna (Värml.).

Den där har varit här före min tid, sa pigan, då frun upptäckte gardisten i köksskåpet (Sthlm).

En ann kan vara så god som en ann, sa pigan, satte på sig fruns hatt.

Det skall bli till gröt, sa pigan, hämta vatten i lergropen (Sk.).

Fint ska de vara, sa Mölnbo köksa, klädde om sig tre gånger på juldagen.

All strunt rinner nedåt, sa studentpigan, när en Uppsalaadjunkt blev professor i Lund.

Vi ska alla den vägen, sa pigan, föll i barnsäng (Sthlm).

I morgon värper den, sa pigan, när hon kände på tuppen (Dal.).

Stopp, sa köksan, tappte huvet i kåltunnan (Nke).

Allt fint folk åker nu för tiden, sa köksan, när frun åkte utför källartrappan.

De va en de, sa pigan, fick två.

Allting ska gå med mekanik, sa köksan, tog loppan med eldtången.

STACKARN M. FL.

Jag kryper, och jag kryper, sa krymplingen.

Ingen är säker, sa krymplingen, gömde kryckan för tjuven.

Kom aldrig och säg svåger, sa palten åt korven.

Det är en lort, sa palten, fick en korv till frukost.

Ursäkta, att jag tar mig friheten, sa fången, när han rymde från fängelset.

Det är bra som det är, sa styren.

Få se om de ej är ett tjuvpack allihop, sa arbetshjonen på Långholmen (Sthlm).

Skönheten är en vissnande blomma, sa den harmynte, såg sig i spegeln (Värml.).

Jo något, sa den stumma (Nke).

Det var fan till gata att vara krokig, sa den fulle, strävade att komma hem (Boh.).

Det är läskande, sa judinnan om rökta skinkan (Sthlm).

Var och en följer sin smak, sa den sjuka om medikamenterna.

Stå rak som jag, sa den puckelryggige (Värml.).

Skönt att ha en ny kam, sa den flintskallige (Smål.).

Sällan snusar man, sa den näslöse.

Den som väl låge, sa den late, satt i sängen (Sthlm).

Är du mörkrädd, så är inte jag, sa den blinde (Hall.).

Se dej för, sa den blinde, gick mot lyktstolpen (Smål.).

Om jag såg rätt, sa den vindögde.

Den som lever får väl se, sa den blinde (Smål.).

Farväl tills vi återse varandra, sa den ene blinde åt den andre (Gbg).

Vi ska titta på, sa den blinde, då den halte dansade (Sthlm).

Jag känner du är vaken, sa den blinde till fästmön (Gbg).

Låt mej se, sa den blinda, hur de lama bära sig åt när de slåss (Vstgl.).

Låt mej se, sa den blinda, när den halta skulle dansa.

Det är på håret det hänger, sa den skallige (Boh.).

Aj som fan, sa den dövstumme.

Inte, sa den döde (V. Sver.).

TIGGARN OCH HANS SLÄKT.

Det här är i alla fall början till miljonen, sa tiggaren om ettöringen (Hlsl.).

Jag är lycklig, jag, sa tiggaren, när hunden bet honom i träbenet (Hall.).

Allting på stort, sa tiggarn, dansa i farstun (Hall.).

Det här ger inte bröd, sa tiggarn, stod på logen och tröska (Hall.).

Du är slagen till en slant, sa tiggarn om ettöringen (Nke).

Var.: Du är slagen till en usling, sa tiggarn om ettöringen (Gstl.).

Girigheten är roten till allt ont, sa tiggaren, gav ut sista slanten till en sup (Nke).

Hårda tider, sa tiggaren, fick stryk i stället för pengar (Hall.).

Den mycket har, får mera till, sa tiggarn, fick stryk efter kaffet (Sörml.).

Lössen biter mej och folket hatar mej och ingen mat, sa tiggarn (V. Sver.).

Det är bara mitt klavér, som blåser, sa tiggaren, när han släppte sig (Hall.).

Såna ä di, sa tiggarn om lössen (Norrl.).

Tack, nu är jag mätt, men jag kommer gärna igen i morgon, sa tiggarn, då han åter blev bjuden ta för sig (V. Sver.).

Något skall det prutas, sa tiggarn, bad om åtta skilling (Ö. Sver.).

Tack för i fjol, sa tiggaren, kom nästa dag (Sthlm).

Du nådiga sol, du gassar min rygg, sa tiggarn, när brödpåsen brann på ryggen.

Snyggt skall det vara, sa tiggarn, vände skjortan juldagen.

Angår mej inte, sa tiggarn, då hunden bet honom i träbenet (Smål.).

Det är min, sa tiggarn om lusen (Sthlm).

Sex styver är taxan, sa tiggarn, fick halvannan styver.

Uti ditt land bliv och bo, sa tiggarn, stoppa lusen under skjortan (Dal.).

Don efter person, sa tiggarn, snusa mosse.

Ställning på kräk, sa tiggarn, såg på lusen.

Var.: Ställning på kräk, sa tiggarn, reste lusen på huvudet på bordet (Dal.).

Vad ska den fattige göra annat än äta och lägga sig, sa tiggarn (Gstl.).

Det var icke för mycket, sa tiggarn, fick en riksdaler.

Himmelens väder, sa tiggarn, när det regna.

Saliga äro de fattiga, sa tiggarn, men man lever inte på det.

Tack för gott logis, sa tiggarn, tog bolstern med sig.

Du nådiga sol, du gassar min rygg, sa tiggarn, när brödpåsen brann bak på ryggen (Smål.).

Det händer de häve så väl som de snäve å händer det de häve, så händer det mej, sa tiggarn (Mdp.)

Syndens lön är döden, sa tiggarn, dräpte lusen.

Det syns att Sverge står i skuld, sa tiggarn, fick en halv brödkaka.

Kaka söker maka, sa tiggarn, fick ett bröd och begärde ett till.

En här, en där, sa tiggarn om tvåstyvern (Värml.).

Jag vill ha den brynt, sa tiggarn om osten.

Ser så litet, kära herrn, sa tiggarn, fick ett rundstycke.

Min far gjorde ett felsteg, därför står jag här, sa tiggarn.

Min far gjorde ett felsteg, därför står jag här, sa tiggarn (Sthlm).

Herre är mitt namn, fast fattigdomen har tryckt mig, sa tiggarn (Sk.).

Mycke för mycke, sa tiggarn, fick en skilling banko (Norrl.).

Den som inte har nå göra, han ställer så han får, sa luffaren, när han föll i sjön (Hlsl.).

Far min var greve, sa luffarn och sträckte på sig (Sk.).

Hårda tider, sa luffarn, fick stryk i stället för kaffe (Sk.).

Snart i Stockholm, sa luffarn, när han hunnit från Malmö till Lund (Sk.).

Kan jag inte fria till mat, så friar jag till frun själv, sa luffarn till änkan (Smål.).

Vill du värma mig i dag, så skall jag värma dig i natt, sa luffarn till krogskänkan och bad om en sup (Hall.).

Ge mej en kyss, så ska du få två tillbaks, sa luffarn till pigan.

Jag har tillhört hovstaten, sa luffarn, när bonden frågade, varför han inte lärt sig arbeta (Sthlm).

Åh fanken, här ska festas, sa luffarn, när han fick sill och potatis (Sthlm).

Är du på resande fot, sa luffarn, fann lusen i skägget (Ö. Sver.).

Till påven i Rom, sa luffarn, när folk sporde vart han skulle (Hall.).

Hade jag inte sångröst, så stode jag inte ut med det här livet, sa luffarn (Gbg).

Ge mig en kyss, så ska du få två tillbaks, sa luffarn till pigan (Östgl.).

Stora som flugor var di, och hemkära var di och väluppfostrade blev di med tiden, sa luffarn om lössen (Dal.).

Jag är inte alldeles utan mojänger, sa luffarn till pigan (Hall.).

Solen är min bror och månen min syster, så nog har jag fina släktingar, sa luffarn (Värml.).

Nu är du en bärgad karl, sa kolingen till kamraten, som han räddat från att drunkna (Blek.).

Jag lever alltid på stor fot, sa luffarn, tiggde träskor (Gbg).

GUBBEN OCH HANS KONSTER.

Detta trodde jag, sa gubben, ramla i sjön (Smål.).

Det låter otroligt men är verkligen sant, sa gubben, satt och ljög (Värml.).

Dig må den köpa, som icke känner dig, sa gubben till åsnan (Värml.).

Än tåls det, sa gubben, piska gumman (Hlsl.).

Litet om sänder, sa gubben, slog hustrun (Smål.).

Det är ett kärt besvär, sa gubben, piska gumman (Vstgl.).

Det ser mörkt ut, sa gubben, titta upp genom skorstenen (Värml.).

Det är dumt att vara dum, sa gubben, när han köpte rocken av luffaren, som denne stulit hos grannen (Vstgl.).

Elände på elände, sa tiggargubben, föll på tiggargumman.

Alla barn i början, sa gubben, satte sig i vävstolen (Gbg).

Det gör ingenting, vi äro ett kött, sa gubben, åt upp fläsket för gumman (Hall.).

Det är inte här jag skall ruttna, sa gubben, när han vilat sig på kyrkogården (Hall.).

Det är så trevligt att ha rent på sig, sa gubben, vände skjortan på söndagen.

Lite i sänder, så tar det ej så hårt, sa gubben, piskade käringen.

Det är så skönt, när äkta makar följas åt, sa gubben, drog käringen i håret (Blek.).

Här går käringar åt, sa gubben, gifte sig för tredje gången (Värml.).

Kiss mich in reffen, sa gubben, talte tyska.

Nu äter du inte smörgås mer, sa gubben, när hustru hans dog (Östgl.).

Det är bra att ha någon att skylla på, sa gubben när han gifte sig.

O du flicka, sa gubben om brännvinsflaskan (Dal.).

Oförsökt duger inte, sa gubben, skulle gå på styltor.

Ack, den som hade den där hemma, sa gubben om snödrivan (Smål.).

Det ser så bra ut, när släkten följs åt, sa gubben, drog gumman i håret (Sk.).

Var.: Det är skönt att se enighet råda, sa gubben, drog gumman i håret (Smål.).

Var.: Det ser bra ut, när man följs åt, sa gubben, drog gumman i luven.

Mellan nitton och tjugu ä de, sa gubben om lantmätningen (Vstml.).

Kiss mich in reffen, sa gubben, talte tyska.

Dä ä väl nån som får släppa te, sa gubben, när käringen la på hullet.

Gud hjälp oss till hörnet, där långgärdsgåln tar emot, sa gubben, gick och slog.

Är det mamsell, som är jungfru i aktern, sa gubben till ångbåtsuppasserskan.

Gråt inte, min gumma lilla, sa gubben, piska hustru sin (Boh.).

Jag tycker om dej, sa gubben, spotta käringen i syna (Norrl.).

Hoppa, käring, här är en bäck, sa gubben till sin blinda hustru (Dal.).

Ont krut förgås ej så lätt, sa gubben, när gumman friskna till.

Dä ä vacker färg, dä du, hör jag, ser jag, känner jag med käppen, sa blinda gubben.

Jag krånglar så jag kunde rent slå ihjäl mig, sa gubben, skulle hänga sig och repet brast.

Allt detta är mitt, sa gubben, tog sig i skägget (Vstgl.).

Det ser mörkt ut, sa gubben, titta gumman i gumpen (Norrl.).

Tiden går, sa gubben, när han satt i törnbusken och sov.

Jag krånglar, så jag kunde rent slå ihjäl mig, sa gubben, skulle hänga sig och repet brast (Hall.).

Jag tål ej att lik tittar, sa gubben, slog gumman i skalln med yxan (Dal.).

Vi prove den nymodige kälken, sa gubben, höll katten och drog den över nakna ryggen på käringen (Värml.).

Jag tror det passar, sa Rösjögubben, satte sju ärmar i en päls.

Nu åker vi, sa granrisgubben, när han gick.

Det var på rolighet gjort, sa gubben, när han piskade käringen.

Det här blir en fin framtid, sa gubben, gjorde konkurs (Hall.).

På det viset skall man ta dem, sa gubben, när kräftorna beto sig fast i tårna.

Här finns möjligheter, sa gubben, lusade pälsen (V. Sver.).

Nu ska vi upp tidigt i morron och äta, om det blir sån väderlek, sa gubben (Hall.).

På det viset skall man ta dem, sa gubben, när kräftorna beto sig fast i tårna (Smål.).

Livet skall ha sitt och döden sitt, sa gubben, bytte ut gummans svepning mot sin gamla skjorta (Norrl.).

Olyckor och husförhör kan man inte akta sig för, sa gubben (Smål.).

Det är inte gott för mannen att vara allena, tyckte gubben och förlovade sig på påskdan, när han begravt gumman sin på långfredan (Hall.).

För syndens skull har döden kommit till världen, sa gubben, när han slog ihjäl sin snåla gumma (Norrl.).

Nu har jag beslagit henne med Guds ord, sa gubben, när han slagit gumman i skallen med bibeln (Sthlm).

Det är slipprigt att gå, sa gubben, när han gick i pannkakan (Smål.).

Med kroppen må det gå hur det vill, bara själen stiger uppåt, sa gubben, gick och hängde sig (Hall.).

Olycka på olycka, sa gubben, när gumman fick tvillingar (Ö. Sver.).

Av jord är du kommen, jord skall du åter varda, men fanen tage dig, om du står upp på den yttersta dan, sa gubben, när han jordfäste sin elaka käring (Norrl.).

För säkerhets skull skall jag ta en gång till, sa gubben, när han rev gumman med katttassen i ansiktet.

Strax ser det bättre ut, sa gubben, när han körde ut gumman.

Ankare går i Jesse namn, sa gubben, när han inte hade något rep i.

Adjö med dig, du har inte varit så god i din dar heller, sa gubben, när gumman dog (Norrl.).

Gud ger lycka, vacker flicka, himmelriket när jag dör, sa gubben (Norrl.).

Du ligger och drömmer sådant, som inte är sant, sa gubben till gumman, då hon förtäljde sin dröm.

Nu är det undangjort, sa gubben, när han piska gumman.

Var.: Nu ska vi hålla påska, sa gubben, klådde käringen (Hall.).

Ankare går i Jesse namn, sa gubben, när han inte hade något rep i.

Jag ångrar mitt köp, sa gubben, när han gifte sig med halta gumman.

Nog gjorde det ont, sa gubben, när gumman slog honom med klappträt (V. Sver.).

Nu kommer jag åkande på en mede, sa gubben, när han åkte utför backen på stussen.

Karl är karl, sa gubben, när han fick stryk av gumman (Norrb.).

Vill inte de asen äta, det som vi äter själva, får di vara utan, sa gubben, när gumman bad honom köpa flugmat i stan (Sthlm).

Får jag inga fiskar, så har jag mina maskar i behåll, sa gubben, när han satt och metade.

En gång jul om året, sa gubben åt gumman, stekte två strömmingar (Rosl.).

Det är en sak, som jag inte lägger mig i, sa gubben, när gumman fes i sängen (Sthlm).

Det var ett behagligt bad, sa gubben, när flugorna masa i kaffesumpen.

Det var ingen sötmjölk, sa gubben, när han bar fem kannor surmjölk.

Alla tillika, sa gubben, när han drog båten ensam (Rosl.).

Vad förslår det, sa gubben, som fick en abborre på tio nät och hade sju personer som skulle äta.

Nu kommer jag åkande på en mede, sa gubben, när han åkte utför backen på stussen (Norrl.).

Don efter person, sa gubben, körde till kyrkan med dyngkärran (Norrl.).

Jag tror fan rider märren, sa gubben, när han red på den själv (Norrl.).

Nu blåser det från ost till väst, sa gubben, när han stoppade osten under västen (Rosl.).

Staten skall födas, fastän det bara är en kaka på stången, sa gubben (Norrl.).

Här är bröd för oss båda, sa gubben, när han fick en sup.

Till Amerika, bara baken håller, sa gubben, när han blev sparkad av tåget.

Jag fattig, syndig människa, sa gubben, kysste pigan.

När människan är som svagast, kommer frestarn, sa gubben, när han var utan tobak (Norrl.).

På det här viset kan man slå ihjäl sig, sa gubben, som skulle hänga sig och slog i golvet, när gumman kapade repet (Norrl.).

Nog bör det gå att se, sa gubben, när de skar ögonlocken av'en.

Fast barometern faller till golvet, så lägger jag skötarna ändå, sa gubben (Rosl.).

Vad ska vi sjunga nu? sa gubben, när julpsalmen var slut (Ö.Sver.).

Vädret har stillat nu, sa gubben, när han kom i lä för land (Rosl.).

Var.: Jag tror det håller på att bli lugnt, sa gubben, när seglet sprack (Rosl.).

Jag fattig, syndig människa, sa gubben, kysste pigan (Östgl.).

Så är det, sa gubben, gjorde ett ämbar.

Vänta tills i morgon vid den här tiden, så äro vi nog hemma, sa gubben, när båten drev bakåt (Rosl.).

Det är detsamma, bara huvudet är kvar, sa gubben, när barberaren skar honom (Sthlm).

Vad är det för en bok, där inte Jesu namn nämnes, sa gubben om visboken.

Det är slut nu, sa karamellgubben.

Det här är min bönbok och min almanacka, sa gubben om kortleken (Gbg).

Med dom glasögona ser jag bäst, sa gubben, då han bara hade skalmarna på (Hall.).

Jag fick en gädda, som vägde två pund, men den fan slapp, sa gubben.

Vad bryr jag mig om jag lider, bara min granne lider med, sa gubben (Smål.).

Nu öser jag en hink vatten på dej, sa gubben, när hästen ramlade i ån (Vstgl.).

Detta är min högra hand, sa gubben, som var vänsterhänt (Sthlm).

Klingande glas, sa gubben, när han talade finska (Rosl.).

Jag vill inte svära i dag, men kom i morgon, din tusan djävel, sa gubben (Dal.).

En ska förena det nyttiga med det nöjsamma, sa gubben, när han piskade käringen (Smål.).

Om det är så att hyran skall betalas, så flyttar jag, sa mannen (Sthlm).

Då får jag väl lägga min skärv med, sa bonn, la en knapp i kollekten (Vstgl.).

Kör, tyckte gubben, och så körde han (Värml.).

Seså, seså, hasta lagom, sa gubben till döden.

Gud bevare pastorn, jag kommer som själva faen, sa gubben Röst, när han slog ikull vid altaret (Smål.).

Det var både ynkligt och löjligt, sa gubben, snöt sig och fick näsan i näven.

Kärleksslag dödar ingen, sa gubben, slog käringen i huvudet med skohammaren (Värml.).

Jag går väl till kejserlig rätt, sa gubben, som förlorade hos kungen (Smål.).

Däkan ä dukti, men arger, sa gubben, när han friade bort tösen (Blek.).

Huller om buller, sa gubben, var fuller (Smål.).

God natt, Anna Stina, tolv skilling ligger bakom rullgardin, sa gubben.

Det värmer först men kyler sedan, sa gubben, pinka i skinnbyxorna.

God natt, Anna Stina, tolv skilling ligger bakom rullgardin, sa gubben (Sörml.).

Har jag syndat mot nio Guds bud, är det väl inte värt pruta på det tionde, sa gubben, fick lust till nästans hustru (Sthlm).

Det är både ömkligt och löjligt, sa gubben, när gumman dog.

Rögult i sydvästen betyder olust, sa gubben.

Det är rysligt, sa gubben, när höken flög över'n.

Det var ställning på kräk, sa gubben, när han släppte lusen på bordet (Smål.).

Häråt, sa gubben, harva med käringen (Sörml.).

Nå! sa gubben, körde med hund (Sörml.).

Fattigdomen är stor, men vi är många om den, sa gubben (Sörml.).

Det är så dags att be Gud om hjälp, när hin håle står i farstun, sa gubben till käringen (Sthlm).

Det var fan att det kleck, sa gubben, skulle skjuta käringen (Sörml.).

Den spiken drog, sa gubben, när han stoppa'n i fickan (Sörml.).

GUMMAN OCH HENNES VEDERMÖDOR.

Skulle ha liksom lite brått, sa gumman, sprang före tåget (Smål.).

Det är väl aldrig möjligt, sa gumman, fick se en elefant (Värml.).

Kom ihåg att ni ha fått det förr, sa gumman åt korna, när det blev slut på fodret (Härjed.).

Här skall man inte mögla, sa gumman, satt på kyrkogården (Smål.).

Bäst att hålla god min i elakt spel, sa gumman, fick stryk av gubben (Jmtl.).

Nu är vägsyn på vägen till Josafats dal, sa flickan fick mensis för första gången (Nordmaling).

Ungdomen rasar, sa gumman, ramlade utför trappan (Smål.).

Var.: Ungdomen rasar, sa gumman, hoppa över halmstrået (V. Sver.).

Var.: Ungdomen rasar, sa gumman, dansa på logen (Vstgl.).

Var.: Ungdomen rasar, sa gumman, åkte kana.

Var.: Ungdomen rasar, sa gumman, hoppa i vällinggrytan.

Var.: Ungdomen rasar, sa gumman, slog huvut i spiseln.

Var.: Ungdomen rasar, sa käringen, gick på träben.

Var.: Ungdomen rasar, sa käringen, dansa naken.

Jag har varit i socken i arton år, jag måtte väl veta hur visan går, sa gumman, när folk sa, att hon sjöng falskt i kyrkan (Sk.).

Nu blir di så för sköre, sa gumman, när ho brände opp särken (Östgl.).

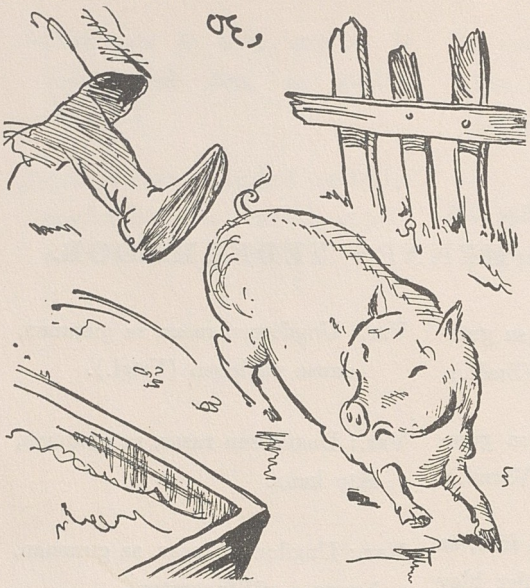

Det var nära ögat, sa gumman, sparka grisen i ändan.

Bara människans natur, sa gumman.

Bättre bot än bar sida, sa gumman, lappade kjolen (Mpd).

Pålitligaste männisa ja truffet på ä ja sel, sa gumman (Dal.).

Det är långt härifrån och dit, sa gumman, pekade på månen.

Det gör ändå vad det kan, sa gumman, skulle gifta om sig (Hall.).

Aldrig har jag vetat vad drag är, förrän jag fick min måg i huset, sa gumman.

En kan la åtminstone få tala, sa gumman, som trätte (Smål.).

Det blir väl någon rå, sa gumman, grädda pannkakor (Dal.).

Det var nära ögat, sa gumman, sparka grisen i ändan (Smål.).

Allt har en begynnelse, sa gumman, lärde sin son a b c (Dalsl.).

Stekte och åt fläsk hela kvällen och skällde som en hynda, sa gumman om sin syster (Vstgl.).

Den något har, han något spiller, sa gumman, hade tre gryn i vanten och tappa två (Smål.).

Gud ske lov för maten, sa gumman, bar tarmarna i förklädet (Boh.).

Du har då aldrig haft något förstånd, sa gumman till kon, som inte ville äta långhalm (Hall.).

Det var en annan mössa, sa gumman, fick tag i densamma.

Den som bara hade sura ben, sa gumman, hittade plåstret (Värml.).

Dit jag ämnade mig, dit ska jag ock, sa gumman, sökte efter kalvarna, som redan var hemkomna.

Gud låte vädret vända sig till hemvägen, sa gumman, hade motvind bort (Gbg).

Stackars föräldrar, sa gumman, titta på markattan.

Du är bra till gubben min, sa gumman till bocken (Hall.).

Akta glaset, sa gumman, slog ändan i isen (Blek.).

Var och en är sin gåva lik, sa gumman, gav bort gåsen (Sk.).

Det var ett litet roligt kalas, sa gumman, när hon begravt sin man (Hall.).

Du ska bjuda på mer än sång, sa gumman, åt upp kanariefågeln (Värml.).

Hu då, sa gumman, fick en kyss (Sk.).

Herren välsigne och bevare Gud, sa gumman, när hon fick matpoletter av "de fattiges vänner" (Sthlm).

Var har jag ändan, sa gumman om garnhärvan (Hall.).

Stackars föräldrar, sa gumman, titta på markattan (Smål.).

Jag har ännu långt fram, sa gumman, såg sig tillbaka (Hall.).

Nog skall jag lära dig värpa jag, sa gumman, när hon slog ihjäl hönan.

Det bryr jag mig inte om, för jag tar droppar sen, sa gumman, när hon åt andra grisen (Hall.).

Här ska ni få se på gnistor, sa gumman, då hon rörde i askan (Boh.).

Jag skall väl göra folk av dig, sa gumman, slog katten (Norrl.).

Mycket har du bottnat, men här bottnar du icke, sa gumman, doppade skomakarn i sjön (Norrl.).

Ungdomen brinner, sa gumman, när hon gifte sig (Norrl.).

Nu har jag visat den goda viljan, så nu ger mig Gud några månar till, sa gumman, när hon vände halvvägs till kyrkan (Hall.).

Livet är viktigare än döden, sa gumman, gjorde brasa av gubbens likkista (Sk.).

Ska jag dö, så ska jag vara säker om saligheten, sa gumman, släpade sig till kyrkan om söndan (Hall.).

Jag vänta på en bättre, men så vurt jag gammal och ble alldeles utan, sa gumman, då folk sporde, varför hon inte gift sig (Sörml.).

Vore jag inte så rynkig, krokig och utvärkt, skulle jag se både ung och fager ut, sa gumman, när hon såg sig i spegeln (V. Sver.).

Nog skall jag lära dig värpa jag, sa gumman, när hon slog ihjäl hönan (Vstgl.).

Ombytliga tider, sa gumman åt gubben, när hon skulle dö (Norrl.).

Gjort som gjort, sa gumman, när hon var vigd (Hlsl.).

Hade jag inte sett dig, din djävel, så hade jag varit ogift ännu, sa gumman, när hon slogs med gubben (Sthlm).

Lite kivas ökar bara vänskapen, sa gumman, när hon slog gubben med vedträt (Gbg).

Det blev mycket snyggare, sa gumman, när hon fick ut gubben (Rosl.).

Vi leva i uppfinningarnas tidevarv, sa gumman, tog loppan med eldtången.

Så skall det tas, sa gumman, tog loppan med hovtången (Sthlm). Var.: med stortån, med kardan.

Var.: Vi leva i uppfinningarnas tidevarv, sa gumman, tog loppan med eldtången (Östgl.).

Det var en lycka att man blev av med honom, sa gumman, när gubben dog (Norrb.).

Du är glad du, som har ungdomen i behåll, sa gumman till kalven, som började dansa (Ö. Sver.).

Akta dig, gubbe, så att inte knapparna tar, sa gumman, när hon slog gubben med byxorna.

Det är bara kärlekssmällar, sa gumman, slog gubben i huvet med ugnsrakan (Hall.).

Struntar i karn, men det var värst med märra, sa gumman, när gubben drunkna.

Nå, nå, bit inte näsan av mig, sa gumman, när gubben skulle kyssa henne (Norrl.).

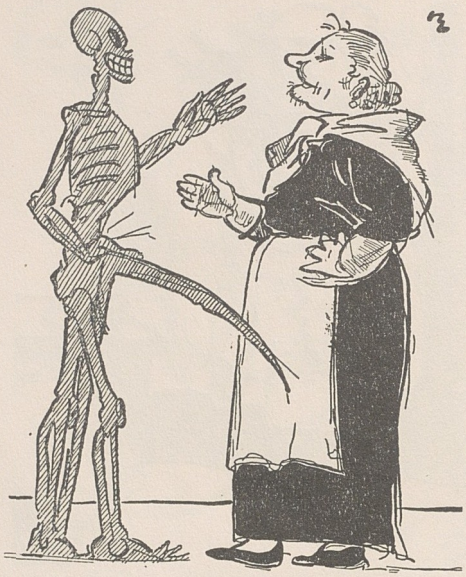

Vi sluter väl fred då, och ger efter hälften var, sa gumman till döden.

Satt inte fan i gubben, som kunde katekesen, sa gumman (Norrl.).

Nog ser man på vaggan, när barnet vill lorta, sa gumman.

Det var en fan till oxe, sa gumman, när pojken kom till världen (Norrl.).

Snyt dig i näven, pojke, och tag pastorn i hand, sa gumman till pojken.

Nu förstår kräket, sa gumman, när hon piskade hönan (Ö. Sver.).

Jag är gammal som fan, sa gumman åt prästen, och min syster är två år äldre (Hall.).

Prästen predikade i dag, så att det var synd och skam att höra, sa gumman.

Den arma prästen, som måste kamma sig varje söndagsmorgon, sa gumman, som kammade sig en gång om året (Norrl.).

Man skall vara klok, sa gumman, när hon lade ut råttfällan och bästa hönan for i den (Norrl.).

Medan ni vilar, kan ni bryta upp några stenar, karlar, sa gumman (Norrl.).

Ordning och skick i mitt hus, sa gumman, när hon slogs med hönsen (Ö. Sver.).

Mycket skrik och litet ull, sa gumman, när hon klippte grisen (Sörml.).

Vi sluter väl fred då, och ger efter hälften var, sa gumman till döden.

Du är stor i orden, men liten i ullen, sa gumman till grisen (Norrl.).

Det lider till världens sista tider, sa gumman, när suggan dog midsommarnatten (Rosl.).

I rad, i rad, sa gumman, när hon körde hem kon (Smål.).

Konstig far, sa gumman, födde negerbarn (Sthlm).

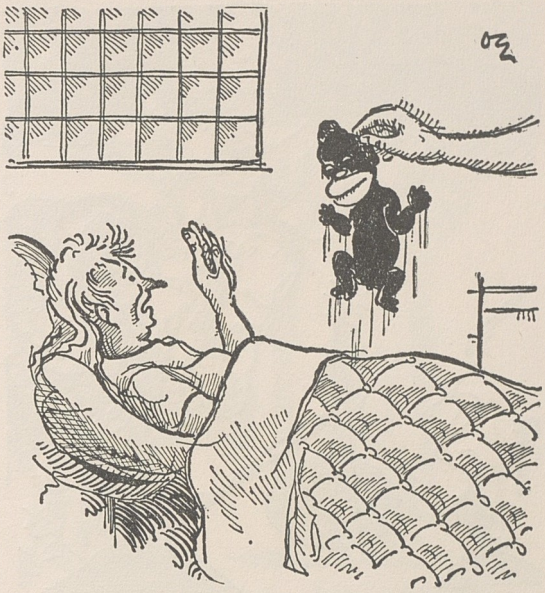

Konstig far, sa gumman, födde negerbarn.

Nu kan jag inte annat än le, sa gumman, då hon miste sin enda ko (Norrl.).

Om jag hade haft dig och en till, så hade det bara felats tre i fem, sa gumman, sköt bom på en orre (Norrl.).

Jag brukar inte snus, jag röker pipa, sa gumman (Värml.).

Förut har ungdomen prytt mig, men nu skall kläderna pryda mig, sa gumman.

Så är det, när man inte har någon alnacka eller tidningar, sa gumman, när prästen sa att Jesus dött (Norrl.).

Ånej, ånej, sa gumman, då hon blev lovad stryk (Gbg).

Vänd om, vänd om, den vägen bär rakt åt helvete, sa gumman, när flickan skulle fara till kyrkan (Norrl.).

Det går på rim, sa gumman, då hon koka lim (Dal.).

Den här stunden var värd ett år i helsike, sa gumman, när hon hade drängen hos sig.

Vad gör det, det skall ändå silas, sa gumman, när hon pissa i stävan.

Ombyte förnöjer, sa gumman, koka soppa på löständerna (Sthlm).

Har du sett mej flyga, sa gumman Sjöstedt (Sthlm).

Tätt, tätt med tocke där, sa gumman, blev struken om munnen med brännvinsfjädern (Sthlm).

Det blir gott och varmt för mig, som är gammal, sa gumman, när prästen predikade om helvetet (Sthlm).

Nej, jag har kälke, sa gumman, då de frågade om hon gick (Norrl.).

Två hårda stenar mala sällan väl, sa gumman, åkte utför hälleberget (Sthlm).

Hoppet låter ingen komma på skam, sa gumman, fastnade på gärdesgården (Sthlm).

När det är gjort, så är det glömt, sa gumman om nattvardsgången (Östgl.).

Staten skall födas, sa gumman, om också skorna skall bindas med bast.

En ann gång går du hem, sa gumman, slog ryggen av grisen (Hall.).

Den här stunden var värd ett år i helsike, sa gumman, när hon hade drängen hos sig.

Allt är vackert, som är kantat, sa gumman, kanta osten (Sthlm).

Courage min pulla lilla, sa gumman, satte sig i myrstacken.

Alltid skall det gå djäkligt för mig, sa gumman, stupa vid altaret, när hon gick till nattvarden.

Lite ska jag ha med, sa gumman, tuggade åt katten.

Kom long, sa gumman, hade en kort man.

Bättre vara brödlös än rådlös, sa gumman, tog katten skura bordet med (Rosl.).

Jag tror det tjocknar till te natta, kära far, sa gumman, när det mulnade.

Det ska du ha, en ann gång går du hem, sa gumman, skar huvudet av grisen.

Hellre äter jag själv än jag låter barnen svälta, sa gumman, tänkte på den dyra tiden (Sk.).

Kom long, sa gumman, hade en kort man.

Jag talar vid min Gud, jag, sa gumman, satt och sov.

Låt barnen rasa, det är våra barn, sa gumman om smågrisarna.

Give Gud jag hade en sådan gubbe, sa gumman, såg tuppen kurtisera hönorna (Sk.).

Det är för vackert och rörigt, sa gumman om skarpskyttemanövern.

Utslaget kort ska ligga, sa käringen, trilla omkull.

Det är knepet att bli salig, sa gumman, tog nattvarden två gånger samma dag (Hall.).

Allting skall ske efter mått, sa gumman, piska man sin med aln.

Det klarnar i krumelunten, sa gumman.

Så högt låter det, sa gumman, tuta i vantarna (Norrl.).

Fresta duger, sa gumman, bet i sten.

Jag läser från vänster, sa gumman, hade boken upp och ned vänd.

Åh skäms! Dig kände jag innan du blev född, sa gumman åt son sin.

Ät så I spricker, det är er väl unt, sa gumman till prästen (Hall.).

Ont när ont är till, men värre när ont är borta, sa gumman, miste mannen.

Allting ska vara ställt på hushållning, sa gumman, åt välling med syln.

Jag mena väl jag, sa gumman, pissa på syltan (Dal.).

Du är lycklig du, min dotter, sa gumman, du har sex du kan skylla på.

Prat fyller ingen mage, tacka vet jag ett stop öl, sa gumman (Hall.).

Smör skämmer ingen mat, sa gumman, tog det i kallskål (Gstl.).

Utslaget kort ska ligga, sa käringen, trilla omkull.

Det var mig en blodsugare, sa gumman om blodigeln (Smål.).

Gift dig, din ohäringe, så hoppar du inte, sa gumman till kalven (Östgl.).

Det blir inte vackert väder förrän sånt här kommer ner, sa gumman, åkte ner från taket (Vstml.).

Gud ske lov, att jag inte är ensam om'et, sa gumman om ovädret (Nke).

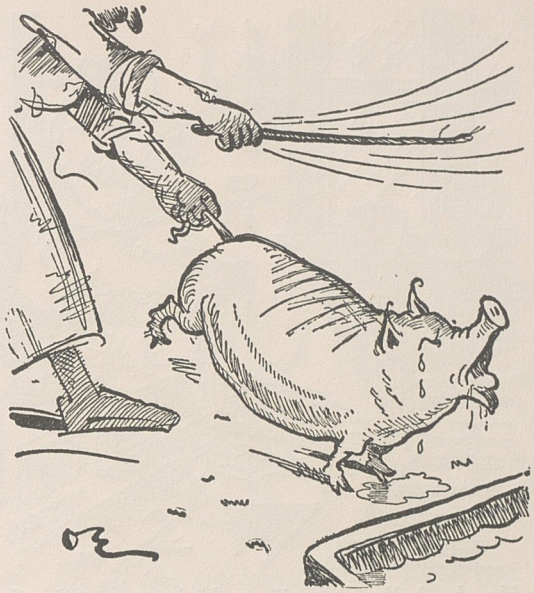

Du skall veta, att det finns en gud till, sa käringen, piska grisen.

Ser du, din djävul, jag hittade dig ändå, sa gumman, hitta kyrkpsalmen.

Om jag visste min tid, skulle jag leva så jag inte hade en spik i min vägg, sa gumman (Hlsl.).

Du skall veta, att det finns en gud till, sa käringen, piska grisen (Sörml.).

Konsten stiger, sa gumman, hoppa över halmstrået.

Man skall inte kasta pärlor för svin och inte kakor för hundar, sa bondgumman (Hall.).

Fasligt varmt och gott här är, sa gumman, kom till helvete (Norrl.).

Känner du igen lukten, sa käringen, nöp mannen sin i näsan.

Ruttet är snart rivet, sa käringen, rev örat av sig.

Hu du kalla Östersjö, sa käringen, satt i spisen och frös.

Värst är med kött och fisk, sås består jag alltid själv, sa gumman, lät vatten på potäterna (Sk.).

Han är gammal och duger inte mycket till, alldeles som gubben min, sa bondgumman om tjuren (Hall.).

Alla sorters värk utom orgelverk och gråverk har jag nu haft, sa gumman, då hon hade tandvärk (Norrl.).

Om vintern sover jag och om sommaren kurar jag, så går tiden, sa gammelmoran.

Det som är för mycket så är det, sa käringen, fick se Karlskrona (Blek.).

Är hon inte vacker där det syns, så är hon så mycket vackrare där det inte syns, sa gumman om dottern sin till friarn (V. Sver.).

Mina höns smakar vilt, sa gumman, när hon sålde kråkor för kycklingar.

Bara det går, sa käringen, då hon trilla utför trapporna.

Hu du kalla Östersjö, sa käringen, satt i spisen och frös (Rosl.).

Den tar jag, sa käringen, stal korven (Sthlm).

Inte, sa käringen, när hon var död.

Hårt mot hårt, sa käringen, slog gumpen i sten. Var: slog rumpan i isen, satte baken mot berget, slog skallen mot väggen, mot spiselkanten, etc.

Det har alltid varit mitt tal, sa käringen, satt och svor.

Var.: Ä dä inte mitt tal, sa käringen, satt å svor (Nke).

Konsterna är mångahanda, sa käringen, kröp och ritade rosor med näsan (Hlsl.).

Nu blir jag både full och mätt, sa käringen, åt gröt och brännvin (Hlsl.).

Det går över mitt begrepp, sa käringen, stod i vatten till midjan.

Ack om jag hade alla jag hade svept, sa käringen om likena.

Jag skänker dig mitt förakt, sa käringen, visade skomakaren ändalykten.

Nu ska det vara tid, sa käringen, låg på dödsbädden.

Aj aj, sa käringen, ja brände mej på vällingen. — Jam, jam, sa katten, du kunde låtit mej få hatt'en.

En var har sin smak, sa käringen, bet av örat på gubben (Boh.).

Har ni sett på fan, sa käringen, fick se kungen (Boh.).

Lägg på en spån, sa käringen, satt i kyrkan (Vstgl.).

Det sker så mycket oförtänkt, sa käringen, kom i Guds rike (Östgl.).

Det smakar ändå fågel, sa käringen, koka stören, där kråkan suttit.

Det går över mitt begrepp, sa käringen, stod i vatten till midjan (Hlsl.).

Det känns liksom lite gråkallt, sa flickan, satt naken på isen.

Allting synes på papperet, sa Sköldgumman (Hlsl.).

Utan renlighet kan ingen trivas, sa sotarkäringen, vände särken nyårsafton.

Där man har sitt bröd ska man ta't, sa käringen, tog kakan på spettet (Sörml.).

Det är djävla gräs nu för tiden, sa käringen, torka sig i ändan med nässlorna.

Det är ingen som vet var haren har sin gång, sa käringen, satte snaran i skorsten. Var.: i porten, i farstun, i sängen, i spiseln.

Här skall ni få se på röken, sa käringen, tände eld på gubben (Sörml.).

Det var det jag trodde, sa käringen, stod på huvudet i sjön.

Dä ä som dä vore skapt åt ryggen, sa käringen, låg i rännsten.

Det känns liksom lite gråkallt, sa flickan satt naken på isen (Rosl.).

Ja so, sa käringen, red på galten.

Stort folk och stor färd, sa käringen (Dalsl.).

Var.: Stort folk och stort fä, sa käringen (Smål.).

Var.: Stort folk och stor trut, sa båtsmanskäringen (Blek.).

Var.: Stort folk och stor skada, sa käringen om krigsfolket. (Ö. Sver.).

Var.: Stort folk och stora vägar, sa torparkäringen (V. Sver.).

Det tål att fresta alla slag, sa torpkäringen, kastade ungen i golvet (Värml.).

Träffar jag dig icke på ängen, sa käringen till pojken, så träffar jag dig i sängen.

Usch va dä går, sa käringen, valsa å nös (Sthlm). Var.: valsa å neg, valsa å fes, valsa å log.

Tur hjälper, sa käringen, när hon gifte sig på gamla dar (Sk.).

Har ni sett min sate, sa käringen, leta efter man sin.

De klarnar i öster, sa käringen, då hon titta i väster (Gbg).

Var har jag ögat, sa käringen, då hon trädde i nålen (Gbg).

Det både värmer och klär, sa käringen om löständerna (Hall.).

Det kostar på, kantänka, sa käringen till hanen, vred nacken av'en (Sk.).

Var.: Du förstår väl gyckel, din stolle, sa käringen, vred av nacken på tuppen.

Det drar i sathålet, sa käringen, satt i kyrkdörren (Sk.).

Det kommer igen, sa käringen, gav sin so fläsk (Sthlm).

Har ni sett min sate, sa käringen, leta efter man sin (Värml.).

Nordanvädret är kallt, komma från va håll det vill, sa käringen (Sörml.).

Det är inte borta för det, sa käringen, kasta mjölet under bordet (Hall.).

Var och en har sin idé, sa käringen, klådde sig med rivjärnet.

Det är rörande, sa käringen, sålde slevar (Smål.).

Det är värst för honom själv, sa käringen, när man beklagade hennes mans död.

Det var annat malt det, sa käringen, bryggde på sådor. Var.: på agnar.

Far är hemma här, han får ligga var han vill, sa käringen, när gubben låg i brunnen.

I år är gräset förbannat, sa käringen, stupa i nässelhögen.

Dä ä hemskt, sa käringen, såg sig mellan benen (Sörml.).

Det är inte värt att spara katten i slaktmånaden, sa käringen (Smål.).

Det går tätt på varven, sa käringen, satt i kvarnkugghjulet (V. Sver.).

Var.: Det är inte långt mellan varven, sa käringen, åkte på kvarnstenen (Hall.).

Var.: Jag kommer snart igen, sa käringen, när hon följde med kvarnvingen (V. Sver.).

Det är bråte som brinner, sa käringen, tände eld i håret.

Var och en har sin idé, sa käringen, klådde sig med rivjärnet (Sk.).

Det var en god tjänst, sa käringen, fick åka med en halv mil för långt (Rosl.).

Tack, det var mycket på en gång, sa käringen, tog hela kaffebrickan.

God morgon, herr bokhållare, sa käringen, satt i varggropen och titta (Dal.).

Djävuln anfäkta fan, sa käringen, när hon skulle svära (Sthlm).

Det är jag som består skjutsen, sa käringen, gav gubben en fot i ändan, så han ramla ut på trapporna (Sthlm).

Vad behagas, sa käringen till spöket (Hall.).

Snyggt skall det vara, sa käringen, högg svansen av katten.

Det en har det har en, sa käringen, åt upp psalmboken (Smål.).

Det var ett sätt att bli salig i hast, sa käringen, åt upp psalmboken (Värml.).

Gud hjälpe dem det fattas vett för, sa käringen, sprang kapp med kalvarna (Hall.).

En olycka kommer sällan ensam, sa torparkäringen, fick trillingar.

Var sak har två sidor, sa käringen, vände koftan avig.

Konsterna ä många, men knepen ä fler, sa käringen, när hon tog lusen med eldtången (V. Sver.).

Var och en är herre över sin stackare, sa käringen, piska katten (Smål.).

Var.: Straff skall det vara, sa käringen, piska katten med halmstrået (Värml.).

Var.: Snyggt skall det vara, sa käringen, högg svansen av katten (Hall.).

Det ser mörkt ut det här, sa käringen, när hon titta i stöveln.

Det var nära ögat, sa käringen, slog sig på stortån (Hall.).

Mod ger makt, sa käringen, stångades med tjuren (Norrl.).

Det är en hund att föda sig, sa käringen om vargungen (Norrl.).

Det var klippt, sa käringen, när gubben sa att det var skuret (Smål.).

Här är det bäst att låta udda vara jämt, sa käringen, när hon fick stryk av gubben (Rosl.).

Svina kan inte få i sig en bit på folkavis, sa käringen (Hall.).

Tack i evighet, sa käringen om kyssen (V. Sver.).

Ge dig till Stockholm och bli riksdagsman, sa käringen, sparka till hanen (Sk.). Var.: tuppen.

Många händer gör ett lätt arbete, Gud signe dem, många munnar gör ett tomt fat, fan ta dem, sa käringen, hade slåttergille (Nke).

De vargarna du skjuter, skall jag äta upp lurviga, sa käringen åt gubben sin (Hlsl.).

Vad har det kommit för smolk i mjölken, sa käringen, när hon fes i byttan.

Bara Gud vallar kon i dag, så vallar jag den i morgon, sa käringen (Uppl.).

Det ser mörkt ut det här, sa käringen, när hon titta i stöveln (Norrb.).

O, du Guds kreatur, sa käringen om åsnan (Smål.).

Det är svårt att veta vad en häst tänker, som har stort huvud, sa käringen (Norrl.).

Alla vill ha mig, men en måste få mig, sa käringen åt vargarna (Norrl.).

Å tack, inte ska det behövas kaffe, fast jag kom in för den skull, sa käringen (Rosl.).

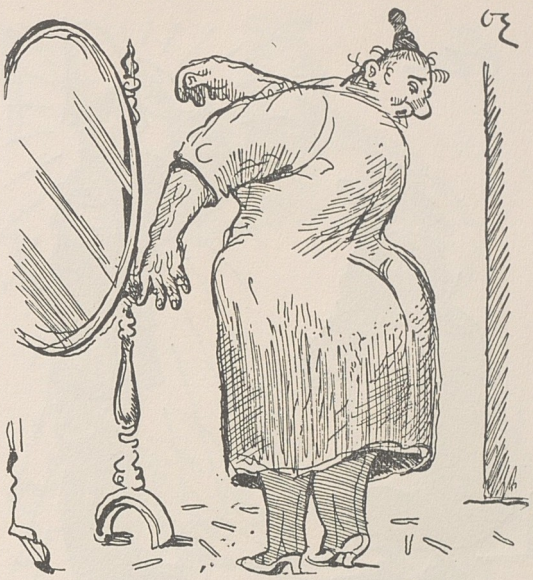

Det ser illa ut det där, sa käringen, när hon såg sig bak.

Alltför starkt, hjärtat brister, sa käringen, spädde sitt kaffe med brännvin.

Ni ha väl alla fått då, sa käringen, när hon bjöd brickan så fort, att ingen hann ta (Nke).

Det blir en het dag i dag, sa käringen, då hon skulle brännas (Boh.).

Lite var det, och mycket blev det, sa käringen, när mjölken kokade upp (Östgl.).

Kryddor, sa käringen om tallbarren (Dal.).

Man måste rakt skratta, sa käringen, blev utan mat (Sthlm).

Det är detsamma hur det går, sa käringen, ramla ner från taket (Hall.).

Nog duger den till vardags, sa käringen om strömmingen (Rosl.).

Det ser illa ut det där, sa käringen, när hon såg sig bak (Norrl.).

Den på mig, sa käringen om gardisten.

Anamma det snuset, sa käringen, när hon fick spanskpeppar i sitt sura öga.

Nu kan jag också börja se, sa käringen, när hon svedde ögonbrynen (V. Sver.).

Sällan kommer jag, men då jag kommer, så kommer jag som en tusan djävel, sa käringen, då hon ramlade i kyrkdörren (Norrl.).

Lycka till, sa käringen, när prästgården brann (Smål.).

Ljust i Guds hus, sa käringen, föll i varggropen (Norrl.).

Dagen lider och arbetet blir ogjort, sa käringen, när hon skulle hänga sig.

Var.: Man kan rakt ta livet av sig med den här galenskapen, sa käringen, då hon skulle hänga sig (Norrl.).

Kärleken drog, sa käringen, föll under hölasset.

Det lugnar nu, sa käringen, då hon kom i båthuset (Rosl.).

Den som lever får se, sa käringen, när hon låg för döden (Norrl.).

Är det något i den, sa käringen om flaskan, när hon låg i själatåget (Rosl.).

Den på mig, sa käringen om gardisten (Sthlm).

Stort emot stort, sa käringen, vände stussen mot nordanvinden (Norrb.).

Två gånger arton gör mig nitton, sa käringen (Hall.).

I helvete ska min man ligga och inte i fattigkyrkogården, sa käringen.

Det tror jag nog, det står i skriften, sa käringen, när man ljög för henne.

Mörka porsliner ä bra för smutsen, sa käringen.

Ifall Gud skulle dö, sa käringen (Värml.).

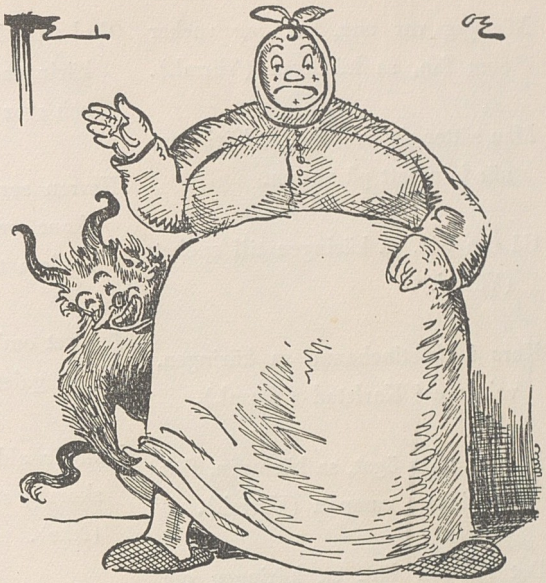

När jag var ung, var jag vacker som fan, sa käringen.

Konsterna äro mångahanda, sa käringen om kärrhjulet (Värml.).

Du skulle ha kommit först i julen, då jag hade något att bjuda på, sa käringen, fick främmande om juldagen (Värml.).

Tycke och smak är olika, sa käringen, när hon la sig i nässelbuskarna (Ö. Sver.).

Var.: Sitter nu fan i gräset, sa käringen, när hon satt i nässelbuskarna (Norrl.).

Var.: Det bor fan i gräset, sa käringen, satte sig i nässelhögen (Värml.).

Konsten övergår makten, sa käringen, när hon kröp och sjöng. Var.: kröp och fes.

Något skall man göra till tidsfördriv, sa käringen, brände upp bibeln (Norrl.).

Min vän, min vän, du kommer aldrig igen, sa käringen, stod på sin gubbes grav och grät (Värml.).

När jag var ung, var jag vacker som fan, sa käringen (Värml.).

Man sätter sig över det, sa käringen, när hon satt på pottan.

Gå din väg, sa käringen till spöket (Värml.).

Kors i Kristinehamn, sa käringen, vaknade i Karlstad (Värml.).

Det var nära ögat, sa käringen, fick en sticka i rumpan (Värml.).

Det släpper lätt, sa käringen om rågmjölsgröten (Värml.).

Det skall så vara, sa käringen, var snorig (Värml.).

Inte kan jag jaka och inte kan jag neka, och inte kan jag svära mig fri från det, sa käringen, när hon stod inför rätta (Smål.).

Här är rum för fler, sa käringen, när hon gick i sjön (Smål.).

Var.: Det är gott att ha rum, sa käringen, hoppade i sjön (Blek.).

Låt mig se, sa käringen, när hon blundade (Smål.).

Gud vare lov att han börja tala, sa käringen, när pojken låg i vaggan och svor (Smål.).

Herren ser till trona och inte till skona, sa käringen, när hon gick barfota till kyrkan (Smål.).

Jag vet om'et, sa käringen, när hon gick galet (Smål.).

Man är aldrig för gammal att bli skorvig, sa käringen, fick sura ben (Nke).

Ack, den som låg, sa käringen, satt i sängen (Blek.).

Torka dig om munnen, sa käringen till katten, när han druckit ur grädden (Blek.).

Ur hand i mun, sa käringen, plockade järnskrot (Blek.).

Du tål väl gyckel, sa käringen, slog grisen i ryggen (Blek.).

Lukta nu, sa käringen, rusta näsan (Sthlm).

Så har det suttit, sa käringen om fatskrället (Smål.).

Man lär så länge man lever, sa käringen, satte sig i vävstolen vid 70 år.

Borta det som borta är, sa den ena käringen, slet näsan av den andra (Sk.).

Långt dädan och dit, sa käringen, sköt på mån (Nke).

Jag är så klok som klockarns ko, som gick hem tre dar förut, innan det börja regna, sa käringen (Nke).

Amen på texten, sa käringen, slog skallen i väggen.

Här är rum för fler, sa käringen, låste upp källardörren (Smål.).

Amen på texten, sa käringen, slog svansen i jästen. Var.: rumpan i degen, skallen i väggen.

Det var en seg Jesus, sa käringen, tog nattvarden och fick en skinnlapp för oblat.

Var.: Det var mej en hård Jesus, sa käringen, var tandlös och fick en spelmarker i stället för oblaten (Sthlm).

Dä som bäst ä tar fan alltid först, sa käringen, miste gubben (Norrl.).

Låt'en stå, sa käringen om kallgröten.

Tålamod! sa käringen, åt välling med syl (Sthlm).

Dä ä kallt i kammarn, sa käringen, låg i farstun (Sthlm).

Här ska du finna trohet, sa käringen, basa katten (Sk.).

Jag talar vid min gud, sa käringen, tala vid katten.

Jag talar vid mej å min gud, sa käringen, när hon svor.

Var.: Jag talar vid min gud, sa käringen, tala vid katten (Östgl.).

Gud vare din själ nådig, sa käringen, miste katten.

Alla barn i början, sa käringen, läste i A-B-C-boken (Östgl.).

Det sitter i mej och går aldrig ur mej, sa käringen, var hårdlivad (Värml.).

Jag märker det dryper, sa käringen, mjölkade tjuren (Värml.).

Elände på elände, sa käringen, föll på björn.

Ett, två, tre, fyra, sa käringen, gick på alla fyra.

Vad världen är stor, sa käringen, kom i en annan kyrksocken.

Här ska du känna på styrkan, sa käringen, piska katten (Vstgl.).

Det var ett äretag, sa käringen, tog sig bak.

Ditåt lutar det, sa käringen, gick på sned.

Det är ej så ofta jag kommer, herr pastor, men när jag kommer så kommer jag som en tusande djävel, sa käringen, gick till skrift å trilla på huvudet över altarringen (Gbg).

Mornstund har guldmund, sa käringen, bar bolstern till krogen.

Värmen är god att ha, sa käringen, när stugan brann (Dalsl.).

Gud ske lov för den goda värmen, sa käringen, när stugan brann (Hall.).

Gud ske lov för att va hemma, sa käringen, somna i rännsten (Gstl.).

Det är så bra för det både fyller och mättar, sa käringen, gav ungarna brännvinstuggor (Sk.).

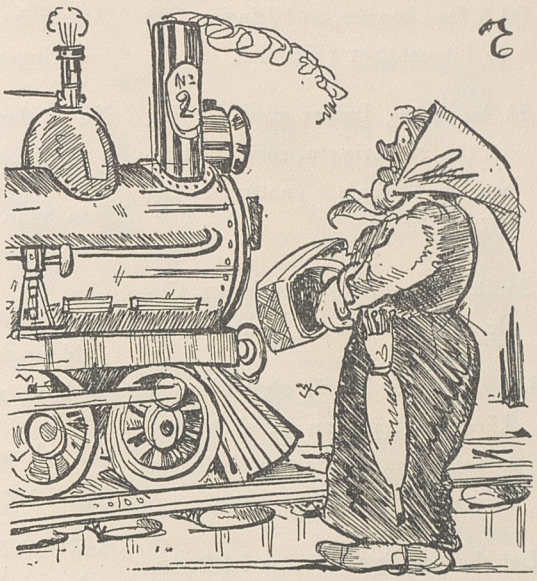

Dä ä fans konster, sa käringen, fick se lokomotivet.

Dä va en våghals, sa käringen om loppan, som hoppade i mun på henne (Rosl.).

Här må fan ligga länge, sa käringen, trilla i brunn (Hall.).

Man ska vara om sig, sa käringen, stal galoscherna (Hall.).

Nu dagas det för syndarn, sa käringen, satte ben't i halsen.

Trumf ut, sa käringen, sket en abborre (Smål.).

Lite är det men gott gör det, sa käringen, tog sig en sup.

Vi ska hushålla med svavelstickorna, sa käringen, tog den sista (Norrl.).

Det var sjutton att aderton kom ut och jag hade nitton, sa käringen, spelte på lotteri (Norrl.).

Vi ska alla den vägen fara, sa käringen, när di hängde länsman (Östgl.).

Dä ä fans konster, sa käringen, fick se lokomotivet (Värml.).

Så länge jag lunkar med får jag en tår, sa käringen, som tog nattvarden varje nattvardsgång (Gstl.).

Spratt emot spratt, sa käringen, tände eld på näsloma (Östgl.).

Det där få de ha för sig själva, sa käringen, när hon var i kyrkan och tappa bort psalmboken (Östgl.).

Det ska fan ligga här, sa käringen, föll kull på kyrkogården (Mpd).

Se på fan, sa käringen, fick se kungen (Östgl.).

Jag säger intet jag, sa käringen, som aldrig kunde tiga.

Inte för jag missunnar dem, men de borde aldrig ha'et, sa käringen (Dalsl.).

Heder och Bengt, sa käringen, fick ett vått kalvskinn (Värml.).

Bätter opp, sa käringen, när mannen blev häradsdomare (Hlsl.).

Kyss mej där jag är högst, sa käringen, när hon plocka stickor.

Aldrig har man sett på maken, sa käringen, red på staken (Hall.).

Nu är den valsen sprungen, sa käringen, som fått 40 prygel (Gstl.).

Han yrar, sa käringen, då katten var i gräddkannan (Gstl.).

Uppför lid vinner du men nedför lid tappar jag, sa käringen, sprang i kapp med haren (Östgl.).

Var och en har sin smak, sa käringen, tog in gift.

Renlighet är halva livet, sa käringen, damma bordet med sopkvasten.

Nu *ser* jag att jag hör, sa käringen, blunda till när de blixtrade.

Jaså, det ä int nå folk inne, sa käringa, när ho kom in te grannes å två skomakera va i stuga (Vstml.).

Först skall man tan, sen skall man dran, sa käringen, flådde ål'n.

Värre, värre, sa käringen, skulle säga Ära vare.

Dä ä misstag på person, sa käringen, föll i varggropen.

Så många huvud, så många sinnen, sa käringen, gick i kållandet.

Det är svårt när man är kommen i karltycke, sa käringen, fick sig en fot i ändan (Dalsl.).

På vägen är jag och fram skall jag, sa käringen, mötte kalvarna i grinn.

Den som har lånt'en får stå för'en, sa käringen om tjuren (Norrl.)

Man vänjer sig vid allt, sa käringen om helvetet (Norrl.).

Gift dej, djävul, så spaknar du, sa käringen till kalven.

Det lider och det lockar, sa käringen, när hon tappade kjolen.

Svårt att hålla det man inte har i näven, sa käringen, släppte en fjärt.

Han ligger i barnsäng, sa käringen om bonn, när han låg i vaggan (Sk.).

Du är min vän, sa käringen, kysste tjurn (Dal.).

Gift dej, djävul, så spaknar du, sa käringen till kalven.

God natt på allvar, sa käringen, trilla i brunn (Uppl.).

Det som en god krok skall bli, skall krökas i tid, sa käringen, ville ha sitt barn att stjäla.

Jag tror jag tror, sa käringen, gick på svag is. Ta mig fan kunde jag inte det tro, sa hon, när den brast (Uppl.).

Herre Jesus Guds son, sa käringen, fick se fan (Vstgl.).

Åh, säj dä, sa käringen.

Lagom är bäst, sa käringen, tog sju supar på en gång.

Lagom är bäst, sa käringen, tog sju supar på en gång.

Akta dej, de kan smälla, sa käringen, när pojken hytte med kvastskaftet.

Spök inte du, sa käringen, när pojken pekade åt henne med sopkvasten (Dal.).

Gu signe dej, så rent du talar, sa tattarkäringen, när ungen svor.

Det är lättare sagt än gjort, sa käringen, när man bad henne tiga (Nke).

Du mår inte bra av det där, du, sa käringen, tog bort middan för sin man.

Det klär mej det där, sa käringen, skar bort öronen.

Den som vore borta och fick gå hem, sa käringen, hade främmande.

Min gärning nådigt skåda, sa käringen, kasta sig i sjön.

Fast dom inte är större än kaffebönor, så kan dom bitas ändå, sa käringen om lössen (Smål.).

Jag ger mej inte en tum, förr spricker jag en halv aln, sa käringen (Sthlm).

Nu skall jag väl slippa snuva, sa käringen, skar av sig näsan.

God morn, du gamle amper, sa käringen, när hon skar osten dagen efter hon hade gjort den (Blek.).

Bättre sent än aldrig, sa käringen, gick till kyrkan när gudstjänsten var slut (Smål.). Var.: Bättre sent än aldrig, sa käringen, kasta jästen efter i ugnen (Hall.).

Alla barn i början, sa käringen, satte sig i vävstolen (Sk.).

Bliv vid din brädd, sa käringen, åt ur samma fat som grisen (Hall.).

Bäst vi gå, så lukta vi, sa käringen, gjorde sin dödsbetraktelse (Sk.).

Ack, den som vore sjutton år, sa käringen, som var sjuttio år gammal (Nke).

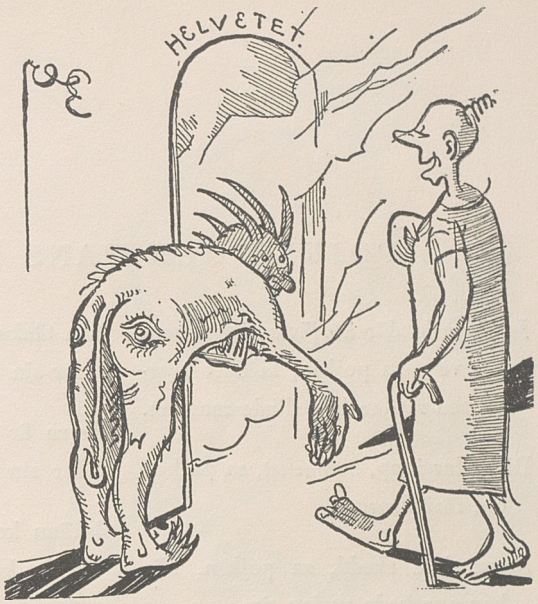

Här var ljuttet (ljumt) och gott, sa käringen, kom till fan.

Här var ljuttet (ljumt) och gott, sa käringen, kom till fan (Norrl.).

Litet men välment, sa käringen, slog mannen med disktrasan. (Sthlm).

Bättre ont ha, än ont mista, sa käringen, miste gubben (Mpd).

Behagar herrn krusbröd, sa käringen, föll i varggropen (Dal.).

Alla manér hjälper, sa käringen, spotta i havet (Dal.).

Vill du me någe nu göbbe, innan jag somnar, sa Järvsökäringen (Hlsl.).

Dä går bra som det går, sa käringen, när hon åkte utför kyrktaket (Hall.).

POJKEN OCH HANS UPPTÅG.

Ja lägger'n där å djävlar i den som rör ve'n, sa pojken, la bort tuggbussen medan han diade mor sin.

Di håller ihop, satpacket, sa pojken om föräldrarna.

Ingen fara skedd, sa pojken, när han sparkade ut far sin.

Högtiden till prydnad och far och mor till förtret, sa pojken, vände skjortan.

Fan må tro en skälm, sa pojken om far sin.

Här ligger en hund begraven, sa pojken, satt på sin fars grav (Östgl.).

Ombyte förnöjer själen, sa pojken, bytte om fästmör (Östgl.).

Kors, vad mor skall bli snopen, sa pojken, slog sin far ihjäl.

Intet att tacka för, sa pojken, då han fick på örat av far sin.

Kan tänka herrn, sa pojken, sparka far sin i ändan.

Herrn är herrn, sa pojken, sparka far sin i ändan.

Bekänn kort, tjuvgubbe, sa pojken, spelte kort med far sin.

Allting har en ända, men korven har två, sa pojken till stadssoldaten.

Kors vad käringar det stryker, sa pojken, kasta mor sin i sjön.

Far och mor till förtret skall det aldrig bli folk av mig, sa pojken.

Går du efter mer, sa pojken, när baggen boxa honom.

Kan jag inte få se på hur de tala, sa pojken (Sthlm).

Välkommen i det gröna, sa pojken, satte mor sin i nässelhögen (Vstb.).

Det var puts för vägglöss, sa pojken, när stugan brann (Sörmland).

Det är inte ofta far dör, sa pojken, söp sig full på farens gravöl (Sk.).

Här har ni slanten tillbaka, jag vill inte skrika mer, sa pojken till mor sin (Smål.).

Den söta ungen, sa pojken om mormor sin (Sthlm).

Det är inte ofta far dör, sa pojken, söp sig full på farens gravöl.

Sådant lä'r skall smörjan ha, sa pojken, piska far sin (Värml.).

Hund på hund, sa pojken, satte hunndskinnsmössa på far sin (Östgl.).

Nu hoppa du i galen tunna, sa pojken, när modren gifte om sig.

Den är lugn att ha, sa pojken om bockhättan (Dal.).

Ja dä tror ja, mor, sa pojken, ni fick gift er me far ni, men ja får gift mej me en okänd person.

Äntligen, sa pojken, när fadern dog.

Den där råd lyder är vis, sa pojken, stal på uppmaning av far sin (Vstgl.).

De här sju åren gå snart, sa pojken, fick stryk första dan han kom i läran.

Det blir visst långt, men jag har tiden för mig, sa pojken, ställde far sins klocka.

Det tar sig, sa pojken om skrikandet (Hall.).

Fosterlandet är kärt, sa pojken, klappa mor sin på magen.

Det svider, men det svider gott, sa pojken om brännvinet (Hall.).

Det var ett gott skjutsande, sa pojken, sköt mor sin i sjön (Sk.).

Det var ett roligt dricka, sa pojken, drack jäst (Smål.).

Det är strunt allt vad faster har, sa pojken om selpinnarna (Smål.).

Gu bevare kipaget, sa pojken, när flickan föll på isen (Vstb.).

Det var fan att svida, sa pojken, fick stryk för att han svor (Sthlm).

Gammal är du, men lunka ska du, sa pojken till far sin (Boh.).

Det är snö på Uppsalataket, sa gatpojken, såg studenten i vit mössa.

Fick du fikon, Zacharias, sa pojken, när fadern fick trumf i kortspelet.

Fosterlandet är kärt, sa pojken, klappa mor sin på magen (Östgl.).

Dock något, sa pojken, bad om bakelse, men fick en örfil.

Det som är ont, det spörjs nog, både läsa och annat, sa pojken (Hall.).

Var och en är herre över sin stackare, sa pojken, piskade katten (Smål.).

Du förstår väl skoj, sa pojken, skar huvudet av grisen (Hall.).

Friska fläktar det här, sa pojken, när han fick sig kring öronen av far sin.

Det har jag aldrig sagt, sa pojken, när prästen frågade honom: Varför säger du: jag tror (Hall.).

Tänk vad det skall vattnas i mun på fisken, sa pojken, satte mask på kroken (Värml.).

Lyxen stiger, sa sjömanspojken, när han tvätta sig (Sthlm).

Det är Gudi nog, sa pojken om risbastun (Hall.).

Tänk vad det skall vattnas i mun på fisken, sa pojken, satte mask på kroken.

Gud ske lov att man inte har någon härva med i den byken, sa pojken, när fadern förklarades ärelös (Hall.).

Jag har inte skrattat så, sen far dog, sa pojken, (V. Sver.).

Angår det dej, om jag vilar mej, sa pojken, som skrek (V. Sver.).

Lite men gott, sa pojken, när han dia kattan (Blek.).

Tur i oturn, sa pojken, när flickan fick ett gossebarn (Sthlm).

Förbannade käring som går och köper bröd, sa pojken, fast hon vet att det inte finns ett snuskorn i huset (Boh.).

Håll ord, mamma, sa pojken, blev lovad stryk av mor sin (Värml.).

En djävla otta, sa pojken, väcktes i dagningen (Hall.).

Maka de', gesäll, sa pojken åt mästarn (Boh.).

Far tappade mej, sa pojken, trilla av lasset.

Vet hut, Vennerberg, sa pojken, när galten bet honom (Sthlm).

Mor är sjuk och far är dålig, då kan jag skratta, sa pojken.

Inte dumt, sa pojken, när han fick stryk (Boh.).

Inte illa, sa pojken, när prästen glömde förhörsboken (Gbg).

Lunka mamma, sa pojken, sprang undan mor sin (Värml.).

Det bär av åt helvete, det är vår kyrkväg, sa skjutspojken, när den resande tog av åt vilse håll (Smål.).

God julklapp, sa pojken, fick stryk julafton (Smål.).

Var.: Strunt till julklappar, sa pojken, fick stryk julafton.

Här går käringar åt, sa pojken, kasta mor sin i brunn (Norrl.).

Jag tror du blitt högfärdig, sa pojken, då fästmön låg i kalsongerna.

Var och en är herre över sin stackare, far över mor, mor över mej, och jag över dej, din rackare, sa pojken, piskade katten (Dal.).

Var.: När far slår mor, slår mor mig och jag slår katten, sa pojken.

Ingen bror i spel, utan slå ut, kanalje, sa pojken till far sin (Gstl.).

Jag är lika glad, sa pojken, gick och grät (Gstl.).

Stopp, sa sotarpojken, när han ramla i köksspiseln (Gbg).

Djävlar och eld, sa sotarpojken, när det brann i honom (Gstl.).

Nu kommer det onda, sa nämndemannens pojk om vattgröten.

Vilken av de där hästarna tycker du, djävlar i min själ, är bäst, sa pojken, hade lärt sig svära (Dal.).

Jag vet just inte något ska fattas nu, sa pojken, gick åt kyrkan med kortleken i fickan (Sk.).

Dä va rysligt va folk ä snarstuckna, sa pojken, fick örfil för det han sparkade far sin.

Hur fan kan vi vara släkt, sa pojken åt far sin. Var.: ni vara.

Det skall få sitta till mor kommer hem, sa pojken, när hönan smutsat på honom (Sörml.).

Du blir väl mindre, sa pojken om ljuset (Sörml.).

Det är ingen nöd, så länge mor går och tigger, sa pojken (Smål.).

Man får spara på tröja, sa pojken, snöt sej i näven.

Jag håller på och djävlas med lillkatkesen, sa pojken åt prästen.

Jag håller på och djävlas med lillkatkesen, sa pojken åt prästen (Smål.).

Di ä värst bägge, sa pojken om oxarna.

Vet inte du hut, sa pojken åt far sin.

Nu är du i sken, sa pojken, tog prästen i luven.

Jag märker att det är skälmar i båten, sa pojken, när han rodde far sin.

Dä ä lite det töl, sa pojken, slog far sin i huvudet med yxan.

Far skjutsar och får stryk, men han bör ha det, sa pojken, tänkte på gårdagen.

Jag tror faen rider märra, sa pågen, red'na själv (Sk.).

Nu ska vi ställa till oreda, sa pojken, titta på bruden.

Nu är vi på rätt väg, sa pojken till flickan, snubblade i farstun (Dal.).

Får man vara med här, sa pojken om slagsmålet.

Far, de va ett sjuhelsikes högt hus, sa pojken, fick se kyrkan.

Lite men välment, sa pojken, piskade mor sin (Smål.).

Mer och den i mig, sa pojken om smörgåsen.

Dä ä hushara, sa pojken, såg skarpskytten.

Får jag tre skilling russin på köpet, sa pojken, då han fråga handelsman vad klockan var.

Lycka det gjorde inte ont, sa pojken, körde staken i foten (Nke).

Det som ont är, det spörjs nog, sa pojken om husförhöret (Östgl.).

Jag tycker inte om att ligga ensam, jag är mörkrädd, sa pojken, kröp till flickan (Vstgl.).

Svårt att hitta porten till himmelriket, sa pojken till flickan (Sthlm).

Han gick inte sönder, sa pojken, slog katten i väggen (Jmtl.).

Det är både ömkligt och löjligt, sa pojken, fick se far sin hänga (Boh.).

Är det vax det där, blindstyre, sa pojken till mor sin.

Mor din, va ä dä för en djävul, sa den ena pojken till den andra (Nke).

Såg du kroken, sa pojken, slängden i ögat på far sin (Dalsl.).

Varthän, sa pojken, såg mor sin trilla utför trappan (Smål.).

Fan tror en skälm, sa pojken om far sin (Gbg).

Tror du inte jag känner igen dig, sa skomakarpojken, fick stekt sill i papper (Nke).

En skall ut och det blir väl jag, sa Haralises pojk.

Nej tack fan, jag äter inte eld, sa bondpojken, då engelsmannen bjöd honom röka (Jmtl.).

Hut lushund, sa Lindbergs pojke åt far sin.

Tyst mä dä, sa gossen Lindvall, gjorde i kalsongerna (Sörml.).

Roligt, herr magister, sa pojken, var bjuden med sin lärare på spel och toddyparti (Nke).

Inte sörjer jag, sa pojken, fick ärva far sin (Sk.).

Ditåt lutar det, tjuvkäring, sa pojken till mor sin (Östgl.).

Kan jag inte få förskott på det goda, sa pojken till flickan dan före bröllopet (Vstgl.).

Kan jag inte få förskott på det goda? sa pojken till flickan, dan före bröllopet.

Skingra er, sa pojken till mor sin (Blek.).

När du fäller dina tänder, då växer mina händer, sa pojken till gubben (Värml.).

Det brukas så olika, sa pojken, när prästen hälsa på'n (Dal.).

Mej kvettar dä, men mor ba ja skulle fråga, sa pojken, när han fria och fick nej (Hall.).

Där man tagit sot, där får man ta bot, sa smedpojken (Sörml.).

Är ni gifter, sa pojken åt far sin.

En ska roa sig med något, sa pojken, bet näsan av mor sin.

Oxe, sa pojken åt flickan.

Håll i dej, far, sa pojken, annars kastar ho av oss bägge två (Gstl.).

Hade jag tio skilling skulle jag köpa för tolv, sa pojken om våfflorna (Gstl.).

Jag gör som jag vill, sa pojken, körde huvudet i väggen.

Den ingenting lärt, han ingenting vet, sa sotarpojken, satte sig på rena bordduken.

Det går ledigt, sa pojken, när han ljög (Östgl.).

Inte vet jag vad det är för bokstav, men det var fan så likt spader ess, sa pojken åt prästen (Smål.).

Ära blir ingen mätt av, sa han, som blev dömd ärelös (Smål.).

Den ingenting lärt, han ingenting vet, sa sotarpojken, satte sig på rena bordduken (Sthlm).

Ni är allt en filur ändå, ni far, sa pojken, när far hans blivit överbevisad om att han stulit (Dal.).

Om jag är karl skall jag ock lukta som en karl, sa pojken, slog supen över sig (Vstgl.).

Vad är orättvisa när detta är rättvisa, sa pojken, satt orättvist häktad i fyra månader.

Schåpa dig inte, du ä nog charmant ändå, sa pojken, tog en kyss av fästmön.

Ädlast är den dygd, som inte rosar sig själv, sa pojken, stod i skamvrån.

Jo, djävlar ock, sa pojken, när prästen fråga om han kunde hela katekesen.

Det var fan till välling att mätta, sa pojken, åt tredje portion (Gbg).

Har du sett på fan, så lik han var en präst, sa skjutspojken, fick en örfil av den resande.

Ingen fara med Grönlund, sa pojken, då de bad fadern sitta.

Dit for käringen, sa pojken, när han hiva mor sin i brunnen (Norrl.).

Där fick fan en god bit, sa pojken, när modern hängde sig (V. Sver.).

Början är värst, sa pojken, när han började fria (Sk.).

Farligt för ögona, sa pojken, när han åt med kniv och gaffel (Sthlm).

Här stå vi båda, sa pojken åt prästen, när han inte kunde läsa.

Tjo, nu är mor livad, sa pojken, fick stryk tre gånger om morgonen (Värml.).

Ligger du still, din djävul, sa pojken till far sin.

Här är stickan, sa pojken, lämnade stadssoldaten geväret (Rosl.).

Ingen skam att bjuda till, sa pojken, fria och fick nej.

FLICKAN OCH HENNES KÄRLEKSÄVENTYR.

Försök inte med mig, för jag bor i familj, sa flickan (Sthlm).

Är olyckan framme, få vi gifta oss, sa flickan, när hon sov hos pojken (Hall.).

Litet, väl och länge, sa flickan (Hall.).

Var.: Mitt på munnen och bra och länge, sa flickan, då hon fick en kyss av fästmannen (Norrl.).

Kaffe är bra, men nog vet jag det, som är bättre, sa flickan, spetsa mun (Värml.).

Gammal kärlek rostar aldrig, sa flickan.

Man skall vara hövlig mot höga vederbörande, sa flickan, när hon pussa polisen (Gbg).

Hur mycket tål glaset, sa flickan, stack brödspettet ut genom fönstret.

Skynda på, så vi slipper det här krånglet och kommer till huvudsaken, sa flickan då hon vigdes (Sthlm).

Tack nu alla, som ha hjälpt till, men mest du, Isak, som tog mig, sa flickan, då hon blev gift.

Var.: Jag får tacka alla som hjälpt till, sa flickan vid barndopet (Smål.).

Var.: Tack nu alla som hjälpt till, sa flickan inför domarn, när hon fick barnfödshjälp (Norrl.).

Där skall du bli och bo, sa flickan, stoppa lusen i barmen (Vstb.).

Varur skall vi nu äta, när alla kärl är rena, sa flickan (Sthlm).

Det var också ett öde, sa flickan, då hon fick nej (Gbg).

Stor eller liten, god är han, sa tösen om pojken (V. Sver.).

Kärleken är starkast, då den är på papperet och starkare än nio par oxar, då den är tryckt, sa flickan.

En gång är ingen gång, sa flickan, när hon fick en pojk (Smål.).

Ske Guds vilja, sa flickan, när hon kröp till prästen (Smål.).

Det känns som en stör genom livet, sa flickan till doktorn, då hon skulle beskriva sjukdomen (Hlsl.).

Det svartnar för ögonen, sa flickan, när hon pussa sotaren.

Jag tror bara jag skämmer ut mej, sa flickan, blev uppbjuden till första valsen (Nke).

Det var rätt åt mig, sa flickan, vad hade jag i drängstugan att göra (Hlsl.).

Det svartnar för ögonen, sa flickan, när hon pussa sotarn (Sthlm).

Bättre lycka en annan gång, sa flickan, dansa med sig själv.

Det var starkt, sa flickan, om karlakyssen (Sörml.).

Var.: Den var både stark och god, sa flickan om kalaspussen (Nke).

Skrattar du åt min ställning, sa flickan, låg i snödrivan (Dalsl.).

Hur skall vi nu ligga, mamma, sa flickan, när herrarna kom till stan (Sörml.).

Han drog ner och jag drog opp, sa flickan (Sk.).

Låt mej hanteran som är van, sa flickan.

Herre min skapare, sa flickan, fick se det lilla på far sin (Nke).

Det gör vad det kan, sa flickan, klappa sig själv (Norrl.).

Ödet har alltid varit min lott, sa flickan, fann klänningen för trång.

Sätt på mej, herr länsman, sa flickan, ropa in en vagga för tio öre på en auktion.

Får jag fästman, skall han bruka näsduk, sa åsflickan (Jmtl.).

Om inte konstapeln skyndar sej, så pissar jag på luntan, sa flickan (Gbg).

Jag klär blodig skjorta för fosterlandet jag med, sa flickan till gardisten.

Nu går det för mej, går det för dej med bli vi olyckliga, sa flickan till pojken (Hall.).

Si så min vän, sa flickan, kysste bocken, har du liten mun, så har du vackert skägg.

Jag tror minsann Gud har gett dej en gadd, sa flickan till pojken (Smål.).

Det var en säck, sa flickan, när hon fick tag i mjölnarns taska.

Felet är icke mitt, sa flickan, gav bort korgen.

Det är inte nätt, sa flickan om gåssteken.

Fick du se min fermité, sa flickan till pojken, då hon klev över gärdesgården. Nog såg jag den alltid, men aldrig visste jag den hade så fint namn, svarte pojken (Hall.).

Nu är jag i valet och kvalet, sa flickan, hade två pojkar i sängen (Värml.).

Min mun men inte min mus, förrän vi varit i Guds hus, sa flickan till fästmannen (Smål.).

Livet är en lust, sa flickan, fick tre friare på en dag (Nke).

Inte långt till dussinet, sa flickan, fick trillingar (Blek.).

Sött är det men kommer surt efter, sa flickan om kyssen (Gbg).

Det vackra jag har, det säljer jag dyrt, sa flickan (Jmtl.).

Har jag syndat i tanken, så är det bäst synda i gärningen, synden blir lika stor, sa flickan, kröp till pojken (Värml.).

Gud förlåter mig nog för min ungdoms skull, sa flickan, lät pojken ta sig (Vstgl.).

Om du är snäll, får du komma, sa flickan till pojken (Östgl.).

Tag det lugnt, eljest väcker du mor, sa flickan till pojken (Sthlm).

Här är min mun och här är min mus, sa flickan, släckte ljuset (Smål.).

Bara det inte blir barn, må det vara hänt, sa flickan (Hall.).

Mödomen kan också surna, sa flickan, låste upp för pojken (Dal.).

Åh! sällan, sa flickan, när hon frågades om hon var utan fästman (Norrl.).

Morjens gossar, sa flickan, vakna i kasern.

Längre än till knäna kommer du inte, kommer du längre, är jag förlorad, sa flickan till pojken (Sthlm).

Detta rensar magen, sa flickan, fick tvillingar (Hall.).

Var.: Det river, sa flickan, fick tvillingar (Värml.).

Var.: Det var en, sa flickan, fick tvillingar (Ö. Sver.).

Var.: En olycka kommer sällan ensam, sa flickan, fick tvillingar (Sthlm).

Var.: Det var en lättnad, sa flickan, fick tvillingar (Vstgl.).

Var.: Vem kan för olyckan fly, sa flickan, fick tvillingar (Gbg).

Le magasin des enfants, sa flickan, klappa sig på magen.

Var.: Barnhem, sa flickan, klappa sig på magen.

Det var inte alls elakt, sa flickan om första kyssen (Sthlm).

Gott vad Gud ger, sa flickan, fick en båtsman (Blek.).

Det går inte så fort det, sa flickan, när hon lät stjälpa sig baklänges.

Tycker han att han gjort det bra nu, sa flickan och reste sig.

Ändan kröner verket, sa flickan, satte sig i smörkärnan.

Den i mej, sa flickan om obelisken (Sthlm).

Det börjar att gå nu, sa flickan, njöt äktenskapets fröjder (Sthlm).

Det är ändå litet, sa flickan, slog pigan med vispen (Vstb.).

Välkommen i det gröna, sa flickan, la persilja på puddingen (Östgl.). Var.: la (strödde, bredde, sådde) persilja på maten (musen, magen, duken, bordet, sillen).

Var.: Välkommen i det gröna, sa flickan, strödde persilja på sin härlighet (Dal.).

Jag har litet, men det lilla jag har är mitt, sa flickan (Östgl.).

Dä ä inte värt han inbillar sig någe, ty dä blir ändå ingenting av, sa flickan, när hon lät gossen stjäla en kyss av sig.

Allting annat, men inte det, sa flickan om kyssen (Smål.).

Allt vad man får i sig, blir man vacker av, sa flickan (Hall.).

Den kan väl bli nyttig till något, sa flickan, tog vaggan med sig (Hall.).

Allting klär ett vackert ansikte, sa flickan, prova nya skorna (Sthlm).

Det finns ingen kärlek mer i världen, sa flickan, när ingen bjöd upp henne på balen.

Den som nöjer sig med en gammal girigbuk, har råd att skaffa sig en nybörjare, sa flickan, gifte sig med en rik gubbe.

Bättre och sämre har jag känt, sa flickan om karlarna (Smål.).

Bättre förekomma än förekommas, sa flickan, gick på besök hos gossen (Hlsl.).

Det smakar ändå karl, sa flickan, kysste tuppen (Sk.).

En god gärning får alltid sin belöning, sa flickan, släppte in sin fästman (Mpd).

Det är en pittoresk syn, sa flickan, såg studenterna bada (Sk.).

Tack i evighet, sa flickan om kyssen (Smål.).

Vad du är ful, där jag är grann, sa flickan, fick se pojken naken (Jmtl.).

Det har ingenting på sej, sa flickan, fick ett naket barn (Vstgl.).

Dettas syftning en högre lyftning, sa flickan om byxhängslena (Nke).

Det blir en spik i min likkista, sa gamla fröken, när katten åt ihjäl sig (Dal.).

Jag är upptagen hela natten, sa flickan, då en herre bjöd upp henne (Östgl.).

Den är båd rensad och fjällad, sa flickan, åt upp ormen (Dal.).

Hade jag vetat det, skulle du inte fått slippa in, sa flickan.

Man måste vara om sej, sa flickan, stal lakanen.

Du slipper inte längre in än du kommit, sa flickan till pojken (Dal.).

Säkra bud, sa flickan, mötte palten i dörrn.

Jag sitter som på nålar, sa flickan, satt i knät på löjtnanten.

Mett hjarta va to du väjen, sa flickan, när bonn falt i skita (Värml.).

Det ända ryser i min kropp, sa flickan, stack istappen i barmen (Hall.).

Här ska ni få se på lite, sa flickan, visade alltihop.

Kort och tjockt är hjärtans gott, sa flickan, tog di största.

Hur känns det? sa flickan åt pojken.

Så slut hä var, sa faluflickorna om bergsskolan (Dal.).

De brakar i brödpåsen, sa tiggarflickan.

Jag tror vi håller oss, sa flickorna Modig — om vi kan, la de till.

Hå hå ja ja, du tunga värld, så lätt du är, sa flickan (Smål.).

Det gör vad det kan, sa flickan, la skjortan på magen (Sthlm.).

Alltid när jag ska ha roligt, så ska det vara upp efter väggarna (Blek.).

Vem gav dej permission, sa flickan, stoppa loppan i barmen.

Han går inte in, sa flickan om tunntappen (Gstl.).

Det ryser i mig, sa flickan, fick se Uppsala (Gstl.).

Var.: Det ryser i mig, sa flickan, när jag tänker på Uppsala och de vackra studenterna (Uppl.).

Var.: Usch, det ryser i mig, sa flickan, fick tag i takisen.

Den där var mig en mulliger en, sa flickan om timmerstocken (Gstl.).

Min mus längtar efter din katt, sa flickan till pojken.

De är odrygt allt som går genom mors händer, sa flickan.

Hur ska vi nu ligga, sa flickan, sedan tyskarna kommit i byn (Vstgl.).

Ta mej tvärt om livet, sa flickan till skräddarn.

Den som väl vore gift och hade en säng, sa flickan (Gbg).

Näst Gud älskar jag tampen din, sa flickan till sjömannen (Blek.).

Det hör till turn, sa flickan, skulle ta en loppa och fick två löss.

Ingen kan vara bättre i behov av måg än mor min, sa flickan.

Gud giv du vore karl, sa flickan, kysste tuppen.

Det gör vad det kan, sa flickan, krusade håret (Norrl.). Var.: krusade (lockade) ögonbrynen, musen.

Här emellan går vägen till lyckan, (kyrkan), sa flickan, lyfte på kjorteln (Vstgl.).

Är du Guds man, så gör du Guds gärning, sa flickan, då prästen kysste henne.

Det värmer ändå något, sa flickan, pinka i strumporna (Norrl.).

Fint ska de vara, sa flickan, band skorna med bast.

Blir det som Anders har sagt, så blir det mest te å ligga, sa flickan, sålde spinnrocken, då hon skulle gifta sig (Sk.).

Efter söt klåda kommer sur sveda, sa flickan, fick barn (Smål.).

Stäng dörrn, tror du inte jag är vaken, sa flickan.

Det händer den bästa, sa flickan, fick pojken (Dal.).

Intet nytt under solen, sa flickan, gick i brudsäng (Vstgl.).

Såg du något, sa flickan, hoppa över gärdesgården (Sörml.).

Hur ska vi nu ligga, sa flickan till pojken.

FRIARN, BRUDEN OCH BRUDGUMMEN.

Vad tänker hon på, sa friaren, fick ja (Smål.).

Ja gärna, sa friaren, som kröp i skåpet (Sthlm).

Säg nu om du tar mig eller inte, för inte vill jag vara ett spektakel åt någon, sa karln, när han fria (Smål.).

Pastorn vet nog själv och frågar ändå, sa bruden vid vigseln (Sthlm).

Jag måste vända om, sa friaren, då han vart utsparkad (Gbg).

Det var värst för mina björnar, sa friaren, fick korgen (Dalsl.).

Man vet bäst själv, hur det skall vara, sa bruden, förde vaggan med sig till bröllopet (Norrb.).

Var.: Var och en har sin sed, sa bruden, tog vaggan med sig i kyrkan (Jmtl.).

Var.: Var och en har sin sed, sa bruden, förde vaggan med sig (Gbg).

Det var oväntat för mig, sa bruden på bröllopet (Hall.).

Det var illa för mej, sa friaren, när han fick nej.

Jag ångrar mig, sa brudgummen (Boh.).

Det glömde jag fråga, Margreta, kan du väva? sa fästman åt bruden, då de gingo till vigseln.

Nog blir det värre, sa brudgummen, när han var full på bröllopsdan.

MOR OCH FAR I HUSET. GYCKELMAKARN. LORTMALEN.

Mor och far i huset.

Du har hatt'n, sa mor, när far tappa mössan i sjön.

Han duger att gömma, sa mor på Strömma (Sthlm).

Tocke folk, sa mormor, läste Fäderneslandet (Vstgl.).

Det var konfekten, sa mor om strömmingen.

Tag mycket och tag någon stor också, sa modern, när hon skicka pojken att stjäla spik.

Vill du vänta tills tid blir, sa modern åt flickan, då hon fick missfall.

Var och en sin gåva lik, sa mor, gav bort kalkonhönan (Värml.).

Finns inte i mitt hus, sa frun om ordningen.

Ett kvinnofinger drar starkare än två par oxar, sa mannen, när hustrun drog honom i håret.

Jag beklagar ryssen, om min Peter kommer ut, han som är så argsint, sa båtsmansmoran.

Jag hörde, jag såg, men ingenting jag såg, sa hustrun i brådskan (Härjed.).

Skynda dig upp, sa den nygifte, gav hustrun en krischa på morgonen (Sthlm).

Han kan, men han ids inte, sa frun om sin man (Östgl.).

Åka sakta får man inte länge, sa gamla frun.

Jag går bara Vår herre litet i förväg, sa mannen, slog ihjäl svärmorn (Hall.).

Nix me i naset, sa positivdockan.

Vi skall alla samma väg en gång, sa hustrun, då hennes man föll i brunnen (Gstl.).

Såg jungfrun när jag tog av mig strumporna, sa fröken, for ifrån baln.

Nog är det svårt att vara gift, sa mannen, när han kom hem och fann gardisten i sängen (Sthlm).

Hur du vill, min vän, men här ska skåpet stå, sa frun.

Sådant tycker jag om, sa frun om skvallret (Jmtl.).

En underlig syn, sa karlen, när han såg käringbaken (Rosl.).

Den gubben går inte mer, sa mågen, när svärfar var död (Östgl.).

Nog går det åt, bara det kommer in, sa far om köttet.

Gud välsigne den, som kommer till hederligt folk, sa morfar (Dal.).

De tu skola vara ett, sa fröken, när hon fick två barn (Smål.).

Man skall inte svara på vart ord, sa mannen, då de kallade honom tjuv (Sk.).

Vill du slå på den usle djävulen, sa sonen, som skulle försvara sin far.

Hemorten är bäst om den ock låg i helvete, sa (far) herrn i Tuna (Dal.).

Dä ä skön kronobetjäning, sa mannen, fick stryk av länsman.

De var en seger satan, som ej vill dit, sa systern om brodern (Östgl.).

Slår du, får du plikta för djurplågeri, sa far till son sin.

Det skulle jag ha gjort, sa far, när fågeln satte sig på tårtan.

Mina rum ligga i fil, sa herrn, hyrde en dubblett (Östgl.).

Jag tål inte lukten, sa smutsgrisen om såpan.

Gyckelmakarn.

Nix me i naset, sa positivdockan.

Djuren ha ingen annan gud än människan, sa cirkusdirektören (Sk.).

Jag lever på hoppet, sa lindansarn.

Lortmalen.

Rent ska de va, sa lortmal, torka tallriken med skurtrasan.

Jag tål inte lukten, sa smutsgrisen om såpan.

NATTVAKTEN OCH ANDRA VÄKTARE. RÖVARN OCH ANDRA SKÄLMAR. HERR BUSEN.

Nattvakten och andra väktare.

Det är tyst och stilla, sa nattvakten, satt på trappan och somnade (Smål.).

Mina presenter, sa fångvaktarn om handklovarna.

Vik åt helvete, vägen är trasig, sa vägvakten.

Här spåras om fan hjälper, sa spårvakten, då tåget hoppa ur skenorna.

Ligger jag i vägen, sa brandvakten, låg i rännsten.

Hövligheten är aldrig för stor, sa brandvakten, hälsa på borgmästarns sugga.

Om någon söker mig, är jag inte hemma, sa fången åt vaktknekten.

Lär dig läsa först, sa väktarn åt suggan, när hon kom i kyrkdörren (Boh.).

Dystert, sa slottsvakten.

Rövarn och andra skälmar.

Ursäkta, det är mitt hederliga yrke, sa rövarn.

Jag tar igen, sa rövarn.

Här ska bli kalas, sa rövarn, fick se ostarna.

Dubbelt opp, sa rövarn, fångade två präster.

Det klingar bra i mina öron, sa procentarn, när hans kund klagade över penningbrist (Sthlm).

Du har inte aktning för livet, sa dråparn till bödeln (Hall.).

Det gick som det gick, sa rövarn, stod vid galgen.

Inte dog han brödlös åtminstone, sa rackarn om hästen (Hall.).

Vad är du för djävul, sa fågelfängaren till staren (Östgl.).

Vänta mig, sa knäveln (Värml.).

Respekt för kronans folk, sa långholmaren (Sthlm).

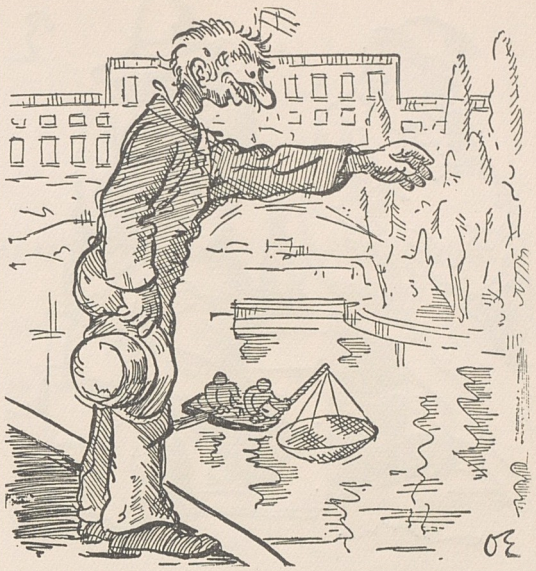

Slumra ljuvt du lilla, sa kolingen, då han släppte loppan i strömmen.

Herr busen.

Jag för dej, du för mej, sa sjåarn till hamnbusen.

Leve republiken, sa hamnbusen, skulle hurra för kungen på franska.

Här vid lag landar jag, sa hamnbusen, som låg i dynghögen (Norrl.).

Slumra ljuvt, du lilla, sa kolingen, då han släppte loppan i strömmen (Sthlm).

Bit mej inte, ko, sa hamnbusen, slog oxen i skallen.

Som sagt var, mina bröder, sa den gamla busen (Sthlm).

Sträck på dej, trasbylte, får du följa med till stan, sa den ena hamnbusen till den andra (Sthlm).

Den går över mitt förstånd, sa kolingen, då lusen gick på hatten (Sthlm).

Förakta mig, men ge ingen "hacka", sa sjåarn (Sthlm).

Lusigt leben di kosacken, sa sjåarn.

Lusigt leben di kosacken, sa sjåarn (Sthlm).

Blod för blod, sa hamnbusen, dräpte lusen (Sthlm).

Det är grant på sjön, när dom flaggar med båtsman, sa hamnbusen.

När kroppen inte vill arbeta, ska man inte truga'n, sa sjåarn (Hall.).

SKOJARE AV SKILDA SLAG. LJUGARN. BÖDELN.

Skojare av skilda slag.

Jag tar dem för ro skull, sa skojaren om årorna.

Skräp blandar sig självt, sa kortspelarn (V. Sver.).

Ljugarn.

Sant var det, sa ljugarn (Smål.).

På tro och heder, sa ljugarn.

Ljuger jag, så ljuger prästen, sa ljugarn.

Jag säger som andra, sa ljugarn. Var.: gör som andra.

Bödeln.

Trogen in i döden, sa mästerman (Sthlm).

Riktigt träffat, sa mästerman.

Skål och välkommen igen, sa bödeln till tjuven (Sthlm).

Tjo, sa bödeln, slog skallen av käringen.

Akta huvet, sa mästerman (Sthlm).

TJUVEN, DEN MUNVIGE SKÄLMEN. HORAN.

Tjuven, den munvige skälmen.

Rätt skall vara rätt, sa tjuven, när han bar hem det han stulit (Jmtl.).

Hårt men rättvist, sa tjuven, stod i halsjärnet (Sk.).

Behändiga don, sa tjuven om handklovarna (Blek.).

Var.: Det blir bra, sa tjuven om handklovarna (Smål.).

Var.: Det var händigt, sa tjuven om handklovarna (V. Sver.).

Var.: Intet tvång, sa tjuven om handklovarna (Gbg).

Nappar det inte här, så nappar det väl där, sa tjuven, metade kopparlock (Blek.).

Galgen har far min gjort och han var ändå inte timmerman, sa tjuven (V. Sver.).

Man skall inte väcka bondens hund, sa tjuven (V. Sver.).

Frågan är fri, när karlen är ärlig, sa ficktjuven, grep i en tom ficka.

Jag ser dina plågor, men jag kan inte hjälpa dej, sa tjuven åt domarn.

Det är givet, sa tjuven om tjuvgodset.

Nu börja vi på nytt, sa tjuven, stal på nyårsdagen (Sthlm).

Galge, stå på din rätt, sa skälmen, när han var i sjönöd (Sk.).

Det är för mycket begärt, sa tjuven, när man bad honom vänta.

De va god pris, sa tjuven, stal snusdosan.

Slut te korpgluggarna, sa tjuven, kasta snus i ögonen på pigan.

Den ädla friheten, den sätter jag värde på, sa tjuven (V. Sver.).

Det sista som fanns, sa tjuven, stal dörren (Östgl.).

Var.: Nu är det inget mer att ta, sa tjuven, när han tog dörren (Boh.).

Var.: Den va inte lätt å ta, sa tjuven, stal kyrkdörren (Blek.).

Min gärning nådigt skåda, sa tjuven, stal skinnpälsen (Värml.).

Namnet känner ingen, sa tjuven.

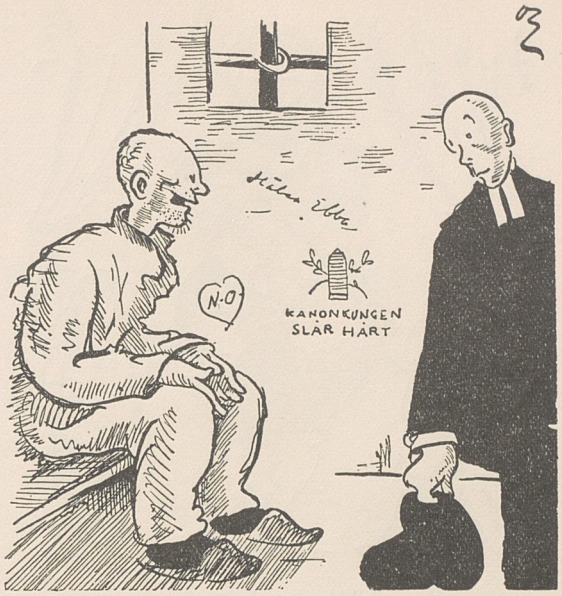

Hälsa di andra kamraterna, sa tjuven till prästen.

Nu bör man tänka på sin utkomst, sa tjuven, sattes i kurran (Norrl.).

Var.: Det kommer an på hur man tar'et, sa tjuven, när han kröp i kurran.

Det hampar sig väl, sa tjuven, gifte sig med rackarns dotter.

Ärlighet varar längst, sa tjuven, tog en brödkaka.

Kärleken drar, sa tjuven, tog ytterrocken.

Vips med rakkniven, sa tjuven, tappa den i fickan (Gstl.).

Den sig förnedrar varder upphöjd, sa tjuven, blev hängd.

Hälsa di andra kamraterna, sa tjuven till prästen.

Lika barn leka bäst, sa tjuven till länsman (Smål.).

Roligt att man inte gjort värre än man törs komma igen, sa tjuven, då han kom på samma fästning för tredje gången (Gstl.).

Felsteg, sa horan.

Det är obilligt begärt, sa tjuven åt fångföraren, då denne bad honom stanna.

Tyst, tala inte om'et, sa tjuven, när han stal (Dal.).

Den illa gör han illa far, sa tjuven, åkte på fångskjuts (Gstl.).

Det är inte allt gods, som man vinner på, sa tjuven.

Det gick galant, sa tjuven, fick spö.

Här har du min ärliga hand, sa tjuven (Sk.).

Nog går den dagen ock, sa tjuven, då han skulle hängas (Sthlm).

Man måste probera allt, sa tjuven, vandra till galgen.

Hit, o Jesus, samloms vi, sa tjuven, kom i länsmansfarstun (Norrl.).

Det var ock ett tal, sa tjuven, när de bad honom vänta (Sk.).

Det är jag, som sköter rörelsen, sa tjuven, när han tog kassan och sprang.

Det var något nymodigt, sa tjuven, när de hängde bödeln (Sthlm).

Dä ha varit fan så mycket bättre om jag hunnit ut (undan), sa tjuven, blev tagen på bar gärning.

Horan.

Det är varken den första eller den sista, sa horan.

Gammal adel, sa horan.

Felsteg, sa horan.

Skam till sägandes, sa horan.

Får jag be om förskott, sa horan.

DIVERSE YRKEN OCH STÄV. JORDEMOR.

Diverse yrken och stäv.

Här är kallt som i helvete, sa eldarn, kom in i kyrkan (Mpd).

Allt är bra, sa kolarn, när milan brann.

Det kan jag göra som tryckt, sa boktryckaren.

Det var allt bra litet det där, sa tapetseraren, fick en örfil i likvid.

Äkta ljusblått, sa färgaren, färga grönt.

Inte får jag någon ny före påsk, sa änkan gråtande, när hennes man begrovs på långfredagen (Ö. Sver.).

Drag åt fanders med tidningspressen, sa girigbuken.

Det sa "puss", då jag vred nacken av postiljonen, sa guffarn (Värml.).

Det märks ej för musiken, sa kavaljeren (Nke).

Det är mer än jag orkar bära, sa stadsbudet, blev kallad nöt (Sthlm).

Lika mot lika, sa örfilen åt sparken.

Det var mej en huggare, sa allmänheten om Dickson (Sthlm).

För mycket av det goda, sa godtemplaren, fick vatten i knät (Norrl.).

Jag går min väg för mig, sa loket, körde över grisen (Hall.).

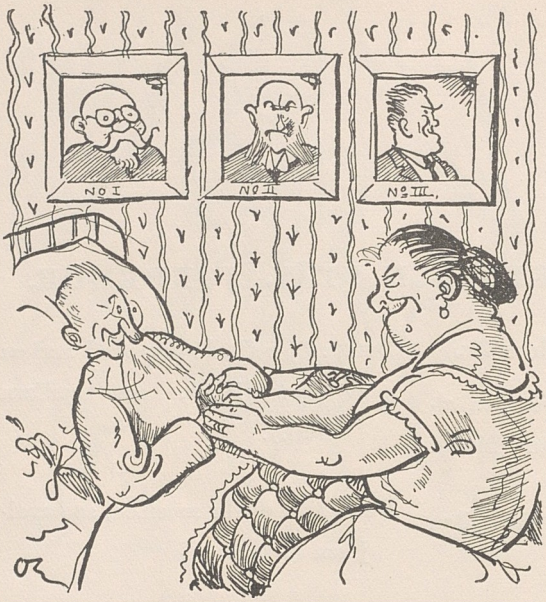

Herren tog och jag med, sa änkan, tog sin fjärde man.

Jag har även varit ståndsperson, sa pepparkaksmadamen.

Herren tog och jag med, sa änkan, tog sin fjärde man (Sthlm).

Inte ä jag noga, sa snåljåp.

Surra nu om du kan, sa korven, sväljde torndyveln.

För mycket eld eller också för litet rök, sa spiseln om solen (Smål.).

Jordemor.

Kommer det något, sa barnmorskan.

Kommer det något eller ska instrumentena fram, sa barnmorskan (Gbg).

Kommer det fler, sa barnmorskan (Östgl.).

Skrika hör till musiken, sa jordemor.

Dask, sa jordemodern.

FAMILJERNA SA HAN OCH SA HON.

Det härdar kroppen, sa han, som åt "ståligt" bröd.

Det är både ynkligt och löjligt, sa han, som snöt sig och fick näsan i hand.

Det är ett nytt mode, sa han, som knöt halsduken i nacken (Boh.).

Det var bra nära, sa han, som gissa fel på udda och jämt (Dal.).

Detta ska vara en tupp, sa han, som målade en sugga (Hall.).

Gjord gärning står ej att ändra, sa han som hängde sig i mastkorgen.

Gud ske lov för aptiten, sa han, som åt upp skräddarn (Gbg).

Var.: Gud ske lov för aptiten, sa han, som åt upp maten för skräddarn (Hall.).

Allting bör hava sin tid, sa han, som satt och gäspade (Östgl.).

Alltid mår man något, sa han, som de frågade om hälsan.

Bättre en gammal spis än ingen kakelugn alls, sa han, som gifte sig med käringen (Smål.).

Det var nära ögat, sa han, som sköt av sig näsan (Hall.).

Det var ändå något, sa han, som fick se Åmål (Dalsl.).

Det hör till hemligheterna, sa han, som gick in i frimureriet (Smål.).

Den här kåln smakar bra, sa han, som åt upp fläsket och lämnade kålen kvar (Gbg).

Det känns på lukten, att här bor folk, sa han, som kom ur skogen och kände att det luktade lagård (Boh.).

Det är alltid min tur, sa han, som blev utsparkad från balen (Dal.).

Aha, nu nappar det, sa han, som meta.

Förstås att någon måtta ska det vara, sa han, som gick från den nionde rätten till middagsbordet (Sk.).

Fint ska de vara, sa han, som vände om nattkappan (Blek.).

Här är jag som barn i huset, jag går in och ut som jag vill, sa han, som gick in i nykterhetssällskapet (Sörml.).

Det är bra, att inte ha något med detta att göra, sa han, som såg tre personer gå ned sig på isen.

Det klängde sig fast vid mig, sa han, som stulit garnet (Sthlm).

Det är årsens tid, all skit fryser, sa han om hästlorten (Sthlm).

En olycka kommer sällan ensam, sa den, som fick Väktaren med bihang (Sörml.).

Vem vet vad det är gott för, sa han, som bröt av sig benet (Sthlm).

Det är gott det inte angår mig, sa han, som hade eld i håret (V. Sver.).

Jag är ju livs levande vaken, sa han, som satt i kyrkan och sov (V. Sver.).

Det var gott att få något, sa han, som åt tre fat gröt (V. Sver.).

Var.: Något litet går alltid åt, sa han, som åt en oxe till frukost (Smål.).

Aha, nu nappa det, sa han, som meta.

Här ska ni få se på litet, sa han, som söp upp rocken (Smål.).

Mig kvittar det, det är värst för kon, sa han, som tiggde halm i vårdagarna och ingen fick (V. Sver.).

Julhelgen skall firas, sa han, som köpte hem två kannor brännvin (V. Sver.).

Se glad ut, sa han, som piska hustru sin.

Det är lögn i livet, sa han, som slogs med dö'n (V. Sver.).

Det blir la fler stämmor, sa han, som söp upp kronoskatten (V. Sver.).

Få se hur fan det går, sa han, som höll på att dö (Norrl.).

Den förbannade brådskan, sa han, som kröp och sket (Hall.).

Kommer det, så kommer det, sa han, som sådde i snön (Värml.).

Allt efter behag, sa han, som fria och fick korgen (Hall.).

Gamla katter lapa också mjölk, sa han, som gifte sig med änkan (Sk.).

Tack, nu har jag fått min del, sa han, som drack tolv supar (Rosl.).

Ta, men ta inte allt, sa han, som ingenting hade (Norrl.).

Se glad ut, sa han, som piska hustru sin (Gbg).

Det är bra, att någon får, sa han, som fick strömming, när alla de andra blev utan (Rosl.).

Gudskelov, jag fryser aldrig om fötterna, sa han, som gick på träben (Norrl.).

Jag snusar mera sällan, sa han, som ingen näsa hade (Norrl.).

Jag skulle ändå ner, sa han, som ramlade utför trapporna (Hall.).

Var.: Tvärtom, sa han som trilla utför trappan.

Var.: Det går som en kula, sa han, som ramla utför trappan (Värml.)

Visitera mig, sa han, som stulit kyssen (Sthlm).

Så skall den tas, sa han, som tog loppan med tån (Värml.).

Det är bäst att vandra ärligt, sa han, som stal gumsen (Värml.).

Det är gott att få något, sa han, som fick en örfil när han gick att fordra pengar (Sthlm).

Nu tar jag mig vatten över huvet, sa han, som drunkna (Sthlm).

Det var besynnerligt, sa han, som fick vasen.

Gu ske lov jag är hemma, sa han, som somna i rännsten.

Jag måtte väl aldrig få andtäppa efter det här, sa han, som skulle hängas (Sthlm).

Det blir inget av förr'n jag kommer, sa han, som skulle hänga (Hlsl.).

Andlig östgöte och världslig smålänning, sa han, som stod kyrkoplikt i Linköping och fick spö i Västervik (Smål.).

Jag ville av, sa han, som föll av hästen (Smål.).

Det anade mej, sa den, som blev utsparkad (Nke).

Lite men välment, sa han, som slog örfilen (Hlsl.).

Ja ä ej rädd för råttan, sa han, som bar katten i fickan (Hlsl.).

Det är för tidigt, sa den, som blev utkörd (Dal.).

Säg inte att jag är hemma, sa han, som satt på bysis (Sthlm).

Tiderna är svåra, sa han, som kokte tevatten på galoscherna.

Jag kan allt, sa han, som åt vällingen med fingrarna.

Här kommer jag, sa han som föll genom taket (Sörml.).

Jag sa inte så illa som jag mente, sa han, som skulle ursäkta sig (Smål.).

Aldrig ett liv, sa han, som sköt i myrstacken (Nke).

Det var aldrig värt, sa han, som predika för hönsen.

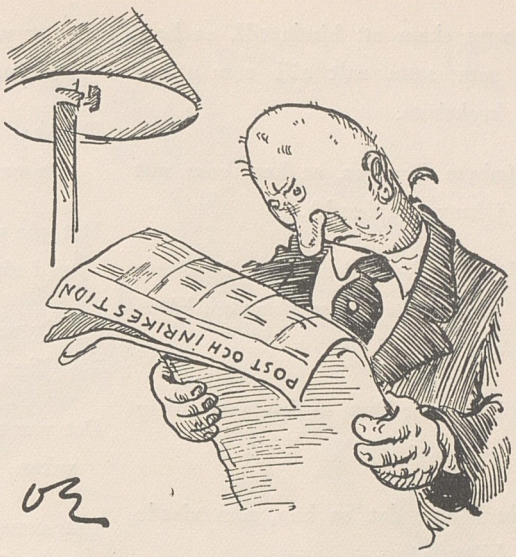

Det var besynnerligt, sa han, som fick vasen.

Kostar det något, så smakar det något, sa han, som drack brorskål med adelspojkarna (Nke).

Här ska valsas, sa han, som slogs med tuppen.

Håhå! sa hon, som satt i nätet (Nke).

Akta du dej, sa han, som knöt näven i byxfickan.

Ruskigt ä dä, sa han, som gick med paraplyn i solsken.

Det är ändå en hugnad, sa han, som klappa släden, där flickan suttit.

Sockerdricka ska de vara, sa han, som bjöd champagne.

Nu börjar det att dagas, sa han, som kom in på mörk arrest.

Det där vill jag aldrig ha nämnt, sa han, som stal kakan.

Här hjälper inte gnälla, sa han, som hängde hund.

Nu är det gjort, sa han, som försvor sig (Sk.).

Det är lika roligt ändå, sa han, som satt på lekstugan och grät.

Ingen skam att bjuda till, sa han, som satte salt sill som ståndkroksbete.

Ombyte förnöjer, sa han, som satt i kurran (Norrl.).

Var.: Ombyte förnöjer, sa han, som drack vatten ömse sidor om båten (Boh.).

När jag var liten, sa den, som aldrig blev stor (Sk.).

Nu börjar det, sa han, som visade björn.

Det hade jag inte velat haft, sa han, som hade ätit sill och potatis till kvällsmat.

Nu tror jag vi sluta, sa han, som fick stryk.

Nu är det slut för i afton, sa han, som piska upp frun sin.

Nu börjar de förbannade södra backarna, sa han, som stötte näsan mot den uppdragna slussbron (Sthlm).

Till dom och förbannelse skall jag upp, sa den, som låg under brädlasset.

Nu tar vi oss en pris snus, sa han, som ingen näsa hade.

Det skall vara en björn, sa den, som rita en sugga.

Det går väl över, sa han, som kräktes i sån (Värml.).

Aldrig ur fläcken, sa han, som låg i diket (Smål.).

Det var tur, sa han, som tappa peruken (Sthlm).

Det samma säger jag, sa han, som tacka för maten.

Jag skall vara med, sa han, som låg i sjön, då folket gick till kyrkan.

Träffat, sa han, som slog efter näsan men råkade ögat.

Träffat, sa han, som sköt bom (Gbg).

Det vore gott jag låge, sa han, som satt och sov i sängen (Sthlm).

Ändamålet helgar medlen, sa han, som torkade sig med tolvskillingssedeln (Gbg).

Det gör gott dit det kommer, sa han, som svalde tuggbussen.

Kvick i båt, sa han, som hoppa i sjön.

Damerna först, sa han som var mörkrädd.

Inget smicker, sa han, som fick örfilen (Värml.).

Ju fortare går det, sa han, som gjorde villervalla i dansen (Vstb.).

Det går som det vore smort, sa han, som lappa vantar i månsken.

Ju fortare går det, sa han, som gjorde villervalla i dansen.

Posten skall ha sin gång, sa han, som hängde postväskan på tjuven (Östgl.).

Bättre något än intet, sa han, som tog alltihop och litet till.

Det var svinaktigt, sa han, som red på soa (Vstgl.).

Det var besynnerligt, sa han, som ville låna pengar men inga fick.

Vad bryr jag mig om vad som händer bakom min rygg, sa han, som fick en fot i ändan.

Det var ett språk som till och med en död kan förstå, sa han om örfiln.

Jag tar studenten i dag, sa han, som blev kuggad.

Det smakar fågel, sa han, som åt flädermusen.

Kommer dag så kommer råd, sa han, som föll i brunn.

Fan ska ta dej, sa han, som slog näsan av hustru sin med nattpottan.

Tyst, nu har jag'et, sa han, som grep efter solstrålen.

Det har ingen art, sa han, som kysste syster sin (Sk.).

Mitt lag som går, sa han, som bjöd på snus (Smål.).

Det var fan så segt, sa han, som åt rävsteken.

Det var fan så likt far min, sa han, som fick se Blorin.

Nu råka du på't, sa han, som tappa näsan i gräddskålen (Smål.).

Som sagt är, sa han, som ingenting sagt (Dal.).

Det var sjutton, sa han, som blev en av de aderton i akademin (Sthlm).

Nog tuggat för en, sa han, som ville ha halvan (Gstl.).

Vår häst, sa han, som lånat grannens stut (Gstl.).

Vi skall språk mes vi åk, sa han, som for hela dagen och ej yttrade ett ord.

Tur att det gick som det gick, sa han, som miste näsan (Vstgl.).

Det kommer ingen för sent, sa han, som hängdes vid ljus.

Nu lär vi te igen, sa han, som piska käringen.

Det var god pudding, sa han, som åt mjölgröt.

En fisk till, sa han, som hade ätit upp nitton sillar (Smål.).

Dä ä tur, sa han, som tappade galoscherna (att han ej tappade stövlarna med nämligen).

Jag träffas där jag bor, sa han, som aldrig var hemma (Sthlm).

Det var roligt lika väl, sa han, som grät för han fått korgen (Uppl.).

Det här får jag sätta te på, sa han, som gick och tiggde.

Nog har jag trumf men inga handkort, sa han, som fick tretton trumf (Norrl.).

Nu fick jag betala brorskålen, sa han, som blev stämd för sin nya bror.

Det var sjutton, sa han, som hade aderton, när nitton kom ut (Nke).

Vackert så, sa han, som fick en mört på hundra ryssjor (Värml.).

Kostar det något så smakar det också något, sa han, som slog polisen (Östgl.).

Tack vackert, sa hon, som gav friarn korgen.

Usch, det var otäckt, sa hon, som fick missfall (Norrl.).

Släpp in mig, sa han, som var full och låg och knacka på en björk och trodde han var vid dörren hos fästmön.

Släpp in mig, sa han, som var full och låg och knacka på en björk och trodde han var vid dörren hos fästmön (Värml.).

Jo ditåt lutar det, sa han, som fick fläskpannkaka.

Inte så illa, sa han, som gjort barnet (Sthlm).

Jo jo, knacka bara på, så slipper vi nog in, sa han, som fick prygel.

Det var en präktig egendom, sa han, som fick se Europas karta, där måtte vara gott fiskvatten.

Det var vänligt, sa han, som fick fyrtio par spö till julklapp (Norrl.).

Nu kan jag inte annat än skratta, sa han, som miste både hustrun och baggen.

Nu står jag här igen, sa han, som satt med otur i spelet (Vstb.).

Nu är man någorlunda bärgad, sa han, som svängde i sig vattgröten (Nke).

Det händer sällan den fattige får åka, sa han, som föll utför trappan (Vstb.).

Undan gossar, nu har jag fått bråttom, sa han, som ramla utför Härnösands kyrktorn (Norrl.).

Å hut, sa han, som uppgav sig vara från Åhus i Skåne (Smål.).

Det är ute med det, sa han, som pissa i sållet (Östgl.).

Jag går mot döden vart jag går, sa han, som gick omkring i anatomisalen.

Det var fan vad de sova hårt i det här huset, sa han, som bulta på kyrkdörren (Norrl.).

Så blev jag mätt den här gången också, sa han, som stjälpte ur sin sopptallrik (Norrl.).

Det lugna kringom örona, sa han, som föll i sjön (Norrl.).

Go don i äskan, patron, sa han, som fick en örfil av sin principal.

Nappar det inte här så nappar det väl där, sa han, som slängde metreven på ängen och fick en gräshoppa.

Jo, den här veckan börjar trevligt, sa han, som gick till döden på måndagen.

Det blir en evinnerlig skam, sa han, som blev utmålad i Fäderneslandet (Värml.).

Det var fan vad jag blev tvärmätt, sa han, som åt sju biffstekar i ett mål (Sk.).

Var och en efter sin smak, sa den, som tog det bästa stycket.

Rena drag, sa han, som skar halsen av sig (Dal.).

I dag mig, i morgon en annan, sa han, som blev hängd.

Det är många fasoner på näsor, sa han som ingen hade (Hlsl.).

Det ligger mycket förborgat i naturen, sa han, som gjord'et i byxorna (Gstl.).

Nu ä det kväll, sa han, som satt i snara (Värml.).

Här skall fan sitta, sa han, som kom i rävsaxen.

Nu må jag väl bli beredd, sa han, som satt mellan prästen och garvaren.

Det går också an, sa han, som sålde loppfrö (Norrl.).

Alltid träffas vi, sa han, som var skyldig.

Här skall fan sitta, sa han, som kom i rävsaxen.

Det är bättre vara utan gris än ha en sate som man ej får håret av, sa han, som slakta suggan.

Bäst att vara nöjd med sin lott, sa han, som låg full i landsvägsdiket (Jmtl.).

Det är bäst att vara rädd om sin hälsa, sa han, som rodde på isen (Smål.).

Jag förstår, sa han, som ingenting begrep (Smål.).

Jag skall aldrig göra så mer, sa han, som fick smörj (Hall.).

Var.: Dä va dumt, sa den, som slapp in och fick stryk (Nke).

Det är så svårt att komma vid, sa han, som var ensam i gödselstaden (Vstgl.).

Det börjar bra, sa han, som fick skatteutmätning på nyårsafton (Boh.).

Bildningscirkelns näsduk, sa han, som snöt sig i fingrarna.

Den gången slog det bra till, sa han, som stämde fyra och fick genstämning av fem (Boh.).

Gick till sina fäder, sa han, som släppte sig.

Stacka andra, men stacka inte mig, sa hon, som blev kallad stackare (Hall.).

Det blir väl någon rå, sa hon, som gräddade pannkakor på stabben (Härjed.).

Nu skall jag tända på sakta, sa han, som satt på kanonen (Gstl.).

Bäst att tiga, sa han, som sagt allt han visste (Sk.).

För mycket av det goda, sa hon, som fick tre friare åt gången.

Jag är icke utan förstånd, sa hon, som stod i ståndet.

Puff, sa den, som fick en örfil.

Hi-hej, vad det var nätt, sa den, som dansa i klockfodralet (Dalsl.).

Vänta, låt mig ladda, sa den, som sköt bom på haren.

Det var snygga papper, sa den, som blev lagsökt.

Det lägger jag mig inte i, sa den, som låg i nattstolen.

Allting klär en skönhet, sa hon, som hade två näsor i ansiktet (Hlsl.).

Skål över lag, sa den, som skåpsöp.

Ljuger styrman, så ljuger jag, sa han, som berätta historier (Nke).

Dä va otur på sjön, sa han, som snöt sig och fick näsan i hand (Nke).

Rätt som dä går, sa den, som gick vilse (Nke).

Stå ben så får du brännvin, sa den, som trilla i rännsten (Nke).

Illa sitter du, men så vet du tala om'et, sa den, som såg grisen sitta fast i grinden (Blek.).

Dom slåss så ovåligt, sa han, som fick ena ögat utslaget (Nke).

Tittar du hit, så ritar jag av dig, sa han, som tjära planket (Nke).

Man är ingen stund säker, sa han, som satt en hel dag och meta utan att få napp (Nke).

Fy fan, vad här är trångt, sa den, som låg och sov middag på gården.

Passar det inte hunden, så passar det käringen, sa den, som köpte nosgrimman (Värml.).

Det slår in, sa den, som fick fyrti par spö.

Det repar sig nog, sa den, som gick och hängde sig (Norrl.).

Det är likadant i dag som i går, sa den, som vaknade på krogen (Värml.).

Ändå mera besvär, sa den, som blev stämd för barnuppfostran (Nke).

Detta ger intet bröd, sa den, som stod på logen och tröskade.

Den som lägger sig som ett svin, stiger upp som en karl, sa den, som steg upp då han legat med kläderna på (Värml.).

Det blir mörkt, sa den, som hängdes vid ljus (Östgl.).

För kronans räkning, sa den, som snöt sig i skjortan (Östgl.).

Hårt men rättvist, sa den, som stod i halsjärn (Östgl.).

Det var otur, sa den, som miste turen.

Man skall vara god mot de fattiga, sa den, som gav bort äggspadet.

Drag av på min lön, sa den, som ingen lön hade.

Vänta tills jag får tag, sa han, som skulle slåss (Nke).

Jag bräs på både mor och far, sa den, som var både kvällssömnig och morgontrött (Vstml.).

Litet men välment, sa den, som gav sex styver till fattigkassan (Boh.).

Bättre lycka nästa gång, sa den, som blev dömd till döden (Sthlm).

Idén är god men synden fördömlig, sa den, som spetsa katten på stöveln.

Här ska ni få se på gnistor, sa den, som körde tummen i eldmörjan (Dal.).

Det rör ej min yttersta tröja, sa den, som hade sju (Norrl.).

Kors i Jesu namn, sa den, som stöp i sjön.

Det lyser, sa den, som satte en palt i hornlyktan (Uppl.).

Det är sällan sådant sker, sa den, som frös näsan av sig midsommarafton (Dal.).

Man är sig själv närmast, sa den, som stod ensam i öknen.

En gång är ingen gång, sa den, som hängde sig.

Det var en hund att springa, sa den, som sprang efter haren.

Jag har ingen brådska, sa den, som åt löskokta ägg med pennkniv (Smål.).

Tyst, min mun, så får du socker, sa den, som tog timret (Värml.).

Tackar ödmjukast, sa den, som red på kalkon (Värml.).

Nu ska man sträcka upp sej, sa den, som skulle hängas.

PER OCH PÅL.

Ordstäv av namngivna personer.

Det ä på punkten, sa Björnberg.

Det är jämt, sa Klingberg.

Det är detsamma vad jag lider, bara min granne har ett dagligt helvete, sa Bergman.

Det är min hemlighet, sa Fornander om sköldfartygen.

Det var aldrig värt, sa Rosenthal.

Det låter bra, sa Menelaus.

Får gå, sa Carelius, släppte byxorna.

Får jag lov att säga bror? sa Englund, proponerade brorskål med hästen.

Gott dricka det här, sa Appelberg om körsbärsvinet.

Adjö, Svenserud, sa Päte, när han reste till Amerika och aldrig kom dit (Värml.).

Du är rolig, du bror, sa Fastberg åt grisen.

Det dröjer, sa fanjunkar Höijer.

Det är långt till skogen, sa Törnberg, eldade med yxskaftet.

Det felet var det inte, sa Moberg.

Den är gjord efter mitt huvud, sa Nisbeth om stekpannan.

Det ante(s) mej, sa Reuter, blev utsparkad.

Ja ligg, sa Jens i Börtnan, då han tappade långmjölkskaggen (Härjedalen).

Gud styre min vrede, sa Tummeliten.

Kan du se, sa Blinna-Sara (Hall.).

Snus är den bästa mjölkmat jag vet, sa Gustav (V. Sver.).

Så ska bena gå, sa Löcken, när han piska gumman sin.

I morgon värper den, sa Skreppalin, när han såg tuppen (Värml.).

Var och en har sitt pund, men jag har fem marker mer, sa Furken (V. Sver.).

Jag tycker jag ser hustru min, sa Blinde Petter (Hall.).

Nu högg det, sa Hulterström, då hunden bet honom i träbenet (Ö. Sver.).

En skall alla den vägen fara, mente Mattes-Bolla, såg likfärden (Värml.).

Så ska bena gå, sa Löcken, när han piska gumman sin (Värml.).

Herren vare med den resande, sa Paulus (Hall.).

En är aldrig för gammal att stå brud, sa nittiåra Lotta (Hall.).

Det var hemtrevligt, sa Gunner, när de begravde far hans (Smål.).

Ja, tänk ändå, hur det är, sa Lo-Anna (Hlsl.).

I år har jag supit så illa lite, så jag ännа skäms för'et, sa Lang (V. Sver.).

Hända kan, sa Buss, att skräddaren tar min dotter (Smål.).

Go natt, skonna, sa Väste-Lars, när han ramlade i källan (Värml.).

Bums i kanalen, sa Dommer-Anders, när han ramlade i sjön (Värml.).

Det var gott, sa Ingeborg Larsson, då hon fick en kyss (Värml.).

Du är antagen, sa Gunnar-Jon om palten (Värml.).

Han blir väl, sa Rämström, när de frågade honom om oxen var törstig (Värml.).

Förblindade värld, sa Snus-Britta.

Det händer det, sa Karl i Fjöll (Värml.).

Tusen tack för detta nöjet, sa Duvander, när han gick från begravningen.

Milde präst, sa Morups gud (Hall.).

Karl gör karls gärningar, sa Jödde Bulle, när hustrun fick en pojk (Smål.).

Tiden går fort, sa Kalle Hjort (Smål.).

Fan till lycka, sa Kasparsson (Ö. Sver.).

Lycka till, sa Halta Lotta, när mysingen föll i sjön (Sk.).

Allt efter behag, sa Lunkentus (V. Sver.).

Bestämme mig, sa Busk-Ingegerd (Värml.).

Det var blanka, sa Jons-Bolla, tittade sig i spegel (Värml.).

Lördagsgny och enarva gossar är aldrig bra, sa Gertrud på Backen (Värml.).

Nu far de med mig, sa Adlerberg, och efter kommer de med Brita (Värml.).

Tusen tack för detta nöjet, sa Duvander, när han gick från begravningen (Smål.).

Klent till karl, som inte har ett handtag till näsa, sa Täpp-Erik (Värml.).

Det begynner lida, sa Maran (Värml.).

Du är dig lik du, sa Ars-Ville om yxan (Värml.).

Skall det vara, så skall det vara så det förslår, sa Jöss-häringen, köpte karameller för två öre åt fästmön (Värml.).

Jo, jo, det var allt mening med, sa Örn i Sättra, då han gav käringen örfilarna (Värml.).

Det är aldrig nödigare än nu, sa Ola Arvidsson, då han var fyllsjuk och tiggde om en sup (Värml.).

Jag är rädd russinen vänder sig i örfilar, sa Jönken (Värml.).

Låt skräpet brinna, sa Sopen, när de talade om för honom att hans stuga brann (Värml.).

Det knallar och går, sa Fylle-Johan, när han låg i myrstacken (Hlsl.).

Det var ett vackert tag, sa Tringen, bröt av skeden i grötfatet (Hall.).

Fem minuter tas aldrig bort, förr går det sönder, sa August (Värml.).

Den som har pipa och eld, kan röka när han vill, sa Branten (Hall.).

Se, nu kommer han, sa Långås-Tilda om spöket (Hall.).

Nu får jag ha förföttatet, nu får jag ha förföttatet, sa Skansa-Erik, när något började tryta (Förföttatet är detsamma som "skaffat nytt") (Hall.).

Det har jag hört, sa Döva Emma (Hall.).

Det var det sista på vetet, sa Ryss (Hall.).

Kom hit, kom hit, ska du få se va ja ha fonn, sa Kop-Johan, fann en spik (Värml.).

Men, men, sa kong Karl, å då vre han på näsa (Värml.).

Ho sitter å har't bättre än en ärli mans hustru, sa Mali om Dyka (Östgl.).

Nu ska väl lopporna undra vart jag tagit vägen, sa Ann-Mari, vände särken (Smål.).

Tack för det jag har fått, sa Ull-Olle, tiggde ull, men fick mat i stället (Smål.).

Det går som det skulle vara smort med ister, sa Korprals-Ola-gubben, då han körde bräder (Värml.).

Det var Hoffmans droppar till karl, sa Per Finson (Värml.).

Att de inte få ont i huvudet, sa Åsa-Mari om flugorna (Smål.).

Aldrig i världsens tider, sa Gertrud Larsson.

Det går som eld och fett, sa Föra-Jon, då Karin bakade (Värml.).

Är det grannlagt noga, sa Stor-Bolla.

Får den gå, som inte vill vara inne, sa Ulvgossen och då fes han (Värml.).

Det här går som det vore smort, sa Häst-August, när hästen skenade (Hlsl.).

Det är som man tar'et, sa Massman.

Aldrig i världsens tider, sa Gertrud Larsson (Värml.).

Hit hörer höken, sa Pelle på Tegen, när han tog hönan på svinhustaket (Värml.).

Det jänkar och totar, sa Saxen (totar — synonym till jänkar) (Värml.).

Det var fan till tag, sa Munter, miste hustrun.

Det var hin håle, sa fru Stråle.

Hej visch, sa Johans-Per, körde järnstören genom fönsterrutan (Värml.).

Det här tar kol på mej, sa Kol-Oskar.

Gud förskone oss, sa Jöss-Lisa (Värml.).

Fina bitar de här, sa Karlsson, när han stal tjärved hos Govärs-Per (Härjed.).

Det blir en hård natt i natt, sa Stor-Andersson, när Per-Olov hade ätit bönor (Härjedal.).

Det här tar kol på mej, sa Kol-Oskar (Smål.).

Si nu då, sa Hurtig, gav flickan en kyss (Smål.).

Opp och lev, sa Per Nilsson, när gumman hade hängt sig (Smål.).

Din stackare, är du ute och går i dag, sa Pälla-Pernilla (Hall.).

Di där ha allt vatt mer bekante än tatt varanre i näven, sa Emma-Per (Östgl.).

Här finns ingen väg, sa Per i Rör, när han körde in i vedboden (Vstgl.).

Klagan och gråt för en kvinnas skull, sa Björn (Värml.).

Nu är det slut med livet, sa Lars, när han doppade stortån i sjön (Smål.).

Å trösta mej, sa Petter i Spinkaby, när han ramlade i gödselpölen (Smål.).

Myggen bits, sa Tok-Pelle, när det var trettio grader kallt. (Smål.).

Var.: Nu är det kallt för myggen i Norrland, sa Jan, när det var tjugu grader kallt (Värml.).

Det var en möbel i huset, sa båtsman Ryttare, när han hade blitt å med stoppnålen (Blek.).

Ni skulle höra när han talar, det är precis som en filosof, sa Ekberg om prosten (Vstgl.).

Det är väl inte så brått, sa Masse på Bärget, när tåget var i Myrsjö (Smål.).

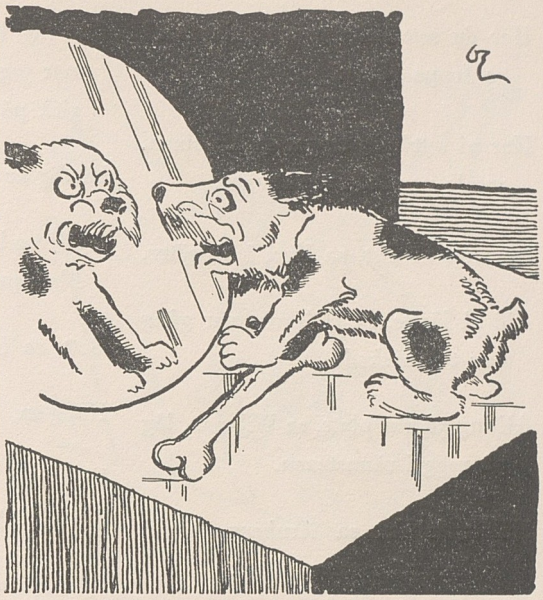

Dumma hund, sa Hultman.

Modig skall du vara men inte övermodig, sa Karl Johan, när son bet honom (Smål.).

Jag är ingen träckätare, sa Stark, när han blev bjuden på snus (Smål.).

God natt, sa Grankvist, när han trillade av bänken (Sk.).

Nu äro vi här för att tjänst förrätta, sa Vennedal, när han kom till skogen (Vstgl.).

Det var hemskt, sa Rydingen, när hönsen gräto.

Var.: Det var hemskt, sa Rydingen, fick en palt till frukost (Sthlm).

Betalt som kvitteras, sa skomakar Lärka.

Bien, sa Pelle, bet i osten.

Bättre lycka nästa gång, sa Jakob Ärlig (Tullberg), sköt bom på länsman.

Dumma hund, sa Hultman.

Det ska finnas hut i hin håle också, sa Hjelmérus om Norrköpingsborna (Östgl.).

Har du sett sill dansa i galoscher? sa Jeppe (Sk.).

Har ni sett mig flyga, sa Massman, ramla ner från kyrktornet.

Gammal är älst, sa Karl i Torsäter.

Ajö så länge, sa Hellgren var gång han tog avsked.

Allting på sin plats, sa Wikman, låg på rygg i rännstenen.

Häledulia da, sa Arnberg, kände flickan på musen (Gbg).

Jag tycker, jag ser det som en starr, sa Blindmoster (Värml.).

Skål, sa Spånberg, drack ur halvankaret (Värml.).

Fan i fåtöljerna, sa Smörholt, satte sig i degtråget.

Stackars kreatur, sa Terus, när han spände benen undan geten (Värml.).

Fort går det inte, men sakta går det, sa Säter.

Frihet bor i Norden, sa Grönvall, släppte ut grönsiskan.

Får jag leva och ha hälsan, kommer jag också hit, sa Grönstrand, gick på kyrkogården.

Färdig är jag, sa Halt-Jan.

Glädjens blomster i jordens mull, sa Blomquist, stod i myrstacken.

Gott, sa Uddman.

Hugg'en, sa Grubben (Sthlm).

Var sak för sig, sa Johansson (Sthlm).

Ho ä äkta, sa Skinnar-Olle om märren (Dal.).

Historiskt, sa Crusenstolpe, när han ljög som värst (Sthlm).

Heder och tack, sa Sveder till Flack.

Hovtrapporna är hala, sa Trippe (Sthlm).

Kommer aldrig i fråga, sa Platin om rättvisan (Nke).

Helt simpelt, helt simpelt, sa Lundborg.

Vi ska vila tillsammans, sa Österdahl åt flickan.

Den går långt, sa Tempelman, när peruken blåste av'en på isen.

Det ska vara hov me't, sa Steg, sålde hästkött.

Det är betänkligt, sa Sundberg om saligheten.

Det var jämt, sa Betzén, åt upp kalven till frukost.

Du är mitt liv, sa Svedberg, åt palten.

Här i världen lider man tvång, men strunt i den som ger sig, sa Berglundskan.

Det var ordet, sa Moss.

Det var partikulärt, sa Tempelman om örfiln.

De brukas olika, sa Reutermark om näsorna.

Ditåt lutar det, sa madam Grönlund, gick på sned.

Du är så sölig om mun, min lilla vän, sa Lundahl till suggan.

Djävlar i min själ, sa Preciosa (Gbg).

Det var susen, sa Blomberg.

Här i världen lider man tvång, men strunt i den som ger sig, sa Berglundskan.

Dyra anförvanter, sa Carlgren, körde ut svägerskorna.

Gud ske lov för hälsan, sa madam Sundström, satt på sängen och söp.

Snyggt skall det vara, sa Larsson, klippte av stubbsockorna (Värml.).

Än lever Gud, fast han bor högt, sa Vallin (Hlsl.).

Det är fina hundar, sa Rolander om kattorna (Sörml.).

Dä ä säkert, sa Ekblad, när han ljög (Sörml.).

Såg du räven, sa Linder (Sörml.).

Det står inte så skrivet, sa Pilatus (Sörml.).

Det är gott det som är undangjort, sa Vallbom om kyrkegången (V. Sver.).

Meningen är den, sa Drill (Sörml.).

Fans ungar, sa Custanie om kattungarna (Sörml.).

Gör pinan kort, sa Tasserman om de salta ärterna (Sörml.).

Finemang, sa Mobergskan, tog loppan på magen (Sörml.).

Nu är det slut, sa Ploman, när han dog (Sörml.).

Alla mina barn är herrskap, sa Rika Sara (Sörml.).

Pass på fan, så får du en liten målare, sa Sandstedt, ramla ner från kyrktornet (Sörml.).

Rör på galoscherna, sa Kolte, spatsera i strumplästen (Sörml.).

God vara, sa Platin om sura sillen.

Kör i kylan, sa Bäckström, när han gick.

Flytta er, flickor, sa Färde till lössen (Sörml.).

Herre du store, sa Per på Snurra, fick se musa på mor sin (Sörml.).

Schangtilt, sa Hedman om gröten (Sörml.).

Det blir tunt vadmal, sa Jon på Åsen, när käringen hans jämra sig för hon inte hade något till varp och slätt inte något till väft (Värml.).

Tror ni mig, sa Karin i Heden (Värml.).

Det är ingenting att tro på, sa Kerstin på norra gården om Guds väderlek (Värml.).

Månn, månn jag skall ta denna Jönsen? sa Linnart-Karin (Värml.).

Härliga land, sa Roffler, stod i potatislandet.

Det kittlar ändock något, sa Hanna Vik, la locken ned i pannan (Sthlm).

Trädet faller ej vid första hugg, sa Dicksen (Sthlm).

Nej, inte ett fnask, sa Calle Bager.

Jag ser jag har goa ögon, sa Lidmark, provade brillorna.

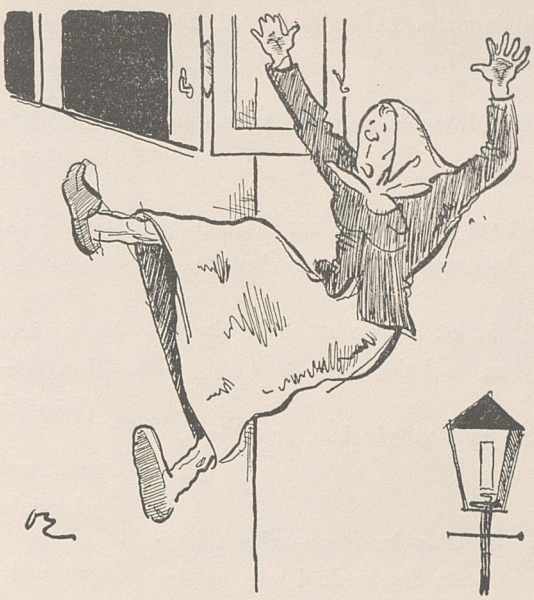

Har ni sett mig flyga, sa fru Sjöstedt.

Jag går i täten, sa gubben Stark, linkade efter.

Det är klart som korvspa, sa Edman.

Nå, nå, sa Holgersson.

Naturligt, sa Snabben.

Har ni sett mig flyga, sa fru Sjöstedt (Sthlm, Sörml.).

I så fall, sa Kyhr (Nke).

Aldrig ett dugg, sa Settervall, titta i kassakistan (Nke).

Sa du ja, sa Lejonström (Nke).

Däri ligger det, min kära Hagendahl, sa krögerskan, klappa sig på magen (Nke).

Det ska vara ordning med allting, sa Hydén, lade fotografierna i nattkärlet (Hlsl.).

Hedersman är ändå pojken, sa Mina Gren, blev dömd till tjugoåtta dygns vatten och bröd (Hlsl.).

Per contant, sa Thvengström, fick en lagsökning (Hlsl.).

Bit inte i'en, sa Vestman om karbasen.

Dä ä inte lite de, sa Sara om hålet.

Det var fan vad du har bråttom, sa Andersson, när hästen skenade.

Det är ett helvete att måla himmelen, sa Fahlcrantz.

Den gubben går inte, sa Ahlgrensson.

Du är ett svin, Hammarberg, kom och sätt dig bredvid mig, sa Rosenstein.

Det mulnar i krumelunten (var.: horisonten), sa Gyllenram.

Det är vackert så, sa Sehlstedt.

Det slinker ned som i en gammal människa, sa Jansson om brännvinet.

Det är alltihop kvitterat, sa Forsman, slog in näsan på hustrun (Gstl.).

Det föll en stock från mitt bröst, sa Dicksson, vann skogshuggningsprocessen.

Det var både ljuvligt och njutningsfullt, sa Gyllenram.

Det både styrker och uppmuntrar, sa Geijer om svagdrickat.

Det var kalas det, sa Käck, åt opp storsillen (Smål.).

Det är inte noga i skogen, sa Tok-Jon, när han hälsade på kalven (Värml.).

Öppna, mor, sa Fyll-Olle, knackade på svinhusdörren (Vstgl.).

Ingen vill ha mig, ingen dig: så gifta vi oss, sa Spele-Sven till Hambo-Britta (Vstgl.).

Hälsan är efterhängsen, sa Pelle Lindblom, när de frågade honom hur han mådde (Sthlm).

Här vila inga ledsamheter, sa mamsell Söderström, kastade sig på rygg i gröngräset (Gbg).

Har ni sett någon giva mer, sa Hobergsgubben, mätte guldmynt med skovel.

Den djävuln aktar ju inte ens folks syn, sa Hans Klinga, när kulan strök förbi hans ögonbryn.

Det var den gode kokematen, sa Johannes på Kullen om supen (V. Sver.).

Du har bara gett mig hackor, din jäkel, sa Wallman till kungen.

Förlupen kula, sa Branting (Uppl.).

Var.: Kula utan order, sa Branting (Gstl.).

Jag vet väl det, sa mor på Gårde, när de sa att hon hade gjort ner sig (Värml.).

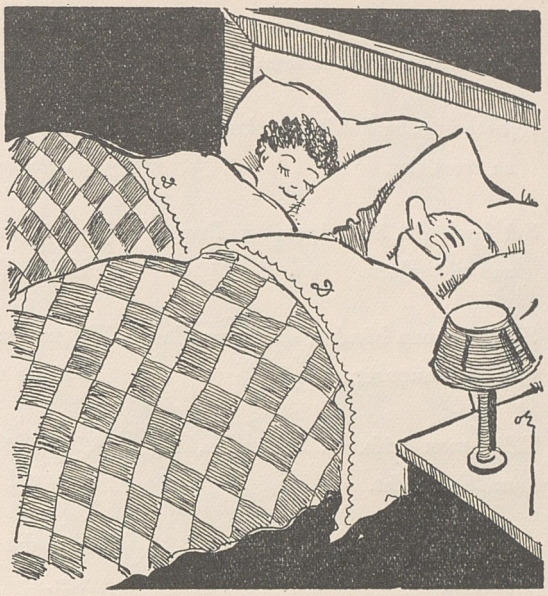

Varje fågel tycker om sitt näste, sa Drakén.

Det var näcken, sa Käcken, då han damp i bäcken med säcken (Värml.).

Det talar jag inte om, sa Käcken, då han intet visste (Värml.).

Det är inte den tiden ännu, sa Matögat (Värml.).

Giv mig litet av varje, sa Behrman, köpte konfekt för sex öre (Gbg).

Ändå till en strömming, sa Rosengren, fick ett par stövlar att klacka.

Hu, sa Billmarken, när hönsen flögo över huvudet på honom.

Här ska valsas pojkar, sa Kallstenius, tog sig sjunde supen.

Hejtitihej, skinkmärr, sa Luthén, valsade med fröken W.

Varje fågel tycker om sitt näste, sa Drakén (Sthlm).

Hur vet han det, sa Bjelke om vindflöjeln.

Blås Kajsa, kör i vind, sa kapten Blomster.

Sa du ja, sa Leijonström, när döden vinkade åt honom (Sthlm).

Lyckas inte, sa Sohlberg, skulle dansa masurka.

Stå karl, du är gripen, sa Bengtsson till grisen.

Så lurar man bönder, sa Bromander, skrev annonser.

Tålig man trifs, sa Schwedén, låg under bordet.

Den tar aldrig slut, sa Friberg om vintern.

Hopp sicken en, sa Kindbom, när hästen låg i diket.

Drömmar gå som strömmar, sa Dickson, drömde om fästning.

Sov i ro, sov i ro, sa Dickson om rättvisan.

Uselt, vad det går, sa Spångberg, dansa med prinsessan (Värml.).

Ja visst, sa pappa Lasse.

Trava, madam, sa Carl Johan, red efter käringen.

Det blev resultatet, sa Lindqvist, fick plikta för oljud.

En sup är ingen sup, två är en halv, sa Pettersson, tog tre.

Man tager, om man så haver, sa Kajsa Varg.

Mäj me, sa tattarungen. Detsamma kan de va, sa Setnepelle.

Jag vet om'et, sa Molin, då det brann i rocken.

Nu är det slut, sa Falk, stöp i graven.

Man skall väl vara människa, sa Lahrén.

Man skall höra bra mycket innan öra går av, sa Rämström (Sörml.).

Roligt ska vi ha, sa Per i Lund, hoppa i kanalen.

Det är dagsens ringa sanning, sa Forssell, när han ljög.

Gå på, sa Maja Lund.

Det var ren ordning, sa Wirsén, när Karlstad brann (Värml.).

Nu vända vi, sa Käller-Johan, när han dansade (Värml.).

En gång är ingen gång, sa Jonas i Karemaden, när han gifte om sig (Värml.).

Min pojke kan arbeta bra, men inte fria, sa Sme-Petter (Vstgl.).

Fläsket faller, sa Edström, när hans gumma ramlade ner från körsbärsträdet (Vstgl.).

Herre hjälp, sa Hammarbergskan, fick en pojke med glasögon.

Det låter som det tutar te i Stockholm, sa Nisse, fick höra en ko råma.

Herre hjälp, sa Hammarbergskan, fick en pojke med glasögon.

Det var en sjudjävla smita, sa Bengtsson om nattvardsgästerna.

Hugg'en, sa gubben, tan sa fan, låt bli'n, sa Vestin.

Det börjar ljusna, sa Gran, fick låna tolv skilling (Smål.)

Här ska valsas, sa Berggren, slogs med hundarna (Hlsl.).

Här går en jude i kyrkan, sa Almén, sluka ett ostron (Hlsl.).

Farväl, min lyra, sa Carlbom, när sista fyrken gick på spel (Hlsl.).

Jag sliter min tid, sa Tupp-Gösta (Hlsl.).

För det var skam, sa Anders Petter, fick gå hem från julottan.

Troligt, sa Pederberg, när han ljög.

Det var gentilt gjort, sa Strid, stal Östgöta bank.

Tok oppi tok, sa Tok-Erik (Bergsl.).

Potten är min, sa Svedberg, fick ingenting.

Ärligt spel, sa Vigfors, spelte hjärter äss två gånger.

I min lilla, sa fru Smith.

Det är synd procenta, sa Krok, tog femti procent (Sthlm).

Stå stöver, sa Rot-August (Bergsl.).

Fint ska de vara, sa Andersson, raka av sig polisongerna.

Den i mej, sa Lindkvist om sillen.

Den står för min räkning, sa Hellström om spöpålen.

Rätt fram ligger stan, sa Linder åt oxen (Bergsl.).

Var.: Vänd dej ôm får du si va fôra du gjôrt, sa Linder åt oxen (Gstl.).

Var det inte fan till katt, som gapade och inte skrek, sa Lundbergskan.

Ja känn mina löss på gången, ja, sa Kol-Anners (Bergsl.).

Det var ett under det, sa Melén.

Prosit Johanna, nös du, din fähund, sa Nyström till hustrun.

Det var ett enskilt förtroende, sa Landgren, fick sparken i Lyskanten.

Att vara bonde, sa Brunius, går väl an, men fan måtte vara häst åt en bonde.

Da capo, sa Grandin om solförmörkelsen.

Det var en vacker magister, sa lundatösen, fick se prins Oscar med lagerkransen.

Di ska klåss, sa Håkanson om bönderna.

Gåvor utan gengåvor bevarar vännerna längst, sa Pelle Svensson.

Nu börjar stenkastningen, sa Riego.

Om jag inte blivit gift, så har jag i alla fall mödomen kvar, sa Lotta (Boh.).

Inga pigor i första ledet, sa kapten Rudman.

Sakta i backarna, sa Dillner.

Ju enklare desto simplare, sa Dumbom.

Efter befallning, ers majestät, sa Lunkentus.

Träffat, sa Knaggen, sköt ögat ur mor sin.

Sjung kvinnans lov, sa Anna Britta Persson.

Smörj ska du ha, sa Öhman, klådde pigan i portgången.

Dä va gott portvin, sa Södlund, drack madeira.

Sjung kvinnans lov, sa Anna Britta Persson.

Gott gör de, sa Persson, fick örfilen av hustrun sin.

Det är det jag förtjänat på, sa Malmgren, spelte ensam på biljarden.

Så ska vi tat, sa Nissen, tog biljardspelarna från logen.

Fisk ska de vara, sa Telander, åt upp äggula.

Jaa du, sa Åkerlund, strypte katten.

Ä de en pik åt mej, sa Svinhuvud, fick en portion fläsk.

Kil ändan på'na, sa Lasse, när trumman sprack.

Nu ha vi dä, sa Lannsen, tog patent på buteljhalsen.

Pang, sa Gravander.

Dä ä ändå något att komma till järnvägen, sa Tibell, då han törna mot rådstun.

Lätta orninga, sa Schedin ôm kôlstiga (Värml.).

Dä va oförskyllt, sa Jeppe, kom i Guds rike.

Kallt i kammaren, sa Staberg, låg på gärdet.

Vad är det för gräl, sa Sandbom, när råttorna skrek.

Vad kittlas du efter, sa Jern, när hönan hackade honom i huvudet.

Trumf, sa Jubel, då han slog huvudet i väggen.

Du är min, din djävel, sa Lidbeck, när han ledde haren till skogs.

Var.: Jag knep dig ändå, sa Lidbeck, när han skjutit haren.

Vad skall vi kalla varandra, sa Malmström till hustru sin.

Får gå, sa major Kellman, tappa byxorna.

Det får gå, sa Peter Lund, gjorde i byxorna (Sthlm).

Snälla barn, sa Annerstedt.

De ge lia ud (Det gick lika ut), sa Pil, spelte bort skjortan (Sk.).

Ta den med tummen, sa Carlström, spelte trumf ess.

Skönt, sa Gustava om kyssen, då hon fick den på torget.

Det är vad det är, sa Bäckman om skägget.

Konstiga hästar di ljusblå, sa moster Nordgren.

Var.: Konstiga hästar di gröna med di gula bena (Sthlm).

Skämt åsido, sa Hedin om abborrarna.

Kör, sa Trasman.

Dä går alri sönder å int då heller, sa Aners-Erik (Bergsl.).

Var.: Dä håll te evig ti å e go stunn efter mä, sa Aners-Erk (Gstl.).

Passa dej för de svenska faktoristerna, sa Calle Ahlkvist, sparkade ihjäl en blind höna.

Det var muntert, sa Pilatus, när han grät.

Det var justerat, sa Erdtman, blev gratulerad på sin födelsedag.

Nu lönar det sig, sa kassören, for till Amerika (Sk.).

Bättre opp, sa greve Soop, låg i baktråget (Sörml.).

Nej pass, sa Lasse.

Man skall alltid vara försiktig, sa Smedberg, när han trilla i sjön med trumman.

Allt för besynnerligt, sa Peter Dahl, när lusen kröp på tallriken.

Inte är jag rädd, men nog springer jag, sa Thunberg.

Allt för besynnerligt, sa Peter Dahl, när lusen kröp på tallriken.

Det var besynnerligt, sa Peter Dahl, friade och fick korgen.

Dä ana mej, sa Nås-Pelle, for åt helvete.

Du har mitt huvud, sa Renvall åt oxen.

Det är dålig tid, sa Lundstedt.

Husch, sa Tillberg, när hönan fes på honom.

Flyg i luften, sa Fia.

Dä tror ni bara, sa Fredrik.

Om söndagarna, sa Bäckman.

Dä va barnvärk, sa Kajsa, fick en dotter.

Hopp, Lotta, sa Sundman.

Inte några titlar här, sa Ahrengren vid nattvardsgången.

Inga namn, sa Bång.

Det var hemskt, sa Rydingen, när hönan sprang omkull honom.

Ska inte de där ha något med, sa Lindberg, när han såg gubbar på väggen.

Den gick inte dit, sa Hellman.

Tackar, sa Bergen, fick stryk.

Nu ger han upp andan, sa Dahlström, när pumpen släppte vatten.

Här skall ni få se på fan, sa Sjöström, skulle göra bön.

Det var saker, sa Höggren, fick Vasaorden.

Dä va trivialt, sa Kopparberg om gräset.

De tramps med häljärn, sa Sandomir om lössen.

Jag har ingen aptit, sa Sandbergskan, åt upp sjutton pösmunkar.

Fem droppar gör kroppen gott, sa Rydberg, tömde halvstopsbuteljen.

Dä prover, sa Sven Göran, riste på brännvinsflaskan.

Se här min gud, sa skeppar Lärka, kysste flaskan.

På den krogen är jag ingenting skyldig, sa Österberg, när kyrkobetjäningen fordra honom vinpengar.

Där har du, sa Krigsbergs präst, när han dela ut nattvarden.

Jag känner igen det på röken, sa Branting om segelskutan.

I dag sköter var och en sitt, sa Qvist, segla i sank.

Slutad bal, sa Fristedt, dansa i farstun.

Kallt i kammaren, sa Starberg, låg nersnöad i gödselstacken.

Det hör inte till pjäsen, sa Nord, tappade lösnäsan.

Hon går med turbin, sa Hydén, när han börja lägga stenfoten.

Våra mamseller ha inte varit jungfrur på länge, sa gästgivar Bloms piga.

Mitt guld, sa Lasse-Maja om handklovarna (Nke).

Hopp fallerallera, sa Peter Hallberg, föll i sjön.

Dä här ä te ta mä, sa Aners-Mats Johan om högaffeln (Bergsl.).

Misstag, mamma lilla, sa Calle, kysste mor sin i trappan.

Håll ord, min far, sa Rudbecken.

Gud hjälpe oss alla, sa Per i Walla.

Tocka skola de vara, sa Jan om baggbölingarna (Norrl.).

Usch, va det går, sa Spångberg, valsa och log.

Sitt ol skull han ha ôvanpå, ôm han så skull på take å säg'at, sa Nås-Karl ôm Slaggen (Dal.).

Usch, va det går, sa Spångberg, valsa och log (Blek.).

Det var en trevlig afton, sa Lindblad, kom från sexan klockan tio på förmiddagen (Vstgl.).

Vänta till min flygmaskin blir färdig, sa Skimmelman till bror sin (Smål.).

Det var smotter djävlar, sa Backelin, spydde på spelbordet (Vstgl.).

Det var mig en god hjälp, sa Almby, fick åka en halv mil på andra sidan hemmet.

Jag har taji mä frâm i eländ i all mi ti, men nu börj dä bli slut mä dä å nu, sa Erk-Ols Viktor (Bergsl.).

Nu går det för mig, sa Billengren, kom i takt i valsen (Värml.).

Boll stå, sa Körnin, såg mamsellen sätta "slutet" i gatan.

Herrarnas skål, sa Måns Jönsson, var ensam i stugan.

Fan till otur, sa Hajen, spelte kort med sig själv (Sörml.).

Jo jo men, sa Tegnér.

Min kraft, o Herre, är för svag, sa Jonte i Almvik, då han fruktlöst försökte draga ekipaget ur Gamleviken.

Skynd dej å skit, Lindahl, gesällerna vill äta mens det är varmt, sa garvarfru Montelin.

Stängt, sa Östbom.

Det finns inte, sa Pelle Dalin.

Icke, sa Wide.

Var.: Icke i denna kungens tid, sa Wide.

En vacker vy, sa Bromander, satte på sej vasen.

Ta mej nu, sa Videstrand, la i väg till Amerika.

Rätt så, sa madam Grönlund, gick snett på skorna.

Hela paret, sa Lind om vantarna (Jmtl.).

Aj mitt ben, sa Skoglund, då de sköt honom.

Kör i vind, sa Blomster (Jmtl.).

Jag känner till det där, sa Löving om arabiskan.

Millioner, sa Anders Sandberg.

Akta dej bara, sa Melin, fick ovett.

Jag far ut och åker, sa Vidstrand.

Brännvin är alltid gott, sa Nyman (Sthlm).

Luft i luckan, sa Forsberg (Sthlm).

Det höjer smaken, sa Calle Melander, slog matolja i kaffet (Jmtl.).

Det är så ledigt, sa Wiss-Nisse, dansa naken (Jmtl.).

Du pekar åt helvetet, där jag bor, sa Törnström om brandflaggan (Jmtl.).

Kom inte i min vedbod, sa Larsson (Jmtl.).

Kärleken och aprilvädret har en viss likhet, sa fru Kjäjsen (Jmtl.).

Kära barn, sa Andberg åt mor sin (Jmtl.).

Innan du va, så va jag — sugga, sa Rämström (Jmtl.).

De ä förtal, sa Anders, när de kalla'n hederlige Carl.

Här ska du finna trohet, sa Lundmark, piska grisen.

Kvickt, men svinaktigt, sa Dunér.

Utsopat, sa madam Lund.

Genera sig inte för mej, sa den resande, när han från grannrummet fick höra hur värden klappade om sin fru.

Det är bra att vara liten, sa Wall, föll i papperskorgen.

I morgon bitti får du aftonvard, sa Rämström (Jmtl.).

Det är bra att vara liten, sa Wall, föll i papperskorgen (Sthlm).

Nu reser jag, sa Peter Larsson, for till Gärdstugan.

Dä ä inte förnämt förrän gasen är tänd, sa Kalle Svanberg.

Dä ä stil i den, sa Nisse Wahlberg.

Ljusa barn, sa Bååth om kattungarna.

Kan inte, sa Packelin, stava sitt namn med q u.

Ännu lever Gud, sa Sjöström, titta upp ur vaken.

Nu må jag le, sa mor Maja.

Här ska valsas, sa Kilgren, sparka pigan utför trappan.

Nej, go herrar, jag går inte hem, sa Källström.

Adjö med er gubbar, som sagt va, sa Sandberg, tog överhalning från båten och föll i sjön.

Se glad ut, sa Lundberg, piskade käringen.

Det gick dåligt, sa Hedda om polketten, när hon dansade omkull.

Jo, jag tackar jag, sa lilla Lind om supen (Sthlm).

Ingen växel i postluckan, sa Kjellman (Sthlm).

Aldrig liv, sa Jakob, sköt i myrstacken (Sthlm).

Nu börja vi, sa Källström, när han spelt i åtta dar.

Adjö med er gubbar, som sagt va, sa Sandberg, tog överhalning från båten och föll i sjön (Jmtl.).

Händelsen var den, sa bergsman Ålander (Värml.).

Hårt men rättvist, sa Olsson, mottog konkursstämning.

Kyligt, sa Flod, åkte i vaken.

Kommersen går, sa Erdeman, sålde för två styver snus.

Stäng dörren och skjut spjället för det är ölmingar ute, sa Väse-Per (Värml.).

Usch, vad det går, sa Spångberg, valsade och rökte cigarr (Nke).

Om det hörs några hundar skälla, så är det Robson och jag, sa Köhlen.

Såg du röken, sa Rahm.

Känn på tyngden, sa Lasse om palten.

Det torkar väl in, sa Liderbergs-Olle, fes i byxorna.

Nu tar väl fan sitt lån igen, sa Plundörn, förlorade på aktier.

Om sommaren, sa Holmström.

Ursäkta, får jag lov, sa Grönvall, ville stiga i soffan till gumman (Sthlm).

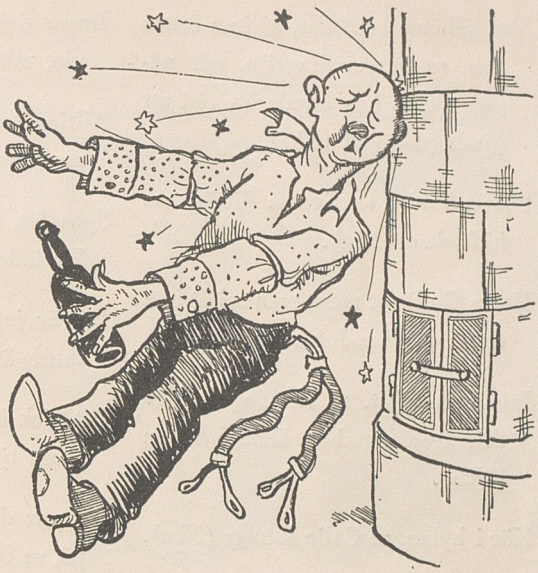

Gud förbanna alla möbler med hörn, sa Källström, slog huvudet i kakelugnen.

Sällan, sa Lasse till Masse.

Trône verk alt utans ve gäsgåln fôr där verk hoppet, sa Lus-Karls Anna (Bergsl.).

Resten hit, sa Jan August, spelte vira.

Livet ä e stri, sa Lars-Ers mora å slôgs med lôppera (Värml.).

Måttligt skola kaplanerna hava, sa kornjuden, köpte tionde spannmål för vrakpris (Nke).

Ingalunda, ingalunda, sa professor Schröder (Nke).

Utan hetta, sa madam Blom (Nke).

Gud förbanna alla möbler med hörn, sa Källström, slog huvudet i kakelugnen.

Det osar katt, sa Widestrand, reste till Stockholm för att kollationera på remissräkningen (Nke).

Auf wiedersehen, sa Widestrand, passerade Hallsberg söderut (Nke).

Vad råheten beträffar, så inte fattas den, sa garvar Hagelin, när någon tyckte han kunde ha råd att bjuda på något (Nke).

Skämt åsido, sa Svante Hedin om biffsteken (Nke).

Herrn Gu lät'et voxe, men sel åt han op'et, sa Finn-Johan om höet.

Inte som värst, sa Nerkingen, blev tillfrågad om han hade bråttom (Nke).

Kör i kylan, sa Calle Winter (Nke).

Tjenare, sa Krusen (Nke).

Skål, din sugga, sa Pihl (Nke).

Sakta kommer längst, sa Kleen, byggde Nationalmuseum (Sthlm).

Tryckt i år, sa Svedmar, snöt sig i skjortan (Nke).

En ann kan vara så god som en ann, sa Trumpetarmadam till Piparmadam (Sthlm).

Låt det då raka, sa Skirhultarn till taxeringskommittén, då han måste betala skatt för att tugga snus (Jmtl.).

Den grisen går inte, sa Per (Jmtl.).

Duger dukaten, sa Lindkvist åt Olivia, ville låna en tolvskilling.

Allting ryms på ett papper, sa gumman Sköld (Hlsl.).

Syns det, sa Betty, när hon tappade löständerna (Jmtl.).

Det är jag med om, sa Pelle Rök, skulle äta och ingen matsäck hade.

Det gick inte, sa Kallstenius, skulle snara tjuven.

Det var det jag kunde ge mig fan på, sa Öman, fick se kyparna dansa på bordet (Sthlm).

Tag bort'et, det duger inte, sa Dickson om det dödfödda barnet (Gbg).

Frågan ä fri å svare får e ta sôm e får dä, sa Lip-Mari, då hon friade och fick nej.

Det var fan så högt, sa August, hoppade ner från källarfönstret (Gbg).

Så vill jag ha det, sa August, då han föll baklänges i sjön (Jmtl.).

Det finns fler brokiga hundar än prästens, sa Södersten.

Adjö, min släkt, sa Blomberg, körde hundarna i kontoret.

Aldrig vantar, sa Thorell, frös fingrarna av sig (Sthlm).

Det var dumt, sa Thomé, bröt benet av sig (Gbg).

Det var tungt, sa Vikblad, fick ärva 30,000 (Gbg).

Jaså, sa Åhlström, när oxarna stupade (Gbg).

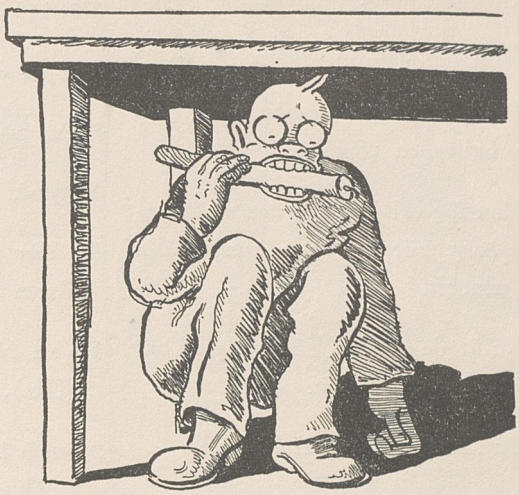

Det är hårt, sa sekter Pripp, satt under bordet och åt talgljus.

Sträck på dig, sa lille Forsberg, när han fick se jätten Emanuel (Östgl.).

Dä bryr jag mek int om för ja tar drôppar baketter, sa gumman Lund, åt upp andra grisen.

Adjö med dig, sa Tranberg, kastade grisen över planket.

De största fiskarna gå i vattnet, sa Södersten.

Det är hårt, sa sekter Pripp, satt under bordet och åt talgljus.

Slut med fröjden, sa Calle Glader, när brödet tog slut på julafton (Värml.).

Ursäkta mig, sa Rosin, gav en örfil (Nke).

Det är bäst att ta sin person i akt, sa Ytterberg, när John slog honom (Gbg).

Usch, vad det går, sa Spångberg, valsa med drottningen (Smål.).

Det var knubb, sa Hellman, dansa med Lisa (Smål.).

Jo ja tackar, jag, sa Lövblom, när han fick stryk (Nke).

Rök, min Rök, sa fru Rök åt Röken.

Du går inte, sa Granberg om luftballongen (Smål.).

Man får väl leva för det, sa Malmberg, när han inte kunde sälja smöret.

Nu är de slut, sa Ekbom, gick ner från predikstolen.

Du känner le't, sa Hallberg.

Goddag på dej, bror, sa Magerman till Harkranken (Sthlm).

Det faller av sig självt som korthus, sa Sevström (Sthlm).

Maten tystar mun, sa Sparven (Sthlm).

Skafton, sa Johan te sönas.

Kuggad och snäst, sa Liljeblad till tuppen.

Ändå betalt för skottet, sa Laggåsarn, sköt västgöten, som hade åtta skilling i fickan.

Bits du, din åsna, sa Tivander om hästen.

God don, sa Bleckpelle (Blek.).

Går inte, sa Carlstenius (Nke).

Om du dröjer, sa Sahlbom (Nke).

De va malle, sa Ahlgrensson (Nke).

Kuggad, sa Hökenberg (Nke).

De tror jag vi skiljer oss vid, sa Green om fadderskapet (Nke).

De va bien, sa Pelle, bet i osten (Nke).

Såsen är bäst, sa Söderberg, åt brylépudding med brinnande sås (Nke).

Tack du, sa Pulchau (Nke).

Inte knussel, sa Widestrand, genomdrev byggandet av Örebro stadshus (Nke).

Borta är bra, men hemma är bäst, sa Hjortsberg, kom från Hamburger Börs in på Operakällaren (Sthlm).

Ta saken kallt, sa Masman (Nke).

Tror jag, sa baron Wrangel (Nke).

Åt helvete vänt, sa Stina Wall (Sthlm).

Det går inte, sa Hallberg, red på soen.

Värkeligen jag sett sådana dörra, sa Johan till Per Olsson, då han kröp in genom fönstret.

Harrom, barrom, sa Svart-Jonas.

Ja ska, ja ska, sa Druva. — Ja, du ska så fan i helvete heller, sa Druva Kitta.

Ja kila i förväg, sa Johan till Per Olsson.

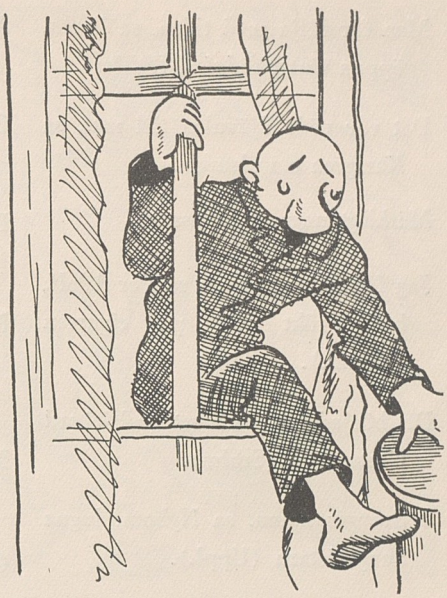

Värkeligen jag sett sådana dörra, sa Johan till Per Olsson, då han kröp in genom fönstret.

Dä få va, sa Ahlgren, trellade i diket.

Va fan vill du, sa Botte Annors till prästen.

Opp Lotta, sa Kalle, slog in fönsterrutan.

Var jag inte med, så kommer jag strax efter, sa Bergström, föll i vaken.

Hämnden svalkar, sa Tinnerholm, tog sig en sup.

Jag vill högre upp, sa Mats, hängde på tjurhornen.

Hon suckar som en galt, sa Rosendahl om värdshusflickan.

Inventiöst, sa Sviberg om tekannan, som hade hål i botten.

Stolt som en kung sitter sotaren här, sa Reiman, blev stadsfullmäktig.

Man får följa med tiden, sa Berns, öppna vinterträdgård (Sthlm).

Det var röde djävulen till mat, sa Karlgren om ölsupan.

Märkligt nog, sa Prassman.

Jag föraktar stumpen, sa Per Adolf, hade rökt slut på cigarren (Värml.).

Det började i paradiset, sa Rickard Gustavsson (Sthlm).

I Sverges namn, sa Nybom, lugna borgmästarn (Uppl.).

I min smak är fårgödsel bäst, sa Ängblommen, höll föredrag (Uppl.).

Nu är det min tur, sa Hallenberg, grep i postkassan (Norrl.).

Var ska de tas, söta du, sa Kumlin om sockret.

Det var bondtur, sa Larsson, fick prygel som beväring.

Det är ändå bevis på givmildhet, sa rika Jöns, då han gav fem öre åt norrlänningarna.

Klipp av naglarna, så gå skorna på, sa Gomer (Sthlm).

Ärligt, sa Wistrand, hade trumfess i rockärmen.

Gott dricka, sa Bergkvist, slog sju supar i en halv kopp kaffe (Gstl.).

Får jag låna en kyss, ger jag två igen, sa Norrberg (Östgl.).

Modig ska du vara, men inte övermodig, sa Karl-Johan, när Sven bet honom (Smål.).

Man ska ta vackert, så får man ta en gång till, sa Halén (Östgl.).

Gott något, sa Peter Gösta, fick andungen i nätet.

Det ampar sig (kränglar), sa Grenepetter (Dalsl.).

Ät så ni spricker, de ä er väl unt, sa gubben Elvendal.

Nu får nån ann fresta'n, sa Werner, tog tuggan ur mun.

God natt med dej, sa Lindström, då Frykberg föll i sjön.

Din dumma hund, sa Flodman.

Fan så kalla rum, sa Rejmer, låg i rännsten och frös näsan av sig (Dalsl.).

Har du spytt på fan, din svinhund, sa Vester, när de spotta'n på näsan (Värml.).

Här ska du få känna på sött, sa Kampa-Carl, gav märra sockerkringlor.

Här mår man som göken, sa Grin-Olle, satt i Abrahams kök och gnagde benen (Gstl.).

Upp igen, sa lille Loman, besteg die Jungfrau.

Gud tröste mej, sa Petter i Spinkaby, när han ramla i gödselpölen (Smål.).

Vill du sitta, sa Björling.

Det var inte farligt, sa Konix om norrskenet.

Bäst som sker, sa Isak, när hustrun dog.

Skynda dej, fähund, här fryser jag, sa Palmen, låg i vaken.

Upp igen, sa lille Loman, besteg die Jungfrau (Vstgl.).

Den som en gång satt näsan i skruvstädet, sätter inte dit henne en gång till, sa Remström, då hustrun höll på att dö (Vstb.).

Det var syndigt, sa Kajen.

Jag trivs inte i större sällskap, sa bokbindar Wenberg, gick inte i kyrkan.

En te, sa Norstedt, spelte ut spader tvåa.

De-de-den där passar bra till att ha på varggropen, sa Lybbens om pojken, som skrek.

Den där fick på söta knöln, sa Landahl, spelte kort och högg tvåan med esset (Dal.).

Det ramlar an, sa Branten, fes i byxorna (Dal.).

En skam för mej, men en heder för stan, sa Edgren, gick vilse i Åmål (Dalsl.).

Djävlar anamma all falskhet, sa gubben Wallrot.

Det var aldrig meningen, pappa lilla, sa Frykberg, när pigan fick barn.

Nu är det lika ledsamt igen, sa Gädda, då han slutat äta.

Man kan ej vara där, för man blir så sotig i ansiktet, sa Möller, gick från eldsvådan.

Namnet skämmer ingen, sa Tjuv-Jon (Mpd).

Bären hem till mitt, sa Olof Smidt (Sthlm).

Hon är alldeles superb, sa Sigurd om Månsan (Smål.).

Det är för små timmerstockar, sa Dickson om baggbölecigarrerna.

Sakta i backarna, sa Knockenhauer (Värml.).

Penningar eller garanti, sa Wallenberg (Sthlm).

Ja va de inte fan, sa gamla Wassen, stal äpplen i partens trädgård.

Det smakar fågel, sa Sundstedt, fick stämning från Hjerpe (Norrl.).

Den där går långt, sa Tempelman, när peruken blåste av på Norrbro (Sthlm).

Nu är det färdigt, sa Nilsson, piska käringen.

Det är jämt, sa Bojsman, när det var udda (Östgl.).

Det är klart som hennes öga, sa Österdahl (Östgl.).

Det är min grannlåt, sa gamle Ekman om dotra.

Jag måste däran, sa Svartzen, ramla ner från kyrktaket (Gbg).

Påtänt, sa Johannes, när stugan brann.

Kropp utan krämpa, sa Nilsson, blev trampad på liktorn.

Sicken abbre, sa John (Dal.).

Usch, vad det går, sa Backman, sålde för tre styver såpa på dan (Dal.).

Finns det inte fler som har snusdosor här, än jag, sa Falken, såg med ångest hur hans dosa gick laget runt (Dal.).

Jämt, sa Klingberg, tog tio kronor för en sup (Gstl.).

Jag rider min märr som en häst, sa Styrbjörn.

Det är en sex, sju, nio stycken, å så ä dä några smådjävlar döe, sa Vester, blev tillfrågad om, hur många syskon han hade (Dal.).

Jag rider min märr som en häst, sa Styrbjörn.

Hjärtligt kär haver jag dig, sa Tinander, satte hjärter ess i galoscherna (Blek.).

Nu geck vija ikring, sa Knut-Olle, då böxera sprack (Vstml.).

Starkt håller och skit går sönder, sa målar Hallonlöv (Sthlm).

Je tror dä töer, sa Jerk, torka näsan vid trettio graders kyla (Vstgl.).

Hur fan pissar du nu, Grålle, sa Sandén, som hade fått sin häst bortbytt mot en märr.

Det kunde en ann ha haft, sa S:t Anne klockare, när förhand sa klöver (Östgl.).

Dä va en hund te ha trumf, sa Petter Jönsson, kika i kungens kort (Norrl.).

Di brukas så olika, sa Bodfors, låg under bordet.

Vi ska handla ärligt, sa Sager, skämde bonden på en plåt (Dal.).

Det var otäckt, sa Falken, när hustrun fes på skjortan (Smål.).

Det är släktingar, sa Kindberg, knackade på krogen.

Dä bruks sägs så, sa Judit, när hennes fästman ville ha ja å förklara sin kärlek (Bergsl.).

Gud sig förbarme sådan skam, sa Günther, fick vasaorden (Sthlm).

Det var lyckat, sa Schantzen, när far hans dog (Gbg).

Valsa med mig får du se, om du kan hålla takten, sa Lars med träbenet.

Vad tjänar det till, sa Åkerblom, fick fyra ess i priffe.

Bocka dig djupt, din sjutusan, sa Hedlund, blev riksdagsman (Gbg).

Pang, sa Gravander, damp i brunn (Östgl.).

Pang, sa Levander. Var.: Grovander.

Kör för det, sa Trasman (Östgl.).

Det var aldrig värt, sa Rosendahl, spelte bort fiolen (Smål.).

Detta var roligt, sa Olander, då han svalt på julafton (Smål.).

Går du den vägen, sa Ståhl till skräddarn, gick ut genom fönstret.

Det var ett sjuhelvetes skoj, sa Dickson, gav 10,000 rks. till nödlidande i Norrland (Norrl.).

Bara för ungdomssynder, sa Wennerberg, kom in i akademin (Uppl.).

Jag är ingen stock, jag, sa greve Sparre.

Jag ger mig aldrig, om jag så ska stå nakot för domarbordet, sa Skog om rättegången (Dalsl.).

Jag ger dig tusan djävlar, sa Ekeroth, när tiggarn bad om en slant.

Vad vill det här säga, sa Bodin, sex fötter och två pigor (Vstgl.).

Sicken bock, sa Sohlman om kalven.

Fan må vara bonde längre och inte jag, sa Persson, kalla sig Pierresonne (Östgl.).

Gloe i halväte och inte i skymme, sa Malmqvist, när pantlånarn titta på honom.

Äkta vara, sa Skinna-Olle om märra.

Jag mår tackar knubb! sa Hellman, hade kopparslagaren.

Där går vägen, sa Widell, körde i diket.

Det var hut i helvetet, sa Wattman, när hustrun dog.

Tjänare, sa Kruse, kysste pigan.

Kör i kylan, sa Jonson, for till Härnösand och hälsa på Beckman.

Så tuktar man fähundar, sa Blomqvist, när han blev utsparkad.

Gud förbanne mej ja hälsa på svina, sa Anders, trodde han mötte kyrkfolket.

Tocke tok, sa Molin.

Var lugn du, Johansson, dä ä ta mej tusan djävlar inte farligt, sa direktör Fagerlin åt den som skulle halshuggas.

Angår mej inte, sa skeppar Lustig, när de hälsade på honom.

Bättre sent än aldrig, sa Jakob Ärlig.

Saken är klar, sa Holmelin.

Det angår mej inte, sa Olsson om självständigheten.

Tockna ä di, sa Tolfman om lössena, det går inte fler än tre på pundet.

Tjänare, sa Kruse, kysste pigan (Gstl.).

Dä va kröska, sa Kalle på Skogen om äpplena (Dalsl.).

Det var märkvärdigt, sa Vickström, när kassan gick ihop.

Här skall valsas, sa Vessblad, drack punsch.

Gu ske lov vi ä i husa, sa Bengt-Petter, satt i orrkoja å dä hellregna (Vstml.).

Du är en general, bror, sa Thunberg till harpspelare Pratté.

Du måste medge att förra uven var en förbannad strunt, sa baron Essen, gav femton daler för en nattuggla.

Adjö mitt hus, sa Hagen, när Växiö brann.

Säkert och säkert nog, sa Bergelin, när han ljög.

Var ska det tas, sa Kummelin om sockret.

Spader, Björkman, sa Planius (Blek.).

Det var märkvärdigt vad en resande tål, sa Enhörning, for från Sundsvall till Hudiksvall (Norrl.).

Färdig är jag, sa Halt-Jan.

Lärkan slår i skyn, sa Enlund, då höken var efter duvorna.

Det har jag reda på, sa Wallin, då de övriga ljög.

Jag minns ej något, sa Erlandsson, söp ur sista supen.

Nu kan jag se vad klockan är slagen, sa Widmark, blev varse ostronfatet.

Fy fan, sa Törnblad, då han ville skämta.

Svara, svara, sa Törnblom, då han var svarslös.

Det går inte, sa Jönsson, gick i bakrus.

Det går inte ändå, sa Jönsson, gick nykter.

Hopp, Klinga, sa Carl i Binga, så länge hästarna springa (Blek.).

Sams kusiner, sa Ströberg till svinen (Blek.).

Nu ä dä kväller, sa Anners-Karls Olle, titta i sedelboka (Bergsl.).

Ja tror ja dröjer, sa Tidberg.

Ja sir många, som int ä här, sa Lars-Pers Frans, när han va byfogde å di ville han skull börja stämma (Bergsl.).

Greta och Britta, lägg bena på axlarna å spring, sa Kämpenberg åt döttrarna, då han såg getterna på rågåkern.

Nå kinder, sa Thomas Tomssen.

Träffat, sa Knaggen, sköt ut ögat på bror sin.

Är du rädd, så stig bakom mig, sa Lindahl.

Det går int den vägen, dumbom, sa Söderberg åt landshövdingen.

Adjö nu med både vett och förstånd, sa Nyberg, drack punsch (Sthlm).

Träffat, sa Knaggen, sköt ut ögat på bror sin (Norrl.).

Mitt höga bröst, sa vågmästar Norling, klappa sig på magen.

Var fan tog vägga vägen, sa Erland Månsson, när ridån gick upp på Kungl. Teatern.

Stort ska dä va, sa Mobergs Pelle.

Att jag betalar ärligt och redigt, kommer aldrig i fråga, sa Askrot.

Här är inga dumma slängar, sa Kalle Glader, bet fingrarna utav fryksdalingen (Värml.).

Hacka så fan står efter't, sa Liljefeldt till hushållerskan, ju mindre slipper vi tugga.

Jag skulle bara titta, sa Mobergsgubben, trilla i graven (Gstl.).

Dä ä sten å död, sa Jöns Morén, bet i katekesen (Gstl.).

Det var helt onödigt, sa Jon Larsson, när det regna på höet (Östgl.).

Sker det så sker det, och sker det icke så sker det ändå, sa Wallenberg.

Dä duger ock, sa Pelle i Höjden, när prästen kalla honom fähund (Gstl.).

Fan i den såsen, sa Petter En om senapen (Gstl.).

Det är bra att inte ha med saken att göra, sa Sahlbom, när slupen sjönk.

Konstig smak, sa Ljungberg, åt gröt och småsten.

Här är inte fråga om folk, sa Aulin om lantbruksmötet.

Tack för hjälpen, sa Smed-Pelle om örfilen (Norrl.).

Det håller rätt, sa Bösen, då han fick tre daler för en plåt.

Gösse, jämt när ja si dä, kömmer ja hög dä, sa Sve-Lasse (Gstl.). (= Gosse, alltid när jag ser dig, kommer jag ihåg dig.)

Om mor visst, hur dä här va, så grät ho blo, sa Lundboms Johan, när han låg i sjön (Bergsl.).

Det ser så ut, sa Calle Räf, när han spådde.

Det knallar och går, sa Pingsta-Jan, söp upp torpet.

Dröj, sa Sandberg, läste för prästen.

Just nu sker det, sa Beck-Erker, när han trolla.

Det beror på jordmån, sa Kuback, när han var full och marken lutade.

Det är olika, sa Kuback om brännvinet.

Vi ska försöka, Hennes Nåd, sa Trulls.

Det var svinaktigt, sa Carlander, blev uppkallad i polisen.

De ä så kallt så fan kan frysa klorna å sej, sa Bullingen, frös om händerna.

Det var hemskt, sa Rödmåsegubben, när höken flög över honom (Norrl.).

De luktar mokka, sa Loman om gödselhögen.

Efteråt är man klok, sa Carlander, slapp ut ur dårhuset (Blek.).

Hiertas hjärna, sa riksdagsman Jönsson (Blek.).

Nu är det färdigt, sa Högman, föll genom sängbotten.

Go afte, sa Fredrik-Sven, när dä va solförmörkelse på förmiddan (Bergsl.).

Kostar det något, så smakar det ock, sa Adam, bet i äpplet.

Orätt bytt, sa Palmgren, då han bytte själv.

Kostar det något, så smakar det ock, sa Adam, bet i äpplet.

Dä drillar in, sa Lisstussen om ärtsoppan (Sörml.).

Den ena ladan va tom och den andra va inte någe i, dä hö va inte för gott dä, sa Prinspelle (Sörml.).

Du ä e rekti messkrackle, sa Smörjar-Axel åt gumma si (Bergsl.).

Många gånger har ja åkt bort, men aldrig har ja vänt om, sa Prinspelle (Sörml.).

Nu ska ja rusta mäj te bröllop, sa Fattigstu-Annika, når ho skull ut å tigga julbulla (Bergsl.).

Nu är det slut med det roliga, sa Fröjden, då gumman dog (Dal.).

Skaffa dig så har du, sa Sahlstedt om näsan.

Wischo, sa Spaken, satte käringen på hyllan (Dal.).

Halvan går, sa Spångberg, drack ur ankaret.

Så sant jag är hederlig karl, sa Strömbom.

Spar inte på senapen, sa Calle Moberg då han bjöd sina gäster ta tersen.

Vänta mej, sa Häggen, höll pigan i hår't.

Jag måste, sa Päppen, när han dunkade sin käring i ryggen med ett vedträ.

Min Gud, sa Lärka om supen.

Jag tål inget skoj, sa Öberg.

Du är rar, sa Viklander.

Jesus vet, sa Melander.

Halvan går, sa Spångberg, drack ur ankaret.

Banko fan, sa Beck-Erker om nya psalmboken.

Jag står mig gott, sa Grejmer, då han inventerat halva lagret.

Det kom ättika på, sa Nordström, tappte pottan (Nke).

Lyckas inte, sa Cedervall.

Det är jämt, sa Klingberg.

Det går för sju, sa Lindvall.

Nu får du re dej, sa Bricken (Bergsl.).

Ingen bror i spel, sa Boklund.

Passa stövlarna, sa Masman.

Skål på saken, sa Lager.

Man får inte klaga, sa guldsmed Blomqvist, sålde för femtio öre på Linköpings marknad (Östgl.).

Opp och stå på näbb, sa Svanström.

Här ska valsas, sa Sundberg, fick hem snuskaggen, börja handla.

Ganska trevliga abborrar, sa Forssell om mörtarna.

Öm dä var mörn, så man fing äll igen, sa Forslunn, när han la sej (Bergsl.).

Hör på god vänner, sa Kindberg åt svina, här får ni inte gå!

Dä va grova saker, sa Erland Månsson, när dotra lyfte kjortlarna.

Fan vet, sa Wickman om nattvardsgången.

Det skall fan ge sig, sa Hammarberg, tog fram punschbuteljen (Sthlm).

Det rör ingen sugga, sa Pelle i Mara.

Det var viktiga grejor, sa Kall Went (Vstb.).

Ja straffar dej bara med ordet, Christina, sa Lars på Fjället, slog hustrun med bibeln.

Det var bra gott, sa Lars Bengtsson om halvan (Vstb.).

Det är ett sällskap, sa Ehrenpohl om sönerna.

Va du har gott, sa Wibell åt fargalten.

I helvete på en hal is, sa Hedin.

Bor friden här, sa Hedman, slog ut fönstret hos Lotta Strid.

Dä va grova saker, sa Erland Månsson, när dotra lyfte kjortlarna.

Träffat, sa smeden Bergström, när han sköt bom (Dal.).

Det var ändå en tugga, sa Löfbo Carl, när han åt upp fem marker lax (Norrl.).

En kan inte vinna alla gånger, sa Backa Jon, när han spelte bort rocken.

Det var oförtänkt, sa Jeppe, kom in i Guds rike (Blek.).

Inga bekymmer, sa Peter Månsa (Värml.).

Rekorderligt ska de vara, sa Karl Ersa (Värml.).

Låt det gå till ändamålet, sa Anders Persson (Värml.).

Å, det är ett helsinges snejs, sa Johannes Månsa (Värml.).

Det ska väl i helsike heller, sa Karl Anders.

Det tål att tänka på, sa Åberg om edgången.

Alltihop är kvitterat, sa Jorsman, slog näsan av käringen sin.

Nu högg du det, sa Hulterström, när hunden bet honom i träbenet.

Dramatisk värk, sa Höhler, hade ont i benet.

Sjön suger, sa bagar Kihlbom, när han gick över älven (Uppl.).

Spader, sa Bocken, när han spelte kille.

Hut, tjuvpajas, sa Bocken, fick sillen på metspöet.

Oskuld lastar mej inte, sa Dickson.

Dä va ändå någe, sa John i Hagen, gav märren en mygga (Norrl.).

Ljusa pojkar, sa Aspelén om kamraterna, som kröpo på knäna i fyllan.

De hörs inte av, sa Sjöberg, när han ropte på nattvardsgästerna.

Hopp liten och gör dig lätt, sa Lars Ols Olle.

Jag vet om'et, sa Snarn, när han stal osten.

Det var hett, sa Olle i Gärda, när mor hans slog'en om käften med grötvispen.

Super mej inte värre full än jag kan ligga kvar på stället, sa Calle Isaksson.

Han är allt i herranom, sa Ståhlman om grisen.

Du är min, sa Dahlström om grisen (Vstb.).

Kommer genast, sa gästgivare Mässén om hästarna (Värml.).

Tro mej, tro mej, sa Byström.

Ruter, din sate, sa Stadig, vakna i kyrkan (Östgl.).

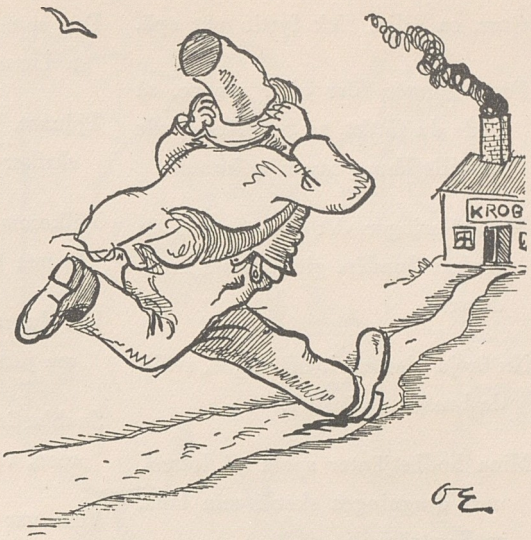

Fan till dragningskraft, sa Wahlström, sprang till krogen.

Gudskelov, jag vaknar frisk och sund, sa Sundberg, vakna i sängen och spydde (Värml.).

Hopp, sa Linken, gick och halta (Värml.).

Du är rolig, du barn, sa Fastberg, klappa grisen (Värml.).

Den gången högg vi i sten, sa herr Edholm, miste fru Stenhammar (Värml.).

Fan till dragningskraft, sa Wahlström, *sprang* till krogen.

Styvare, sa Hjälmberg.

Värre, sa Olle Sjöberg.

Att göra byråar med runda hörn, är djävlar i mitt hjärta icke att springa på, sa Petter Landberg (Östgl.).

Ganska partikuliert, sa Tempelman om örfilen (Östgl.).

Klassiskt, sa Dufvenberg (Sörml.).

Schangtilemang, Pettersson, sa Lundström (Sthlm).

Du är så rolig om mun, min lille vän, sa Lundahl till suggan.

Otur, sa Lilja, fick fyrtio par spö.

Fem minuter förr eller senare, så hade du fått'et, sa Söderlund, när de ville låna pengar av honom.

Nu själaringer det för tarmen, sa Anders Sundén, gick genom krogdörren.

Nu är ja klar, sa Lysvikingen, svälj-de bussen (Värml.).

Mina bodbetjänter spela på lotteri, men dragningen sker i min låda, sa Serström.

Det skall fan raka mej, sa Hofgren.

Lycka det gick som det gick, sa Sandström, gick utför Edets fall.

Vart ta alle vackre jänter vägen å vurfrå köm alle fule kärnger, sa Kol-Petter (Bergsl.).

De ä små men de sitta tätt, sa Renström om lössen (Rosl.).

Dä kliar i ryggslute, så dä blir nog ombyt på fängelse, sa Spa-Pelle (Gotl.).

Där ligger vinsten, sa Thunberg, tappa korten under bordet (Östgl.).

Den som är bjuden han är fägnad, sa Lasse Stenström.

Tjänare, sa Kruse, låt bli mej, jag skriker så frun hör det (Östgl.).

Välkommen hem, sa Vettergren, tog supen (Östgl.).

Det duger till gardiner, sa Losman om järngallret (Östgl.).

Snabba äro lyckans stunder, sa Möllman, var provryttare i två dagar.

Vem var det som damp, sa Lindstedt, ramla omkull i rännsten och slog ut ett fönster i farten (Sthlm).

Så mycket bättre, sa Petter Jönsson, då alla fåren var borta.

Det är intet att glina åt, sa David i Hasta, då oxen satt fast med svansen.

Jag tycker skogen växer lika för alla, sa Lundqvist, då han baggböla.

De är gott att vara känd, sa Skröder, blev krävd.

Gävle kraker, sa Hederstedt till gesällerna.

Inte ett pullans fnask, sa Calle Bager (Nke).

Såna kristna ha vi, sa Thorngren om svinen (Östgl.).

Pass för mej, sa Starbom (Sthlm.)

De va inte de ja ville säga, sa Thorén (Sörml.).

Det är troligt, sa Puderberg, när de ljögo för honom.

Sablar i mej, sa Falken.

Nu ska ja ljumma upp dig, sa Per Nilsson till käringen.

Sjömanslivet går aldrig ur mej, sa Calle Wildt, när han seglade i baktråget på Karlstads salutorg (Värml.).

Nu ska ja ljumma upp dig, sa Per Nilsson till käringen.

Dä va mej en hund, sa Blinda Kalle om markattan (Boh.).

Ja känner te saga, sa Pig-Kori om barnekynga (Östgl.).

När det är gjort, så är det glömt, sa Norsk om nattvardsgången (Mpd).

Hit hörer höken, sa Per i Kärne, när han körde tuppen i svinhuset.

Gud bevare Hans Majestät, sa Per Persson till kronofogden (Uppl.).

Dä ä ja man om, sa Lundström.

Ta klabbet, sa Borg om syben (Sk.).

Dä får gå, sa Fyren om ruset.

Ä du arg, min påg, sa Mårten till mor sin.

Kräken bjuda till, sa Thalén.

Gud styr, sa Hallberg, när oxarna skena (Smål.).

"Norge ur dina händer, konung", sa Branting.

Inget smicker, sa Robsahm, fick en örfil.

Nix, madam, sa Brodén, då han skulle tala franska.

Som jag tog mej före, har jag tatt mej bak, sa lille Aners.

Händelsen är den, sa Markstedt, rev sig bakom örat.

Så va de, min lilla gosse, sa Öhrvall.

Mi sön kan arbete gött, men int begrip han te frie, sa Bommen.

Att gå och sova det går, men det går inte fort, sa Bovall (Gstl.).

Inga namn, sa Strömmen, när hundarna slogs.

Du måtte vara från den socken, där bönderna äro två om kyrkrocken, sa Borapetter.

Han täljer upp ingenting och lägger det i solen att torka, sa Jonas om late sonen (Vstgl.).

Dä va la Janken, sa Hultgren.

Dä ä inte så roligt, sa Jocke Hall, blev pappa.

Nu ska jag handla ärligt, sa Pelle Bergström, blev dömd läsa för präst.

Bara hjärtligt, sa Södergren, klappa jungfrun sin.

Här ska valsas, sa Pelle Hägg, slogs med drängen sin i svinhuset.

Morgens bönder, sa Lundström.

Hut, kock, sa Benjamin Lidbäck.

Låt Jerusalem brinna, sa Asplund, då kvarn brann (Vstgl.).

Bättre lycka nästa gång, sa Garibaldi.

Skral frukost för så många pengar, sa Myr-Sven, fick fyrtio par spö.

Det blir ingenting av, förrän jag kommer, sa Myr-Sven, skulle stå på schavotten.

Ärlighet varar längst, sa Widestrand, rymde åt Amerika.

Jag önskar ett bad, sa Edman, dränkte sig.

Vackert verkade det visserligen, sa Wallenberg, blev landshövding.

De ä inge käringeprat, för de har min hustru sagt, sa Hultman.

Det är inte värt att gråta, sa Jacob Ärlig, miste mor sin.

Kunna vi inte komma överens i godo, sa Strömbom, blev tilltalad för bedrägeri.

Grannlåt, sa Ekman om dotter sin.

Sämre byxor kan man hitta (var.: slita) än de gröna, sa Massman.

Grannlåt, sa Ekman om dotter sin.

De va en konstig hund, sa Rolander om katten.

Hon med, sa Jan Andersson, såg hustrun full (Vstgl.).

Nu drar man in på staten, sa Jöns Pehrson, klippte av sig luggen (Rosl.).

Inte ett fnask, sa Brunius till änkedrottningen (Sthlm).

Inte är jag stor men skrika kan jag, sa Wall (Sthlm).

Gud fördubble mig, sa Uddeman (Boh.).

Visst fan skall jag hålla i, sa Cederborg, låg i Strömmen (Sthlm).

Vet hut, hederliga vän, sa Söderling (Sthlm).

Darra, sa gubben Åberg.

Den girige vill ha mer, den onde vill ha fler, sa prosten Pihl (Vstgl.).

Ingenting har inträffat, sa Boström till folkdeputationen.

Åsna, sa Lomberg, när skomakarn ville bjuda honom på toddy.

Det är så långt till skogen, sa Törnberg, elda med yxskaft.

Nu är fan lös, sa Behm, blev bet på trumfess (Värml.).

Om ja ska vinna förtroende, så ska de ske i tysthet, sa Olle Wiberg.

Jo! jo! inom fyra murar, sa Björken till sessionaten.

Det duger till bränsle, sa Björken, hitta tunnbanden i rännsten.

Ja är inte danad till någon skomakare utan till något högre väsen, sa Wahlmark.

Jag tror det kommer ett kompani knektar, sa Svärden, när ett par käringar kom.

Ho kommer väl igen, när ho blir hungriger, sa Calle Ahlqvist, då de begravde modern.

Den gången gjorde jag det bra, sa von Essen, stal kungens rock.

Ja det tror jag, när du brukar knep, sa Calle Melander, då gäddan slog ikull honom.

Bra som det är, sa Dyrsen.

Rätt siktat, sa Löfven, slog näsan av sig.

Så där ungefär och litet till, sa Schantzen.

Alla kungar ska halshuggas, sa Carlén, talade för republiken.

Hustru min, hon är en karl, sa Brattén.

Ingen vill ha mej å ingen dej, så gifter vi oss, sa Spele-Sven te Hambo-Britta (Vstgl.).

En simpel parfym, sa Lindholm, lukta på Blomkvisten.

De va ett gott syndastraff, sa Hården (Vstml.).

Vet ni då ingen levande hut, sa Wejris, blev bjuden på te (Sk.).

Inget knussel, sa Kellgren, bjöd på svagdricka.

Mamma å ja, vi leker, sa Berggren, piska käringen.

Det kan kvitta, sa Bodin, när prästen sa att han icke blev salig.

Den största sparsamhet bör iakttagas, sa Carl XV och begärde anslag för sin syster.

Här gå tomter åt, sa Sundstedt, fick anslag av stadsfullmäktige (Sthlm).

Kors i det eviga riket, sa Lisa, då det brände i skinnkjorteln (Dal.).

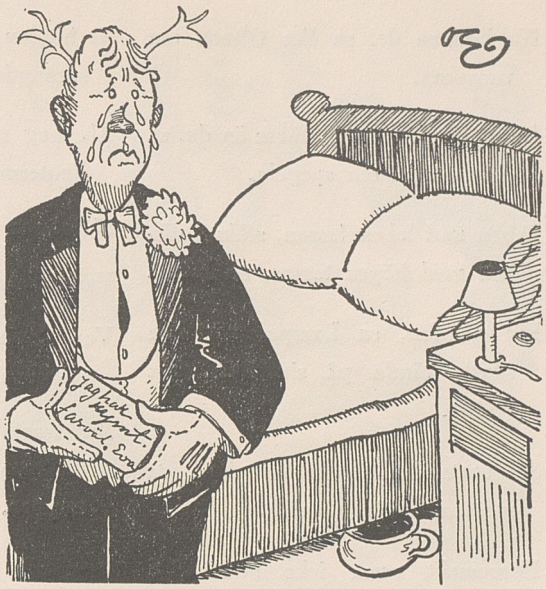

Det var öde och tomt som på första skapelsedagen, sa Masman om brudsängen.

Jämnan drar, sa Lars (Hall.).

Det var öde och tomt som på första skapelsedagen, sa Masman om brudsängen.

Det var inte mycke mä'n, sa Skånkar-Jan om liket.

Res på dig, sa Syrak om koleraliket.

Dä ä kort ti göken gal, sa gubben Per till Mörkavekapojkarna (Hall.).

Stig in i värmen, sa Hammarström.

Det var kongligt, sa Törnsköld, när skjortan brann i kakelugnen.

Heder och vördnad, sa Möller, stal tulubben.

Den som ger så han tigger, ska ha stryk så han ligger, sa Grahn, gav skjutspojken en örfil i dricks-pengar.

Gott, sa Uddman, när barnet pruttade.

Skål, sa Måns Jönsson, när han var ensam hemma (inne).

Nu komma de, sa Per Olsson om vargarna.

Ingen har lurat mig värre än du, sa Brännström om spegeln.

Leben und leben lassen, slå'n i disken med högra tassen, sa Jakob.

Eld på fan, sa Lampa, när han skulle tända på sin blåslampa (Nke).

All sorts karl ä skräp te karl, sa mosters Lotta (Hall.).

Herremakt varar icke beständigt, sa Staffen.

Det går herrn på ändalykten illa, märker jag, sa Vester, fick se Aggen sätta en rova så byxorna sprack (Dal.).

Det va jäsingen, vad di va sega, sa gumman Wetterberg, trampa på blodiglarna.

Du slapp, sa Lacken.

Så här gör man upp affärer, sa Videstrand, då han försvann (Värml.).

Det här är inte Storgatan, sa Sjögren, stod i rännsten och trampa (Gstl.).

Åt himlen längtar jag, sa Sandahl, sprängde båten i luften.

Åh, nog räcker dom i min tid, sa Reutermark om tarmarna.

Skönt, sa Gustava om kyssen.

Var.: Skämt, sa Gustava om kyssen.

Var.: Skönt, sa Gustava om kyssen, när hon ingen fick.

Jag tror du tar av dig hatten, sa Låftman, talte vid torparn på trappen.

Aldrig på tiden, mina döttra komma inte att ta några dränga, sa kopparslagar Mobergska.

Jag skulle inte vara mycket noga då, sa Sofi till herrn, som bad att få göra sällskap på gatan.

Det var rätt nätt det där, sa fru Warburg om Afrikanskan (Gbg).

I min ända ska han doppas, sa fru Gillberg.

Det var hut i helvete, sa Wattmans Lisa, när hon fick jäntan.

Leve republiken, sa Lindhagen och blev stämd.

Fan ta dig, ska du trampa på min bästa liktorn, sa Calle Melén.

Mycken sjukdom i Frankrike, sa Napoleon, när han hade ont i näsan (Uppl.).

Jag säger inte om det, sa fru Fineman om barnsängen (Östgl.).

Här lider jag ett helvete, sa Bergelin, låg med huvet i beckpannan (Dal.).

Man anar resten, sa Platin, fick se kalsongspetsarna på gumman sin (Sthlm).

God morgon, min Gud, sa skeppar Lärka, tog supen på sängen.

Skönt, sa Mobergskan, valsa i träskor (Sthlm).

Grannlåt, sa Mobergskan om mågen.

Äntligen tog jag mig ett spel, sa fru Appelkvist, spelte misère (Östgl.).

Det var värre det du, sa Therèse.

Skijt i hä, sa madam Wessman (Vstb.).

God morgon, min Gud, sa skeppar Lärka, tog supen på sängen (Sthlm).

Kommer aldrig i fråga, sa fru Eschelson (Östgl.).

Den som står på lur får höra sin egen natur, sa Brink.

Morgens Fischer, inte ett dugg, sa fru Zettervall (Östgl.).

O Gud, vad jag är förföljd, sa Julinskan, var nära att bli stämd för att hon gjort en "konst" på bordet i gesällkammaren.

Jesus vet, sa jungfru Sophie.

Min lilla gosse, sa fröken Posse.

Herren gav och Herren tog, sa fru Bergström, när kalven dog.

Det angår dig inte, sa fru Wedenius, tappade kjorteln.

Inte mister jag oskulden, om det bara sker en gång i veckan, sa Lotta Ryd.

Nybons-Pelle ha stucke mej, men jag låter inte sola gå ner över mej, sa Berg-Anika (Sörml.).

Va vi ä söta, då vi ä små, sa Lisa Wall om grisarna.

Är det jag som ätit här, eller är det svina? sa mor på Höjden. De är svina, sa far.

Det kom an på, att du satt i mellanhand, sa's till Uhlbäck, som spelte knack och blev bet på trumfess (Dal.).

Gull ej annat är än mull, sa pastor Borg, tog fem riksdaler för kristningen.

Det går av sig självt som Tjellmo orgel, sa Klockar-Jan.

Håll ord, min far, sa Rudbecken.

Stryk näsa ur syna och se glad ut, sa madam Klint.

Blir det inte i dag, då blir det inte bättre, sa Stina, när Lasse skulle stjäla en kyss.

Nu börjar vi, sa Lundahlskan, när hon skulle spå.

Skulle vi snusika (snusa), sa Petter Jönsson i Träslända.

Rent spel, sa Lort-Malin (Gstl.).

Det händer i våra länder, sa fru Kländer, slog sig i rumpan med bägge händer.

Vem fan är det som har lyftat upp bägge benen? sa löjtnant Piper.

Gud ske lov för hälsan, sa Fröqvistan, låg i sängen och söp.

Gör så gott du kan, så gör Gud resten, sa Kolar-Jon till prästen.

Sakta i backarna, sa madam Blom, föll på huvudet med kaffekruset.

Bara godhet, sa fru Hansson, lurade mannen på faderskapet.

Vår dyre konung, sa Lukas.

Hit med skier och kniver och allt vad ni har, sa Dessen, när sista spelet togs med trumfess.

Pang, sa Grandin, trilla i Lillån.

Det var god välling det här, sa Lundberg om toddyn (Värml.).

Hjälp mig i land, livet är kärt, sa Löfbo Carl, låg i rännsten.

Hell dig, du fria nord, sa Vikman, kröp i cellfängelset (Gstl.).

Hör det klingar, sa Dahlberg, slog palten i bordet (Gstl.).

Jag skall tänka på det, sa Brisman om hyran.

O, vad mannen får lida, sa Grahn, låg full.

Fattigdomen är stor, men det är många om den, sa fru Lindahl (Sthlm).

Fattigdomen varar längst, sa madam Boberg.

O, vad mannen får lida, sa Grahn, låg full.

Man tager det man haver, sa Cajsa Warg, doppade brödstycket i krukan.

Vänt litt, sa Palmen.

Jag tror jag dånar, sa Augusta (Smål.).

Än mer, sa Victoria, slog dottern sin (Smål.).

Den var läskande, sa fru Bökman om skinkan.

Skam till gräs, sa Eva, satte sig i nässelhögen (Värml.).

I min ända, sa Stina.

Gå på, sa Maja Lund.

Fint ska de vara, sa Lotta, sydde hålsöm på kökshanddukarna.

Finemang, sa Mobergskan, smutsa ner kjolen (Norrl.).

NATIONER EMELLAN.

Denna till straff och de andra till varnagel, sa tysken, hängde katten i trädet.

Frisches Wetter in Schweden, sa tysken, frös av sig näsan midsommarafton (Hall.).

Får Vår Herre ha henne så länge som jag, så blir han nöjd, sa tysken, då hustrun dog.

Sprechen Sie deutsch, sa tysken, mötte en grymtande gris (Boh.).

Die dummen Schweden, sa tysken, fick stryk (Hall.).

Herre Gott, sa tysken, hängde på spöpålen.

Var.: Ach gott, sa tysken, fick spö (Sthlm).

Dank, sa tysken, fick ett ljus (Vstgl.).

Nu reser vi, sa tysken, när han kröp (Hall.).

Aber, sa tysken, fick se en abborre (Sthlm).

Voulez vous, sa fransosen, slog engelsman på nosen.

Je suis votre, sa fransosen, trilla i sjön (Smål.).

Inte vill jag slå vad, men nog kan jag svära på't, sa irländaren.

Det ena först, det andra sen, sa ryssen, fick Finland (Norrl.).

Det är mitt, sa ryssen, fick se Stockholm.

Var.: Det är mitt, sa finn om Stockholm.

Herrens vägar äro underliga, sa finnen, kröp genom avträdet.

Si so, sa finnen, red på galten (Rosl.).

Jej tror de nös, sa dansken.

Vad gör icke tysken för pengar och svensken för en sup, sa dansken (Sk.).

Nej, tack, Jens är ingen frossare, sa juten, när han ätit upp nitton spickesillar och sa nej till den tjugonde.

Det lader vi staa! sa juten om Rundetaarn (Sk.).

De äro våra, sa göteborgaren om järnvägarna (Gbg).

Ännu ger Gud sill, sa göteborgaren (Vstgl.).

Var.: Ännu ger Vår herre sill, sa göteborgaren, tog den sista i tunnan.

Gentilt, sa göteborgaren om Trollhättan (Gbg).

Fråga stuta, vart det bär av, sa skåningen, när spannet skenade med honom (Sk.).

Min själ å Gud, sa skåningen.

Fader vår, sa skåningen, högg in på maten (Hall.).

Naj, gröd ska de vau, sa skånska riksdagsmännen på Hotel Prins Carl, bjöds smörgås klockan sju om morgnarna (Sthlm).

Piken var fin, men jag begrep'en, sa skåningen, när han blev titulerad "grötabuk" (Smål.).

Vänta lite, låt mig pusta, sa skåningen, slogs med smålänningen (Hall.).

Inte är det gott å inte mättar det, men det är bra som tidsfördriv, sa skåningen om knäckebrödet (Smål.).

Slut på leken, sa östgöten, kom på fri fot (Smål.).

Kan du giss hur mång kroppkak ja har i mi pås, ska du få all utt, sa ölänningen (Öl.).

Var och en hjälpe sig, sa smålänningen, hängde på gärdesgården (Smål.).

En pris snus, fader landsman, sa smålänningen, mötte oxen på Norrbro.

Det var djävulen vad brännvinet stiger, sa smålänningen, då han började bli full.

Bara kropp, sa smålänningen om skåningen (Smål.).

Hemma är bra, men hemma är bäst, sa smålänningen (Smål.).

Den som spar, han har, sa smålänningen, hällde supen i flaskan (Hall.).

Visst var det en falia bra karl, men så glömde han heller inte att tala om det, sa smålänningen om aposteln Paulus (Smål.).

De fordras mer att få plogen te att gå än att vissla, sa smålänningen (Hlsl.).

Dä ä hårt, sa nordhåtten (nolhåtten), föll på isen. (Befolkningen i norra Halland och Bohuslän kallas nordhåttar (resp. nolhottar).

Har pappa sett några ljushuvuden i vår släkt, sa juden Hirsch åt far sin.

Det är inte hela världen dä, sa juden, fick se bocken (Dal.).

Nu ska vi dela kristligt, sa juden (Sthlm).

Det ger mans ingenting, sa juden, hade fått spö.

Till Österland vill jag fara, sa svensken om Amerika.

Det rättfärdiga kornet flöt, men det orättfärdiga sjönk, sa ölänningen, när båten sprack (Blek.).

Har jag slagit ihjäl en, så har jag la gjort två, så får det la va kvitt, sa västgöten.

Nu far man till en annan marknad, sa västgöten, dränkte sig i Nybroviken.

Ä du blug för herrskap, sa västgöten till kapten, körde kapp med nattmannen.

Adjö mä dä nu, Svarge, sa västgöten, gick över Gullspångsälven (Vstgl.).

Knalla dig åt helvetet, sa västgöten.

Dä va la bara av rolighet, sa västgöten, blev stämd för fylla (Sörml.).

Pruter I inte, så vänder I kunderna ifrå er cell, sa västgöten, blev bötfälld (Vstgl.).

Dä va ett uschlitt tug i den där, sa västgöten, tvätta papperskragen (Vstgl.).

Lantluften är hälsosam, sa stockholmarn, låg full på en dynghög.

Är det fråga om stryk, så knallar jag mig av, sa västgöten (Östgl.).

Mängden gör'et, sa västgöten, sålde till underpris (Vstgl.).

Pinna håla rassa dö, sa västgöten (Hlsl.).

Dä vete la fan, sa västgöten.

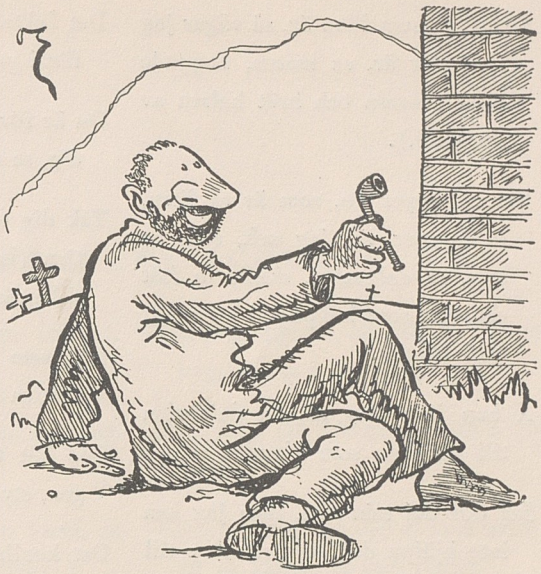

Det var väl att pipa höll, sa masen, ramla ner från kyrktornet.

Det går över mitt förstånd och in i prästens, sa västgöten (Gbg).

Jag känner'n per renomé, sa västgöten om Vår herre.

En skåning kan tiga ihjäl sju smålänningar, sa västgöten.

Go afton, go afton, sa bergsmannen, kom in på teatern (Nke).

Det här går med en sjudjäkla fart, sa värmlänningen i en flottning, dök upp ur forsen och snöt sig (Dal.).

Glada gossar vilja värmlandsflickor ha, sa nerkingen (Nke).

Nä gu om dä va någon lögn, sa värmlänningen åt den, som sa han var flintskallig (Dalsl.).

Släpper du till livet, nog släpper jag till strupen, sa dalkarlen, när han sväljde torndyveln.

Det var väl att pipa höll, sa masen, ramla ner från kyrktornet (Dal.).

Det var det jag trodde, sa dalkarlen, gick på vattnet (och sjönk).

Vågar du som liten är, så vågar jag som stor är, sa masen, hoppade efter ekorren och bröt halsen av sig (Dal.).

Var.: Hupper du, som är så liten, så hupper väl jag ock, som är stor, sa dalkarlen, skulle ta fast ekorren, som hoppade i ett annat träd (Gstl.).

Ä han lång nog då, sa dalkarlen till länsman som klandra vägen.

Jag hör dej min vän, men jag kan inte hjälpa dej, sa dalkarlen till brännvinskuttingen, som korken gått ur (Gstl.).

Hör du mas, såg du djävulen åka med min granne, sa dalkarlen (Dal.).

Den dösen ge de gjeln på kjean figre, sa Svärdsjö karl om spelmannen.

Var.: Den gossen kan du ge dig djävulen på att han kan fingra, sa den ene dalkarlen till den andre (Dal.).

Det luktar fläsk, sa dalkarln, gick förbi polisen (Dal.).

Du är för dyr, du vänjer folk ifrån dig, sa dalkarlen till postmästarn.

Tak dig en klunk till, medans kyrtjen (korken) är ur, sa dalkarln till prästen (Dal.).

I helvete skriver Lucas med alpinnar, sa Morabond (Dal.).

God båt tar törn själv, sa rospiggen, styrde på land (Uppl.).

Det knallar och går, sa rospiggen, stod på grund (Sthlm).

Bjud mig en gång till, sa rospiggen, stod och krusade (Sthlm).

Skrev full bara lite mist (skrev väl bara lite orätt), sa lappen, när han rekvirerade tre meter vadmal och fick sju dunkrokar (Härjed.).

Det här går som fan tar bönder, sa jämten om öltappningen (Jmtl.).

Det faller i god jord, sa norrlänningen, fick 20,000.

KREATURENS SUCKAN.

Dummare finns, sa åsnan (Hall.).

Har kungen ridit dig, så har Guds son ridit mig, sa åsnan till hästen (Dal.).

Det här är bara grannens hund, sa vargen till gumman (Norrl.).

Gör er av med de ilskna hundarna, sa vargen till fåren (Norrl.).

Välkommen, sa vargen till geten (Norrl.).

Det smakar fläsk, sa hund, bet poliskonstapeln i benet.

Andakten är allmän, sa hunden, stod vid kyrkdörren och tjöt (Boh.).

Jag va också med, sa hund om kalaset.

Det är ingen kristenhet i det här huset, sa katten, blev utkörd på julafton (Jmtl.).

Fan i de ärterna, sa katten, fick en hagelsvärm i magen (Vstgl.).

Skrik inte, din djävul, sa katten, tog råttan.

Var.: Jag släpper dig ej med mindre, sa katten, åt upp råttan.

Jag lever på hoppet, sa katten på skåpet.

Du död, var är din udd, sa katten, när han drunknade i mjölkstävan (Vstb.).

God plats för Måns, sa katten då han satt på osten (Jmtl.).

Var.: Jag sitter inte så illa, sa råttan, när hon satt på osten (V. Sver.).

Litet av varje, sa katten, stal kycklingen från bordet (Hall.).

Klor, sa katta (V. Sver.).

Schåp-Lotta, jag vill bara leka med dej, sa katten, tog musen.

Din skönhet är vida besjungen, sa Gråkiss till Skuttan.

Sjön suger, sa skeppskatten, stal en strömming från kocken (Hall.).

Det var katten, sa geta, när bocken bet'a (V. Sver.).

Hör, svenska trumman slår, sa baggen, när humlan surrade kring öronen på'n (Värml.).

Brett för ögat och tunt för tand, sa fåret, när det kunde tala om lönnlövet (Blek.).

Gott att ha mod till'et, sa haren, satte i väg (Smål.).

Jag knallar väl jag också, sa haren, hörde ett skott (Hall.).

Det får la gå över, sa haren, när de flådde honom (V. Sver.).

Framåt, sa kräftan.

Vattnet är vått i år, sa ekorren, då han seglade på näverlappen.

Här är mitt lilla bo, sa lusen om musen (Norrb.).

Det är bättre att ha ett gott hopp än en god tro, sa loppan, skutta över Ångermanälven (Norrl.).

Här skall blod rinna, sa loppan, dräpte lusen.

Roligt, roligt, sa grisarna, när suggan låg i ugnen (Hall.).

Renlighet är en dygd, sa grisen, slickade mathon ren (Hall.).

Likt som slikt, sa suggan till grisens mamma.

Jag dansar efter musik, jag, sa björnen (Norrl.).

Det här är finsk polska, sa björnen, dansade med fiolspelaren (Hlsl.).

Bra nappat, sa björn, miste svansen.

Allting har en övergång, sa räven, när de drogo huden över huvut på'n (Östgl.).

Var.: Allting har en övergång, sa räven, när man drog huden över öronen på honom.

Var.: Allting har en övergång, sa räven, när de flådde'n (Smål.).

Jag kommer fäll tids nog, sa räven till buntmakarn.

Av medlidande, sa räven, rev ihjäl åsnan.

Stig på, min vän, sa räven åt korpen.

Jag tror det duggar, sa räven, fick kulorna efter sig (Norrl., Smål.).

Släkten är värst, sa räven om de röda hundarna (V. Sver.).

Äntligen en välskapad människa, sa taxen, fick se en hjulbent pojke.

Var.: Släktskap är inte att lita på, sa räven om de röda hundarna (Dalsl.).

De äro sura, sa räven om rönnbären, då han ej räckte dem (Smål.).

Det osar hett, sa räven, när svansen brann (Hall.).

Ditt skrik är större än ditt skrov, sa räven, när han skrapade köttet av rördrommen (Sk.).

Äntligen en välskapad människa, sa taxen, fick se en hjulbent pojke (Sörml.).

Det ska vi bli två om, sa räven om fårklippningen (Smål.).

Ingen rök utan eld, sa räven, pinkade på isen (Norrl., Vstgl.).

Ansikte mot ansikte, sa räven, vände rumpan mot solen (Sk.).

Inte ska här fattas vilja, sa räven, när han kom in i hönshuset (V. Sver.).

Ack, om jag finge trycka dig till mitt bröst, så skulle jag visa dig min kärlek, sa räven åt ankan (Hall.).

Måns och jag, vi åker, sa gåsen, när räven tog'na (Smål.).

Var.: Måns och jag vi åka, sa papegojan, bortsläpades av katten (Vstb.).

Jag tittar in lite senare, sa snoken, kila förbi en myrstack (Smål.).

Det gör vad det kan, sa myran, pissa i helvet (Sörml.).

Var.: Alltid gör det sitt till, sa myran, när hon pinkade i sjön (Norrl.).

Var.: Alla manér hjälper, sa myggan, pissade i havet (Värml.).

Var.: Det gör väl åt, sa myggan, när hon spottade i havet (Vstb.).

Slöseri med Guds gåvor, sa kråkan, när bonden sådde säd (Hall.).

De går bra, de går bra, sa papegojan, när katten tog'na.

Tror du det, kisse, sa papegojan till katten (Sk.).

Är du ledsen, luder, sa höken, dansa med hönan (Sthlm).

Jag skall hoppa ner, så blir det lättare, sa gräshoppan på hölasset (Värml.).

Vackraste ungen i skogen ä min, sa ugglan (Jmtl.).

Vackra barn mina, sa råttan om mössen (Hall.).

Jag sjunger inte för pengar, sa lärkan (Sk.).

Dåligt bakat, sa gråsparven, svalde en korksmula (Uppl.).

Hej, vad det går, sa bålgetingen, satt på hästen (Smål.).

Det här var inte min väg, sa torsken, blev dragen på land (Hall.).

Må undra, sa flundra, om gädda är fisk eller kabeljo (Gbg).

Det går huller om buller, sa abborren.

Kom, ska jag pigga opp dig, sa igelkotten till hunden (Boh.).

Dä kan kvitta hocken änne en sticker mä, sa myggan te getingen (Östgl.).

De många herrarna, sa grodan, när harven gick över henne.

Sista valsen, sa snigeln, blev ihjältrampad på dansbanan (Värml.).

Jag tycker tiden är lång, sa vägglusen, satt instängd i väggklockan (Dalsl.).

Jag lägger mig inte i det, sa musen, såg två kattor slåss (Sörml.).

Ser ni inte att jag är far, sa korpen, när de fångade honom (Sk.).

Här är en sjuhelvetes musik, sa kyrkråttan på söndagsmorgonen (Sk.).

Maka dig, så jag inte trampar dig på tårna, sa tuppen till hästen.

Hur många ä mina, sa tuppen, när hönan kom med tolv kycklingar (Smål.).

Maka dig, så jag inte trampar dig på tårna, sa tuppen till hästen (Sk.).

Var.: Akta dig, att jag inte trampar dig på tårna, sa tuppen till hästen (Sthlm).

Nu åker man, sa tuppen, bars till skogs av räven (Hall.).

Det lider, sa kycklingen, satt i höknäbben.

Nog tål jag att titta på, sa hönan till fjället (Norrl.).

Du döljer något, sa abborren till metmasken (Sörml.).

Kortspelsstäv.

Blanda, sa snusmalarn.

Ge, sa tiggarn.

Spela ut, sa orgeltramparn.

Jag mäler, sa han som tog ut lysning.

Trumf i klöver, sa oxhandlarn.

Trädets sång.

Har tagit nya särken på, sa björken (Dal.).

Rör mig inte, sa aspen, jag darrar (Sörml.).

Min krona gör du inte efter, sa eken till prinsen (V. Sver.).

Skona mig, jag föder dina getter, sa björken (Norrl.).

Var.: Låt mig leva, jag fagrar din gård, sa björken (Jmtl.).

Var.: Låt mig leva, jag sjunger för dig, sa linden.

Var.: Låt mig växa, jag bygger din gård, sa furan (Norrl.).

Var.: Låt mig stå, jag bär din krona, sa tallen.

Jag är vit, ty jag skall på bröllop, sa häggen om våren (Hall.).

Här är jag, var är du, sa träden i norrländska skogarna (Norrl.).

Brudelin, sa linet (Hall.).

FÖRKLARINGAR TILL TEXTEN.

Sk. = Skåne.
Blek. = Blekinge.
Hall. = Halland.
Smål. = Småland.
Öl. = Öland.
Vstgl. = Västergötland.
Gbg = Göteborg med omnejd och öarne.
Östgl. = Östergötland.
Ö. Sver. = Östra Sverge, företrädesvis Tjust.
V. Sver. = Västra Sverge, företrädesvis Västkusten.
Boh. = Bohuslän.
Dalsl. = Dalsland.
Värml. = Värmland.
Nke = Nerike.
Sörml. = Södermanland, utom Stockholms läns del.
Sthlm = Stockholm med Stockholms län (ej Roslagen).
Rosl. = Roslagen och Åland.
Gotl. = Gotland.
Uppl. = Uppland utom Stockholms länsdel.
Vstml. = Västmanland.
Dal. = Dalarne.
Gstl. = Gestrikland.
Bergsl. = Bergslagen.
Hlsl. = Hälsingland.
Härjed. = Härjedalen.
Jämtl. = Jämtland.
Mpd = Medelpad.
Ångml. = Ångermanland.
Vstb. = Västerbotten.
Norrb. = Norrbotten.
Norrl. = Norrland i allmänhet samt i enstaka fall norra Finlands kust.
Lappl. = Lappland.

KÄLLSKRIFT- OCH LITTERATURHÄNVISNINGAR.

Aasen, I.: Norske ordsprog. 1885. — *Bresemann, F.:* Danske ordsprog og munheld. Höst. Kbhn. 1843. — *Cederschiöld, G.:* Om ordlekar. Norstedt. Sthlm 1910. — *Celander, H.:* Uppsatser i Folkminnen och folktankar. — *Dybeck, R.:* Runa 1842—75. *Eckart, R.:* Stand und Beruf im Volksmund. Berlin. 1901. — *Fenger, P. A.:* Ordsprog. Iversen, Kbhn. 1852. — *Fritsch, A.:* Verwerfung ein. bösen übl. Sprichwörter. 1687. — *Gerber, Chr.:* Betrachtung von unchristl. Sprichwörter. 1719. — *Grubb, Ch. L.:* Penu proverbiale. Linköping. 1665. — *Harrebomée:* Spreekwordenbook. Utrecht. 1853—70. — *Hetzel, S.:* Wie der Deutsche spricht. Leipzig. 1896. — *Höfer, E.:* Wie das Volk spricht. Stuttgart. 1896. — *Ihre, Joh.:* Glossarium, Sviogothicum. Uppsala. 1769. — *Jonsson, Gudm.:* Safn af islenzkum ordkvidum. 1830. — *Kalén, Joh.:* Västsvenska ordstäv. Ny Tids Jultidning. Gbg 1927. — *de Lincy:* Le livre des prov. français. 1841. — *Lundell, J. A.:* De svenska landsmålen och svenskt folkliv. Ups. — *Lönnrot, E.:* Finska ordspråk och gåtor. 1887. — *Marin, C.:* Ordspråk och talesätt. Sthlm. 1867. — *Man, E.:* Dansk ordsprogsskat. Kbhn. — *Meyer, J.:* Ordbog over danske ordsprog. — Lillie. Kbhn 1757. — *Møhlbech, Chr.:* Danske ordsprog. 1850. — *Noreen, Ad.:* Värmländska ordstäv. Sv. landsmålen. — *Prantl:* Die Philosophie in den Sprichwörtern. 1858. — *Reuterdahl, H.:* Den svenska ordspråksboken. 1865. — *Rhodin, L.:* Samling av svenska ordspråk. 1807. — *Saxon, J. L.:* Ordstäv. Såningsmannen. — *Schultz, J. G.:* Sexhundra svenska ordstäv. Sthlm. 1870. — *Solstrand, V.:* Ordstäv. Ser. III i Finlands svenska folkdiktning. Hfs. 1923. — *Strömbäck, K.:* Svenskt-nordiskt ordspråkslexikon. Otryckt. K. B. — *von Sydow:* Våra folkminnen, Lund, 1919. *Sörensen, I.:* Ordsprogslegen. Möller. Kbhn. — *Tuinmann, C.:* De nederduitsche Spreekworden. Schrydes. Middelburg. 1720. — *Wander:* Deutsches Sprichwörterlexikon. 1863—80. — *Ward, C.:* National proverbs. London. 1842. — *Wensell, E. G.:* Två tusen ordspråk. Gefle. 1863.

Anekdot-Lexikon. — Antikvarisk Tidskrift. — Arbetet. — Bergslagsbladet. — Dagens Nyheter. — Fataburen. — Falu Kuriren. — Falu läns tidning. — Fornvännen. — Gefle Dagblad. — Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning. — Halland. — Jernarbetaren. — Metallarbetaren. — Kalmar stadsbiblioteks otryckta samlingar av svenska ordstäv. — Karlstadstidningen. — Landsmålsarkiven. Publikationer. — Lunds Dagblad. — Länsmuseerna. Publikationer. — Nordiska Museet. Publikationer. — Nerikes Allehanda. — Nerkestidningen. — Norrköpings Tidningar. — Nya Dagligt Allehanda. — Ny Tid. — Nya Samhället. — Småböcker utg. av Sv. Småskriftförlaget. — Socialdemokraten. — Sundsvalls Tidning. — Svenska Dagbladet. — Svenska Fornsamlingar. — Svenska Fornminnesföreningens tidskrift. — Sydsvenska Dagbladet. — Såningsmannen. — Upsala. — Upsala Nya Tidning. — Västmanlands läns tidning. — Västerbottens-Kuriren. — Värmlands Folkblad. — Östgöta Correspondenten. Örebro-Kuriren. — Östersunds-Posten m. fl. tidningar och tidskrifter.

INNEHÅLL.

Om svenska ordspråk 5
Vår herre 43
Fan själv 44
Hans majestät med ridderskap och adel 51
Högvördiga prästerskapet 52
Klockarfar och hans folk 59
Spelmannen. Den bålde krigsman 62
Hr riksdagsmannen. Patronen och andra matadorer 67
Köpenskapen 69
Lagens väktare 72
Skolmäster, doktorn och apotekarn 76
Sjung om studentens lyckliga dar. Värdshus förbi 77
Herrar mästare. Alla slagarna 79
Skräddaren, den stackarn 81
Skomakarn. Bagarn 86
Krukmakarn, pottmakarn, kvastmakarn och andra makare 89
Tunnbindarn. Snickarn. Smeden och gnistorna 91
Slaktarn. Mjölnarn. Italia 93
Målarn. Den vandrande gesällen. Fiskarn. Barberarn 95
Den glade sjöman 97
Gatans män. Jägarn. Betjänten 100
Sotarmurre. Åkargubben 101
Bonden och hans missöden 103
Torparn. Statarn och backstusittarn 127
Drängen och pigan 128
Stackarn m. fl. 135
Tiggarn och hans släkt 137

Gubben och hans konster 141
Gumman och hennes vedermödor 151
Pojken och hans upptåg 180
Flickan och hennes kärleksäventyr 190
Friarn, bruden och brudgummen 198
Mor och far i huset. Gyckelmakarn. Lortmalen 199
Nattvakten och andra väktare. Rövarn och andra skälmar. Herr Busen 202
Skojare av skilda slag. Ljugarn. Bödeln 205
Tjuven, den munvige skälmen. Horan 206
Diverse yrken och stäv. Jordemor 209
Familjerna Sa han och Sa hon 211
Per och Pål. Ordstäv av namngivna personer 225
Nationer emellan 278
Kreaturens suckan 283
Kortspelsstäv. Trädets sång 288
Förklaringar till texten 289
Källskrift- och litteraturhänvisningar 290

Av

Fredrik Ström

har tidigare utkommit följande arbeten:

Folket i Simlångsdalen. Berättelser. Bonnier. 1903.

Mosaik. Dikter. Fram. 1907.

Branting och hans garde. Politiska silhuetter. Fram. 1918.

Hjältinnan från Nevan. Berättelser. Nutiden. 1919.

Ryska revolutionens historia. Fem delar. Ljungberg. 1923—25.

Folket i Simlångsdalen. Roman. Tiden.

I. Sig Folkesons historia. 1924.

II. Marit Vankelmods öde. 1925.

Svenskarne i sina ordspråk. Sju tusen svenska ordspråk. Illustrerade av Ossian Elgström. Bonnier. 1926.

Rebellerna. En krönikecykel. Ljungberg.

I. Bonden och hans son. Roman. 1926.

II. Staden vid havet. Roman. 1926.

III. Den stora striden. Roman. 1927.

IV. Den röda himmelen. Roman. 1928.

V. Nya himlar och en ny jord. Roman. 1929.

623/39.30

24/2

Kungl. biblioteket, Stockholm
50001 000 583 222

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

books2ebooks.eu

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden